

OBRAZAC I. - OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

Opći podaci	
1. Naziv studijskoga programa	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“
2. Nositelj studijskoga programa	Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet
3. Izvoditelj studijskoga programa	Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet
4. Područje studijskoga programa	Biomedicina i zdravstvo
5. Vrsta studijskoga programa	Sveučilišni
6. Razina studijskoga programa	Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij
7. Trajanje studijskoga programa (navesti postoji li mogućnost pohađanja nastave u dijelu radnog vremena – izvanredni studij, studij na daljinu)	Trajanje svih studijskih programa koje obuhvaća doktorska škola iznosi 3 godine, bez mogućnosti pohađanja nastave u dijelu radnog vremena
8. ECTS-bodovi – najmanji broj bodova potrebnih da bi student završio studijski program	180 ECTS
9. Akademski/stručni naziv koji se stječe završetkom studija	Doktor znanosti
10. Naziv i šifra kvalifikacije u Registru HKO-a za koji program zadovoljava uvjet minimalnih obaveznih ishoda učenja (ako je primjenjivo) ¹	
11. Razlozi za pokretanje studija: ²	
11.1. Potrebe tržišta rada DA (da/ne)	
11.1.1. Naziv i šifra standarda zanimanja u HKO-u za koje program obrazuje (ako je primjenjivo)	
Naziv i šifra nisu primjenjivi.	
11.1.2. Procjena svrhovitosti s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru (strateška utemeljenost, utemeljenost na temelju odabranih pokazatelja tržišta rada i usklađenost sa zahtjevima strukovnih udruga) ³	
Stvaranje kvalitetnih doktora znanosti u okviru studijskih programa Doktorske škole (Biomedicina, Zdravstveno i ekološko inženjerstvo, Javno zdravstvo, Klinička medicina, Dentalna medicina) jest osnovni preduvjet za obnovu znanstveno-nastavnog kadra i razvoj Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, ali i medicine u široj regiji. Bez razvoja kvalitetnih biomedicinskih kadrova i stalnog jačanja istraživačkog potencijala budućnost visokodiferencirane medicine i opstojnost Medicinskog fakulteta u Rijeci s obzirom na postojeće okruženje	

¹ Upis u skladu sa Zahtjevom za provjerom usklađenosti programa - čl. 34 [Pravilnika o registru HKO-a](#) (NN, 62/2014)

² Utemeljenost studijskog programa dokazuje se u odnosu na ulogu kvalifikacije koja se stječe završetkom, moguće odabrati jedan ili više razloga (potrebe tržišta rada, nastavak obrazovanja, ostale potrebe pojedinca)

³ Strateška utemeljenost se dokazuje pozivanjem na relevantne sektorske strategije i ostale strateški relevantne dokumente. Utemeljenost na temelju odabranih pokazatelja tržišta rada iskazuje se analizom trenutačne i dosadašnje ponude i potražnje, odnosno projekcijom ponude i potražnje za određenom kvalifikacijom u budućnosti (stručne podloge moguće preuzeti s [HKO portala](#))

akademskih medicinskih centara (Zagreb, Ljubljana, Maribor, Trst, Udine, Graz) postaje upitna. S druge strane, potreba održivog razvoja ekološki posebno osjetljivog područja Primorsko-goranske županije, ali i šire regije, gdje se naročito isprepliću tradicije industrijskog razvoja i razvoja turizma, zahtjeva specifične stručnjake u području javnog zdravstva i ekologije. Svaka ljudska djelatnost ima posredan ili neposredan učinak na okoliš, bilo izravnim štetnim utjecajem ili stvaranjem štetnih proizvoda koji utječu na okoliš. Jednako tako, mijenjanje okoliša i navika stanovništva ima utjecaja na javno zdravstvo i epidemiologiju različitih bolesti. Studijski programi "Zdravstveno i ekološko inženjerstvo" i „Javno zdravstvo“ omogućili bi stvaranje interdisciplinarnog znanstvenoistraživačkog kadra koji bi bio osposobljen predlagati rješenja neophodna za održivi razvoj i javno-zdravstveni prosperitet regije. Takvi bi stručnjaci bili osposobljeni za rad unutar sustava zdravstvene zaštite, s posebnim težištem na zaštiti stanovništva od negativnih utjecaja okoline, razvoju zdravstvene njege i rehabilitacije, liječilišnog turizma, zaštiti okoline od potencijalno negativnih učinaka djelatnosti čovjeka i na poboljšanju kvalitete životne okoline. Studijski program „Biomedicina“ namijenjen je razvoju znanstvenoistraživačkih kadrova za potrebe temeljnih istraživanja u medicini, a studijski program „Klinička medicina“ potrebama istraživanja na katedrama i/ili klinikama nastavnih baza Medicinskog fakulteta s posebnim studijskim programom „Dentalna medicina“ za specifične istraživačke potrebe katedri u sklopu dentalne medicine te Klinike za dentalnu medicinu KBC Rijeka.

Isto tako treba imati na umu odljev kvalitetnih diplomanada, doktora znanosti te nastavnika Medicinskog fakulteta koji se neminovno dogodio ulaskom Hrvatske u EU. Trenutni broj i kvaliteta doktora znanosti ne zadovoljava niti sadašnje potrebe Medicinskog fakulteta, odnosno cjelokupnog zdravstva u ovoj regiji, pogotovo kada se uzmu u obzir planovi razvoja biomedicine na Sveučilištu u Rijeci zacrtani u Strategijama razvoja Sveučilišta u Rijeci i Medicinskog fakulteta te u Strategiji razvoja znanosti Medicinskog fakulteta u Rijeci 2016-2020. Razvoj Centra za translacijska medicinska istraživanja - TransMedRi, Sveučilišne bolnice i biotehnoških kompanija naslonjenih na Sveučilište (Science park-StepRi i biotehnoški park), postojećih farmaceutskih tvrtki (npr. Jadran Galenski Laboratorij) te zdravstvenog turizma (npr. Thalasoherapia Opatija, Istarske toplice, i sl.) postavlja velike zahtjeve za kvalitetnim znanstvenoistraživačkim i znanstveno-nastavnim kadrom, što se može osigurati predloženom reorganizacijom doktorskih studija s ciljem podizanja kvalitete znanstvene edukacije doktoranada. Stvaranje kvalitetnog razvojnog kadra i zdravstvenog kompleksa Sveučilišta u Rijeci, u kojem glavnu okosnicu čini Medicinski fakultet, Sveučilišna bolnica (KBC Rijeka) i gore spomenute institucije, su i u službi razvoja zdravstvene industrije kao novog motora razvoja gospodarstva u regiji, što je zacrtano i u Strategiji razvoja zdravstvene industrije Primorsko-goranske županije 2013 – 2020, a u skladu je i sa Strategijom pametne specijalizacije (S3) Republike Hrvatske 2016-2020, poglavito sa prioritarnim tematskim područjem „Zdravlje i kvaliteta života“. Program doktorske škole je usklađen sa zahtjevima Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatske liječničke komore, Hrvatske komore dentalne medicine, Hrvatskog stomatološkog društva Hrvatskog liječničkog zbora Hrvatske udruge za sanitarno inženjerstvo, Hrvatskog mikrobiološkog društva, Hrvatskog imunološkog društva, Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa, Hrvatskog-kemijskog društva, Hrvatskog društva za biokemiju i molekularnu biologiju.

11.2. Nastavak obrazovanja **NE** (da/ne)

11.2.1. Nazivi kvalifikacija više razine na kojima je moguć nastavak obrazovanja (nazivi i šifre standarda kvalifikacija u Registru HKO-a ako je primjenjivo)

Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij jest najviši stupanj obrazovanja u visokoškolskom obrazovnom sustavu, tako da ne postoji mogućnost nastavka studija. No, potrebno je daljnje poslijedoktorsko znanstveno usavršavanje doktora znanosti poglavito u istraživačkim centrima u inozemstvu, kako bi kandidati stekli dovoljno iskustva za samostalno vođenje znanstvenoistraživačke grupe i mentorski rad s doktorandima te razvili istraživanja u novim područjima.

11.3. Ostale potrebe pojedinca i društva **DA** (da/ne)

11.3.1. Obrazložiti na koji način program pridonosi ispunjavanju drugih društvenih potreba i potreba pojedinca, odnosno služi dobrobiti i koristima koje nisu isključivo interesno i profitno organizirane te doprinose osobnom razvoju, slobodi, samostalnosti i kreativnosti pojedinca

Predloženi program doktorske škole potiče kritičko promišljanje problema te iznalaženje načina njegovog rješavanja, prikupljanje i probir relevantnih informacija, analitički pristup problemu s kojim se susreće, što čini pojedinca kompetentnijim i kompetitivnijim u društvu. Svrha ovako koncipiranog programa jest izgradnja kreativnog i slobodnog budućeg znanstvenika koji će razvijati znanstvenu misao u svojoj sredini.

11.3.2. Povezanost s lokalnom zajednicom (gospodarstvo, poduzetništvo, civilno društvo,...)

Preduvjet za razvoj visokodiferencirane medicine jest razvoj bazičnih, kliničkih i translacijskih biomedicinskih istraživanja te različitih biotehnologija. Ona doprinose stvaranju novih znanja i tehnoloških rješenja koja značajno doprinose razvoju biomedicinske struke općenito, a mogu se koristiti kao zaštićeno intelektualno vlasništvo u razvoju specifičnih oblika poduzetništva u medicini (razvoj novih pristupa u liječenju, otvaranju manjih biotehnoloških i farmaceutskih kompanija). Sve to zajedno doprinosi razvoju lokalne zajednice, s jedne strane kroz kvalitetno podizanje zdravlja stanovništva upotrebom diferentnih medicinskih postupaka, a s druge strane jačanjem poduzetništva u biomedicini koje se temelji na novim znanjima i biotehnološkim inovacijama. Pored toga, šira riječka regija, čiji je razvoj utemeljen uglavnom na pomorstvu i turizmu, zahtjeva kvalitetan razvoj visokodiferenciranih medicinskih postupaka, kao važnog izvoznog proizvoda (zdravstveni turizam) koji može doprinijeti jačanju postojećih državnih i privatnih kapaciteta u tom segmentu.

Partnerstvo s industrijom i poslovnim sektorom posebno je važan segment doktorske edukacije. U okviru Doktorske škole uvedena je edukacija o poduzetništvu u biomedicini kroz poseban obvezni kolegij, ali i kroz druge kolegije. Edukacija bi doktorandima trebala omogućiti, osim znanstvenog školovanja u specijaliziranom području, bolje poimanje i implementaciju novih tehnologija u svrhu gospodarskog razvoja u javnom i privatnom sektoru. Stoga očekujemo da bi se doktorandi svojim kompetencijama mogli uključiti i u realizaciju javnih projekata od značaja za širu društvenu zajednicu.

11.4. Navesti moguće partnere izvan visokoškolskog sustava koji su iskazali interes za studijski program

Namjera Doktorske škole jest stvoriti znanstveno kompetentne doktore znanosti koji su sposobni samostalno provoditi znanstvena i razvojna istraživanja, a koja će rezultirati novim znanjima i vrijednostima. U skladu s tim očekujemo da će interes za ovu vrstu doktorske edukacije pokazati ponajprije farmaceutske (npr. Jadran Galenski Laboratorij d.o.o., Pliva d.d., Belupo d.d. i sl.) i biotehnološke tvrtke, privatne i državne zdravstvene institucije, znanstveni instituti, kao i institucije visokog obrazovanja, poput fakulteta i sveučilišnih odjela iz područja biomedicine i zdravstva, jednako tako i tijela lokalne zajednice nadležna za razvoj biomedicine i zdravstva (Primorsko-goranska i ostale županije u okruženju, Grad Rijeka, Grad Opatija, i dr.).

12. Usporedivost studijskog programa sa sličnim programima akreditiranih visokih učilišta u RH i EU (navesti i obrazložiti usporedivost dva programa, od kojih barem jedan iz EU, s programom koji se predlaže te navesti mrežne stranice programa)

Studijski program Doktorske škole je uglavnom utemeljen na iskustvima i doktorskim programima **Spemann Graduate School of Biology and Medicine (SGBM) Sveučilišta u Freiburgu, SR Njemačka** (<http://www.sgbm.uni-freiburg.de/>).

Doktorski program ovog visokog učilišta se temelji na: probiru mentora kao aktivnih i uspješnih znanstvenika, probiru doktoranada koji se odabiru nakon iskazanog interesa za pojedinu temu/mentora i nakon interakcije s potencijalnim mentorom (razgovor), relativno malom obimu nastave (20 ECTS) koja je orijentirana na opće kompetencije doktoranada („generičke vještine“) i fokusiranu znanstvenu izobrazbu u pojedinim područjima istraživanja koja je organizirana kroz nekoliko izbornih kolegija, te praćenju doktoranada i njihovog napretka tijekom čitavog studija. U predloženom programu naše Doktorske škole je dosljedno primjenjen princip probira mentora i doktorskih kandidata prigodom upisa u doktorski program SGBM uz potrebne prilagodbe koje uvažavaju naš sustav te postojeću znanstvenu i financijsku situaciju. Jednako tako, po uzoru na SGBM program, nastava je reducirana na najmanju moguću mjeru (30 ECTS-a prema pravilniku Sveučilišta u Rijeci), te je izrađen sustav praćenja doktoranada tijekom dokorskog studija.

Osim navedenog, program Doktorske škole je utemeljen i na nekoliko drugih doktorskih studijskih programa kao što su: doktorski programi **Life Science Graduate School Zurich, ETH Zurich and Universtiy of Zurich, Švicarska** (<http://www.lifescience-graduateschool.uzh.ch/en.html>) po čijem su uzoru organizirani i studijski programi ove

Doktorske škole; program **European Molecular Biology Laboratories (EMBL)** po čijem je uzoru također dijelom napravljen sustav selekcije doktoranada prilikom upisa na Doktorsku školu (<https://www.embl.de/training/eipp/mission/index.html>); ali i zajedničkim standardima za doktorsku edukaciju u biomedicini i zdravstvu (<http://www.orpheus-med.org/>) postavljenim od strane **ORPHEUS-a** (Organisation of PhD Education in Biomedicine and Health Sciences in the European System), te **Udruge europskih medicinskih fakulteta** (AMSE – The Association of Medical Schools in Europe) i **Svjetske federacije za medicinsku edukaciju** (WFME – World Federation for Medical Education).

U svim navedenim programima je predviđen poseban selekcijski postupak za mentore i kandidate, sličan onome koji je predviđen i u ovom studiju, a koji prilagođava upisnu kvotu stvarnim istraživačkim kapacitetima ustanova. Izvjesne razlike postoje u metodologiji izbora mentora odnosno okvirnih tema istraživanja koje proizlaze iz činjenice da su kod nas kriteriji znanstvene izvrsnosti relativno niski, financiranje znanstvenih istraživanja često nedovoljno i prilično neredovito, a doktorandi često nisu stipendirani od strane sveučilišta ili izravno plaćeni iz projekata, nego su financirani kroz druge izvore (zaposlenici KBC Rijeka i drugih medicinskih ustanova, zaposlenici Fakulteta, i dr.). Sve navedene činjenice su uzete u obzir kod kreiranja načina probira mentora i studenata kako bi se stvorio relativno fleksibilan sustav koji ipak poštuje načelo izvrsnosti po uzoru na prethodno navedene studijske programe. Programi prethodno navedenih doktorskih studija imaju relativno mali broj sati nastave (od 12 – 30 ECTS-a), a naglasak je na kvalitetnom probiru, te kontinuiranom praćenju i evaluaciji rada doktoranda u laboratoriju ili na drugom istraživačkom radilištu. Upravo to želimo promijeniti programom Doktorske škole u odnosu na dosadašnje doktorske studijske programe („Biomedicina“ i „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“), što se ogleda kroz drugačiji sustav evaluacije i probira mentora te doktorskih kandidata, reduciranje nastave na 30 ECTS-a (od sadašnjih 60) koja bi trebala biti gotovo isključivo znanstveno orijentirana, uspostavu sustava kontrole kvalitete nastave i objektivnog kontinuiranog praćenja izrade dokorskog rada. Prema uzoru na prethodno navedene doktorske studijske programe, predviđena je fleksibilnost u izboru kolegija i drugih aktivnosti, što omogućuje prilagodbu nastave području istraživanja doktoranda, kao i multidisciplinarnosti te interdisciplinarnosti studija. Trajanje navedenih studijskih programa je 3-4 godine s mogućnošću produženja do 6 godina, što je slično našem prijedlogu programa Doktorske škole (3 + 3 godine).

13. Usklađenost s misijom i strategijom sastavnice i Sveučilišta u Rijeci.

Studijski programi predložene Doktorske škole u skladu su sa Strategijom razvoja znanosti Medicinskog fakulteta u Rijeci za razdoblje 2016-2020. Znanstvena misija Medicinskog fakulteta u Rijeci je na temelju rezultata kompetitivnih znanstvenih istraživanja omogućiti stjecanje novih i relevantnih znanja te unaprijediti obrazovanje doktoranada, budućih nastavnika, istraživača i kliničara, odnosno kroz poboljšanje medicinske prakse doprinijeti širem razvoju društvene zajednice. Konceptija doktorske škole uključuje nastavne sadržaje temeljene na znanstvenim istraživanjima te povećava prostor za vlastita istraživanja. Predloženih pet studijskih programa omogućuju fleksibilnost i multidisciplinarnost dokorskog studiranja prilagođenog stvarnim potrebama doktoranada koji bi trebali biti glavni nositelji poboljšanja medicinske prakse, a u skladu su s drugim strateškim ciljem Strategije razvoja znanosti Medicinskog fakulteta u Rijeci koji uključuje poticanje kliničkih, pretkliničkih i javnozdravstvenih grupa koje imaju istraživački potencijal, ali ga nisu u potpunosti ostvarile. Treći strateški cilj navedene Strategije je unaprijediti doktorske studije kroz prilagodbu upisnih kvota stvarnom istraživačkom potencijalu institucije, poboljšanje nastave kroz suvremene oblike prilagođene doktorskoj razini studiranja, poboljšanje kvalitete doktorskih radova, povećanje mentorskog kapaciteta te razvoj sustavnog praćenja napretka doktoranada tijekom studiranja. Razvoj biomedicinske struke kroz poticanje prioriternih područja istraživanja, uključujući translacijska istraživanja, ugrađen je u Strategiju razvoja znanosti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Upravo je izborna nastava predviđena studijskim smjerom „Biomedicina“ usredotočena na spomenute prioriternu pravce istraživanja, dok dijelom pokriva i druga područja. Jedan od strateških ciljeva definiranih Strategijom jest razvoj translacijskih medicinskih istraživanja prema prioriternim pravcima (infektivne bolesti, tumori, poremećaji imunosti, neuroznanost) koji bi se najvećim dijelom odvijao kroz Centar za translacijska medicinska istraživanja – TransMedRi, a koji se planira izgraditi u okviru kampusa Sveučilišta u blizini lokacije za buduću Sveučilišnu bolnicu. Ovaj svojevrsni istraživački centar buduće Sveučilišne bolnice trebao bi biti okosnica

razvoja visokodiferencirane medicine u Rijeci, a doktorski studij bi trebao stvarati znanstveno educirane kadrove za razvoj novih istraživačkih grupa i tema istraživanja.

Razvoj viskodiferencirane medicine u regiji u cilju podizanja zdravstvene zaštite domicilnog stanovništva i razvoja prepoznatljivog zdravstvenog proizvoda (zdravstveni turizam) jest također dio strategije Medicinskog fakulteta, ali i strateških dokumenata razvoja Primorsko-goranske županije i Sveučilišta. To podrazumijeva, pored gore navedenih kadrova, razvoj znanstveno educiranog visokokvalificiranog kadra u javnom zdravstvu i ekologiji. Upravo studijski programi „Javno zdravstvo“ i „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“ pokrivaju ovaj segment potrebe za takvim kadrom, a Medicinski fakultet sa svojim nastavnim bazama kao što su: KBC Rijeka, Nastavni zavod za javno zdravstvo, Thalasotherapia Opatija, Specijalna ortopedska bolnica Lovran, predstavlja izvrsnu bazu za istraživanja i edukaciju takvog kadra.

Republika Hrvatska se prihvaćanjem Nacionalnog akcijskoga plana za zdravlje i okoliš (NEHAP), svrstala u krug zemalja koje su krenule u organiziranu borbu za očuvanje kvalitetnih međudnosa zdravlja, okoliša i samoodrživog razvitka. Agenda 21 (Rio de Janeiro, 1992.), ističe da se nacionalne razvojne strategije trebaju kretati prema povećanju broja kvalificiranih stručnjaka čiji je nedostatak glavni razlog spora napretka u smanjenju ekoloških rizika. Edukacija kadra koji se bavi navedenim, treba biti temeljena na zdravstvenoj ekologiji i javnozdravstvenom interesu. Kao posljedica donošenja Globalne strategije, donesen je, također, „Akcijski plan okolišnog zdravlja za Europu“ („Environmental Action Plan for Europe, WHO/EURO and CEC“, Copenhagen, 1995.), koji u ciljevima ističe potrebu obrazovanja stručnjaka koji će se baviti okolišnim zdravljem na svim razinama. Krovna organizacija koja okuplja profesionalce i stručnjake iz područja okolišnog zdravlja, međunarodna federacija za okolišno zdravlje, (engl. International Federation of Environmental Health, IFEH), također je istaknula potrebu za obrazovanjem doktora znanosti iz područja okolišnog zdravlja koji bi se učinkovito suočio s problemima vodoopskrbe, gospodarenja otpadom, higijenom prehrane, kontrolom prijenosnika bolesti, unapređivanjem uvjeta stanovanja i dr. Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci je kroz doktorske studijske programe „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“ i „Javno zdravstvo“ prihvatio izazov obrazovanja kadrova čiji je osnovni zadatak očuvanje i unapređivanje zdravlja pojedinca, obitelji i društva te prevencija bolesti, primjena mjera za održavanje higijensko-sanitarne i epidemiološke razine u radnoj i životnoj okolini ljudi, što podrazumijeva uočavanje, definiranje i saniranje čimbenika okoline koji mogu štetno djelovati na zdravlje pojedinca i širu zajednicu.

Program doktorske škole je u potpunosti usklađen s misijom, vizijom i strategijom Sveučilišta u Rijeci. Misija Sveučilišta je određena člankom 3. i člankom 53. Zakona o znanosti i visokim učilištima Republike Hrvatske. Vizija Sveučilišta jest razvoj istraživačkog sveučilišta koje podrazumijeva jačanje istraživačkih potencijala i uklopljenost u Europski istraživački prostor. Između ostalih znanstvenih disciplina, biomedicinska znanost čini jedno od značajnijih i dobro razvijenih područja znanosti na Sveučilištu, pa je daljnji znanstveni razvoj i jačanje ovoga područja jedan od preduvjeta za ispunjavanje spomenute vizije. Upravo znanstvena edukacija doktoranada kroz programe Doktorske škole jest važan element u jačanju znanstvenog potencijala Sveučilišta u području Biomedicine i zdravstva i njegovog daljnjeg razvoja.

Program Doktorske škole jest i u skladu s ciljevima Strategije Sveučilišta u Rijeci, što se posebno odnosi na Strateški cilj 2: „Istraživačko sveučilište s utvrđenim profilom, centrima izvrsnosti, kolaborativnim istraživanjima, institucijskom brigom za razvitak istraživačkih karijera i dvostruko većom znanstvenom produkcijom“. U okviru tog strateškog cilja na doktorsku izobrazbu odnosi se posebno: Zadatak 1 „Broj doktorata povećati za četiri puta“; Zadatak 5 „Udvostručiti broj studenata na doktorskim studijima koji studiraju u punom radnom vremenu od čega najmanje 10% studenata koje financira Sveučilište u Rijeci“ i Zadatak 9 „Najmanje 2/3 nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju aktivni mentori u barem jednom doktoratu“.

Program je i u skladu sa Strategijom zdravstvene industrije Primorsko-goranske županije koja se temelji na razvoju javno-privatnog partnerstva, što će biti rezultat istraživanja u populaciji.

Predloženi studijski program je usklađen s misijom, vizijom i strategijom Sveučilišta u Rijeci za razdoblje 2014-2020. Vizija Sveučilišta uključuje razvoj istraživačkog sveučilišta s visokom razinom znanstvene, umjetničke i inovacijske aktivnosti što podrazumijeva jačanje istraživačkih potencijala i uklopljenost u Europski istraživački prostor. Strategija ima za cilj povećati broj i kvalitetu doktorata znanosti što treba rezultirati povećanjem broja i kvalitete znanstvenih radova proizašlih iz doktorata znanosti. Strategija potiče osnivanje integriranih doktorskih škola. Jedan

od važnih ciljeva jest povećati financiranje istraživanja kroz kompetitivne fondove, fond za potporu istraživačima te vrednovanje znanstvene aktivnosti u porfelu djelatnika. Između ostalih znanstvenih disciplina, biomedicinska znanost čini jedno od značajnijih i dobro razvijenih područja znanosti na Sveučilištu, pa je daljnji znanstveni razvoj i jačanje ovoga područja jedan od preduvjeta za ispunjavanje spomenute vizije. Upravo znanstvena edukacija doktoranada kroz programe Doktorske škole jest važan element u jačanju znanstvenog potencijala Sveučilišta u području Biomedicine i zdravstva te njegovog daljnjeg razvoja.

14. Otvorenost studija prema horizontalnoj i vertikalnoj pokretljivosti studenata u nacionalnom i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja

Doktorska škola je otvorena svim diplomantima biomedicinske i javno-zdravstvene orijentacije i studija ostalih srodnih područja na nacionalnoj, ali i internacionalnoj razini. Predviđeno je da se doktorandima prilikom upisa ponudi određeni broj preselecioniranih okvirnih tema, odnosno sinopsisa istraživanja, na međunarodno vidljivom mjestu (mrežne stranice Fakulteta i Sveučilišta, EURAXESS, i sl.) na hrvatskom i engleskom jeziku kako bi se omogućile aplikacije domaćih i stranih doktoranada. Predviđeno je da se nastava iz svih kolegija studijskog programa može održati na engleskom jeziku, ovisno o nazočnosti inozemnih doktoranada. Isto tako, studenti će moći upisati do 50% ECTS-a izbornih kolegija s drugih doktorskih studijskih programa (u okviru Doktorske škole „Biomedicina i zdravstvo“, ali i s doktorskih programa u okviru našeg i drugih sveučilišta). Nastavnici na našem studiju su jednim dijelom znanstvenici zaposleni na nacionalnim ili stranim sveučilištima, a u nastavnom programu je predviđeno da jedan dio obvezne izborne nastave čine i pozvana predavanja koja će se većinom odnositi na pozivanje eminentnih znanstvenika iz inozemstva. Doktorski rad može se napisati i braniti na engleskom jeziku. Studentima doktorskih studija drugih ustanova i Sveučilišta omogućiti će se upis pojedinih kolegija na našoj Doktorskoj školi uz prethodno odobrenje Vijeća Doktorske škole.

15. Uvjeti upisa na studij i selekcijski postupak

Način uključivanja u doktorski studij predstavlja jedan od ključnih dijelova reforme kojim se želi uskladiti **upis kandidata sa znanstvenoistraživačkim kapacitetom Medicinskog fakulteta i njegovih baza** kroz slijedeći selekcijski postupak:

- Napraviti probir mentora prema zadanim kriterijima i odrediti njihov mentorski kapacitet
- Napraviti selekciju okvirnih tema istraživanja koje se objektivno mogu izvoditi na Medicinskom fakultetu
- Raspisati međunarodno vidljiv natječaj na kojem se nudi popis okvirnih tema istraživanja (broj unutar upisne kvote), a od kojih potencijalni kandidati biraju i rangiraju najviše tri.
- Izvršiti selekciju kandidata na temelju minimalnih ulaznih kriterija koje svaki kandidat mora zadovoljiti i razgovora s potencijalnim mentorom (interes i motiviranost za pojedinu okvirnu temu)
- Upisati probrane kandidate na Doktorsku školu te predložiti listu istih, uključujući one koji imaju osigurano financiranje na drugi način.

Selekcijski postupak za probir okvirnih tema / mentora i kandidata		
Postupak	Odgovoran za provedbu	Vremenski slijed postupka
Poziv za prijavu okvirnih tema / mentora	Fakultetsko vijeće na prijedlog Vijeća Doktorske škole	- 90
Prijava okvirnih tema / mentora	Potencijalni mentori	-60 do -14
Evaluacija okvirnih tema	Povjerenstvo za ZID	-30 do -7
Evaluacija mentora i određivanje mentorskog kapaciteta	Povjerenstvo za ZID	-14 do -7
Formiranje liste okvirnih tema/ mentora	Vijeće Doktorske škole	- 7 do -2

Natječaj za upis u Doktorsku školu prema ponuđenoj listi okvirnih tema / mentora	Fakultetsko vijeće na prijedlog Vijeća Doktorske škole	0
Prijava kandidata prema okvirnim temama (rang lista s navedene najviše 3 teme)	Kandidati	0 do 15
Razgovori kandidata s potencijalnim mentorima	Mentori (organizira Vijeće Doktorske škole)	16 do 25
Mentori formiraju svoju rang listu kandidata po pojedinoj temi	Mentori	26 do 30
Konačno formiranje liste kandidata za upis	Vijeće Doktorske škole	31-35
Upis kandidata	Služba za znanost, projekte i doktorske studije	36 do 40

Izbor mentora i okvirnih tema istraživanja (prednatječajni postupak)

Najmanje tri mjeseca (90 dana) prije objave natječaja kandidata za upis u studijski program, Fakultetsko vijeće (FV) Medicinskog fakulteta upućuje **javni poziv** (objavljen na mrežnim stranicama Fakulteta i Sveučilišta) za prijavu potencijalnih mentora i okvirnih tema istraživanja. **Potencijalni (ko)mentor** mora biti doktor znanosti u znanstvenom ili znanstveno-nastavnom zvanju zaposlen na Medicinskom fakultetu i njegovim znanstveno-nastavnim bazama (vidi dolje). Ukoliko je (ko)mentor sa drugih sveučilišta onda jedan (ko)mentor mora biti sa Sveučilišta u Rijeci. Kandidati za (ko)mentore moraju dostaviti:

- prijavu za natječaj uz navođenje okvirnih tema doktorskog rada koje prilažu
- životopis
- potvrdu o ispunjavanju kriterija kojima se stječe mentorski kapacitet (izdaje Knjižnica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci)
- popis tekućih projekata u kojima je voditelj ili suvoditelj s navođenjem njihove godišnje vrijednosti i trajanja (ovo se odnosi na znanstvene i razvojne domaće te međunarodne projekte, projekte s industrijom te projekte s lokalnom i širom društvenom zajednicom) te navesti je li predviđen prihod za doktorande, za koliko njih i na koje vrijeme.

Jednako tako mentori su dužni predložiti **okvirne teme istraživanja** pri čemu moraju na najviše 3 stranice teksta predočiti sljedeće:

- kratki opis okvirne teme istraživanja uz citiranje relevantne literature (dosadašnje spoznaje i prijedlog istraživanja)
- jasno navesti hipotezu, ciljeve i originalnost istraživanja,
- plan i specifičnu ulogu doktoranda u istraživanjima kroz 3 godine,
- opis prostora i uređaja koji se planiraju koristiti u matičnoj i suradničkim ustanovama,
- iz kojih sredstava se planira financirati predloženo istraživanje,
- u slučaju komentorske aplikacije (dva komentora) potrebno je navesti jasnu ulogu, doprinos i odgovornost svakog komentora u vođenju doktoranda

Po primitku materijala Povjerenstvo za znanstvenoistraživačku djelatnost (ZID):

- određuje mentorski kapacitet svakog prijavljenog mentora prema zadanim kriterijima
- ocjenjuje predložene okvirne teme istraživanja
- predlaže listu okvirnih tema/mentora Vijeću Doktorske škole

Određivanje mentorskog kapaciteta

Mentorski kapacitet znanost, projekte i doktorske studije definira broj kandidata koje jedan mentor može istovremeno voditi, a određuje se na temelju bodova dobivenih vrednovanjem tri kriterija.

Za potrebe određivanja mentorskog kapaciteta vrednuju se znanstveni radovi indeksirani u bazama podataka Web of Science Core Collection (WoSCC) i Scopus. U obzir se uzimaju samo članci objavljeni u časopisima za koje se izračunava čimbenik utjecaja IF (JCR) odnosno SJR.

1. kriterij: Znanstvena aktivnost mentora kao glavnog autora u posljednjih 5 godina.

Svaki rad se evaluira prema formuli: $N_1 = k_1 \times IF\check{c}_1$ ili $SJR\check{c}_1 / IFmp$ ili $SJRmp$

u kojoj je

N = indeks (dobiva se zbrajanjem pojedinačnih indeksa za svaki rad; $N = N_1 + N_2 + N_n$)

k = koeficijent težine doprinosa autora

Glavnim autorom smatra se autor koji je redoslijedom navođenja prvi ili zadnji ili korespondentni (ako je različit od prvog ili zadnjeg) ili je naveden na nekom drugom mjestu ali je njegov doprinos jednak ili vodeći u odnosu na autore navedene na prvom ili zadnjem mjestu ili korespondentnog (ako je različit od prvog ili zadnjeg) što se utvrđuje uvidom u *in extenso* rad).

Prema utvrđenom doprinosu, autoru se dodjeljuje **koeficijent težine (k)** na sljedeći način:

- prvi ili glavni autor s korespondencijom **k=2**
- prvi ili glavni autor bez korespondencije **k=1**.

IF $\check{c}$ ili **SJR $\check{c}$** = čimbenik utjecaja časopisa koji se određuje prema bazi Journal Citation Report (JCR) – IF $\check{c}$, odnosno SCImago Journal Report – SJR $\check{c}$ ovisno o indeksaciji rada.

IFmp ili **SJRmp** = medijani predmetnog područja ovisno o bazi u kojoj je rad indeksiran i kategoriji u koju je časopis razvrstan. Ukoliko je znanstveni časopis u kojem je objavljen rad razvrstan u više predmetnih područja, onda se uzima faktor utjecaja časopisa iz područja koji je najpovoljniji za kandidata (potencijalnog mentora).

Ukupni indeks se dobiva zbrojem indeksa svih radova ($N = N_1 + N_2 + N_n$). Bodovi od 0 – 7 se dodjeljuju prema ukupnom indeksu te slijedećem ključu:

<u>Indeks:</u>	<u>Bodovi:</u>
• < 2	0 bodova
• 2.00 – 4.00	1 bod
• 4.01 – 6.00	2 boda
• 6.01 – 8.00	3 boda
• 8.01 – 10.00	4 boda
• 10.01 – 12.00	5 bodova
• 12.01 – 14.00	6 bodova
• > 14.00	7 bodova

2. kriterij: Kvaliteta ukupnog znanstvenog opusa mentora

Određuje se uz pomoć Hirschovog indeksa (h-indeks) koji stavlja u odnos broj publikacija i broj citata po radu. Ovaj indeks je određeni pokazatelj kvalitete ukupnog znanstvenog opusa mentora.

Autorov h-indeks se izračunava prema bazama podataka WoSCC i Scopus, za izračun bodova uzima se povoljniji za autora.

Bodovi od 0 - 7 se dodjeljuju na slijedeći način:

<u>h faktor:</u>	<u>Bodovi:</u>
• < 4	0 bodova
• 4 – 7	1 bod
• 8 – 11	2 boda
• 12 – 15	3 boda
• 16 – 19	4 boda
• 20 – 23	5 bodova
• 24 – 26	6 bodova
• > 26	7 bodova

3. kriterij: Uspješnost vođenja doktoranada u posljednjih 5 godina

Određuje se prema broju obranjenih doktorata uzimajući u obzir **zajedničke publikacije** mentora i doktoranada proizašle iz doktorata obranjenih u posljednjih pet godina.

Svaki doktorat se evaluira prema publikacijama proizašlima iz njega prema sljedećoj formuli:

$$N_1 = (k_a \times \text{IF}\check{c} \text{ ili SJR}\check{c} / \text{IFmp}) + (k_b \times \text{IF}\check{c}b / \text{IFmp}) + (k_n \times \text{IF}\check{c}n / \text{IFmp}),$$

gdje je

N_1 = indeks doktorata 1

k = koeficijent težine doprinosa autora

Dodjeljuje se ovisno o mjestu navođenja mentora kao autora:

mentor glavni autor **k = 2**;

mentor prvi autor **k=1**,

mentor jedan od koautora kada nije naveden niti kao prvi, niti kao glavni **k = 0,5**.

a = rad a iz doktorata 1, b = rad b iz doktorata 1, n= rad n iz doktorata 1

IFč ili **SJR**č = čimbenik utjecaja časopisa koji se određuje prema bazi Journal Citation Report (JCR) – IFč, odnosno SCImago Journal Report – SJRč ovisno o indeksaciji rada.

IFmp ili **SJRmp** = medijani predmetnog područja ovisno o bazi u kojoj je rad indeksiran i kategoriji u koju je časopis razvrstan. Ukoliko je znanstveni časopis u kojem je objavljen rad razvrstan u više predmetnih područja, onda se uzima faktor utjecaja časopisa iz područja koji je najpovoljniji za kandidata.

Indeksi dobiveni vrednovanjem svih doktorata obranjenih u posljednjih 5 godina se zbrajaju (**$N = N_1 + N_2 + N_n$**), a konačni bodovi od 0 - 7 se dodjeljuju prema ukupnom indeksu (**N**) na slijedeći način:

<u>Indeks:</u>	<u>Bodovi:</u>
• < 2	0 bodova
• 2.00 – 4.00	1 bod
• 4.01 – 6.00	2 boda
• 6.01 – 8.00	3 boda
• 8.01 – 10.00	4 boda
• 10.01 – 12.00	5 bodova
• 12.01 – 14.00	6 bodova
• > 14.00	7 bodova

Ishodovanje Potvrde o ispunjavanju kriterija kojima se stječe mentorski kapacitet

Kandidat za mentora mora u Knjižnicu Medicinskog fakulteta dostaviti:

- popis svih objavljenih radova
- popis mentoriranih obranjenih doktorata u prethodnih 6 godina s popisom zajedničkih radova mentora i doktoranada proizašlih iz doktorata
- *in extenso* radove objavljene u zadnjih 6 godina i proizašle iz prethodno mentoriranih doktorata.

Potvrde se izdaju 10 dana po zaprimanju navedene dokumentacije.

Određivanje mentorskog kapaciteta mentora

Na temelju gore navedenih kriterija Povjerenstvo za ZID određuje koliki je **mentorski kapacitet** svakog mentora po slijedećem ključu i **uz uvjet da ima bodove u najmanje dva od tri kriterija**:

O	
• 0 bodova	– ne može biti mentor ni komentor
I	
• 1 bod	– može biti samo komentor
II	
• 2 – 5 bodova	– može biti mentor 1 doktoranda i komentor 1 doktorandu
III	
• 6 – 9 bodova	– može biti mentor 2 doktoranda i komentor 2 doktoranda
• 10 – 13 bodova	– može biti mentor 3 doktoranda i komentor 2 doktoranda
IV	
• 14 – 17 bodova	– može biti mentor 4 doktoranda i komentor 3 doktoranda
• >17 bodova	– može biti mentor 5 doktoranada i komentor 3 doktoranda

Mentor mora imati minimalno **2 boda** i zadovoljavati najmanje **2 kriterija**.

Mentor mora biti zaposlenik Medicinskog fakulteta u **znanstvenom zvanju s najmanje 2 godine** poslijedoktorskog istraživačkog iskustva (poželjno poslijedoktorsko usavršavanje u inozemstvu).

Ukoliko kandidat za mentora ispunjava **samo jedan kriterij** (najmanje 1 bod) od tri kriterija onda može biti samo **komentor** s mentorom koji ima odgovarajući mentorski kapacitet u okviru njegove kvote.

Istraživači iz **drugih institucija** mogu biti u **mentorskom/komentorkom statusu** ali moraju ispunjavati sve mentorske kriterije Medicinskog fakulteta u Rijeci i proći postupak evaluacije predložene teme.

Uspostavlja se Registar mentora Doktorske škole sa svim podacima o njihovoj povijesti vođenja doktoranada. Podatke iz Registra će koristiti Vijeće Doktorske škole i Povjerenstvo za ZID pri odlučivanju o dodjeli ili oduzimanju mentorstva.

Mentor koji ima određen mentorski kapacitet (broj doktoranada) može svake godine prilikom procesa selekcije tema prijaviti okvirne teme do popunjavanja svog mentorskog kapaciteta. Primjerice, ako je mentoru određen mentorski kapacitet od 4 doktoranda prve godine, a on je iste godine prijavio 2 teme koje su prihvaćene (i dobio 2 doktoranda), onda slijedeće godine može prijaviti još najviše 2 teme (osim ako prilikom ponovne procijene njegovog mentorskog kapaciteta on nije promijenjen).

Ukoliko se mentoru smanji mentorski kapacitet u jednoj od slijedećih procjena ili ga izgubi, tada ne može prijaviti nove okvirne teme (odnosno dobiti novog doktoranda), ali nastavlja voditi postojeće doktorande sve dok postoji njihov zadovoljavajući napredak (izvješće Povjerenstva za ZID).

Mentor koji je nositelj ili suradnik u međunarodnom ili domaćem znanstvenom (ili razvojnom) projektu u kojem su osigurana sredstva za dohotke jednog ili više doktoranada može prijaviti okvirne teme za sva osigurana mjesta te ima prednost na listi tema za Natječaj, bez obzira na određeni mentorski kapacitet.

Rad mentora i komentora će biti kontinuirano praćen i vrednovan kroz: godišnja izvješća mentora i doktoranda te godišnje izvješće Povjerenstva za ZID o radu doktoranda i mentora (vidi pod Kontrola kvalitete doktoranada i mentora).

Ocjena i probir okvirnih tema istraživanja

Okvirne teme istraživanja ocjenjuje Povjerenstvo za ZID na temelju:

Kvaliteta okvirne teme (ocjene od 1-5)

- je li tema logičan slijed (ili u djelokrugu) istraživanja mentora?
- jesu li jasno navedeni hipoteza i ciljevi istraživanja?
- jesu li predložena istraživanja originalna?
- jesu li ciljevi istraživanja realno ostvarivi u razdoblju od 3 do 6 godina?
- raspolaže li mentor (institucija) s odgovarajućim prostorom i opremom za provođenje predloženih istraživanja (minimum 50%) i koliko ovisnost o drugim institucijama ugrožava istraživanja?
- jesu li predložena suradnja i doprinos oba komentora podjednaki? (**samo za komentore**)
- postoji li logično nadopunjavanje rada oba komentora u kontekstu predložene teme? (**samo za komentore**)

Svaka stavka se ocjenjuje ocjenama od 1 do 5 s mogućnošću dodjele ocjene na 0.5 decimale (odnosno 1.5; 2.5; 3.5; 4.5). **Prag prolaznosti za svaku stavku je 3.5**; ukoliko je ocjena niža za bilo koju stavku tema ne može dobiti prolaznu ocjenu.

- ocjena 1 - znači negativnu ocjenu;
- ocjena 2 - znači stavka je loše definirana sa potrebom značajne preinake;
- ocjena 3 - znači stavka zahtjeva preinake;
- ocjena 4 - stavka je dobro definirana i zahtjeva male preinake;
- ocjena 5 - stavka je izvrsno definirana.

Povjerenstvo za ZID formira radnu skupinu za ocjenu okvirnih tema od **5 članova** iz svojih redova. **Svaki član** radne skupine u prvom krugu **individualno i nezavisno donosi ocjene** po gore navedenim stavkama za svaku okvirnu temu. Ocjene stavki svih članova radne skupine se **u drugom krugu usuglašavaju** i ne mogu se razlikovati više od **1.0** ocjene, a potom se **stvora prosječna ocjena** radne skupine po svakoj stavci, odnosno po svakoj temi. U konačnici **prolaznu ocjenu** ima svaka okvirna tema koja je ocjenjena **najmanje s prosječnom ocjenom 3.5 i pod uvjetom da su prosječne ocjene svih pojedinih stavki iznad praga prolaznosti (≥ 3.5)**.

- **Uklapanje u istraživačke prioritete Medicinskog fakulteta** (Infektivne bolesti, Tumori, Poremećaji imunosti, Neuroznanost) – **Da** ili **Ne**

Konačna ocjena okvirne teme:

- (1) **prihvaćaju se** sve one teme koje su ocjenjene sa prosječnom **ocjenom ≥ 3.5** (pritom sve pojedinačne stavke moraju biti ocjenjene barem sa 3.5!) i ako se **uklapaju u istraživačke prioritete MF**;
- (2) ukoliko je tema **pozitivno ocjenjena (≥ 3.5)**, a **ne uklapa se u istraživačke prioritete MF** onda Povjerenstvo na temelju potreba MF i broja prijava pod točkom 1. **procjenjuje** da li će se tema uvrstiti na konačnu listu ili ne;
- (3) **ne prihvaćaju se** sve one teme koje su ocjenjene s prosječnom **ocjenom < 3.5** (odnosno ukoliko je bilo koja pojedinačna stavka ocjenjena sa ocjenom < 3.5)

Formiranje liste okvirnih tema/mentora

Vijeće Doktorske škole usklađuje **prihvaćene okvirne teme s mentorskim kapacitetom** mentora te u konačnici **formira listu okvirnih tema** s pripadajućim mentorima. Ukoliko mentor ima manji mentorski kapacitet od broja prijavljenih i prihvaćenih tema, mentoru se prepušta odabir tema u skladu njegovim mentorskim kapacitetom. Lista okvirnih tema **ne smije** prelaziti dopuštenu godišnju upisnu kvotu Doktorske škole (60 kandidata), pa ukoliko se to dogodi onda **Vijeće doktorske škole odlučuje** koje će teme biti odbačene sa liste vodeći računa o **uspješnosti mentora i potrebama institucije**. Lista okvirnih tema koje se odnose na određena specifična područja istraživanja ujedno determinira i broj kandidata unutar kvote (60) koji će se upisati na pojedine studijske programe Doktorske škole. Naime, izborom određene okvirne teme ponuđene na Natječaju za upis kandidati ujedno biraju i studijski program Doktorske škole.

Natječaj za upis doktorskih kandidata

Raspisivanje natječaja

Natječaj za upis doktorskih kandidata na Doktorsku školu **raspisuje Fakultetsko vijeće Medicinskog fakulteta** na prijedlog **Vijeća Doktorske škole**, a nakon što je **izvršena** preselekcija mentora i okvirnih tema. Na natječaju se nudi **lista okvirnih tema istraživanja s pripadajućim mentorima**. Isto tako se definiraju **minimalni uvjeti i dokumentacija** (na hrvatskom ili engleskom jeziku) koje svaki kandidat mora ispuniti i priložiti na natječaju:

- **Prijava na natječaj** koja mora sadržavati **rang listu najviše 3 okvirne teme od ponuđenih** na natječaju prema vlastitim afinitetima kandidata i uz obrazloženje (motivacijsko pismo). Kandidat mora također jasno navesti u kojem je **zaposleničkom statusu**.
- **CV kandidata** (europski format) s popisom eventualnih znanstvenih publikacija i aktivnosti s pripadajućom dokumentacijom kojom to dokazuje
- **Diploma preddiplomskog i diplomskog (ili integriranog diplomskog) studija** jednog od fakulteta biomedicinske orijentacije koji su definirani odabranim studijskim programom (medicina, stomatologija, veterina, farmacija, biologija, biotehnologija, biokemija, sestrinstvo, primaljstvo, sanitarno inženjerstvo, itd.)
- **Ispis ocjena kolegija preddiplomskog i diplomskog (ili integriranog diplomskog) studija**
  - **Dobro poznavanje engleskog jezika** u govoru i pismu (najmanje razina B1)
  - **Dvije preporuke** nastavnika

Natječaj se raspisuje **na hrvatskom i engleskom jeziku** te se objavljuje na **međunarodno vidljivom mjestu** (mrežne stranice Fakulteta i Sveučilišta, mrežne stranice EURAXESS-a, i sl.).

Razgovor kandidata s potencijalnim mentorima

Za sve prijavljene kandidate koji ispunjavaju minimalne kriterije **organizira se razgovor s mentorima** čije su okvirne teme izabrali. **Mentori** na temelju **razgovora** (koji se može organizirati i u obliku video-telekonferencije) i **uvida u dokumentaciju** kandidata **donose vlastitu rang listu kandidata po svakoj prijavljenoj okvirnoj temi**. Razgovori svih mentora i kandidata moraju biti završeni unutar najviše 10 dana po završetku natječaja.

Upis kandidata na Doktorsku školu

Nakon obavljenog razgovora i rangiranja doktorskih kandidata po okvirnim temama od strane svakog mentora, **Vijeće Doktorske škole** u razgovoru sa svim mentorima **usuglašava konačnu listu** doktorskih kandidata koji mogu biti upisani na studij. Lista se formira vodeći računa o ukupnoj upisnoj kvoti, raspoloživosti kvalitetnih okvirnih tema i o zastupljenosti pojedinih studijskih programa. Raspoložive i odobrene okvirne teme bi trebale odrediti i raspored studenata po pojedinim studijskim programima unutar odobrene kvote. Ukupna predviđena upisna kvota za Doktorsku školu "Biomedicina i zdravstvo" bila bi 60 studenata. Nakon formiranja **konačne liste**, Vijeće Doktorske škole **poziva kandidate na upis**, a Fakultetskom vijeću predlaže **verifikaciju liste upisanih kandidata**. Ukoliko neki od kandidata odustane od upisa, u dogovoru s mentorom pozivaju se slijedeći kandidati na rang listi koji prije nisu bili pozvani na upis.

Potpisivanje Ugovora

Prilikom upisa na doktorski studij **doktorand, mentor, komentor i Fakultet** potpisuju **Ugovor o pravima i obvezama** tijekom studija u kojima su detaljno definirane prava i obaveze svih potpisnika. Ugovor se potpisuje na **3 godine** s mogućnošću produženja **do najviše 3 godine** (ukupno 6 godina). Ugovor se produžuje za godinu dana na temelju godišnjeg **pozitivnog izvješća i preporuke** Povjerenstva za ZID, a nakon javne prezentacije rezultata rada na doktoratu na kraju 3., 4. ili 5. godine.

Školarina

Godišnja školarina Studija je određena aktima Sveučilišta u Rijeci i aktima Medicinskog fakulteta. Ona trenutno iznosi 15.000 HRK po akademskoj godini.

Beneficije mentora

S obzirom da je aktivno **vođenje i edukacija** doktoranda u sklopu Doktorske škole zahtjevan i odgovoran posao **od posebnog interesa institucije** mentorima bi za svakog doktoranda opterećenje nastavom moglo biti **umanjeno za 10% (a komentoru 5%)**.

Uvjeti za prijavu dokorskog rada uz oslobađanje pohađanja dokorskog studija

Prijava dokorskog rada uz oslobađanje pohađanja dokorskog studija treba biti omogućena **izvršnim dokorskim kandidatima** koji su to zaslužili svojim dokazanim znanstvenim radom i aktivnostima. Uvjeti za prijavu dokorskog rada uz **oslobađanje pohađanja** dokorskog studija su:

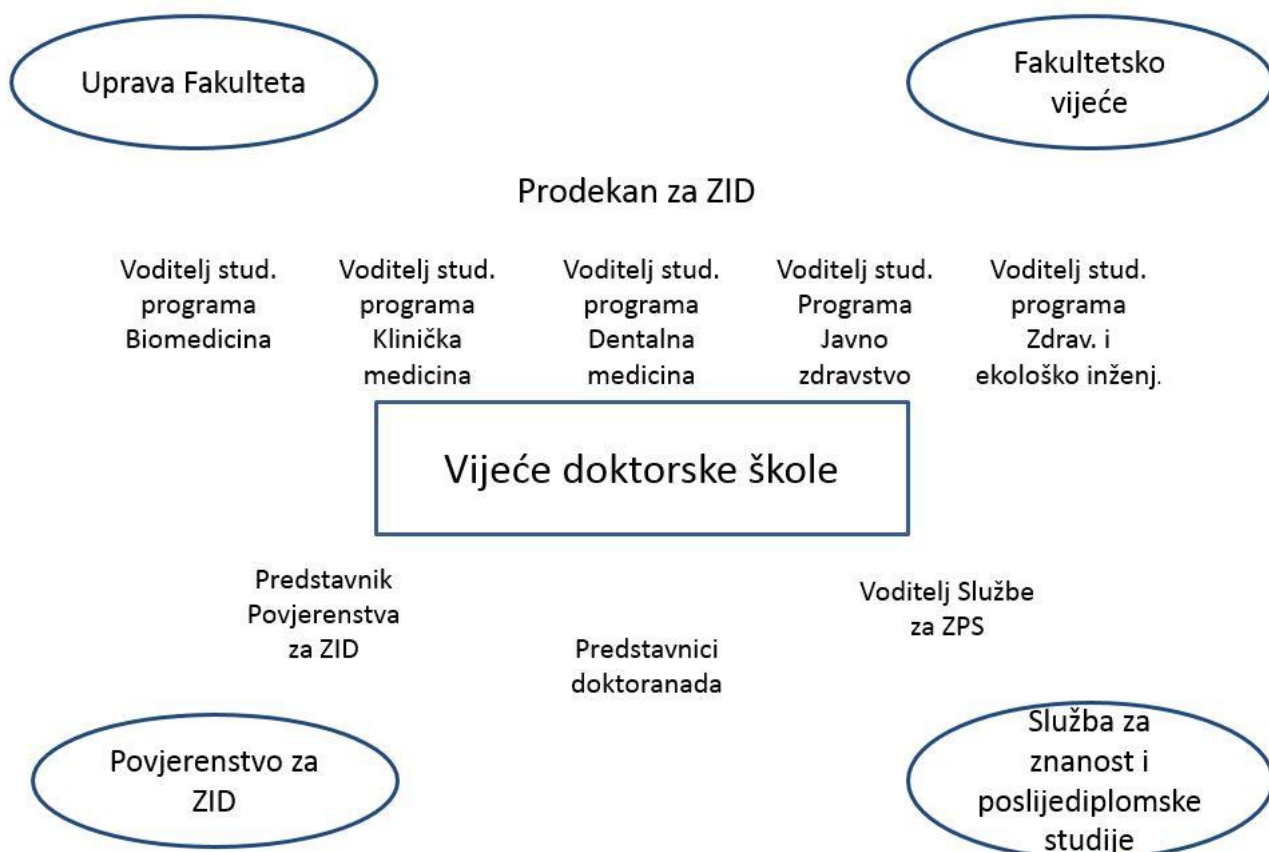
- prijava na Natječaj za upis u dokorski studij uz **prilog molbe za oslobađanje** pohađanja dokorskog studija s pripadajućom dokumentacijom,
- **prijava teme doktorata**, pri čemu kandidat mora **navesti potencijalnog mentora ili komentore** (koji ispunjavaju kriterije (ko)mentorstva), a potencijalni mentor mora dati **svoj pisani pristanak**,
- dokaz o objavljena **najmanje 3 prvoautorska izvorna in extenso znanstvena rada** u posljednjih **5 godina** indeksirana u bazama podataka **WoS Core Collection (WoSCC)** ili **Scopus** iz područja **teme dokorskog**

rada kod čega jedan rad mora biti publiciran u časopisu koji je prema IF ili SJR razvrstan u Q1 za područje istraživanja pristupnika u bazi JCR ili SJR, ovisno o indeksaciji časopisa, dok ostala dva moraju biti publicirana u časopisima koji pripadaju u Q1 ili Q2 za područja istraživanja pristupnika, prema bazama JCR ili SJR (ne prihvaćaju se radovi koji su u bazama podataka WoSCC i Scopus kategorizirani kao: prikazi slučajeva bolesti ("case reports"), *in extenso* sažeci radova i pregledni radovi),

- potvrda o radu u drugoj znanstvenoj instituciji u trajanju od najmanje 6 mjeseci
- dokaz o aktivnom sudjelovanju na najmanje dva međunarodna skupa (najmanje jedna usmena i jedna poster prezentacija iz područja teme doktorata).

Vijeće Doktorske škole, u suradnji s Povjerenstvom za ZID, na temelju priložene dokumentacije i procjene prijave teme donosi prijedlog odluke Fakultetskom vijeću, koja se u slučaju prihvaćenog pozitivnog rješenja šalje na Sveučilište. Kandidati koji nisu stekli pravo oslobađanja pohađanja Studija prilikom upisa u Studij mogu isto tražiti tijekom Studija ukoliko su ispunili navedene kriterije te prolaze isti postupak procjene. Ukoliko su dokazali ispunjenje uvjeta za oslobađanje (uz pozitivno mišljenje Sveučilišta), doktorandi stječu pravo oslobađanja od preostalog dijela dokorskog studija.

Upravna struktura Doktorske škole "Biomedicina i zdravstvo"

Vijeće Doktorske škole "Biomedicina i zdravstvo"

Vijeće Doktorske škole "Biomedicina i zdravstvo" jest upravno tijelo Doktorske škole koje se sastoji od slijedećih članova:

1. Prodekana/ice za znanstvenoistraživačku djelatnost koji je ujedno i predsjednik Vijeća
2. Voditelja/ice studijskog programa "Biomedicina"
3. Voditelja/ice studijskog programa "Javno zdravstvo"
4. Voditelja/ice studijskog programa "Klinička medicina"
5. Voditelja/ice studijskog programa "Dentalna medicina"
6. Voditelja/ice studijskog programa "Zdravstveno i ekološko inženjerstvo"
7. Predsjednika/ce Povjerenstva za znanstvenoistraživačku djelatnost (ZID)
8. 2 predstavnika/ce doktoranada koji nisu polaznici istog studijskog programa
9. Voditelja/ice Službe za ZPDS

Vijeće Doktorske škole u svom radu usko surađuje s Upravom Medicinskog fakulteta, Povjerenstvom za ZID i Službom za znanost, projektr i doktorske studije, a Fakultetskom vijeću (FV) predlaže donošenje odluka koje se odnose na Doktorsku školu. Ono nadzire sve aktivnosti koje su u vezi s Doktorskom školom kao što su organizacija nastave, napredovanje kandidata u izradi doktorskih radova, mentorski rad, međunarodna vidljivost Doktorske škole te drugi administrativni i financijski aspekti Doktorske škole. Vijeće Doktorske škole sastaje najmanje jednom mjesečno, u tjednu prije zakazane sjednice FV. Ingerencije Vijeća Doktorske škole su slijedeće:

- nadzire organizaciju i provođenje nastave te analizira njezinu kvalitetu,
- odobrava planove studiranja za svakog upisanog kandidata te izvedbeni plan nastave za svaku akademsku godinu na prijedlog voditelja studijskih programa,
- predlaže verifikaciju pozvanih predavanja Fakultetskom vijeću (FV),
- rješava molbe i žalbe upućene od strane doktoranada i nastavnika tijekom nastavnog procesa,
- predlaže FV eventualne izmjene u studijskim programima Doktorske škole,
- predlaže FV izbor i izmjene nastavničkog kadra za potrebe Doktorske škole,
- predlaže FV raspisivanja javnog poziva za prijavu okvirnih tema i mentora,
- predlaže FV raspisivanje natječaja za upis u Doktorsku školu na temelju predložene liste okvirnih tema/mentora od strane Povjerenstva za ZID,
- organizira razgovore potencijalnih kandidata i mentora, usuglašava konačnu listu kandidata za upis na Doktorsku školu i predlaže istu FV,
- nadzire upis kandidata,
- predlaže FV kandidate za oslobađanje od pohađanja nastave na Doktorskoj školi na osnovu mišljenja Povjerenstva za ZID i priložene dokumentacije,
- odobrava doktorandima drugih doktorskih studija upis pojedinih kolegija na Doktorskoj školi,
- odobrava prelaske doktoranada s drugih doktorskih studija na studijske programe Doktorske škole,
- nadzire javne obrane tema doktorata,
- organizira i nadzire skupne javne prezentacije doktoranada te na temelju izvješća Povjerenstva za ZID predlaže FV odgovarajuće odluke,
- nadzire rad mentora (na temelju Izvješća Povjerenstva za ZID i uvida u Registar mentora) i predlaže odgovarajuće odluke FV,

- utvrđuje da li kandidat zadovoljava sve uvjete za prijavu disertacije,
- organizira i nadzire javne obrane disertacija,
- nadzire praćenje karijere doktora znanosti u poslijedoktorskom razdoblju,
- brine se o financijskim i administrativnim aspektima Doktorske škole,
- brine se o međunarodnoj vidljivosti Doktorske škole (izrada i ažuriranje mrežnih stranica Doktorske škole, međunarodno oglašavanje, međunarodna mobilnost studenata i nastavnika Doktorske škole, itd.)
- Jednom godišnje podnosi izvješće FV o uspješnosti provođenja doktorske izobrazbe na Doktorskoj školi

Povjerenstvo za znanstvenoistraživačku djelatnost (ZID)

Povjerenstvo za ZID je savjetodavno tijelo koje se prvenstveno brine o: kvaliteti znanstvenoistraživačkog rada, kvaliteti tema doktorata, znanstvenoistraživačkoj aktivnosti i kvaliteti mentora, kvaliteti gotovih doktorata, znanstvenim publikacijama kandidata. Povjerenstvo za ZID se sastaje najmanje jednom mjesečno u tjednu prije zakazane sjednice FV, i prije sastanka Vijeća Doktorske škole. Ono ima sljedeće ingerencije:

- Provodi evaluaciju mentora na temelju dokumentacije uz potvrdu knjižnice Medicinskog fakulteta u Rijeci
- Provodi evaluaciju okvirnih tema
- Predlaže listu okvirnih tema za Natječaj za upis Vijeću Doktorske škole
- Pregledava prijave tema doktoranada i procjenjuje da li su zadovoljeni osnovni znanstveni i tehnički kriteriji propisani Pravilnikom o izradi doktorata.
- Pregledava izvješće Povjerenstva za biomedicinsku etiku Medicinskog fakulteta i etičkih povjerenstava drugih ustanova u kojima se rad izvodi te utvrđuje da li je izdano odobrenje za dotično istraživanje
- Predlaže FV stručna povjerenstva za ocjenu teme ukoliko prijavljena tema zadovoljava osnovne znanstvene i tehničke kriterije, te sudjeluje u javnoj obrani tema (predstavnicima Povjerenstva za ZID)
- Pregledava izvješća stručnih povjerenstava za ocjenu tema i predlaže FV odgovarajuće odluke
- Na temelju javne prezentacije rada i izvješća mentora i doktoranada sačinjava svoje izvješće o napretku doktoranda uz preporuke koje dostavlja Vijeću Doktorske škole
- Provjerava da li kandidat zadovoljava sve znanstvene uvjete za prijavu doktorskog rada (znanstvene publikacije)
- Provjerava da li doktorski rad zadovoljava osnovne znanstvene i tehničke preduvjete za nastavak postupka
- Predlaže FV stručno povjerenstvo za ocjenu doktorata ukoliko procjeni da doktorski rad zadovoljava osnovne znanstvene i tehničke kriterije propisane Pravilnikom o izradi disertacije.
- Pregledava izvješća stručnih povjerenstava za ocjenu doktorata i predlaže FV odluku
- Predlaže FV stručno povjerenstvo za obranu doktorskog rada
- Jednom godišnje podnosi izvješće Vijeću Doktorske škole o uspješnosti obrana prijavljenih tema doktorata i o uspješnosti obrana prijavljenih doktorskih radova.

Služba za znanost, projekte i doktorske studije

Služba za znanost, projekte i doktorske studije predstavlja jedinicu zaduženu za sve administrativne i financijske poslove vezane uz Doktorsku školu. Služba usko surađuje s Vijećem Doktorske škole, Povjerenstvom za ZID i voditeljima studijskih programa Doktorske škole.

Ingerencije službe su sljedeće:

- provođenje svih administrativnih poslova oko raspisivanja natječaja, prijave i upisa kandidata u Doktorsku školu,
- evidencija studenata, nastavnika i mentora te njihovo praćenje (Registar studenata, Registar nastavnika i Registar mentora).
- evidencija individualnih planova nastavnih i ostalih aktivnosti doktoranada,
- organizacija nastave u suradnji s voditeljima studijskih programa Doktorske škole (obavještanje studenata, nastavnika i mentora),
- ažuriranje mrežnih stranica Doktorske škole u suradnji s Vijećem Doktorske škole,
- organizacija, evidencija i obavještanje o obrani teme doktorata i gotovog doktorata,
- organizacija godišnjih javnih prezentacija doktoranada o svom radu zajedno sa Vijećem Doktorske škole i Povjerenstvom za ZID,
- priprema i provođenje periodičnih anonimnih anketa među studentima u suradnji s voditeljima studija i Uredom za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete Medicinskog fakulteta,
- u suradnji s Povjerenstvom za ZID i voditeljima studija priprema pokazatelja uspješnosti po pojedinim studijskim programima (pohađanje nastave, analiza uspješnosti polaganja ispita, analiza uspješnosti obrana tema doktorata, analiza vremena potrebnog za izradu doktorata, analiza uspješnosti obrane doktorata, itd.) za Vijeće Doktorske škole,
- organizacija boravka i rasporeda nastave gostujućih predavača (u suradnji s voditeljima studijskih programa, mentorima i doktorandima),
- praćenje financijskih učinaka Doktorske škole (upisnine, troškovi izvođenja nastave i boravka gostujućih predavača, ostali troškovi) u suradnji s Financijskom službom Medicinskog fakulteta te periodično izvještavanje Vijeća Doktorske škole

Voditelji studijskih programa Doktorske škole

Voditelji studijskih programa su neposredno zaduženi za organizaciju nastave za pojedinim studijskim programima i kontrolu njezinog provođenja te usko surađuju s Službom za znanost, projekte i doktorske studije. Doktorandi su dužni neposredno nakon upisa dostaviti voditelju studijskog programa popis izbornih kolegija za sve 3 godine studija na temelju čega voditelji izrađuju i usuglašavaju izvedbeni plan nastave za određeni studijski program. Voditelji kontaktiraju pojedine nastavnike i usuglašavaju termine izvođenja nastave, rezerviraju predavaonice, vode evidenciju o stvarno održanoj nastavi te zajedno s Službom za znanost, projekte i doktorske studije te Uredom za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete provode anketu među doktorandima nakon svakog održanog kolegija. Voditelji studijskih programa su obvezno nazočni na godišnjim javnim prezentacijama rada doktoranada. Voditelji podnose periodična usmena izvješća o tijeku nastavnih i drugih aktivnosti, a jednom godišnje i pisano izvješće Vijeću Doktorske škole.

16. Ishodi učenja studijskog programa

16.1. Popis obaveznih i izbornih skupova ishoda učenja na razini studijskog programa

OBVEZNI SKUPOVI ISHODA UČENJA

Znanje i razumijevanje:

- kreiranje i vrednovanje znanja i razumijevanja istraživačkog područja
- stjecanje naprednog i specijaliziranog znanja u određenom području vrednovanje postupaka i principa metodologije istraživanja

Kompetencije i vještine:

- provedba samostalne i kritične analize i sinteze
- vještine pregleda i pretraživanja novih i složenih pojava, problema i situacija
- stvaranje sposobnosti postavljanja i razlikovanja problema s kritičkim, kreativnim i samostalnim pristupom
- planiranje, korištenje i vrednovanje prikladne metode u istraživanju i drugim zadacima s točno određenim rokovima izrade stvaranje doprinosa u istraživačkom području kroz disertaciju

Samostalnost:

- izražavanje sposobnosti prezentacije i rasprave rezultata istraživanja na domaćim i međunarodnim skupovima u akademskoj i drugoj sredini
- sposobnost pisanja znanstvenih radova
- izražavanje interesa za daljnje spoznaje, znanja i istraživanja

Odgovornost:

- preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za doprinos društvenom razvoju
- uspješnost provođenja edukacije drugih kroz istraživanje
- preuzimanje intelektualne autonomije i stava
- sposobnost etičkog promišljanja u istraživanju
- preuzimanje etičke i društvene odgovornosti kroz samoanalizu i kritičnost u istraživanju, ulogu u društvu te odgovornost kako koristiti rezultate istraživanja

IZBORNI SKUPOVI ISHODA UČENJA (studijski programi Biomedicina, Klinička medicina, Dentalna medicina, Javno zdravstvo, Zdravstveno i ekološko inženjerstvo)

Znanje i razumijevanje:

- razlikovanje različitih vrsta epidemioloških metoda te ustroja bazičnih, epidemioloških, kliničkih istraživanja, metoda praćenja orofacijalnog rasta, učinkovitosti i djelotvornosti dentalne terapije
- poznavanje problematike multicentričnih kliničkih istraživanja, metoda praćenja učinkovitosti i vrednovanja rezultata eksperimentalnih ispitivanja te mogućnosti primjene u dijagnostici i terapiji
- razumijevanje mehanizama involviranih u etiologiju, patogenezu i progresiju bolesti
- poznavanje softvera za izradu eksperimentalnih modela u medicine, korištenje skenera i 3D pisača
- vrednovanje mogućnosti ispitivanja biokompatibilnosti i mehaničke postojanosti dentalnih biomaterijala
- razumijevanje neurobiologije orofacijalne boli te mehanizama percepcije i modulacije

Kompetencije i vještine:

- osmišljavanje metodologije za bazična, epidemiološka i klinička ispitivanja
- kritičko usvajanje znanstvenih rezultata
- rukovanje uređajima za planiranje istraživanja i planiranje dentalne terapije
- razumijevanje načina analize i planiranja u zdravstvu
- osmišljavanje javnozdravstvene intervencije na temelju analize zdravstvenih potreba i zdravstvenog sustava, samostalni odabir mjera za nadzor oralnog zdravlja, bolesti i kvalitete života

Samostalnost:

- interpretacija i prezentacija rezultata vlastitih istraživanja
- interpretacija i rasprava o objavljenim studijama
- provođenje mjerenja, primjerice orofacijalne boli, stupnja oralnog zdravlja, bolesti i kvalitete života
- interpretacija mehanizma koji su uključeni u nastanak i tijek bolesti, primjerice tijekom regeneracije tkiva orofacijalne regije

- vrednovanje proizvedenih eksperimentalnih modela za izučavanja etiologije, patogeneze, te učinka terapije
- teorijska primjena modela u kliničkim primjerima

Odgovornost:

- poštovanje etičkih normi u istraživačkom radu
- ishodovanje dozvola institucijskog Etičkog povjerenstva znanstvene i zdravstvene ustanove
- informiranje bolesnika o protokolu istraživanja
- dobivanje pristanka bolesnika
- etičnost u radu s laboratorijskim životinjama, samoanaliza

16.2. Multidisciplinarnost/interdisciplinarnost studijskoga programa

Interdisciplinarnost studijskog programa je osigurana kroz izborne kolegije i pozvana predavanja koja obuhvaćaju različita područja biomedicine (infektivne bolesti, poremećaji imunosti, tumori, neuroznanost, javno zdravstvo, okolišno zdravlje i sl.), dok je multidisciplinarnost omogućena kroz mogućnost biranja izbornih kolegija s drugih doktorskih studijskih programa (do 50%).

17. Kod prijave diplomskih studija navesti preddiplomske studijske programe predlagača ili drugih institucija u RH s kojih se dopušta upis na predloženi diplomski studijski program

Za upis na Doktorsku školu „Biomedicina i zdravstvo“ mogu se natjecati kandidati koji su stekli diplomu na sljedećim studijima:

- Integrirani sveučilišni preddiplomski i diplomski studij medicine
- Integrirani sveučilišni preddiplomski i diplomski studij dentalne medicine
- Integrirani sveučilišni preddiplomski i diplomski studij veterine
- Sveučilišni diplomski studij farmacije
- Sveučilišni diplomski studij medicinske biokemije
- Sveučilišni diplomski studij eksperimentalne biologije
- Sveučilišni diplomski studij molekularne biologije
- Sveučilišni diplomski studij znanosti o okolišu
- Sveučilišni diplomski studij ekologije i zaštite prirode
- Integrirani sveučilišni preddiplomski i diplomski studij biologije i kemije
- Sveučilišni diplomski studij biokemije
- Sveučilišni diplomski studij biotehnologije
- Sveučilišni diplomski studij sanitarnog inženjerstva
- Sveučilišni diplomski studij sestriinstva
- Sveučilišni diplomski studij medicinske laboratorijske dijagnostike
- Sveučilišni diplomski studij primaljstva
- i ostalih srodnih područja.

Studenti se, ukoliko ispunjavaju minimalne kriterije (vidi gore), natječu za predložene okvirne teme istraživanja prilikom upisa u Doktorsku školu, čime određuju i studijski program po kojem će studirati. Naime, svaki studijski program će imati ponudu odgovarajućeg broja okvirnih tema (unutar ukupne upisne kvote) iz dotičnog područja.

18. Kod prijave integriranih studija – navesti razloge za objedinjeno izvođenje preddiplomske i diplomske razine studijskog programa

Ne odnosi se na ovaj studijski program.

19. Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula (ukoliko postoje) s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS – bodova (prilog: Tablica 1.)

Ukupno nastavno opterećenje studenata tijekom studija (30 ECTS-a) je koncipirano po sljedećem modelu:

- Obvezna nastava (12 ECTS-a)

Obvezni kolegiji su većinom koncipirani na način da imaju opterećenje 1.5 ECTS-a ili 3.0 ECTS-a i posvećeni su osnovnim znanjima potrebnim za izradu znanstvenog rada te razvoju generičkih vještina („transferable skills“) kod doktoranada. **Obvezni kolegiji (ukupno 6) su zajednički za svih pet studijskih programa Doktorske škole.**

- Pozvana predavanja (2 ECTS-a)

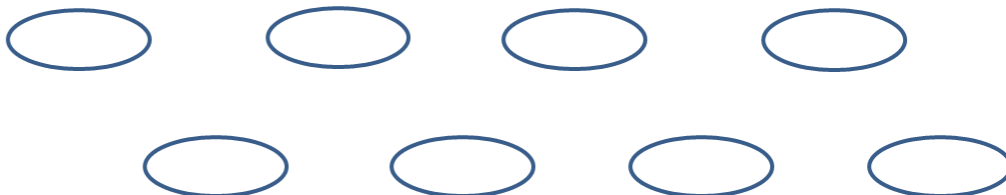
Svaki student mora tijekom trajanja studija (3 godine) odslušati 8 pozvanih predavanja po svom izboru. Ova predavanja služe kao specifična nadopuna izbornog kurikuluma svakog studenta. Svako pozvano predavanje bi bilo verificirano od strane Vijeća Doktorske škole (na temelju prethodno dostavljenog sažetka predavanja, CV i popisa radova predavača) i potvrđeno od strane Fakultetskog vijeća. Pozvani predavači moraju biti međunarodno prepoznatljivi i ugledni znanstvenici u svom području. Doktoranadi, mentori ili nastavnici programa predlažu pozivanje određenog predavača voditelju studija koji potom procjenjuje opravdanost poziva (mora biti u skladu s programom), kontaktira predavača (u suradnji s predlagateljem) i pokreće verifikaciju njegovog predavanja. Svako pozvano predavanje bi se održalo u trajanju od 2-3 h (s diskusijom) i vrijedilo bi 0,25 ECTS-a. Svi prisutni doktorandi na predavanju bi se evidentirali kako bi mogli ostvariti odgovarajući broj ECTS bodova. O evidenciji kandidata vodi računa voditelj odgovarajućeg studijskog programa u suradnji sa Službom za znanost, projekte i doktorske studije.

- Izborna nastava (16 ECTS-a)

Izborna nastava se sastoji od Izbornih kolegija (ukupno 16 ECTS-a). Svaki student bi trebao iz skupine ponuđenih izbornih kolegija izabranog studijskog programa izabrati najmanje 50% kolegija (≥ 8 ECTS-a). Najviše 50% kolegija (najviše 8 ECTS-a) mogu biti izabrani iz ponude izbornih kolegija drugog studijskog programa Doktorske škole ili s doktorskih programa Sveučilišta u Rijeci ili drugih sveučilišta, što ovisi o području rada doktoranda.

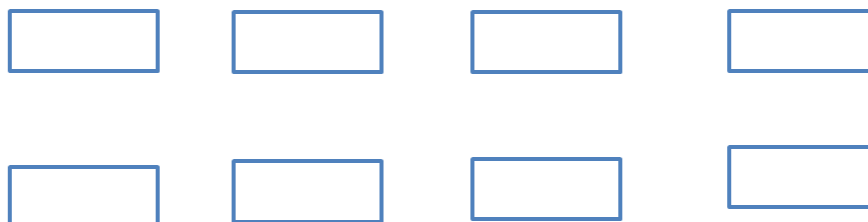
Pozvana
predavanja
(2 ECTS)

0,25 ECTS/predavanje

2 (1,3) ECTS/kolegij

Izborni
kolegiji
(16 ECTS)

Obvezni kolegiji (12 ECTS)

20. Opis svakog predmeta (prilog: Tablica 2.)

Opisi svih predmeta pojedinačno su prikazani u Tablici 2.

21. Struktura studija, ritam studiranja i obveze studenata

Studijski program Doktorske škole sastoji se od:

1. Obveznih kolegija (12 ECTS-a)
2. Izbornih kolegija (16 ECTS-a)
3. Pozvanih verificiranih predavanja (2 ECTS-a) – (strukturirana kao obvezatni kolegij)
4. Izrade, prezentacije, publikacije i obrane doktorskog rada (najmanje 150 ECTS-a)

Ad 1. **Obvezni kolegiji (12 ECTS-a)** daju osnovna znanja doktorandima o: metodologiji izrade znanstvenog rada, istraživačkim metodama, etičkim standardima u znanstvenom radu, statističkoj obradi znanstvenih rezultata te o zaštiti intelektualnog vlasništva i poduzetništvu u biomedicini. Isto tako je predviđeno da doktorandi kroz obvezne kolegije steknu znanja i vještine: u kritičkoj analizi i prezentaciji rezultata znanstvenog rada, kao i u provođenju određenih znanstvenih metoda (izbor) koje su važne za izradu njihovog doktorskog rada. Nastava većine obveznih kolegija se odvija i završava do kraja prve godine. Kolegij „Analiza i prezentacija znanstvenog rada“ se provodi kroz sve tri godine studija (3 x 1 ECTS) u okviru kojega se studenti uče kritičkoj analizi i prezentaciji rezultata znanstvenog rada („Journal club“). Kolegij „Primjena istraživačkih metoda u znanstvenom radu“ se provodi tijekom prve i druge godine studija (2 x 1,5 ECTS). Kolegij „Menadžment istraživanja u biomedicini“ se izvodi na trećoj godini studija kada su studenti već u uznapredovaloj fazi izrade doktorskog rada i kada su već usvojili dovoljno znanja i vještina u postavljanju i načinima rješavanja znanstvenih problema. Većina obveznih kolegija je strukturirana na način da više nastavnika sudjeluje u izvođenju nastave kako bi se obuhvatili i kompetentno obradili svi relevantni aspekti pojedinog područja.

Ad 2. **Izborni kolegiji** su kolegiji koje doktorand izabire u dogovoru s mentorom, a u skladu s područjem rada i interesa. Izborni kolegiji su raspoređeni prema prioritetnim područjima istraživanja i studijskim programima. Izborni kolegiji uglavnom imaju 2 ECTS-a (iznimno 1 ili 3 ECTS-a) i koncipirani su na način da se pojedina tema obradi od molekularne i eksperimentalne razine do razine translacijskih i kliničkih istraživanja. Svaki polaznik je dužan izabrati ukupno **16 ECTS-a** izbornih kolegija (8 kolegija), od kojih je dužan odslušati i položiti najmanje 4 ECTS-a svake godine studija. Doktorandi mogu upisati najviše 50% (do 8 ECTS-a) izbornih kolegija s drugog doktorskog studijskog programa unutar Doktorske škole, ali i s drugih doktorskih programa našeg i drugih sveučilišta. U potonjem slučaju potrebno je prethodno pribaviti suglasnost Vijeća Doktorske škole. S obzirom na veliki broj izbornih kolegija i opasnost disperzije doktoranada, kolegiji će se održati uz uvjet da su minimalno 3 studenta iskazali interes za određeni izborni predmet.

Ad 3. **Pozvana verificirana predavanja** – pozvana verificirana predavanja su predavanja eminentnih znanstvenika u pojedinom području (pretežno stranih) na poziv doktoranada i nastavnika doktorske škole kao nadopuna njihove izborne nastave. Predavanja moraju biti verificirana od strane Vijeća Doktorske škole, odnosno od strane Fakultetskog vijeća Medicinskog fakulteta kako bi se mogla priznati kao nastava na doktorskome studiju. Verifikacija se provodi na osnovu priloženog sažetka i kratkog CV predavača popisom relevantnih radova. Studenti su tijekom tri godine studija dužni odslušati 8 pozvanih predavanja (8 x 0,25 ECTS-a = **2 ECTS-a**).

Ad 4. **Izrada, prezentacija i obrana doktorskog rada** – je najvažniji dio čitavog studijskog programa. Doktorand je dužan većinu vremena tijekom studija (najmanje **150 ECTS-a**) posvetiti kvalitetnoj izradi, prezentaciji i obrani svog doktorata, što obuhvaća slijedeće aktivnosti:

- **Javna prezentacija doktorata – 5 ECTS-a**
  - Prijava i obrana teme disertacije do kraja prve godine studija (uvjet za upis u II godinu) - 2 ECTS
  - I. javna prezentacija rada (najkasnije 10 -12 mj nakon upisa – uvjet za upis u II godinu) - 1 ECTS
  - II. javna prezentacija rada (najkasnije 22 -24 mj nakon upisa – uvjet za upis u III godinu) - 1 ECTS
  - III. javna prezentacija rada (najkasnije 36 mj nakon upisa – uvjet za prijavu doktorata ili produženje rada) – 1 ECTS
  - (opcija – IV. i V. javna prezentacija rada 48 i 60 mj. nakon upisa ukoliko se Vijeće doktorske škole temeljem prezentiranih rezultata i pojašnjenja odobri produženje studija do najviše 6 godina od upisa)
- **Publiciranje rezultata iz teme doktorata (najkasnije do prijave doktorata):** pristupnik mora objaviti najmanje 1 prvoautorski izvorni znanstveni rad iz teme doktorata u časopisu indeksiranom u bazama WoSCC ili Scopus, a koji pripadaju Q1 ili Q2 skupini u bazama JCR ili SJR, za područje istraživanja prema temi doktorskog rada ili alternativno najmanje dva izvorna znanstvena rada iz teme doktorata u časopisima citiranim u bazi Web of Science Core Collection (WoS Core Collection) s čimbenikom odjeka većim od 1, od kojih jedan mora biti prvoautorski. Rad mora biti publiciran barem u elektroničkom obliku i imati svoj DOI indeks do trenutka prijave disertacije.
- **Obvezne izborne aktivnosti u funkciji doktorata – ukupno 5 ECTS-a**
  - a) Usmena prezentacija rezultata rada na međunarodnom skupu – 3 ECTS-a
  - b) Poster prezentacija rezultata rada na međunarodnom skupu – 2 ECTS
  - c) Usmena prezentacija rezultata rada na domaćem skupu – 2 ECTS
  - d) Poster prezentacija rezultata rada na domaćem skupu – 1 ECTS
  - e) Sudjelovanje na međunarodnoj znanstvenoj “ ljetnoj školi” ili tečaju uz prezentaciju rezultata rada – do 4 ECTS-a (uz prethodnu akreditaciju ljetne škole u okviru Doktorske škole)
  - f) Sudjelovanje u drugim tečajevima od važnosti za izradu doktorskog rada (Uzgoj i rad s eksperimentalnim životinjama, i sl.) – do 2 ECTS-a (uz prethodnu akreditaciju tečaja u okviru Doktorske škole)
- **Rad na istraživanjima – ukupno 120 ECTS-a**
  - u drugoj instituciji ili alternativni oblik internacionalnog rada – najmanje 20 ECTS-a
  - u matičnoj instituciji – najviše 100 ECTS-a
- **Prijava i obrana doktorskog rada – 10 ECTS-a**

Struktura studija po godinama

1. **I godina studija (60 ECTS-a)**
  - Obvezni kolegiji (7 ECTS-a)
  - Izborni kolegiji (6 ECTS-a)
  - Pozvana predavanja (1 ECTS)*
  - Izrada i prezentacija doktorskog rada (46 ECTS-a)
  - Prijava i obrana teme disertacije (2 ECTS-a)
  - Prva javna prezentacija rezultata rada (1 ECTS)
  - Rad na istraživanjima (43 ECTS-a)

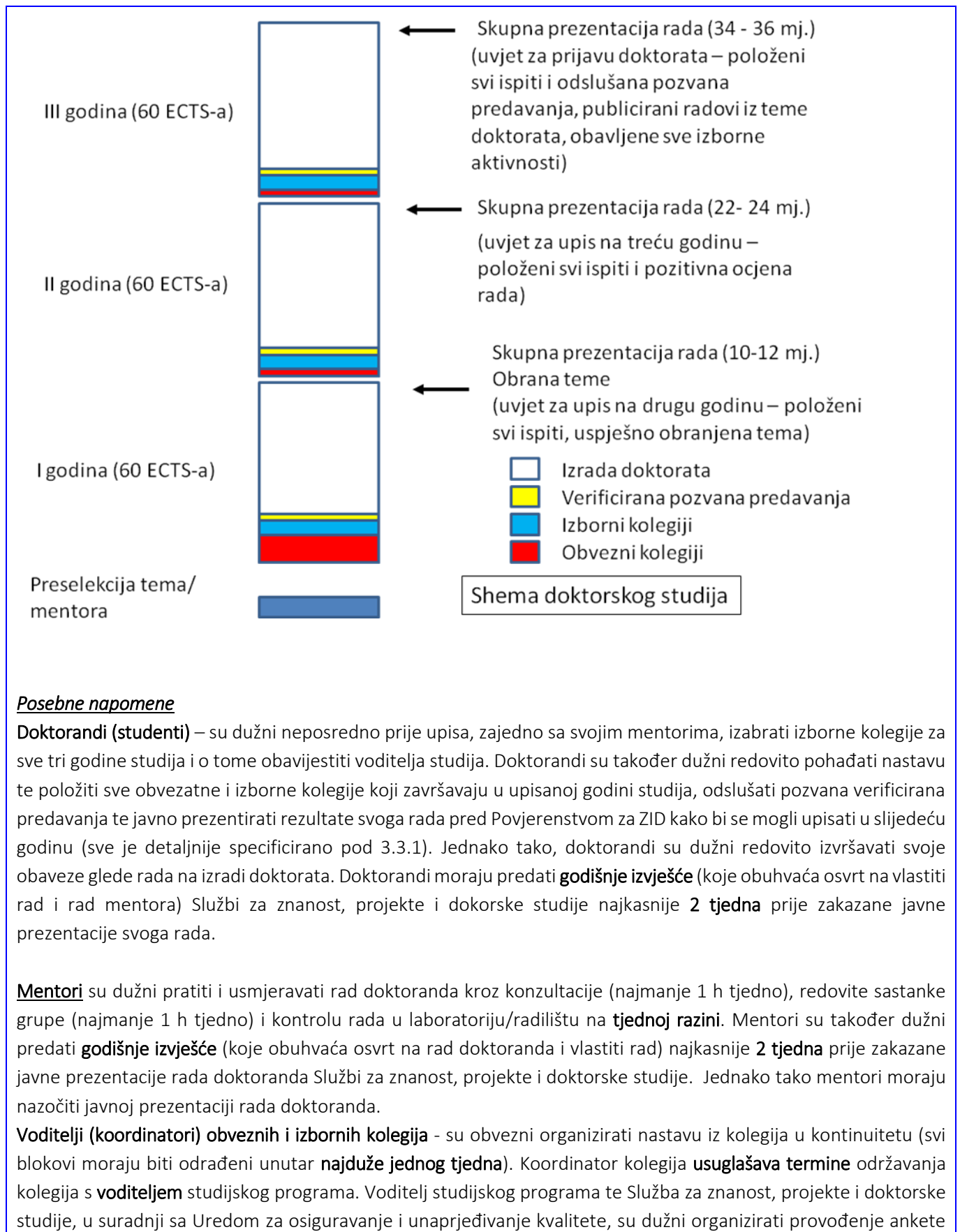
2. II godina studija (60 ECTS-a)

- Obvezni kolegiji (2,5 ECTS-a)
- Izborni kolegiji (6 ECTS-a)
- Pozvana predavanja (0,5 ECTS-a)*
- Izrada i prezentacija doktorskog rada (51 ECTS-a)
- Druga javna prezentacija rezultata rada (1 ECTS)
- Obavezne izborne aktivnosti (2 ECTS-a)*
- Rad na istraživanjima (48 ECTS-a)

3. III godina studija (60 ECTS-a)

- Obvezni kolegiji (2,5 ECTS-a)
- Izborni kolegiji (4 ECTS-a)
- Pozvana predavanja (0,5 ECTS-a)*
- Izrada, prezentacija i obrana doktorskog rada (53 ECTS-a)
- Publiciranje rezultata iz teme doktorata (10 ECTS-a)*
- Obavezne izborne aktivnosti (3 ECTS-a)*
- Treća javna prezentacija rezultata rada (1 ECTS)
- Rad na istraživanjima (29 ECTS-a)
- Prijava i obrana doktorskog rada (10 ECTS-a)

*Opterećenje zbog Pozvanih predavanja, Obveznih izbornih aktivnosti i publiciranja rezultata rada može biti i drugačije (fleksibilnije) raspoređeno tijekom studija. No, potpuno ispunjenje ovih stavki jest uvjet za prijavu disertacije.

Posebne napomene

Doktorandi (studenti) – su dužni neposredno prije upisa, zajedno sa svojim mentorima, izabrati izborne kolegije za sve tri godine studija i o tome obavijestiti voditelja studija. Doktorandi su također dužni redovito pohađati nastavu te položiti sve obvezatne i izborne kolegije koji završavaju u upisanoj godini studija, odslušati pozvana verificirana predavanja te javno prezentirati rezultate svoga rada pred Povjerenstvom za ZID kako bi se mogli upisati u slijedeću godinu (sve je detaljnije specificirano pod 3.3.1). Jednako tako, doktorandi su dužni redovito izvršavati svoje obaveze glede rada na izradi doktorata. Doktorandi moraju predati **godišnje izvješće** (koje obuhvaća osvrt na vlastiti rad i rad mentora) Službi za znanost, projekte i doktorske studije najkasnije **2 tjedna** prije zakazane javne prezentacije svoga rada.

Mentori su dužni pratiti i usmjeravati rad doktoranda kroz konzultacije (najmanje 1 h tjedno), redovite sastanke grupe (najmanje 1 h tjedno) i kontrolu rada u laboratoriju/radilištu na **tjednoj razini**. Mentori su također dužni predati **godišnje izvješće** (koje obuhvaća osvrt na rad doktoranda i vlastiti rad) najkasnije **2 tjedna** prije zakazane javne prezentacije rada doktoranda Službi za znanost, projekte i doktorske studije. Jednako tako mentori moraju nazočiti javnoj prezentaciji rada doktoranda.

Voditelji (koordinatori) obveznih i izbornih kolegija - su obvezni organizirati nastavu iz kolegija u kontinuitetu (svi blokovi moraju biti odrađeni unutar **najduže jednog tjedna**). Koordinator kolegija **usuglašava termine** održavanja kolegija s **voditeljem** studijskog programa. Voditelj studijskog programa te Služba za znanost, projekte i doktorske studije, u suradnji sa Uredom za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete, su dužni organizirati provođenje ankete

među studentima o održanoj nastavi na završetku kolegija, a prije ispita. Voditelj kolegija je **obvezan organizirati** pismeni (i/ili usmeni) ispit neposredno po završetku nastave (prvi ispitni rok), odnosno najkasnije **unutar 2 tjedna** od završetka kolegija.

Kontrola kvalitete studija

Praćenje kvalitete nastavnih aktivnosti

Za kontrolu kvalitete nastavnih aktivnosti pojedinih kolegija su odgovorni: voditelji (koordinatori) kolegija, voditelj doktorskog studijskog programa i Odbor za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete. Voditelj kolegija brine o organizaciji i održavanju predavanja u predviđenom vremenu, te prati kvalitetu održanih predavanja internom anketom i analizom rezultata ispita. Ukoliko procjeni da neki od predavača ne izvršava svoje obveze, može predložiti voditelju studija izvedbene korekcije kolegija. Ured za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete u suradnji sa Službom za znanost, projekte i doktorske studije te voditeljem studijskog programa provodi anonimnu anketu o kvaliteti održane nastave na kraju svakog održanog kolegija. Rezultati ankete se dostavljaju anketiranom nastavniku, voditelju kolegija, voditelju studija i Prodekanu za znanstvenoistraživačku djelatnost koji je ujedno predsjednik Vijeća Doktorske škole.

Praćenje kvalitete rada doktoranda i mentora

Praćenje kvalitete rada doktoranda jest jedan od važnih stupova programa i dio stalne aktivnosti djelatnika Doktorske škole. Svaki doktorand je dužan do kraja prve godine prijaviti i obraniti temu doktorskog rada pred Stručnim povjerenstvom i najmanje dva predstavnika Povjerenstva za ZID. Kandidat jednom godišnje javno prezentira svoj rad pred Povjerenstvom za ZID u sklopu zajedničke javne prezentacije koja se organizira za sve doktorande. Najmanje dva tjedna prije te prezentacije kandidati i njihovi mentori su dužni odvojeno dostaviti Povjerenstvu svoja godišnja izvješća na odgovarajućem obrascu (Izvješće mentora i Izvješće doktoranda). U svom godišnjem izvješću doktorand navodi: izvješće o provedenim istraživanjima, zadovoljstvo uvjetima rada, svojim napretkom i okolinom te zadovoljstvo radom mentora. Mentor u svom godišnjem izvješću navodi: izvješće o radu doktoranda, njegovoj kreativnosti, samostalnosti, tehničkim i socijalnim kapacitetima te mišljenje o svom doprinosu u vođenju doktoranda. Povjerenstvo na temelju tih izvješća i javne prezentacije doktoranada (uz odgovarajuća pitanja upućena doktorandu i mentoru) sačinjava svoje izvješće o radu svakog doktoranda i njegovog mentora (Izvješće Povjerenstva za ZID) koje dostavlja Vijeću Doktorske škole. Povjerenstvo za ZID može u izvješću predložiti: a) **nastavak rada na temi doktorata**; b) **nastavak rada uz reviziju plana istraživanja**; c) **potpuni prekid rada na predloženoj temi**. Služba za znanost, projekte i doktorske studije pridružuje periodično izvješće kartonu svakog doktoranda, jednako tako i mentora. U sklopu **3. Izvješća** (3. godina studija) Povjerenstvo za ZID može preporučiti Vijeću Doktorske škole **produženje izrade doktorata na godinu dana** (odnosno produženje Ugovora) ukoliko procjeni da rad na doktoratu napreduje dobro, ali je zbog složenosti projekta ili objektivnih okolnosti (npr. rad na klinici) potrebno produženje. Povjerenstvo isto može učiniti u sklopu 4. (4. godina) odnosno 5. (5. godina) Izvješća. Ukoliko se radi o **preporuci prekida rada na predloženoj temi** mora biti obrazloženo da li je do istoga došlo zbog: **nesavjesnog rada doktoranda, nesavjesnog rada mentora ili objektivnih poteškoća u istraživanjima**. Ovisno o obrazloženju Povjerenstvo za ZID daje prijedlog odluke Vijeću Doktorske škole u smislu: a) **prekid studija za doktoranda uz raskid Ugovora**, b) **promjena teme uz istog mentora i izmjenu Ugovora**; c) **promjena teme i mentora uz sklapanje novog Ugovora**, d) **produljenje rada na doktoratu za godinu dana i produljenje Ugovora** (3., 4. ili 5. Izvješće), e) **nastavak rada uz korekciju plana i fokusa istraživanja** i f) **nastavak istraživanja bez promjene plana**. Doktorandi kojima je studij prekinut zbog njihovog nesavjesnog djelovanja **gube pravo studiranja na doktorskim programima** u okviru Doktorske škole „Biomedicina i zdravstvo“. **Mentori (komentori)** koji su zbog nesavjesnog

djelovanja ugrozili izradu doktorata **gube pravo dobivanja novih mentorstava tijekom sljedeće 3 godine** i to se upisuje u Registar mentora.

Praćenje razvoja karijere doktoranda po završetku doktorskog studija

Praćenje razvoja karijere doktoranada je mjera kojom se provjerava uspješnost doktorskog programa (Doktorske škole) u znanstvenoj i drugoj edukaciji doktoranada kroz njihov doprinos razvoju uže i šire društvene zajednice te njihovu nacionalnu i međunarodnu prepoznatljivost. Svi doktorandi koji uspješno završe studij obranom doktorske disertacije biti će jednom godišnje kontaktirani i anketirani od strane Službe za znanost, projekte i doktorske studije kako bi se vodila odgovarajuća evidencija. Služba je obvezna, zajedno s Voditeljem studija jednom godišnje napraviti analizu uspjeha doktoranada. Voditelj studija je dužan u svom redovitom godišnjem izvješću Vijeću Doktorske škole uključiti i spomenutu analizu.

Izrada doktorskog rada

Prijava i obrana teme disertacije

Doktorandi su dužni **prijaviti i obraniti** temu doktorskog rada najkasnije do kraja prve godine studija, što je ujedno i uvjet za upis u drugu godinu studija. **Prijava teme** doktorskog rada bi trebala uslijediti **u prvoj polovici akademske godine**, a tema bi trebala biti obranjena **najkasnije do kraja prve godine** studija kao uvjet za upis u drugu godinu. Nakon prijave teme, Povjerenstvo za ZID provjerava znanstvenu utemeljenost teme i tehničku korektnost prijave. Isto tako, provjerava je li pozitivno izvješće Povjerenstva za biomedicinsku etiku Medicinskog fakulteta i izvješća etičkih povjerenstava drugih ustanova u kojima se izvode predložena istraživanja. Ukoliko prijava zadovoljava sve potrebne uvjete Povjerenstvo predlaže Fakultetskom vijeću članove Stručnog povjerenstva za ocjenu i javnu obranu teme. Stručno povjerenstvo mora imati najmanje tri člana u znanstvenom ili znanstveno-nastavnom zvanju od kojih jedan mora biti iz druge institucije (poželjno s drugog sveučilišta). Imenuje se i zamjenski član ukoliko iz opravdanih razloga netko od članova nije u mogućnosti prisustvovati obrani teme. Mentor **ne može** biti član Stručnog povjerenstva. Uz Stručno povjerenstvo na obrani teme su nazočna najmanje dva člana Povjerenstva za ZID koja prate čitav tijek obrane, aktivno postavljaju pitanja (oponiraju kandidatu) te obavještavaju Povjerenstvo za ZID o tijeku obrane. Povjerenstvo za ZID potom na temelju izvješća stručnog Povjerenstva i mišljenja članova koji su bili nazočni na obrani donosi odluku: a) o vraćanju materijala kandidatu na doradu uz priložene primjedbe Stručnog povjerenstva i članova Povjerenstva za ZID. U tom slučaju kandidat je dužan do kraja prve akademske godine doraditi temu u skladu s primjedbama i poslati ih na uvid Stručnom povjerenstvu i Povjerenstvu za ZID; b) prijedlog o prihvaćanju teme doktorata koji prosljeđuje Fakultetskom vijeću ili c) prijedlog o odbijanju teme doktorata koji također prosljeđuje Fakultetskom vijeću na usvajanje. Ukoliko je kandidatu odbijena tema doktorata, Vijeće Doktorske škole odlučuje o tome da li će se kandidatu prekinuti mogućnost daljnjeg nastavka studija ili će zbog objektivnih okolnosti (npr. loš rad mentora, druge okolnosti) predložiti promjenu teme i/ili mentora.

Praćenje rada na doktoratu

Napredovanje rada na doktoratu svakog kandidata prati se putem: 1. godišnjeg izvješća doktoranda; 2. godišnjeg izvješća mentora; 3. skupne javne godišnje prezentacije rada doktoranda. Povjerenstvo za ZID na temelju spomenutih godišnjih izvješća i skupne javne prezentacije donosi izvješće (Izvješće Povjerenstva za ZID) o svakom doktorandu koje dostavlja Vijeću Doktorske škole. U izvješću se mora navesti i ocjena rada doktoranda: a) rad na doktoratu dobro napreduje i u skladu s planom istraživanja; b) postoje odstupanja od plana istraživanja te se preporučaju određene korekcije; c) rad na doktoratu ne napreduje te se preporuča promjena teme i/ili mentora.

U posljednjem slučaju treba biti priloženo mišljenje da li rad na doktoratu ne napreduje zbog: a) nesavjesnog rada doktoranda; b) nesavjesnog rada mentora ili c) objektivnih okolnosti (bolesti, nedostatka sredstava, i sl.). Na temelju izvješća Povjerenstva za ZID Vijeće Doktorske škole predlaže FV odgovarajuću odluku o nastavku rada pojedinog doktoranda ili mentora.

Prijava i obrana doktorskog rada

Doktorand može prijaviti doktorski rad tek kada je prethodno zadovoljio sve potrebne uvjete (vidi dolje). Nakon prijave doktorata **Povjerenstvo za ZID** provjerava da li doktorski rad zadovoljava osnovne znanstvene i tehničke kriterije te predlaže Fakultetskom vijeću tri člana Stručnog povjerenstva za ocjenu disertacije od kojih najmanje jedan mora biti iz druge institucije (poželjno s drugog sveučilišta). Mentor ne može biti član Stručnog povjerenstva. **Stručno povjerenstvo** podnosi izvješće (pojedinačno i skupno) Povjerenstvu za ZID koje potom na temelju istih donosi svoj prijedlog odluke Fakultetskom vijeću na usvajanje. Ukoliko Fakultetsko vijeće prihvati pozitivno izvješće disertacije tada kandidat javno brani istu pred **Povjerenstvom za obranu** u istom sastavu kao Stručno povjerenstvo kojemu je pridodan predstavnik Povjerenstva za ZID. Mentor je nazočan obrani, ali ne smije biti član Povjerenstva za obranu disertacije.

21.1. Uvjeti upisa u sljedeći semestar ili trimestar s naznakom predmeta na koje se uvjeti odnose

Uvjet upisa u sljedeću godinu studija su odslušani i položeni svi kolegiji (obavezni i izborni) koji su predviđeni planom i programom u toj godini i pozitivno mišljenje Vijeća doktorske škole nakon javne prezentacije rezultata rada doktoranda.

21.2. Popis predmeta i/ili modula koji se mogu izvoditi na stranom jeziku s naznakom jezika izvođenja

Svi kolegiji u okviru Doktorske škole mogu se izvoditi na engleskom jeziku.

21.3. Uvjeti priznavanja predmeta položenih na drugome studijskom programu

O priznavanju predmeta položenih na drugome studijskom programu odlučuje Vijeće doktorske škole na prijedlog Povjerenstva za ZID i voditelja studijskog programa kojeg je doktorand upisao.

21.4. Broj ECTS-bodova koji se mogu ostvariti u okviru nacionalne i međunarodne mobilnosti

U okviru studija je predviđen boravak doktoranada u drugoj znanstvenoj instituciji (nacionalnoj ili inozemnoj) u cilju izrade dokorskog rada (20 ECTS-a), a sukladno Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci.

22. Način završetka studija

Studij završava javnom obranom dokorskog rada pred Stručnim povjerenstvom, mentorom i predstavnikom Povjerenstva za ZID.

22. 1. Uvjeti za odobrenje prijave završnog/diplomskog rada i/ili završnog/diplomskog ispita

Uvjeti za odobrenje ocjene dokorskog rada jesu:

- Položeni svi obvezni i izborni kolegiji (28 ECTS-a)
- Odslušana sva pozvana predavanja (8) po vlastitom izboru (2 ECTS-a)
- Obavljen rad na doktoratu u drugoj ustanovi u trajanju od 3 mjeseca ili alternativni oblik internacionalizacije rada (20 ECTS-a)
- Obavljene sve izborne aktivnosti (5 ECTS-a)
- Publiciran najmanje 1 prvoautorski izvorni znanstveni rad iz teme doktorata u časopisu indeksiranom u bazama WoSCC ili Scopus, a koji pripadaju Q1 ili Q2 skupini u bazama JCR ili SJR, za područje istraživanja prema temi dokorskog rada ili alternativno najmanje dva izvorna znanstvena rada iz teme doktorata u časopisima citiranim u bazi Web of Science Core Collection (WoS Core Collection) s čimbenikom odjeka većim od 1, od kojih jedan mora biti prvoautorski.

22.2. Izrada i opremanje završnog/diplomskog rada

Doktorski rad mora biti izrađen i opremljen u skladu sa Pravilnikom o studijima Sveučilišta u Rijeci. Doktorski rad se može napisati u monografskom obliku ili prema skandinavskom modelu (uvezane publikacije s napisanim uvodnim i zaključnim dijelom) što će biti pobliže definirano fakultetskim pravilnikom. Disertacija može biti napisana na hrvatskom ili engleskom jeziku. Ukoliko je disertacija na hrvatskom, sažetak mora biti na engleskom jeziku, odnosno vriedi i obrnuto.

22.3. Postupak vrednovanja završnog/diplomskog ispita te vrednovanja i obrane završnog/diplomskog rada

Doktorat znanosti se stječe javnom obranom doktorskoga rada pred tročlanim stručnim povjerenstvom i predstavnikom Povjerenstva za ZID. Mentor je nazočan obrani, ali ne smije biti član Povjerenstva, niti sudjelovati u ocjeni uspješnosti obrane doktorata. Postupak obrane disertacije propisan je Pravilnikom o studijima Sveučilišta u Rijeci.

23. Praćenje kvalitete radi osiguravanja stjecanja izlaznih znanja, vještina i kompetencija obavezno je na Sveučilištu u Rijeci i odvija se na razini sastavnice (prema opisu u Obrascu IV.)

24. Ostali važni podaci – prema mišljenju predlagača

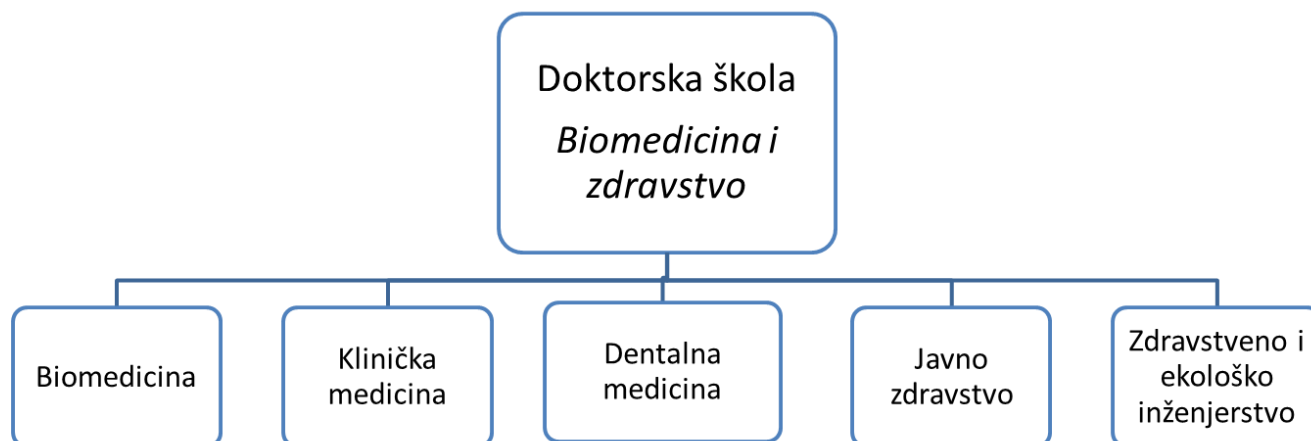
Osnivanje Doktorske škole omogućuje reformu postojećih i uklapanje novih doktorskih programa te organizacijski pojednostavljuje odvijanje nastave i kontrolu kvalitete studija. Tri su glavna stupa reforme postojećih doktorskih studijskih programa i formiranja Doktorske škole:

- **Ulazni kriteriji** – prilagodba upisa doktorskih kandidata stvarnom istraživačkom kapacitetu ustanove, postavljanje jasnih kriterija za probir mentora prema kojima bi se određivao i mentorski kapacitet svakog mentora, izbor okvirnih tema istraživanja te rigorozni kriteriji selekcije doktorskih kandidata uz obvezan razgovor s potencijalnim kandidatima.
- **Osvremenjivanje nastave** – značajno smanjenje nastavnih aktivnosti postojećih doktorskih studija sa 60 na 30 ECTS-a, znanstveno orijentirana nastava, uvedeni novi sadržaji nastave, zajedničko korištenje svih obveznih kolegija na svih pet studijskih programa, izborna nastava usklađena sa strateškim prioritetima ustanove i stvarnim potrebama doktoranada, uvedena pozvana predavanja kao obavezni izborni oblik nastave, kontrola kvalitete nastave kroz analizu rezultata završnih ispita svih kolegija i anonimnih anketa studenata.
- **Kontinuirano i objektivno praćenje** napretka doktoranda tijekom dokorskog studija, izrade dokorskog rada te razvoja karijere doktoranda nakon završetka studija – Ovim dokorskim programom je predviđeno da doktorand do kraja prve godine studija prijavi i obrani temu doktorske disertacije, a isto tako predviđeno je i periodično praćenje (1 x godišnje) rada na doktoratu kroz zajedničke prezentacije rezultata rada pred Povjerenstvom za znanstvenoistraživačku djelatnost (ZID) koje sačinjava izvješće o svakom doktorandu i mentoru. Uz navedeno strukturirano praćenje predviđena su i periodična izvješća mentora i doktoranada o njihovom radu (jednom godišnje). Nakon završetka studija, planirana je uspostava trajnog kontakta sa doktorima znanosti (Alumni) te periodično provođenje i analiza rezultata anketa. Dobiveni rezultati biti će korišteni za daljnja poboljšanja u programu Doktorske škole.

Postojeći poslijediplomski sveučilišni doktorski studij „Biomedicina“ kojeg će u potpunosti zamijeniti Doktorska škola, izvodi se na Medicinskom fakultetu Sveučilšta u Rijeci od akademske godine 2005/06. Studij obuhvaća obvezne kolegije (30 ECTS-a), izborne kolegije (30 ECTS-a), izborne aktivnosti (30 ECTS-a) te izradu doktorata (90 ECTS-a), što ukupno iznosi 180 ECTS-a opterećenja kroz tri godine studija. Studijem je predviđen dvojak režim studiranja: „u punom vremenu“ koji podrazumijeva trogodišnji studij sa godišnjim opterećenjem od 60 ECTS-a i namijenjen je prvenstveno doktorandima na predkliničkim katedrama, te „u dijelu vremena“ s godišnjim opterećenjem od 36 ECTS-a (kroz ukupno 5 godina) koji je namijenjen prevestveno specijalizantima zaposlenim u zdravstvenim ustanovama. Tijekom 2015. godine provedena je reevaluacija postojećih doktorskih studija i revizija koja je rezultirala značajno smanjenim brojem kolegija.

Tijekom 2017. Agencija za visoko obrazovanje (AZVO) provela je evaluaciju doktorskih studija. Angažirano je povjerenstvo u sastavu: prof. Daniel W Lambert, University of Sheffield, Ujedinjena kraljevina; prof. Gabor Gerber, Semmelweis, Mađarska; prof. Albert Selva O'Callaghan, Autonomuos Universty of Barcelona, Arturo Moncado Torres, doktorand, KU Leuven, Belgija. Iz završnog mišljenja (srpanj 2017) razvidno je da su glavni nedostaci oba postojeća doktorska studija „Biomedicina“ te „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“ povezani s mentorskim kapacitetom i kompetencijama pojedinih nastavnika. Uočeni su nedovoljno dobro razrađeni kriteriji za mentore, slaba znanstvena aktivnost pojedinih mentora te preopterećenost nekolicine mentora što ima za posljedicu neprihvatljivo nisku stopu završetka doktoranada. Također je uočena niska razina znanstvene aktivnosti pojedinih nastavnika na doktorskom studiju. Notirano je preveliko nastavno opterećenje studenata i nedovoljna fleksibilnost nastave s preporukom da se smanji broj ECTS za nastavu i omogući dodatno vrijeme za istraživanje. Primjedba je stavljena na mehanizme praćenja napredovanja doktoranada i ocjenjivanja uspješnosti mentora. Zatraženo je rigoroznije regrutiranje kliničkih doktoranada i usklađivanje doktorskih programa sa stvarnim potrebama kandidata, sposobnostima mentora i raspoloživim financijskim sredstvima.

Ovom reformom želimo obuhvatiti oba studija sa zajedničkim deblom (poglavito obvezni kolegiji), identičnim upisnim kriterijima i načinima praćenja doktoranada. S obzirom na srodnost ova dva doktorska studijska programa koja se izvode na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci te potrebe uvođenja novih programskih smjerova predlažemo osnivanje Doktorske škole „Biomedicina i zdravstvo“ koja bi, pored reformiranih postojećih studijskih programa, obuhvaćala i tri nova programa: „Javno zdravstvo“, „Klinička medicina“ i „Dentalna medicina“. Oni bi postali studijski programi Doktorske škole, što bi omogućilo ujednačene kriterije selekcije kandidata i praćenja njihovog rada, bolje korištenje nastavnih resursa, interdisciplinarnost i multidisciplinarnost.

Specifični ciljevi Doktorske škole su:

- Uspostaviti jasno mjerljive kriterije izvrsnosti za probir mentora
- Uspostaviti sustav edukacije te praćenja rada i uspješnosti mentora („Registar mentora“)
- Prilagoditi broj doktorskih kandidata stvarnom znanstvenoistraživačkom kapacitetu ustanove
- Osigurati rigorozan probir doktorskih kandidata
- Osigurati međunarodni karakter doktorske škole
- Osigurati objektivno i kontinuirano praćenje izrade dokorskog rada tijekom studija
- Smanjiti (sa 60 na 30 ECTS-a) i osuvremeniti nastavu koja mora biti znanstveno orijentirana
- Omogućiti fleksibilnost i interdisciplinarnost u nastavi
- Obučiti studente u generičkim vještinama („transferable skills“) poput prezentacije znanstvenog rada, kritičkog osvrtu na znanstvene radove, planiranja i pisanja projekta, komunikacije s drugim znanstvenicima, zaštite intelektualnog vlasništva i poduzetništva u biomedicini, što bi im trebalo osigurati bolju znanstvenu prilagodljivost i uspješnost u poslijedoktorskom nastavku karijere (u akademskim institucijama, poduzetništvu, i sl.)
- Svesti dvorežimski način studiranja na jedinstveni režim u trajanju od 3 godine uz kontroliranu mogućnost produženja vremena izrade dokorskog rada do maksimalno 6 godina.
- Povećati kvalitetu doktorskih radova (nadzor izrade dokorskog rada i kvaliteta publikacija koje proizlaze iz rada)
- Uspostaviti bazu objavljenih radova proizašlih iz rada doktorske škole
- Uspostaviti sustav praćenja karijere doktoranada nakon završetka studija

Svi upisani kandidati moraju izvršiti sve nastavne obaveze (30 ECTS-a) u prve tri godine studija, bez obzira na njihov zaposlenički status (znanstveni novaci, specijalizanti, zdravstveni djelatnici u ustanovama ili tvrtkama izvan sustava Medicinskog fakulteta, i sl.). S obzirom na značajno smanjenje nastavnog opterećenja u odnosu na postojeće studijske programe (sa 60 na 30 ECTS-a), nema potrebe za postojećim dvorežimskim studijem („u punom“ i „u dijelu“ vremena) što nepotrebno otežava organizaciju studija, praćenje doktoranada i narušava generacijsku homogenost studenata. Očekivano vrijeme izrade i obrane doktorata za kandidate koji su u punom radnom vremenu posvećeni izradi doktorata bilo bi 3 – 4 godine, dok bi za kandidate koji pored znanstvene djelatnosti obavljaju i stručni rad (primjerice specijalizanti) bilo nešto duže (4 – 6 godina).

Tablica 1.
Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS bodova

POPIS OBVEZNIH PREDMETA							
STUDIJSKI PROGRAM	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS ⁴
Biomedicina + Klinička medicina + Dentalna medicina + Javno zdravstvo + Zdravstveno i ekološko inženjerstvo	Metodologija izradbe znanstvenog rada	Prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle	6	0	6	1,5	O
	Etika znanstvenog rada	Izv. prof. dr. sc. Iva Rinčić	12	0	0	1,5	O
	Primjena istraživačkih metoda u znanstvenom radu	Izv. prof. dr. sc. Ita Hadžisejdić i izv. prof. dr. sc. Koviljka Matušan Ilijaš	0	52	8	3	O
	Analiza i prezentacija znanstvenog rada	Izv. prof. dr. sc. Felix M Wensveen	16	0	44	3	O
	Menadžment istraživanja u biomedicini	Prof. dr. sc. Stipan Jonjić	6	3	3	1,5	O
	Statističko oblikovanje znanstvenog rada	Prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle	6	0	6	1,5	O
	Izabrana pozvana predavanja	Voditelji studijskih programa „Biomedicina“, „Klinička medicina“, „Dentalna medicina“, „Javno zdravstvo, i „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	16	0	8	2	O
	UKUPNO		62	55	75	14	

POPIS IZBORNIH PREDMETA – studijski program „Biomedicina“							
STUDIJSKI PROGRAM	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS
Biomedicina	Eksperimentalni modeli i translacijska medicinska istraživanja	Prof. dr. sc. Bojan Polić	12	0	8	2	I
	Patogeneza virusa I	Prof. dr. sc. Stipan Jonjić	10	0	6	2	I
	Patogeneza virusa II	Prof. dr. sc. Astrid Krmpotić	10	0	6	2	I
	Patogeneza bakterijskih infekcija	Prof. dr. sc. Maja Abram	16	0	0	2	I
	Visokopatogeni mikroorganizmi	Prof. dr. sc. Marina Šantić i prof. dr. sc. Alemka Markotić	12	0	4	2	I

⁴ **VAŽNO:** Upisuje se **O** ukoliko je predmet obavezan ili **I** ukoliko je predmet izborni.

Sepsa – od bazičnih istraživanja do kliničke prakse	Izv. prof. dr. sc. Vlatka Sotošek	8	0	8	2	1
Urođena imunost	Prof. dr. sc. Stipan Jonjić	10	0	6	2	1
Poremećaji razvoja, homeostaze i efektorskih funkcija limfocita T i B	Prof. dr. sc. Bojan Polić	12	0	4	2	1
Poremećaji lokalne imunosti	Prof. dr. sc. Zlatko Trobonjača	16	0	0	2	1
Regulacija rasta i metabolizma u normalnim i zloćudno preobraženim stanicama	Prof. dr. sc. Siniša Volarević	10	0	6	2	1
Regulacija diobe u normalnim i zloćudno preobraženim stanicama	Prof. dr. sc. Siniša Volarević	4	0	12	2	1
Molekularne osnove tumora važne za kliničku praksu	Doc. dr. sc. Emina Babarović	16	0	0	2	1
Trauma mozga i ozljeda kralježnične moždine: translacijska istraživanja	Izv. prof. dr.sc. Kristina Pilipović	16	0	0	2	1
Genetički i epigenetički čimbenici uključeni u etiologiju humanih bolesti	Prof. dr. sc. Bojana Brajenović Milić	8	0	8	2	1
Endocitoza i poremećaji membranskog prometa	Prof. dr. sc. Hana Mahmutefendić Lučin	10	0	6	2	1
Koštani morfogenetski proteini	Prof. dr. sc. Sanja Zoričić Cvek	8	0	8	2	1
Intrauterine infekcije središnjeg živčanog sustava	Izv. prof. dr. sc. Jelena Tomac	4	0	4	2	1
Mehanizmi razvoja mozga	Prof. dr. sc. Ester Pernjak Pugel	6	0	4	2	1
Monoklonska protutijela u medicini	Prof. dr. sc. Tihana Lenac Roviš	13	0	3	2	1
Nanočestice kao nosači lijekova	Doc. dr. sc. Damir Klepac	10	0	6	2	1
Patobiologija starenja i neurodegenerativnih bolesti	Prof. dr. sc. Jasenka Mršić-Pelčić	12	0	4	2	1

POPIS IZBORNIH PREDMETA – studijski program „Klinička medicina“

STUDIJSKI PROGRAM	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	EC TS	STATUS
Klinička medicina	Autoimunost u gastroenterologiji	Prof. dr. sc. Sandra Milić	6	0	6	2	I
	Ciljano liječenje i personalizirana medicina u hematologiji	Prof. dr. sc. Toni Valković	6	0	6	2	I
	Biomarkeri u endokrinologiji: od znanstvenih istraživanja do kliničke primjene	Prof. dr. sc. Dubravka Jurišić-Eržen	10	0	2	2	I
	Personalizirana slikovna dijagnostika	Prof. dr. sc. Damir Miletić	12	0	4	2	I
	Biomehanička rekonstrukcija lokomotornog sustava	Prof. dr. sc. Veljko Šantić	12	0	4	2	I
	Molekularna biologija u urologiji - klinička primjena i moderna istraživanja	Izv. prof. dr. sc. Josip Španjol	10	0	6	2	I
	Upalne bolesti kože - od imunopatogeneze do suvremene terapije	Izv. prof. dr. sc. Sandra Peternel	12	0	0	2	I
	Neuromodulacije i neurostimulacije od temeljnih istraživanja do kliničke primjene	Doc. dr. sc. Vladimira Vuletić	6	4	6	2	I

POPIS IZBORNIH PREDMETA – studijski program „Dentalna medicina“

STUDIJSKI PROGRAM	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	EC TS	STATUS
Dentalna medicina	Patofiziologija orofacijalne boli	Prof. dr. sc. Ivone Uhač	8	0	8	2	I
	Regeneracija tkiva orofacijalne regije	Prof. dr. sc. Tomislav Čabov	8	0	8	2	I
	Djelotvornost i učinkovitost dentalne terapije	Izv. prof. dr. sc. Davor Kuiš	9	0	7	2	I
	Svojstva i učinak dentalnih biomaterijala	Prof. dr. sc. Sonja Pezelj Ribarić	8	0	8	2	I
	Javnozdravstveni aspekt dentalne medicine	Prof. dr. sc. Stjepan Špalj	12	0	4	2	I
	Eksperimentalni modeli u dentalnoj medicini	Prof. dr. sc. Alen Braut	8	0	8	2	I

POPIS IZBORNIH PREDMETA – studijski program „Javno zdravstvo“

STUDIJSKI PROGRAM	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	EC TS	STATUS
Javno zdravstvo	Epidemiološka istraživanja	Prof. dr. sc. Branko Kolarić	12	4	8	3	I
	Epidemiologija malignih bolesti	Izv. prof. dr. sc. Vanja Tešić	8	0	8	2	I
	Zarazne bolesti kao javnozdravstveni izazov	Prof. dr. sc. Tomislav Rukavina	5	0	10	2	I
	Javnozdravstvene intervencije	Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev	6	4	6	2	I
	Javnozdravstveni odgovor na izvanredna stanja (prirodne, tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće)	Nasl. doc. dr. sc. Nataša Janev Holcer	11	2	3	2	I
	Cijepljenje	Doc. dr. sc. Morana Tomljenović	8	0	8	2	I
	Ekonomika zdravstva	Izv. prof. dr. sc. Gordana Blagojević Zagorac	16	8	0	3	I
	Uspostava i razvoj integralnog nacionalnog javnozdravstvenog informacijskog sustava	Doc. dr. sc. Ranko Stevanović	8	4	4	2	I
	Javno zdravstvo i koncept održivog razvoja u prvoj polovini 21.stoljeća: od globalnog prema lokalnom	Doc. dr. sc. Aleksandar Racz	10	0	6	2	I
	Globalno zdravlje	Izv. prof. dr. sc. Ozren Polašek	4	4	8	2	I
	Nejednakosti u zdravlju	Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac	6	4	6	2	I
	Genetička epidemiologija	Izv. prof. dr. sc. Nada Starčević Čizmarević	6	2	2	1	I
	Prenatalna skrb kromosopatija; probir i dijagnostika	Doc. dr. sc. Jadranka Vraneković	8	0	2	1	I
	Upravljanje u javnozdravstvenoj praksi	Prof. dr. sc. Đulija Malatestinić	8	4	4	2	I
	Nove tehnologije u javnom zdravstvu	Doc. dr. sc. Sven Maričić	6	4	6	2	I

POPIS IZBORNIH PREDMETA – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“							
STUDIJSKI PROGRAM	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	EC TS	STATUS
Zdravstveno i ekološko inženjerstvo	Matematičko i računalno modeliranje ekoloških sustava	Izv. prof. dr. sc. Dalibor Broznić	5	10	5	2	I
	Informacijski sustavi o okolišu	Izv. prof. dr. sc. Jadranka Pečar-Ilić	15	5	0	2	I
	Toksikologija lijekova	Prof. dr. sc. Jasenka Mršić-Pelčić	4	0	6	1	I
	Ekotoksikologija	Izv. prof. dr. sc. Aleksandar Bulog	10	0	10	2	I
	Sigurnost hrane	Prof. dr. sc. Olivera Koprivnjak	10	0	10	2	I
	Analiza rizika u hrani	Izv. prof. dr. sc. Dražen Lušić	20	0	10	2	I
	Novija dostignuća primjene prehrane u očuvanju zdravlja	Izv. prof. dr. sc. Sandra Pavičić Žeželj	5	5	10	2	I
	GMO u proizvodnji hrane	Prof. dr. sc. Hrvoje Fulgosi	10	0	0	2	I
	Okoliš i zdravlje kroz epidemiološka istraživanja	Prof. dr. sc. Vladimir Mićović	12	0	6	2	I
	Genske bolesti i čimbenici okoliša	Izv. prof. dr. sc. Nada Starčević Čizmarević	12	0	2	2	I
	Zagađenje voda i zraka	Izv. prof. dr. sc. Darija Vukić Lušić	7	0	8	2	I
	Vodeni resursi u kršu i njihova zaštita	Prof. dr. sc. Nevenka Ožanić	14	0	6	2	I
	Bioremedijacija	Prof. dr. sc. Jasna Hrenović	10	0	5	2	I
	Gospodarenje otpadom	Izv. prof. dr. sc. Luka Traven	7	0	3	2	I
	Mikrobna rezistencija u okolišu	Izv. prof. dr. sc. Ivana Gobin	5	0	15	2	I
	Protuepidemijske intervencije	Prof. dr. sc. Branko Kolarić	10	0	10	2	I
	Bioterrorizam	Izv. prof. dr. sc. Vanja Tešić	8	0	8	2	I
	Prijeteće zoonoze	Prof. dr. sc. Marina Šantić	10	0	10	2	I
	Glodavci i ljudsko zdravlje	Doc dr. sc. Dijana Tomić Linšak	6	7	7	2	I
	Karakterizacija i degradacija polimernih materijala	Prof. dr. sc. Srećko Valić	20	5	5	3	I
Proteomika u istraživanju toksičnosti okolišnih agensa	Izv. prof. dr. sc. Gordana Čanadi Jurešić	6	2	2	2	I	

Raspored predmeta po godinama studija

POPIS PREDMETA							
Godina studija: I							
Semestar: I + II							
	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS ⁵
Obvezna nastava	Metodologija izradbe znanstvenog rada	Prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle	6	0	6	1,5	O
	Etika znanstvenog rada	Izv. prof. dr. sc. Iva Rinčić	12	0	0	1,5	O
	Primjena istraživačkih metoda u znanstvenom radu	Izv. prof. dr. sc. Ita Hadžisejdić i izv. prof. dr. sc. Koviljka Matušan Ilijaš	0	26	4	1,5	O
	Analiza i prezentacija znanstvenog rada	Izv. prof. dr. sc. Felix M. Wensveen	6	0	14	1	O
	Statističko oblikovanje znanstvenog rada	Prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle	6	0	6	1,5	O
	Izabrana pozvana predavanja (4)	Voditelj studija	8	0	4	1	O
Izborna nastava	Izborni kolegij I						I
	Izborni kolegij II						I
	Izborni kolegij III						I

POPIS PREDMETA							
Godina studija: II							
Semestar: III + IV							
	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS ⁶
Obvezna nastava	Primjena istraživačkih metoda u znanstvenom radu	Izv. prof. dr. sc. Ita Hadžisejdić i izv. prof. dr. sc. Koviljka Matušan Ilijaš	0	26	4	1,5	O
	Analiza i prezentacija znanstvenog rada	Izv. prof. dr. sc. Felix M. Wensveen	5	0	15	1	O
	Izabrana pozvana predavanja (2)	Voditelj studija	4	0	2	0,5	O
Izborna nastava	Izborni kolegij IV						I
	Izborni kolegij V						I
	Izborni kolegij VI						I

⁵ **VAŽNO:** Upisuje se **O** ukoliko je predmet obavezan ili **I** ukoliko je predmet izborni.

⁶ **VAŽNO:** Upisuje se **O** ukoliko je predmet obavezan ili **I** ukoliko je predmet izborni.

POPIS PREDMETA							
Godina studija: III							
Semestar: V + VI							
	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS ⁷
Obvezna nastava	Analiza i prezentacija znanstvenog rada	Izv. prof. dr. sc. Felix M. Wensveen	5	0	15	1	O
	Menadžment istraživanja u biomedicini	Prof. dr. sc. Stipan Jonjić	6	3	3	1,5	O
	Izabrana pozvana predavanja (2)	Voditelj studija	4	0	2	0,5	O
Izborna nastava	Izborni kolegij VII						I
	Izborni kolegij VIII						I

⁷ **VAŽNO:** Upisuje se **O** ukoliko je predmet obavezan ili **I** ukoliko je predmet izborni.

Tablica 2.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle	
Suradnici	Doc. dr. sc. Martina Mavrinac, doc. dr. sc. Ksenija Baždarić	
Naziv predmeta	Metodologija izradbe znanstvenog rada	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“	
Status predmeta	obvezan	
Godina	I.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	1,5
	Broj sati (P+V+S)	6+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Svladavanje temeljnih znanja o strukturi znanstvenog istraživanja i znanstvenoistraživačkoga projekta. Naučiti studente kako svladati vještine pisanja znanstvenoistraživačkog projekta, kako valjano oblikovati znanstvenu hipotezu, kako planirati, pripremiti, sprovesti i zaključiti vlastito znanstveno istraživanje, te kako i gdje objaviti rezultate toga istraživanja.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> • Doktorandi će usvojiti temeljna znanja (činjenice, podatke) o strukturi znanstvenog rada: što je znanost, koje su osobine biomedicinske znanosti, što je znanstveno istraživanje, kako je strukturirano, koje su vrste znanstvenih istraživanja, što je znanstveni rad kao pisano znanstveno izvješće, od kojih se cjelina sastoji, koja su pravila oblikovanja znanstvenog rada, kako se prikupljaju već postojeće znanstvene informacije i kako se rezultati istraživanja s njima uspoređuju, što se u znanosti smije i što nije dopušteno – sve u svrhu spoznaje temeljnog pojmovnika znanstvenoistraživačke metodologije; • Usvajanje navedenih znanja omogućit će im da samostalno osmisle i provedu vlastito istraživanje: spoznaja problema, pronalaženje objavljenih podataka, postavljanje pitanja, znanstvena hipoteza istraživanja, provedba istraživanja, prikupljanje podataka uz razumijevanje statističke i informatičke metodologije i tehnologije obradbe podataka, definiranje rezultata, rasprava o istraživanju, kritički osvrt na vlastito istraživanje (prednosti i nedostaci); • Usvajanje znanja i vještina kako oblikovati vlastito znanstveno djelo kao rezultat vlastita istraživanja: logika znanstvenog izvješća, opće osobine i specifičnosti vezane uz časopise, opća pravila publiciranja, definiranje koncepta rada, priprema podataka za obradu, obrada i tumačenje rezultata, pisanje izvješća, strogoća primjene stila u oblikovanju rada, komuniciranje s izdavačem, recenzija i citiranost. • Doktorandi će razviti pozitivan stav spram znanstvene čestitosti i znanstvene metodologije, što će im omogućiti da provode društveno odgovorna i korisna istraživanja. 		
4. Sadržaj predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> • Koncept i građa znanstvenog članka (prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle), 2 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o ustroj pisanoga znanstvenog rada o IMRAD struktura znanstvenog rada • Vrste istraživanja (izv. prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle), 2 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o opažajna istraživanja 		

<ul style="list-style-type: none"> o pokusna istraživanja o klinički pokus • Narav i pronalaženje medicinskih informacija (doc. dr.sc. Martina Mavrinac), 2 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o obilježja biomedicinske literature o neformalni i formalni prijenos informacija o ustrojstvo literature o knjižnični katalogi i elektroničke zbirke bibliografskih podataka • Znanstvenoistraživačka čestitost (prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle), 2 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o definicija znanstvenoistraživačke čestitosti o postupci povrede znanstvenoistraživačke i akademske čestitosti o kulturološka uvjetovanost i stavovi spram znanstvene čestitosti o kritička procjena znanstvenog rada • Oblikovanje izvješća znanstvenog istraživanja (izv. prof. dr. sc. Ksenija Baždarić), 4 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o priprema podataka i literature o priprema rukopisa i komunikacija s uredništvom znanstvenog časopisa o što sve treba provjeriti prije slanja izvješća 							
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci					
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža					
	☐ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad					
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____					
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje u nastavi, samostalno pisanje znanstvenoistraživačkog projekta tijekom nastave, seminarski rad.							
8. Praćenje ⁸ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu		Vrednovanje i ocjenjivanje doktoranada tijekom nastave bit će u skladu s važećim pravilnicima o studiranju Sveučilišta u Rijeci (odobrenim od Senata) i pravilnicima Medicinskog fakulteta (odobrenim od Fakultetskog vijeća). Postignuća tijekom nastave procjenjivat će se kontinuiranom provjerom znanja i aktivnosti na seminarskoj nastavi. Na kraju nastave svaki će doktorand napisati kritičku analiza znanstvenog članka - pisanu provjeru znanja koja će obuhvaćati sintezu znanja stečenih na kolegiju.					
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)		<ol style="list-style-type: none"> 1. Marušić M, ur. Uvod u znanstveni rad u biomedicini. Zagreb: Medicinska naklada (5. obnovljeno i dopunjeno izdanje), 2013. 2. Petrie A, Sabin C. Medical statistics at a glance. London: Blackwell Science, 2005. 					

⁸ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

3. ICMJE. Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly work in Medical Journals. Dostupno na: http://www.icmje.org/recommendations/ .		
11. <i>Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>		
1. Kern J, Petrovečki M, ur. Medicinska informatika. Zagreb: Medicinska naklada, 2009.		
2. Ferenczi E, Muirhead N. Statistika i epidemiologija (doktor u jednom potezu). Medicinska naklada, Zagreb, 2012.		
3. Lacković Z, ur. Struktura, metodika i funkcioniranje znanstvenog rada. Zagreb: Medicinska naklada, 2010.		
12. <i>Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Marušić M, ur. Uvod u znanstveni rad u biomedicini. Zagreb: Medicinska naklada (5. obnovljeno i dopunjeno izdanje), 2013.	10	30
Petrie A, Sabin C. Medical statistics at a glance. London: Blackwell Science, 2005.	-	30
13. <i>Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Po završenom kolegiju studenti putem anonimne ankete iskazuju svoj stav spram organizacije nastave, sadržaja kolegija i aktivnosti nastavnika.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Iva Rinčić	
Suradnici	Prof. dr. sc. Nada Gosić, prof. dr. sc. Amir Muzur, prof. dr. sc. Dinko Vitezić, izv. prof. dr. sc. Gordana Pelčić, doc. dr. sc. Vanja Pupovac	
Naziv predmeta	Etika znanstvenog rada	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“	
Status predmeta	obvezan	
Godina	I.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	1,5
	Broj sati (P+V+S)	12+0+0
1. Ciljevi predmeta		
<p>Temeljni je cilj predmeta upoznati polaznike sa specifičnostima etike znanstvenog rada. Za očekivati je da su polaznici tijekom sveučilišnog dodiplomskog ili diplomskog studija iz područja biomedicine odslušali uvodne sadržaje („Uvod u znanstveni rad“) ili slične sadržaje u kojima su stekli temeljna znanja iz područja metodologije i etike znanstvenog istraživanja. Ovaj bi kolegij trebao nadograditi njihovo znanje o temeljnim dokumentima koji reguliraju etiku znanstvenog istraživanja, plagiranje, pristanku, ranjivim ispitanicima, privatnosti, povjerljivosti i dr. Usvojivši ova znanja, polaznici bi bili spremni za kvalitetniji znanstveni rad. Isto tako, polaznici bi trebali biti osposobljeni za primjenu temeljnih dokumenata koji propisuju etičke standarde te za kritičko prosuđivanje etičkih aspekata istraživačkog protokola.</p>		
2. Uvjeti za opis predmeta		
Upisani doktorski studijski program.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Izdvojiti, nabrojati i klasificirati najvažnija pitanjima etike znanstvenog rada (plagiranje, pristanak, ranjiv ispitanici, zaštita privatnosti, povjerljivosti i dr.); analiza i usporedba izdvojenih etičkih načela, te konstruiranje, kritičko prosuđivanje i vrednovanje prikladnih argumenata u sklopu evaluacije etičkih aspekata istraživačkog protokola; usvajanje i primjena odgovarajućih vještina prijave znanstvenog istraživanja nadležnom Etičkom povjerenstvu (izrada prijave).		
4. Sadržaj predmeta		
Istraživačka etika (Iva Rinčić) Znanost i društvo (Amir Muzur) Bioetički istraživački protokol (2 sata) (Nada Gosić) Etika laboratorijskog rada (Iva Rinčić) Etičko povjerenstvo (Iva Rinčić) Informirana suglasnost (Iva Rinčić) Privatnost i povjerljivost (Gordana Pelčić) Etički aspekti kliničkog ispitivanja lijekova (Dinko Vitezić) Plagiranje (Vanja Pupovac) Etika publiciranja znanstvenog rada (Vanja Pupovac) Ranjivi i nekompetentni ispitanici (Gordana Pelčić)		
5. Vrsta izvođenja nastave	X predavanja	X samostalni zadaci

	☐ seminari i radionice	X multimedija i mreža					
	☐ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad					
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____					
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Redovito pohađanje nastave, priprema seminarskog rada, završni pismeni ispit.							
8. Praćenje⁹ rada studenata							
Pohađanje nastave	0.1	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.7	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.7	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Prisustvo polaznika bit će evidentirano, seminarski rad bit će uvjet za pristupanje ispitu, a ispitna pitanja bit će unaprijed objavljena (kao katalog znanja).							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Predavanja (dostupna svima)							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Post SG, ed. (2004). Encyclopedia of Bioethics. 3rd. rd. Detroit: Gale (odabrana poglavlja). Helsinška deklaracija (2000). Acta stomatologica Croatica 34 (3): 341-2							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata			
Helsinška deklaracija (2000). Acta stomatologica Croatica 34 (3): 341-2		30		30			
European Commission (2010). European Textbook on Ethics in Research. Bruxelles: EC.		30		30			
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Anonimna anketa o kvaliteti nastave. U okviru seminarskog rada predviđeni broj bodova (0,7) odnosi se na provjeru i ocjenu predviđenih znanja, vještina i kompetencija kolegija (izrada prijave Etičkom povjerenstvu, te ocijena propisanih etičkih kriterija).							

⁹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Ita Hadžisejdić i izv. prof. dr. sc. Koviljka Matušan Ilijaš	
Suradnici	Prof. dr. sc. Bojana Brajenović-Milić, prof. dr. sc. Smiljana Ristić, izv. prof. dr. sc. Nada Starčević Čizmarević, doc. dr. sc. Jadranka Vraneković, doc. dr. sc. Manuela Avirović, doc. dr. sc. Mateja Ožanič, izv. prof. dr. sc. Ivana Gobin, doc. dr. sc. Vanda Juranić Lisnić, dr. sc. Ines Oršolić, doc. dr. sc. Slađana Bursać, doc. dr. sc. Berislav Lisnić, prof. dr. sc. Tihana Lenac Roviš, izv. prof. dr. sc. Gordana Čanadi Jurešić, izv. prof. dr. sc. Kristina Grabušić, doc. dr. sc. Ilija Brizić, prof. dr. sc. Zlatko Trobonjača, dr. sc. Paola Kučan Brlić, Mijo Golemac, izv. prof. dr. sc. Dalibor Broznić, dr. sc. Marina Pribanić Matešić, dr. sc. Maja Cokarić Brdovčak, dr. sc. Jelena Železnjak, prof. dr. sc. Tomislav Rukavina, izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev, doc. dr. sc. Lovorka Bilajac, dr. sc. Valentina Marečić, izv. prof. dr. sc. Kristina Pilipović	
Naziv predmeta	Primjena istraživačkih metoda u znanstvenom radu	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“	
Status predmeta	obvezan	
Godina	I., II.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	0+52+8
1. Ciljevi predmeta		
<p>Prilikom izrade doktorske disertacije i provedbe istraživanja bitno je jasno postaviti problem odnosno pitanje na koje želimo dogovoriti te odabir odgovarajuće analitičke metode kojom želimo doći do odgovora na postavljeni problem. Stoga je bitno da studenti budu upoznati s praktičnim načinima rada u istraživačkim laboratorijima kao i opremom kojom pojedini zavodi raspolažu.</p> <p>Ciljevi ovog kolegija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. upoznati studente poslijediplomskog studija s metodama i tehnologijama kojima raspolaže cjelokupni Medicinski fakultet u Rijeci 2. osposobiti studente za pravilan odabir i samostalno izvođenje dostupnih biomedicinskih metoda 3. upoznati polaznike studija s različitim laboratorijima Medicinskog fakulteta i time poticati buduće suradnje. <p>Takvo poboljšano umrežavanje znanstvene zajednice bi omogućilo učinkovitije korištenje uređaja i veću znanstvenu produktivnost.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis dokorskog studijskog programa.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Po završetku ovog predmeta studenti će biti osposobljeni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. samostalno primjeniti 4 od ponuđenih istraživačkih analitičkih metoda (po izboru studenta), odabrati način pripreme uzoraka za njihovo izvođenje, navesti potrebne reagencije i opisati načine njihove pripreme te nabrojati potrebne uređaje za provedbu odabranih analiza. 2. opisati prednosti i navesti ograničenja odabranih istraživačkih metoda. 3. objasniti standardiziranje te prikazati i izračunati parametre za optimalno izvođenje istraživačke metode uključujući odabir potrebnih kontrola. 		

4. analizirati i interpretirati rezultate dobivene pomoću savladanih istraživačkih metoda.

4. Sadržaj predmeta

Svaki student bira četiri metode od sljedećih ponuđenih čiju nastavu izvode navedene osobe, tj. zavodi a odabir bi se trebao temelji na one analize koje će studentu biti potrebne za provedbu vlastitog istraživanja koje bi trebalo rezultirati doktorskom disertacijom. Svaki student dužan je voditi bilješke laboratorijskog rada vezanim za odabrane metode kao „log“ aktivnosti s koje je kasnije dužan u vidu pisanog referata predati na kraju praktičnog dijela rada:

1. Analiza kromosoma: metode kariotipizacije i FISH-analize u medicinskoj genetici, FISH analize u neoplastičnim tvorbama

prof.dr.sc. Bojana Brajenović Milić (Zavod za biologiju i medicinsku genetiku)

doc.dr.sc. Jadranka Vraneković (Zavod za biologiju i medicinsku genetiku)

izv. prof. dr. sc. Ita Hadžisejdić (Zavod za patologiju)

izv. prof. dr. sc. Koviljka Matušan Ilijaš (Zavod za patologiju)

2. Analiza DNA I: izolacija genomske DNA, Southern blot, PCR, kvantitativni real-time PCR

doc.dr.sc. Jadranka Vraneković (Zavod za biologiju i medicinsku genetiku)

izv. prof.dr.sc. Ita Hadžisejdić (Zavod za patologiju)

doc.dr.sc. Mateja Ožanić (Zavod za mikrobiologiju i parazitologiju)

3. Analiza DNA II: sekvenciranje DNA, analiza mutacija i genskih polimorfizama u humanim bolestima

prof.dr.sc. Smiljana Ristić (Zavod za biologiju i medicinsku genetiku)

izv. prof.dr.sc. Nada Starčević Čizmarević (Zavod za biologiju i medicinsku genetiku)

izv. prof. dr.sc. Ita Hadžisejdić (Zavod za patologiju)

4. Analiza RNA I: izolacija RNA, analiza Northern blot, reverzna transkripcija, kvantitativni PCR

izv.prof.dr.sc. Kristina Grabušić (Zavod za fiziologiju i imunologiju)

izv. prof. dr.sc. Ita Hadžisejdić (Zavod za patologiju)

5. Metode istraživanja u javnom zdravstvu - kvalitativno-kvantitativni pristup

prof. dr. sc. Tomislav Rukavina (Katedra za socijalnu medicinu i epidemiologiju)

izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev (Katedra za socijalnu medicinu i epidemiologiju)

doc. dr. sc. Lovorka Bilajac (Katedra za socijalnu medicinu i epidemiologiju)

6. Tehnologija rekombinantne DNA I: kloniranje gena (restriksijske endonukleaze, ligacija, plazmidi, transformacija)

dr. sc. Ines Oršolić (Zavod za molekularnu medicinu i biotehnologiju)

doc.dr.sc. Slađana Bursać (Zavod za molekularnu medicinu i biotehnologiju)

7. Tehnologija rekombinantne DNA II: izražaj gena u prokariotima (dizajn konstrukta, kloniranje i ekspresija rekombinantnih proteina u bakterijama)

doc.dr.sc. Berislav Lisnić (Centar za proteomiku)

8. Tehnologija rekombinantne DNA III: izražaj gena u eukariotima (dizajn konstrukta, kloniranje i ekspresija rekombinantnih proteina u eukariotskim ekspresijskim sustavima)

doc.dr.sc. Berislav Lisnić (Centar za proteomiku)

doc.dr.sc. Vanda Juranić Lisnić (Centar za proteomiku)

doc. dr.sc. Ilija Brzić (Centar za proteomiku)

9. Analiza proteina I: izolacija proteina, westernblot analiza, imunoprecipitacija, biotininilacija, detekcija posttranslacijskih modifikacija (glikozilacija, fosforilacija)

prof. dr. sc. Tihana Lenac Roviš (Centar za proteomiku)

doc.dr.sc. Berislav Lisnić (Centar za proteomiku)

doc. dr.sc. Ilija Brzić (Centar za proteomiku)

doc.dr.sc. Vanda Juranić Lisnić (Centar za proteomiku)

dr.sc. Marina Pribanić Matešić (Centar za proteomiku)

dr. sc. Maja Cokarić Brdovčak (Centar za proteomiku)

dr. sc. Jelena Železnjak (Centar za proteomiku)

<p>10. Analiza proteina II: metoda ELISA, identifikacija solubilnih proteina u biološkim tekućinama, razvoj metode, određivanje tumorskih biomarkera prof. dr. sc. Tihana Lenac Roviš (Centar za proteomiku) izv. prof.dr.sc. Gordana Čanadi Jurešić (Zavod za kemiju i biokemiju) dr.sc. Paola Kučan Brlić (Centar za proteomiku) doc. dr. sc. Ilija Brizić (Centar za proteomiku)</p> <p>11. Analiza proteina III: 2D elektroforeza proteina, masena spektrometrija izv. prof. dr. sc. Gordana Čanadi Jurešić (Zavod za kemiju i biokemiju) izv. prof. dr. sc. Dalibor Broznić (Zavod za kemiju i biokemiju)</p> <p>12. Analiza proteina IV: proizvodnja, karakterizacija i kontrola kvalitete monoklonskih protutijela te razvoj njihovih derivata prof. dr. sc. Tihana Lenac Roviš (Centar za proteomiku) doc.dr.sc. Vanda Juranić Lisnić (Centar za proteomiku) dr.sc. Paola Kučan Brlić (Centar za proteomiku)</p> <p>13. Analiza stanica i tkiva I: Multiparametrijska protočna citometrija i sortiranje stanica doc.dr.sc. Vanda Juranić Lisnić (Centar za proteomiku) prof.dr.sc. Zlatko Trobonjača (Zavod za fiziologiju)</p> <p>14. Analiza stanica i tkiva II: imunofluorescencija, imunohistokemija, konfokalna mikroskopija (analize na stanicama i tkivu) prof. dr. sc. Tihana Lenac Roviš (Centar za proteomiku) Mijo Golemac dr. med. (Zavod za histologiju i embriologiju) izv. prof. dr. sc. Koviljka Matušan Ilijaš (Zavod za patologiju) doc. dr.sc. Manuela Avirović (Zavod za patologiju)</p> <p>15. Mikroskopija i mikroskopske tehnike doc. dr. sc. Mateja Ožanić (Zavod za mikrobiologiju i parazitologiju) dr. sc. Valentina Marečić (Zavod za mikrobiologiju i parazitologiju)</p> <p>16. Analiza lipida i vitamina: tankoslojna/ plinska/ tekućinska kromatografija izv. prof. dr.sc. Gordana Čanadi Jurešić (Zavod za kemiju i biokemiju) izv. prof. dr. sc. Dalibor Broznić (Zavod za kemiju i biokemiju)</p> <p>17. Metode i etički aspekti istraživanja na laboratorijskim životinjama doc. dr. sc. Ilija Brizić (Centar za proteomiku) izv. prof. dr.sc. Kristina Pilipović (Zavod za temeljnu i kliničku farmakologiju s toksikologijom)</p> <p>18. Funkcionalna svojstva bakterija izv. prof. dr.sc. Ivana Gobin (Zavod za mikrobiologiju i parazitologiju) doc. dr. sc. Mateja Ožanić (Zavod za mikrobiologiju i parazitologiju)</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	☐ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☒ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
<p>Studenti su obavezni aktivno sudjelovati u izvođenju seminara i vježbi. Po završetku praktičnog dijela tj vježbi u pojedinom laboratoriju dužni su napisati vlastite protokole po kojima su izvodili pojedine analize te rezultate koje su dobili prilikom njihove izvedbe u vidu referata praktičnog dijela.</p>		

8. Praćenje ¹⁰ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0.5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	2.0	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat	0.5	Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Tijekom nastave pratit će se aktivnost studenata, ocjenjivati referirat iz provedenog praktičnog dijela (vježbi) i uspješnost svladavanja istih, a na završnom ispitu će se pismenim putem, uključujući rješavanje problemskih zadataka, vrednovati znanje studenata iz izabranih metoda.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Ambriović Ristov A. Metode u molekularnoj biologiji, Institut Ruđer Bošković 2007.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Izabrani znanstveno istraživački radovi.							
1. Belančić A, Vranić L, Šveljević I, Hadžisejdić I, Načinović AD, Jonjić N. Antiphospholipid antibodies associated with nodal marginal zone lymphoma and its progression to diffuse large B-cell lymphoma-A case report. Pathol Res Pract 2018 Oct doi:10.1016/j.prp.2018.10.020 (Epub ahead of print)							
2. Hadžisejdić I, Babarović E, Vranić L, Duletić Načinović A, Lučin K, Krašević M, Jonjić N. Unusual presentation of plasmablastic lymphoma involving ovarian mature cystic teratoma: a case report. Diagn Pathol 2017; 12 (1):83- CC							
3. Rajković-Molek K, Mustać E, Hadžisejdić I, Jonjić N. <u>The Prognostic Importance of Nuclear Factor κB and Hypoxia-inducible Factor 1α in Relation to the Breast Cancer Subtype and the Overall Survival.</u> Appl Immunohistochem Mol Morphol. 2014;22 (6): 464-70.							
4. Matušan-Ilijaš K, Damante G, Fabbro D, Đorđević G, Hadžisejdić I, Grahovac M, Avirović M, Grahovac B, Jonjić N, Lučin K. <u>EGFR expression is linked to osteopontin and Nf-κB signaling in clear cell renal cell carcinoma.</u> Clin Transl Oncol. 2013;15(1):65-71.							
5. Đorđević G, Matušan Ilijaš K, Hadžisejdić I, Maričić A, Grahovac B, Jonjić N. <u>EGFR protein overexpression correlates with chromosome 7 polysomy and poor prognostic parameters in clear cell renal cell carcinoma.</u> J Biomed Sci. 2012;19:40.							
6. Matušan-Ilijaš K, Damante G, Fabbro D, Đorđević G, Hadžisejdić I, Grahovac M, Marić I, Spanjol J, Grahovac B, Jonjić N, Lučin K. <u>Osteopontin expression correlates with nuclear factor-κB activation and apoptosis downregulation in clear cell renal cell carcinoma.</u> Pathol Res Pract. 2011;207(2):104-10.							
7. Valković T, Duletić-Načinović A, Stifter S, Hasan M, Hadžisejdić I, Zombori D, Grahovac B, Jonjić N. Macrophage chemotactic protein-1 mRNA levels in non-Hodgkin lymphoma. Clin Exp Med. 2010;10(4):229-35.							
8. Hadžisejdić I, Mustać E, Jonjić N, Petković M, Grahovac B. Nuclear EGFR in ductal invasive breast cancer : correlation with cyclin D1 and prognosis. Mod Pathol. 2010; 23(3):392-403.							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata			
Ambriović Ristov A. Metode u molekularnoj biologiji, Institut Ruđer Bošković 2007.		10		30			

¹⁰ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Studenti će vrednovati razinu dobivenog znanja iz odslušanog predmeta putem anonimne ankete. Dodatno će se evaluirati postignuti uspjesi studenta kroz analizu rezultata ispita.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr.sc. Felix M. Wensveen	
Suradnici	Prof. dr.sc. Bojan Polić, prof. dr.sc. Stipan Jonjić, prof. dr.sc. Siniša Volarević, doc. dr. sc. Tamara Turk Wensveen, doc. dr. sc. Đurđica Cekinović Grbeša, doc. dr. sc. Ivana Munitić	
Naziv predmeta	Analiza i prezentacija znanstvenog rada	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“	
Status predmeta	obvezan	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	16+0+44
1. Ciljevi predmeta		
<p>Glavni cilj predmeta je svladavanje postupka analize i prezentacije sadržaja znanstvenog rada.</p> <p>Specifični ciljevi su:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Prikazati studentima najnovija znanstvena zbivanja u različitim medicinskim/biološkim područjima znanosti (2) Naučiti studente kako analizirati znanstvenu publikaciju i kako kritički vrednovati zaključke (3) Naučiti studente kako prezentirati znanstveni rad (4) Naučiti studente kako kritički promatrati rezultate vlastitog rada 		
2. Uvjeti za opis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Razvijene vještine prezentacije rezultata vlastitih istraživanja, kritički pristup analizi znanstvenog rada te upoznatost sa suvremenim znanstvenim dostignućima iz različitih grana biologije i medicine. Ishodi učenja prema Bloomovoj taksonomiji su sljedeći: Znanje - studenti moraju znati kako strukturirati prezentaciju svog istraživanja. Trebali bi znati kako strukturirati istraživački rad. Osim toga, trebali bi znati kako formulirati pojedine elemente usmene prezentacije i znanstvenih članaka. Razumijevanje - Studenti trebaju razumjeti zašto se znanstveni radovi i prezentacije strukturiraju na specifičan način. Primjena - Studenti bi trebali biti sposobni održati znanstveno izlaganje putem usmene prezentacije i kritički analizirati istraživački rad. Analiza - Student bi trebao biti u stanju odrediti kako znanstvenu prezentaciju ili istraživački rad percipira određena publika. Sinteza – Student bi trebao znati kako prilagoditi svoje izlaganje očekivanom predznanju publike. Student treba biti sposoban prilagoditi strukturu istraživačkog rada zahtjevima određenog znanstvenog časopisa. Evaluacija - Student treba biti u stanju prepoznati prednosti i slabosti znanstvenih prezentacija i istraživačkih radova.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>U sklopu ovog predmeta studentima će biti omogućeno sudjelovanje na uvodnim predavanjima na temu analize znanstvenih radova te prezentacije rezultata znanstvenih istraživanja. Studenti su obvezni prisustvovati uvodnim predavanjima kako bi kasnije mogli sudjelovati u seriji seminara koji će se održati 5 do 7 puta godišnje. Studenti moraju biti prisutni na ukupno 8 seminara koje će voditi iskusni znanstvenici koji imaju bogato znanje i iskustvo u bazičnim i kliničkim znanstvenim istraživanjima. Svaki seminar započet će s kratkim predavanjem koje je zamišljeno kao uvod u odgovarajuću temu seminara. Za svaki seminar studenti će morati pripremiti dva znanstvena rada te će biti podijeljeni u grupe od 2-3 studenta. Jedna grupa će biti pozvana da prezentira jedan od zadanih znanstvenih radova ostalim kolegama, a voditelj seminara će biti zadužen za vođenje produktivne</p>		

rasprave. U drugom dijelu seminara, voditelj seminara će u interakciji sa studentima kritički prezentirati drugi znanstveni rad kojeg su studenti prethodno pročitali. Na ovaj način, studentima je omogućen uvod u razvoj različitih znanstvenih područja, a što je još važnije, studenti će na interaktivni način naučiti kritički analizirati znanstvene radove kao i prezentirati iste svojim kolegama. Predavanja i seminari biti će na engleskom jeziku.

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata

Prisustvovanje seminarima/radionicama. Priprema odabranih znanstvenih radova za analizu i prezentaciju.

8. Praćenje¹¹ rada studenata

Pohađanje nastave	0.5	Aktivnost u nastavi	1.5	Seminarski rad	1.0	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjnjivanje studenata vršit će voditelj seminara/radionice, za oba modaliteta.

Ispit:

1. Studenti će pismeni dio ispita polagati u obliku kritičkog osvrta na rad.
2. Usmeno izlaganje te naknadno odgovaranje na pitanja predstavljat će usmeni dio ispit.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Odabrani znanstveni radovi koji će biti dostavljeni studentima putem elektronske pošte.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Pregledni znanstveni članci iz određenog područja.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Pregledni znanstveni članci iz određenog područja	20	10

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

¹¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Anonimne ankete studenata, praćenje i ocjena prezentacija i seminarskih radova. Osim toga, napredak u stjecanju očekivanih ishoda učenja pratit će se kontinuirano tijekom programa te će studenti imati uvid u to.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Stipan Jonjić	
Suradnici	Dr. sc. Ani Gerbin	
Naziv predmeta	Menadžment istraživanja u biomedicini	
Studijski program	Biomedicina	
Status predmeta	obvezan	
Godina	III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	1,5
	Broj sati (P+V+S)	6+3+3
1. Ciljevi predmeta		
Cilj kolegija je doprinijeti stručnosti doktoranada u različitim područjima menadžmenta istraživanja i iskorištavanja rezultata istraživanja, uključujući financiranje istraživanja, projektni menadžment, proces prijenosa znanja i tehnologija.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Po završetku pohađanja kolegija, studenti će:		
<ul style="list-style-type: none"> - samostalno koristiti alate za pronalaženje izvora za financiranje istraživanja (agencije, fondovi, programi i instrumenti), - pripremiti kompetitivni istraživački projektni prijedlog (sa snažnim i jasnim opisom trenutnog stanja tehnike, ciljeva, metodologije, radnog plana, proračuna, učinka; izvedivosti; inovativnosti i relevantnosti), - objasniti procese prijenosa znanja i tehnologija u istraživačkim ustanovama (zaštita i komercijalizacija rezultata istraživanja), - pripremiti i uspješno predstaviti ideju korisnicima iz poslovnog sektora. 		
4. Sadržaj predmeta		
Kolegij uključuje sljedeće teme:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pronalaženje prikladnih mogućnosti za financiranje istraživačkih projekata (1 sat predavanja) 2. Razumijevanje životnog ciklusa projekta: pisanje projektnog prijedloga, evaluacija, ugovaranje i provedba (2 sata predavanja + 3 sata seminar/radionica o pripremi projekata) 3. Iskorištavanje rezultata istraživanja: prava intelektualnog vlasništva, razotkrivanje izuma, patentiranje, licenciranje, suradnja s industrijom, traženje investitora, osnivanje spin-off poduzeća (3 sata predavanja + 3 sata vježbi o evaluaciji tržišnog potencijala istraživačkih rezultata i predstavljanju ideja investitorima) 		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		

7. Obaveze studenata							
Pohađanje kolegija, aktivno sudjelovanje i izvršenje zadataka							
8. Praćenje¹² rada studenata							
Pohađanje nastave	0,25	Aktivnost u nastavi	0,25	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	0,5
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ocjenjivanje će se provesti praćenjem aktivnosti studenata u nastavi, pohađanjem i ispunjenjem praktičnih zadataka (priprema i evaluacija koncepta prijedloga projekta; predstavljanje ideje)							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Horizon 2020 Online Manual http://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/index_en.htm Grants Management 101 Toolkit http://www.grantsmanagement101.org/ European IPR Helpdesk: Guide to IP Commercialisation https://www.iprhelpdesk.eu/sites/default/files/.../EU_IPR_Guide_Commercialisation.pdf Harvard University's Startup Guide https://otd.harvard.edu/upload/files/OTD_Startup_Guide.pdf							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Hackshaw, A.K., How to write a grant application, Chichester: Wiley-Blackwell (2011) Arundel, A., N. Es-Sadki, F. Barjak, P. Perrett, O. Samuel and S. Lilischkis (2013). Knowledge Transfer Study 2010 – 2012 - Final Report. Brussels, European Commission. Kneller, R. (2001). Technology transfer: A review for biomedical researchers. <i>Clinical Cancer Research</i> , 7(4), 761-774. Perkmann, M., V. Tartari, M. McKelvey, E. Autio, A. Brostrom, P. D'Este, R. Fini, A. Geuna, R. Grimaldi, A. Hughes, S. Krabel, M. Kitson, P. Llerena, F. Lissoni, A. Salter and M. Sobrero (2013). Academic engagement and commercialisation: A review of the literature on university-industry relations. <i>Research Policy</i> , 42(2), 423-442. Stevens, A., J. J. Jensen, K. Wyller, P. C. Kilgore, S. Chatterjee and M. L. Rohrbaugh (2011). The role of public-sector research in the discovery of drugs and vaccines. <i>The New England Journal of Medicine</i> , 364(6), 535-51.							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata			
Sva literatura dostupna je na webu		n/a		n/a			

¹² **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Izlazna znanja, vještine i kompetencije studenta vezane uz menadžment istraživanja i iskorištavanje rezultata istraživanja pratit će se kroz aktivnost u nastavi (predavanjima, radionici i vježbi) i završni ispit. Studenti će anonimno popuniti upitnik radi ocjene kvalitete kolegija po završetku predavanja.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle	
Suradnici	Doc. dr. sc. Martina Mavrinac, doc. dr. sc. Ksenija Baždarić	
Naziv predmeta	Statističko oblikovanje znanstvenog rada	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“	
Status predmeta	obvezan	
Godina	I.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	1,5
	Broj sati (P+V+S)	6+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Cilj je predmeta naučiti studente (1) kako valjano prikupiti podatke istraživanja, (2) koje su osobine statističke hipoteze i koje se pogreške mogu pojaviti tijekom njezina testiranja, kako bi valjano znali postaviti statističku hipotezu, (3) kako izračunati snagu istraživanja i kako odrediti potrebnu veličinu uzorka, te (4) kako sve te statističke podatke valjano uklopiti u izvješće, tj. znanstveni rad.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon završene nastave doktorand će samostalno moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • raščlaniti znanstvenu hipotezu istraživanja u niz statističkih hipoteza, • odrediti i razumjeti zašto se iskazuju pogreške testiranja hipoteze alfa i beta, • odrediti i izračunati snagu istraživanja i veličinu uzorka prospektivnog istraživanja, • primijeniti znanje o mjernim ljestvicama i varijablama u istraživanju, • analizirati rezultate provedene statističke obradbe podataka, • pravilno oblikovati statističko izvješće istraživanja kao sastavni dio znanstvenog rada. 		
4. Sadržaj predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> • Testiranje statističke hipoteze (prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle), 2 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o znanstvena i statistička hipoteza o pogreške testiranja hipoteze, razina značajnosti o odabir statističkog testa o zaključak • Prikupljanje, obradba i prikaz podataka (prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle), 2 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o zapisivanje i pohrana podataka o mjerne ljestvice o programi za računalnu obradbu podataka o prikaz podataka: tekst, tablica i slika • Deskriptivna statistika (doc. dr. sc. Ksenija Baždarić), 2 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o Mjere središnjice i raspršenja o Neparometrijska i parametrijska statistika • Statističko testiranje (doc. dr. sc. Martina Mavrinac), 2 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o postavljanje statističkih hipoteza o testiranje razlika i povezanosti 		

<ul style="list-style-type: none"> • Snaga studije (prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle), 2 šk. sata <ul style="list-style-type: none"> o definicija snage studije o parametri potrebni za izračun snage studije o određivanje veličine uzorka • Oblikovanje statističkog izvješća znanstvenog rada (doc. dr. sc. Martina Mavrinac), 2 sata <ul style="list-style-type: none"> o podatci za odjeljke Materijal i metode i Rezultati znanstvenog rada o opis istraživanja, metodologije prikaza, obradbe i tumačenja podataka o kontrolna lista za provjeru i recenziju statističke i epidemiološke metodologije biomedicinskog istraživanja 							
5. Vrsta izvođenja nastave		☒ predavanja			☐ samostalni zadaci		
		☒ seminari i radionice			☐ multimedija i mreža		
		☐ vježbe			☐ laboratorij		
		☐ obrazovanje na daljinu			☐ mentorski rad		
		☐ terenska nastava			☐ ostalo _____		
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Redovito pohađanje nastave, seminarski rad.							
8. Praćenje ¹³ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	0,5
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
<p>Postupak vrednovanja i ocjenjivanja nastave provest će se sukladno važećim pravilnicima o studiranju Sveučilišta u Rijeci (odobrenim od Senata) i pravilnicima Medicinskog fakulteta (odobrenim od Fakultetskog vijeća). Postignuća tijekom nastave procjenjivat će se kontinuiranom provjerom znanja i aktivnosti na nastavi. Na kraju nastave doktorand će samostalno napisati vlastiti primjer izračuna veličine uzorka za neko pretpostavljeno istraživanje ili primjer obrade i prikaza podataka za neko već zgotovljeno istraživanje.</p>							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Marušić M, ur. Uvod u znanstveni rad u medicini. Zagreb: Medicinska naklada (5. izdanje), 2013. 2. Petrie A, Sabin C. Medical statistics at a glance. London: Blackwell Science, 2005. 3. Ferenczi E, Muirhead N. Statistika i epidemiologija (doktor u jednom potezu). Medicinska naklada, Zagreb, 2012. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Motulsky H. Intuitive biostatistics: A nonmathematical guide to statistical thinking. New York-Oxford: Oxford University Press, 2010. 2. McHugh ML. Power analysis in research. Biochem Med 2008;18(3):263-74. 3. Petroveckí M. The role of statistical reviewer in biomedical scientific journal. Biochem Med 2009;19(3):223-30. 							

¹³ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Marušić M, ur. Uvod u znanstveni rad u biomedicini. Zagreb: Medicinska naklada (5. izdanje), 2013.	10	30
Petrie A, Sabin C. Medical statistics at a glance. London: Blackwell Science, 2005.	0	30
Ferenczi E, Muirhead N. Statistika i epidemiologija (doktor u jednom potezu). Medicinska naklada, Zagreb, 2012.	2	30
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Po završenom kolegiju studenti putem anonimne ankete iskazuju svoj stav spram organizacije nastave i sadržaja kolegija. Analiza rezultata završnog ispita.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Bojan Polić	
Suradnici	Prof. dr.sc. Stipan Jonjić, prof. dr.sc. Astrid Krmpotić, izv. prof. dr.sc. Felix M. Wensveen, doc. dr. sc. Tamara Turk Wensveen	
Naziv predmeta	Eksperimentalni modeli i translacijska medicinska istraživanja	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+8
1. Ciljevi predmeta		
<p>Glavni cilj ovoga kolegija jest upoznati studente sa suvremenim eksperimentalnim pristupima u izučavanju mehanizama pojedinih humanih bolesti koji omogućavaju bržu upotrebu rezultata tih istraživanja i stečenih znanja u stvaranju novih učinkovitijih terapijskih pripravaka i postupaka. Studenti će se upoznati sa eksperimentalnim animalnim modelima humanih bolesti koji se najčešće koriste, sa dizajnom i upotrebom genetski modificiranih životinja u biomedicinskim istraživanjima, te sa osnovama translacijskih medicinskih istraživanja kroz više primjera.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Opći ishodi učenja:		
<ul style="list-style-type: none"> a) Doktorandi će savladati osnovne pojmove o translacijskim medicinskim istraživanjima b) Doktorandi će savladati komunikacijske vještine potrebne u grupnom radu i biomedicinskom istraživanju c) Doktorandi će analizirati upotrebu različitih eksperimentalnih animalnih modela u biomedicinskim istraživanjima 		
Specifični ishodi učenja:		
<ul style="list-style-type: none"> a) Doktorandi će pripremiti i prezentirati analizu relevantne znanstvene literature u vezi s određenim medicinskim problemom b) Doktorandi će raspraviti upotrebu odgovarajućeg eksperimentalnog modela bolesti c) Doktorand će raspraviti odgovarajuće metode u istraživanju mehanizma bolesti d) Doktorandi će analizirati i predložiti moguća klinička istraživanja na temelju rezultata eksperimentalnog pristupa 		
4. Sadržaj predmeta		
U okviru ovoga predmeta biti će obuhvaćene sljedeće teme:		
<ul style="list-style-type: none"> a) Eksperimentalne životinje i njihovo korištenje u eksperimentalnim istraživanjima – od prikaza vrsta, njihovih bioloških karakteristika, uzgoja, eksperimentalnog korištenja i pridržavanja važećih etičkih normi – Prof. dr. Bojan Polić – P 2h b) Dizajn i upotreba genetski modificiranih životinja u biomedicinskim istraživanjima – transgeničke životinje i životinje dobivene ciljanom mutacijom gena, dizajn genetskih modifikacija, eksperimentalno korištenje genetski modificiranih životinja kroz vlastite primjere i primjere drugih istraživača – Prof.dr. Bojan Polić- P 2h 		

- c) Osnovni principi translacijskih medicinskih istraživanja – što su translacijska medicinska istraživanja, kako se provode i što se njima postiže, koje se suvremene metode koriste u tim istraživanjima – Prof. dr. Bojan Polić/ Izv. prof. dr.sc. Felix M. Wensveen – P 2h + S 2h
- d) Modeli infektivnih bolesti (primjer mišjeg modela citomegalovirusne infekcije) i primjer translacijskih istraživanja infektivnih bolesti (primjer razvoja citomegalovirusne vakcine) – Prof. dr. Stipan Jonjić/Prof.dr. Astrid Krmpotić – P 2h + S 2 h
- e) Mišji modeli i translacijska istraživanja Diabetesa Melitusa– Izv. prof. dr.sc. Felix M. Wensveen / Doc. dr.sc. Tamara Turk Wensveen – P 2h + S 2h,
- f) Mišji modeli i translacijska istraživanja nealkoholne masne bolesti jetre (NAFLD) – Doc. dr. sc. Tamara Turk Wensveen/ Izv. prof. dr. sc. Felix M. Wensveen P 2h + S 2h

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari	Veći dio nastave (12h) će se odvijati u obliku predavanja, dok će se preostali dio (8h) održati u obliku seminara na kojima će studenti izložiti nekoliko prezentacija utemeljenih na relevantnoj znanstvenoj literaturi koja će biti korištena kao podloga za raspravu.	

7. Obaveze studenata

Studenti su obavezni nazočiti i aktivno sudjelovati na svim oblicima nastave što podrazumijeva: aktivna rasprava po svakoj održanoj temi, te prezentacija i diskusija znanstvenih radova iz literature. Isto tako postoji obaveza ispunjavanja interne ankete i polaganja pismenog ispita po završetku kolegija.

8. Praćenje¹⁴ rada studenata

Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	1,2	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Prisustvo na nastavi, usvojeno znanje i aktivnost studenata biti će vrednovani tijekom nastave (70% ocjene), dok će pismeni završni ispit oblikovati konačnu ocjenu (30% ocjene). Prilikom ocjenjivanja nastavne aktivnosti studenata vodit će se računa vrednovanju općih ishoda učenja (prezentacija, komunikacijske vještine, služenje znanstvenom literaturom, kritičko čitanje i diskutiranje znanstvenih radova, sposobnost suradnje i grupnog rada) što će činiti 30% bodova na nastavi, dok će se preostalih 70% bodova na nastavi odnositi na specifične ishode učenja:

- Stjecanje znanja o ulozi i upotrebi eksperimentalnih animalnih modela u biomedicinskim istraživanjima – 10% bodova
- Stjecanje znanja o dizajnu i upotrebi genetski modificiranih animalnih modela u biomedicinskim istraživanjima – 20% bodova
- Stjecanje znanja o suvremenim metodama funkcionalne genomike i njihovoj upotrebi u kliničkim i bazičnim istraživanjima – 20% bodova

¹⁴ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- d) Stjecanje znanja o osnovama translacijskim medicinskih istraživanja i njihovog značaja za razvoj medicine – 20% bodova

Pismenim ispitom s pitanjima višestrukog izbora će se testirati usvojeno znanje na kolegiju koje se prvenstveno odnosi na specifične ishode učenja i doprinosti će konačnoj ocjeni 30%.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Translational medicine: Tools and Techniques, edited by Aamir Shahzad, publisher: Associated Press - Elsevier Inc., 2016., ISBN: 978-0-12-803460-6

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Wensveen FM, Jelenčić V, Valentić S, Šestan M, Wensveen TT, Theurich S, Glasner A, Mendrila D, Štimac D, Wunderlich FT, Brüning JC, Mandelboim O, Polić B. (2015) NK cells link obesity-induced adipose stress to inflammation and insulin resistance. *Nat. Immunol.* 16:376-385.
- Wensveen FM, Valentić S, Šestan M, Turk Wensveen T, Polić B. (2015) The "Big Bang" in obese fat: Events initiating obesity-induced adipose tissue inflammation. *Eur. J. Immunol.* 45:2446-56
- Šestan M, Marinović S, Kavazović I, Cekinović Đ, Wuest S, Turk Wensveen T, Brizic I, Jonjić S, Konrad D, Wensveen FM, Polić B. (2018) Virus-Induced Interferon- γ Causes Insulin Resistance in Skeletal Muscle and Derails Glycemic Control in Obesity. *Immunity* 49:164-177
- Polić B., Hengel H., Krmpotic A., Trgovchich J., Pavic I., Lucin P., Jonjic S. and Koszinowski U.H.. (1998). Hierarchical and Redundant Lymphocyte Subset Control Precludes Cytomegalovirus Replication during Latent Infection. *J. Exp. Med.* 188:1047-1054.
- A. Krmpotic, I. Bubic, B. Polic, P. Lucin and S. Jonjic (2003) Pathogenesis of murine cytomegalovirus infection. *Microbes Infect.* 5:1263-77.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Translational medicine: Tools and Techniques, edited by Aamir Shahzad, publisher: Associated Press - Elsevier Inc., 2016., ISBN: 978-0-12-803460-6	2	30
Martin Wehling and Francesco M. Marincola „Principles of translational science in medicine: from bench to bedside“, Cambridge University Press, 2010, ISBN 978-0-521-88869-1	2	30
Bruce H. Littman and Rajesh Krishna „Translational medicine and drug discovery“, Cambridge University Press, 2011, ISBN 978-0-521-88645-1	2	30

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Analiza rezultata završnog ispita i anonimne ankete po završetku nastave.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Stipan Jonjić	
Suradnici	Prof. dr.sc. Astrid Krmpotić, doc. dr. sc. Berislav Lisnić, doc. dr.sc. Ilija Brzić, doc. dr. sc. Igor Jurak, doc. dr. sc. Vanda Juranić Lisnić, prof. dr.sc. Tihana Lenac Roviš, doc. dr. sc. Đurđica Cekonović Grbeša, dr. sc. Marija Mazor, dr. sc. Jelena Železnjak, dr. sc. Lea Hiršl, dr. sc. Maja Cokarić Brdovčak	
Naziv predmeta	Patogeneza virusa I	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Glavni cilj predmeta je dati studentima uvodni pregled patogeneze virusnih infekcija na način koji je razumljiv i orijentiran ka praktičnoj medicini i translacijskim istraživanjima.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Objasniti molekularne mehanizme virusnih infekcija, interakcije virusa i stanice, te malignih bolesti koje uzrokuju virusi, opisati i analizirati kontrolu virusnih bolesti vakcinacijom, integrirati stečena znanja i kompetencije za sudjelovanje u naprednijim predmetima/školama/radionicama u srodnim područjima. Podići samostalnost u praćenju znanstvene literature iz područja te kreirati pokuse vezano uz eksperimentalni rad doktorskog programa.		
4. Sadržaj predmeta		
Predmet Patogeneza virusa I uključuje 4 dijela: Prvi dio fokusiran je na glavne aspekte virusne patogeneze, poput tijeka virusne infekcije, virusne diseminacije, te staničnog odgovora na virusnu infekciju. Drugi dio obuhvaća odgovor domaćina na virusnu infekciju, uključujući prirodni i stečeni imunološki odgovor kao i imunopatologiju i utjecaj starenja na protuvirusni imuni odgovor. Treći dio predmeta bavi se virulencijom, perzistencijom, virusnom onkogenezom i virusnom imunosupresijom. Četvrti dio predmeta obrađuje osnove virusnih vakcina i antivirusne terapije. Ovaj dio također uključuje kliničko značenje patogeneze virusnih infekcija.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		

Nastava je obavezna za sve studente. Studenti također moraju pripremiti seminar te ga prezentirati tijekom nastave.							
8. Praćenje¹⁵ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Seminarski rad je uvjet pristupanja ispitu, ocjena znanja na pismenom i usmenom ispitu							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Fields Virology, David Knipe, Peter Howley eds. 5 th edition, Lippincot, Williams and Wilkins 2007 Medical Virology, Fourth Edition, D.E. White, Frank J. Fenner, Academic Press							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Svaki student dobit će nekoliko revijskih članaka iz tematike pojedinih predavanja. Studenti će se poticati da koriste što noviju literaturu. Navedeno je nekoliko preglednih članaka iz područja: Brizić I, Hiršl L, Britt WJ, Krmpotić A, Jonjić S: Immune responses to congenital cytomegalovirus infection. Microbes and Infection, 20(9-10):543-5, 2018 Lisnic B, Juranic Lisnic V, Jonjic S: NK cell interplay with cytomegaloviruses, Current Opinion in Virology, 15:9–18, 2015 Goodier MR, Jonjić S, Riley EM, Lisnić VJ: CMV and Natural Killer cells: shaping the response to vaccination. European Journal of Immunology, 48(1):50-65, 2018 Jonjic S, Babic M, Polic B, Krmpotic A: Immune evasion of natural killer cells by viruses. Current Opinion in Immunology, 20(1):30-8, 2008 Krmpotić A, Bubić I, Polić B, Lučin P, Jonjić S: Pathogenesis of murine cytomegalovirus infection. Microbes and Infection, 5(13):1263-1277, 2003							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata			
Fields Virology, David Knipe, Peter Howley eds. 5 th edition, Lippincot, Williams and Wilkins 2007		1		30			
Medical Virology, Fourth Edition, D.E. White, Frank J. Fenner, Academic Press		30		30			
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Izlazna znanja, vještine i kompetencije studenta vezane uz molekularne mehanizme virusnih infekcija, interakcije virusa i stanice, te malignih bolesti koje uzrokuju virusi, kao i kontrolu virusnih bolesti vakcinacijom pratit će se kroz aktivnost u nastavi te završni ispit. Seminarskim radom pratit će se kompetencija praćenja							

¹⁵ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

znanstvene literature iz područja te studentovo znanje, vještina i kompetencija kreiranja pokusa vezanog uz eksperimentalni rad doktorskog programa

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Astrid Krmpotić	
Suradnici	Prof. dr.sc. Stipan Jonjić, doc. dr. sc. Vanda Juranić Lisnić, prof. dr.sc. Tihana Lenac Roviš, doc. dr. sc. Berislav Lisnić, doc. dr. sc. Ilija Brizić, doc. dr. sc. Igor Jurak, doc. dr. sc. Irena Slavuljica, dr. sc. Marija Mazor, dr. sc. Jelena Železnjak, dr. sc. Lea Hiršl, dr. sc. Maja Cokarić Brdovčak	
Naziv predmeta	Patogeneza virusa II	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Glavni cilj ovog predmeta je pružiti studentima detaljan pregled biologije i patogeneze odabranih virusnih patogena čovjeka s naglaskom na njihovo kliničko značenje. Predmet se bavi mehanizmima pomoću kojih pojedini virusi uzrokuju bolesti u različitim tkivima i organima, te molekularnom detekcijom i identifikacijom najvažnijih virusnih patogena čovjeka.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Student će moći opisati, objasniti i usporediti patogenezu najvažnijih virusnih infekcija čovjeka, definirati i utvrditi načine detekcije najvažnijih virusnih patogena čovjeka te njihove prevencije i kontrole, kao i dizajnirati istraživanje vezano uz PhD program.		
4. Sadržaj predmeta		
Predmet Patogeneza virusa II uključuje: obitelj herpesvirusa, hepatitis B virus (HBV), hepatitis C virus (HCV); retrovirusa - HIV/AIDS; influenza virus; picornaviruse – poliovirus; nove virusne bolesti. Svako će predavanje i/ili seminar obuhvatiti kratki pregled biologije i kliničkih osobitosti jednoga ili grupe virusnih patogena.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Nastava je obavezna za sve studente. Studenti također trebaju pripremiti seminar te ga prezentirati tijekom nastave. Obavezni su pristupiti završnom ispitu.		

8. Praćenje ¹⁶ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Rad studenata će biti praćen tijekom nastave, seminarski rad će biti uvjet za pristup završnom ispitu, konačna ocjena na završnom pismenom i usmenom ispitu.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Fields Virology, David Knipe, Peter Howley eds. 5 th edition, Lippincot, Williams and Wilkins 2007 Medical Virology, Fourth Edition, D.E. White, Frank J. Fenner, Academic Press,							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Brizić I, Hiršl L, Britt WJ, Krmpotić A, Jonjić S. Immune responses to congenital cytomegalovirus infection. Microbes and Infection. 20(9-10):543-551, 2018. Miletić A, Krmpotić A, Jonjić S. The evolutionary arms race between NK cells and viruses: Who gets the short end of the stick? European Journal of Immunology. 43(4):867-77. 2013. Krmpotić A, Bubić I, Polić B, Lučin P, Jonjić S. Pathogenesis of murine cytomegalovirus infection. Microbes and Infection. 5(13):1263-1277, 2003. Svaki student dobit će nekoliko revijskih članaka iz teme pojedinih predavanja. Studenti će se poticati da u pripremi seminara i ispita koriste što noviju znanstvenu literaturu.							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
Fields Virology, David Knipe, Peter Howley eds. 5 th edition, Lippincot, Williams and Wilkins 2007		1			30		
Medical Virology, Fourth Edition, D.E. White, Frank J. Fenner, Academic Press,		30			30		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Izlazna znanja, vještine i kompetencije vezane uz patogenezu najvažnijih virusnih infekcija čovjeka te načine njihove detekcije, prevencije i kontrole pratit će se kroz aktivnost u nastavi te završni ispit. Seminarskim radom pratit će se studentovo znanje, vještina i kompetencija dizajniranja istraživanja vezanog uz doktorski program.							

¹⁶ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Maja Abram	
Suradnici	Izv prof. dr.sc. Brigita Tićac, prof. dr.sc. Darinka Vučković, izv. prof. dr. sc. Marina Bubonja Šonje	
Naziv predmeta	Patogeneza bakterijskih infekcija	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	16+0+0
1. Ciljevi predmeta		
<p>Patogeneza bakterijskih infekcija ovisi o nizu čimbenika, svojstvima samih bakterija, njihovim čimbenicima virulencije, kao i čimbenicima okoliša i domaćina. Molekularni mehanizmi koje bakterija koristi u interakciji s domaćinom mogu biti specifični za pojedini patogen ili zajednički za različite vrste. Patogene bakterije moraju biti prilagođene i slobodnom načinu života u okolišu, obično u zajednici s višim organizmima kao što su slobodnoživuće amebe ili u formi biofilma, ali i životu u organizmu domaćinu. Bakterije su razvile visoko sofisticirane mehanizme kojima osjećaju promjene u okolišu na koje reagiraju mijenjajući ekspresiju svojih gena, ovisno o tome da li su im produkti tih gena protrebni ili ne, za preživljavanje u specifičnim uvjetima. Domaćin, obično predstavlja optimalni okoliš za bakterijski rast i razmnožavanje, s obiljem hranjivih tvari, pogodnom temperaturom i potrebnom vlagom. Uprkos tome svaki okoliš, uključujući i pojedine anatomske dijelove ljudskog tijela, predstavlja stres na koji se bakterije moraju prilagoditi. Zbog toga je, otkrivanje mehanizama kojima bakterije odgovaraju na stresne činitelje od posebnog znanstvenog značenja, jer otkriva načine njihova preživljavanja, prilagodbu na nove uvjete i u konačnici sposobnost izazivanja infekcije. Razumijevanje ovih mehanizama ima važnu ulogu u uvođenju učinkovitih mjera kontrole/nadzora i liječenja bakterijskih infekcija. Antibiotici pogađaju bakterijsku stanicu ometajući njezine metaboličke procese, dok se otpornost razvija promjenom metaboličkih puteva, stjecanjem gena rezistencije putem horizontalnog trasfera gena ili rastom u kompleksnim zajednicama ili biofilmu.</p> <p>Opći cilj ovog kolegija je pružiti informacije o bakterijskim infekcijama, uzimajući u obzir karakteristike samog patogena, imunog sustava domaćina i antimikrobnih sredstava. Posebno su istaknuta najnovija dostignuća koja otkrivaju odnos između patogena i domaćina na molekularnoj razini, različite strategije koje bakterije koriste za preživljavanje u okolišu i domaćinu te mehanizmi razvoja bakterijske rezistencije prema antimikrobnim lijekovima i biocidima.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Po završetku kolegija student će biti osposobljen samostalno pripremiti i prezentirati određenu temu iz područja patogeneze bakterijskih infekcija, sudjelovati u raspravi i argumentirano braniti svoje mišljenje. Usvajanjem novih spoznaja o molekularnim mehanizmima bakterijskih infekcija, odnosu između bakterija i stanice/organizma domaćina, kao i odnosu između bakterija i okoliša, unaprijedit će se razumijevanje patogeneze, te postojećih i potencijalnih preventivnih i terapijskih strategija.</p>		
4. Sadržaj predmeta		

Biofilm od medicinskog značenja: Biofilm je višestanična strukturirana zajednica bakterija ugrađenih u vlastiti izvanstanični polimerni matriks i adheriran na abiotičke ili biotičke površine. Procjenjuje se da je 60-80% infekcija u čovjeka uzrokovano bakterijskim biofilmom. Opisat će se proces stvaranja biofilma, posebno onog u kliničkom okruženju, te načini vizualizacije i kontrole biofilma. Cjeline koje će se obraditi: povijest istraživanja biofilma; prevalencija biofilma; kliničko značenje biofilma; bakterije koje stvaraju biofilm; razvoj biofilma od adherencije, kolonizacije, rasta i razvoja do odvajanja i diseminacije; ponašanje bakterija u biofilmu: detekcija kvoruma (Quorum sensing); prednosti života u biofilmu; rezistencija na antibiotike: perzisteri

Patogeneza odabranih bakterijskih infekcija: Detaljnije će se obraditi odabrane bakterije koje se prenose hranom i vodom i stoga su podvrgnute stalnim promjenama staništa, od okoliša do namirnica ili vode i konačno čovjeka. Objasniti će se molekularne osnove koje su odgovorne i olakšavaju prijenosa patogena hranom i vodom, načini njihova preživljavanja u okolišu i odgovor na stresne situacije kao što je tranzicija iz prirodnog okoliša u domaćina s posebnim naglaskom na indukciju činitelja virulencije. Proučiti će se također i različiti mehanizmi bakterijske virulencije koji doprinose patogenosti, kao i mehanizmi kojima se domaćin brani od infekcije.

Mehanizmi bakterijske rezistencije na biocide i antibiotike: Prikazat će se načini na koje antibiotici inhibiraju rast i razmnožavanje ili ubijaju bakterijske stanice. Obuhvatit će se molekularni mehanizmi rezistencije u gram pozitivnih i gram negativnih bakterija na različite klase antibiotika. Objasniti će se povećana antimikrobna otpornost u biofilmu te epidemiologija beta laktamaza.

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata

Od studenata se očekuje prisustvovanje predavanjima, aktivna participacija u nastavi i raspravljanje tijekom pripremljene literature koju trebaju proučiti. Studenti će, koristeći se znanstvenom literaturom, samostalno obraditi odabranu temu vezanu uz patogenezu bakterijskih infekcija.

8. Praćenje¹⁷ rada studenata

Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	1,5	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	0,3	Usmeni ispit	Esej		Istraživanje
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	Referat		Praktični rad
Portfolio					

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Student će se ocjenjivati temeljem evidencije o prisustvovanju, aktivnosti. Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja obuhvaća rezultate aktivnosti tijekom nastave, pripremljenom i prezentiranom seminarskom radu te završnog pisanog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

¹⁷ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Mim's Pathogenesis of Infectious Diseases , C.A. Mims, Academic Press, London, 2001.

<http://www.nios.ac.in/media/documents/dmlt/Microbiology/Lesson-08.pdf>

<http://biofilmbook.hypertextbookshop.com/v004/r003/index.html>

<https://www.nature.com/articles/nrmicro3380.pdf>

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Antibiotic Resistance: Causes and Risk Factors, Mechanisms and Alternatives. Editors: Adriel R. Bonilla and Kaden P. Muniz, New York : Nova Science Publishers, c2009 <https://www.nature.com/articles/s41564-018-0107-9.pdf>

Bubonja-Šonje M, Matovina M, Škrobonja I, Bedenić B, Abram M. Mechanisms of carbapenem resistance in multi drug resistant clinical isolates of Pseudomonas aeruginosa from a Croatian hospital. Microb Drug Resist. 2015;21(3):261-9

Klančnik A, Vučković D, Jamnik P, Abram M, Možina SS. Stress response and virulence of heat-stressed Campylobacter jejuni. Microbes Environ. 2014;29(4):338-45.

Guzvinec M, Izdebski R, Butić I, Jelić M, Abram M, Kosćak I, Baraniak A, Hryniewicz W, Gniadkowski M, Tambić Andrasević A. Sequence types 235, 111, and 132 predominate among multidrug-resistant pseudomonas aeruginosa clinical isolates in Croatia. Antimicrob Agents Chemother. 2014;58(10):6277-83.

Sonje MB, Abram M, Stenzel W, Deckert M. Listeria monocytogenes (delta-actA mutant) infection in tumor necrosis factor receptor p55-deficient neonatal mice. Microb Pathog. 2010;49(4):186-95.

Abram M, Schlüter D, Vuckovic D, Waber B, Doric M, Deckert M. Effects of pregnancy-associated Listeria monocytogenes infection: necrotizing hepatitis due to impaired maternal immune response and significantly increased abortion rate. Virchows Arch. 2002 Oct;441(4):368-79.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Anketa za kolegij – provodit će se završna evaluacija predmeta, kako bi se dobila povratna informacija od studenata o programu predmeta, vještini poučavanja i uspješnosti interakcije sa studentima. Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja bit će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pisanog ispita.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Marina Šantić i prof. dr.sc. Alemka Markotić	
Suradnici	Dr. sc. Ivan-Christian Kurolt, doc. dr. sc. Mateja Ožanić, dr. sc. Valentina Marečić	
Naziv predmeta	Visokopatogeni mikroorganizmi	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+4
1. Ciljevi predmeta		
<p>Glavni cilj ovog kolegija je upoznati studente s visoko patogenim mikroorganizmima (VPMO; npr. <i>Vibrio</i>, <i>Legionella</i>, <i>Francisella</i>, virusi hemoragijskih vrućica, Poxvirusi, itd.). Visoko patogeni mikroorganizmi često uzrokuju prirodne bolesti u životinja i ljudi (zoonoze). U većini europskih zemalja, kao i u Hrvatskoj, ali i diljem svijeta, prirodna rasprostarenjenost tih patogena je endemska te s vremena na vrijeme neki od patogena izazvaju čak i velike epidemije u životinja i ljudi. Svi ovi patogeni spadaju u skupinu uzročnika emergentnih i re-emergentnih zaraznih bolesti. Brojni VPMO imaju značajan potencijal za korištenje u bioterorističkim napadima. Namjerno širenje ovih uzročnika može dovesti do ozbiljnih javno-zdravstvenih posljedica. Većina VPMO su klasificirani prema CDC-u (Centri za kontrolu i prevenciju bolesti) kao kategorija A, B ili C uzročnika prema potencijalnoj opasnosti za uporabu u bioterorističkim napadima. Učinak bakterijskih toksina, prodor i širenje virusa hemoragijskih vrućica u stanice domaćina ili indukcija staničnog i humoralnog imuniteta na VPMO su pitanja od značaja i za temeljna istraživanja i razvoj novih dijagnostika, terapija i cjepiva. U isto vrijeme, međutim, moramo biti stalno svjesni da postoji i opasnost da se rezultati rada s VPMO i njihovim toksinima mogu koristiti za razvoj biološkog oružja. Mogućnost korištenja znanstvenih otkrića kako u miroljubive, tako i nemiroљubive svrhe je poznata kao dilema dvojnog korištenja. Sigurnosni aspekti rada s dvojnim korištenjem VPMO trebaju biti cjelovito uređeni na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Iako je sigurnost stanovništva primarna briga, velika važnost također treba biti usmjerena na slobodu znanstvenog istraživanja, objavljivanje relevantnih rezultata istraživanja i razmjene materijala. U ovom tečaju primijenit će se multidisciplinarni pristup istraživanja epidemiologije i prevencije, liječenja i dijagnostike bolesti uzrokovanih VPMO. Posebna pažnja će biti usmjerena na istraživanja imunopatogeneze i mehanizama bolesti uzrokovanih VPMO.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon odslušane nastave, polaznici će znati i razumjeti važnost visoko patogenih mikroorganizama. Polaznici će znati prepoznati interdisciplinarnu znanstvenoistraživačku pristupe u sprječavanju, liječenju, dijagnostici i mehanizmima bolesti uzrokovanih visokopatogenim mikroorganizmima.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Ovaj kolegij će biti baziran na slijedećim tematskim cjelinama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Visokopatogeni mikroorganizmi – uvod: u uvodnom dijelu studenti će se upoznati s etiološkim (mikrobiološkim i molekularnim) značajkama VPMO, osnovama epidemiologije i prevencije, dijagnostike, imunopatogeneze, kliničkih manifestacija bolesti i današnjim terapijskim mogućnostima. 		

2. Rad s visokopatogenim mikroorganizmima u laboratorijima trećeg i četvrtog stupnja biosigurnosti (BSL3 i BSL4): u okviru ove tematske cjeline studenti će se upoznati sa specifičnostima laboratorijskog rada pri istraživanju VPMO na najvišim razinama biosigurnosti, praktičnim problemima i rješenjima, te propisanim, međunarodno prihvaćenim procedurama i kodeksima ponašanja u radu s VPMO.
3. Multipleks tehnologija u otkrivanju i detekciji visokopatogenih mikroorganizama: ovaj dio kolegija će biti usmjeren na najnovija tehnološka dostignuća u brzom multipleks tehnologiji detekcije VPMO, važnosti brzog otkrivanja i detekcije te molekularne karakterizacije VPMO i njihovog razlikovanja od ostalih manje patogenih mikroorganizama.
4. Molekularna epidemiologija u istraživanju visokopatogenih mikroorganizama: u ovom dijelu će biti izložena vrijednost modernih molekularno-epidemioloških istraživanja VPMO, njihovog značenja u detekciji i karakterizaciji različitosti VPMO u različitim dijelovima svijeta, te utjecaja molekularno epidemioloških značajki VPMO u daljnjem razvoju dijagnostičkih, preventivnih i terapijskih pristupa bolestima uzrokovanim VPMO.
5. Osnove translacijske medicine u istraživanju visokopatogenih mikroorganizama: ovaj dio kolegija će biti usmjeren na elemente translacijske medicine i sistemske biologije u istraživanju VPMO, bez kojih se danas ne može zamisliti sveobuhvatan istraživački pristup biomedicinskoj problematici; osobito će biti istaknuta kompleksnost ovih istraživanja u području VPMO i svi problemi i prednosti ovog pristupa.
6. Animalni modeli za istraživanje visokopatogenih mikroorganizama: studenti će u ovom dijelu dobiti sveobuhvatne informacije o postojećim animalnim modelima za istraživanja VPMO, novim tehnologijama u razvoju animalnih modela koji bi se mogli primijeniti za imunopatogenetska istraživanja VPMO te biosigurnosni i etički problemi vezani za ovu tematiku.
7. Istraživanje stanične biologije u infekcijama visokopatogenim mikroorganizmima: studenti će u ovom dijelu dobiti najnovije i znanstveno najrelevantnije informacije o biološkim, imunobiološkim i signalnim mehanizmima koji se odvijaju pri infekciji stanica VPMO i mogućnostima potencijalnog korištenja dobivenih spoznaja u terapijske i preventivne svrhe; također će jedan dio biti posvećen poznatim i potencijalnim staničnim modelima za istraživanja VPMO.
8. Mehanizmi upale i imunosupresije u infekcijama uzrokovanim visokopatogenim mikroorganizmima: studenti će biti upoznati s najnovijim istraživanjima čimbenika upalnih imunoreakcija i mehanizmima imunosupresije koji se javljaju u ljudi i životinja pri infekciji VPMO; potencijalnom korištenju dobivenih spoznaja u terapijske svrhe te svrhu razvoja bioloških markera koji se mogu koristiti za predikciju težine i ishoda bolesti.
9. Korištenje računalne analize i modeliranja te biostatistike u istraživanju imunoreakcija uzrokovanih visokopatogenim mikroorganizmima: studenti će dobiti opći uvid u najmodernije računalne tehnologije koje omogućavaju analizu i predikciju različitih važnih bioloških puteva koji se pokreću u ljudi i životinja pri infekciji VPMO; pokazat će se snaga modeliranja i biostatističkih analiza osobito važnih za VPMO s kojima postoji niz objektivnih, u prvom redu sigurnosnih ograničenja u praktičnom radu.
10. Razvoj modernih cjepiva protiv visokopatogenih mikroorganizama: u ovom dijelu kolegija će biti data sveobuhvatna analiza postojećih cjepiva za VPMO, cjepiva koja su u različitim razvojnim fazama i kliničkim studijama te će biti analiziran potencijal današnjih tehnoloških dostignuća u izradbi cjepiva i njihovoj primjeni na razvoj cjepiva protiv VPMO.
11. Etički problemi vezani uz istraživanja visokopatogenih mikroorganizama: u ovom dijelu će nastava biti usmjerena na sveobuhvatne etičke probleme istraživanja VPMO, potencijalne kliničke i animalne studije s osobitim naglaskom na problem dvojnog korištenja istraživanja VPMO i današnje kodekse ponašanja i nacionalne i međunarodne propise.

5. Vrsta izvođenja nastave	x predavanja	x samostalni zadaci
	x seminari i radionice	x multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	x obrazovanje na daljinu	x mentorski rad

		☐ terenska nastava		☐ ostalo _____			
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, te izrada seminarskog rada na zadanu temu.							
8. Praćenje ¹⁸ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,3	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	0,7	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja iz kolegija Matematičko i računalno modeliranje ekoloških sustava obuhvaća rezultate postignute iz aktivnosti tijekom nastave, projektnog zadatka, seminarskog rada i završnog pismenog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> • 21st Century Collection Centers for Disease Control (CDC) Emerging Infectious Diseases (EID): Comprehensive Collection from 1995 to 2002 with Accurate and Detailed Information on Dozens of Serious Virus and Bacteria Illnesses, Hantavirus, Influenza, AIDS, Malaria, TB, Pox, Bioterrorism, Smallpox, Anthrax, Vaccines, Lyme Disease, Rabies, West Nile Virus, Hemorrhagic Fevers, Ebola, Encephalitis (Core Federal Information Series) (CD-ROM) • Emerging Infectious Diseases. Trends and Issues, Second Edition. Editors: Felissa R. Lashley, RN, PhD, ACRN; Jerry D. Durham, PhD, RN, FAAN. Pub Date: 05/2007 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> • Mihelčić, Mirna; Habuš, Josipa; Vucelja, Marko; Svoboda, Petra; Kurolt Ivan-Christian; Markotić, Alemka; Turk, Nenad; Margaletić, Josip; Šantić, Marina. Prevalence of Francisella tularensis in the population of small mammals species in continental forests of Croatia. Šumarski list:9 (2018), 10; 481-486. • Tadin A, Bjedov L, Margaletic J, Zibrat B, Krajinovic LC, Svoboda P, Kurolt IC, Majetic ZS, Turk N, Rode OD, Civljak R, Kuzman I, Markotic A. High infection rate of bank voles (Myodes glareolus) with Puumala virus is associated with a winter outbreak of haemorrhagic fever with renal syndrome in Croatia. Epidemiol Infect. 2014 Sep;142(9):1945-51. • Kurolt IC, Krajinović V, Topić A, Kuzman I, Baršić B, Markotić A. First molecular analysis of West Nile virus during the 2013 outbreak in Croatia. Virus Res. 2014 Aug 30;189:63-6. • Svoboda P, Dobler G, Markotić A, Kurolt IC, Speck S, Habuš J, Vucelja M, Krajinović LC, Tadin A, Margaletić J, Essbauer S. Survey for hantaviruses, tick-borne encephalitis virus, and Rickettsia spp. in small rodents in Croatia. Vector Borne Zoonotic Dis. 2014 Jul;14(7):523-30. 							

¹⁸ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- Ozanic M, Marecic V, Abu Kwaik Y, Santic M. The Divergent Intracellular Lifestyle of Francisella tularensis in Evolutionarily Distinct Host Cells. PLoS Pathog. 2015 Dec 3;11(12). IF:7.562.
- Santic, Marina; Al-Khodor, Souhaila; Abu Kwaik, Yousef. Cell biology and molecular ecology of Francisella tularensis. Cellular Microbiology.12 (2010),2;129-139.IF: 5.625.
- Mandell GL, Bennett JE, Dolin R. Principles and practice of infectious diseases, 6. izdanje. Philadelphia: Elsevier, Churchill Livingstone, 2005, str. 242-700.
- National Research Council. *Research in the Life Sciences with Dual Use Potential: An International Faculty Development Project on Education About the Responsible Conduct of Science*. Washington, DC: The National Academies Press, 2012.
- National Research Council. *Biosecurity Challenges of the Global Expansion of High-Containment Biological Laboratories*. Washington, DC: The National Academies Press, 2012.
- Aktualni članci (smjernice) bit će osigurani u elektronskom obliku.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
21st Century Collection Centers for Disease Control (CDC) Emerging Infectious Diseases (EID): Comprehensive Collection from 1995 to 2002 with Accurate and Detailed Information on Dozens of Serious Virus and Bacteria Illnesses, Hantavirus, Influenza, AIDS, Malaria, TB, Pox, Bioterrorism, Smallpox, Anthrax, Vaccines, Lyme Disease, Rabies, West Nile Virus, Hemorrhagic Fevers, Ebola, Encephalitis (Core Federal Information Series) (CD-ROM)	30	30
Emerging Infectious Diseases. Trends and Issues, Second Edition. Editors: Felissa R. Lashley, RN, PhD, ACRN; Jerry D. Durham, PhD, RN, FAAN. Pub Date: 05/2007	30	30

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Ankete za predmet – provodit će se završna evaluacija predmeta, kako bi se dobila povratna informacija od studenata o programu predmeta i vještini poučavanja i uspješnosti interakcije sa studentima. Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr.sc. Vlatka Sotošek	
Suradnici	Prof. dr.sc. Alan Šustić	
Naziv predmeta	Sepsa – od bazičnih istraživanja do kliničke prakse	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
<p>Cilj predmeta <i>Sepsa – od bazičnih istraživanja do kliničke prakse</i> je upoznati polaznike sa sepsom, jednim od vodećih zdravstvenih problema od kojeg oboljeva više od milijun ljudi godišnje u svijetu i koji sa sobom nosi veliku stopu smrtnosti. Iako su u posljednjih godina rasvijetljeni brojni patofiziološki mehanizmi nastanka i razvoja sepse te je učinjen značajan napredak u njezinu liječenju, učestalost oboljevanja i pobola od sepse i dalje je u porastu. Cilj ovoga predmeta je prikazati studentima važnost sepse s aspekta bazičnih, translacijskih i kliničkih istraživanja kroz tri bloka od po četiri predavanja. Tijekom prvog bloka predavanja polaznici će se upoznati sa spoznajama bazičnih istraživanja sepse. Studentima će se prikazati najnovije spoznaje o staničnim i unutarstaničnim mehanizama upale, raspravljat će se o mehanizmima prijenosa kisika u uvjetima hipoksije, te će ih se upoznati s do sada poznatim rezultatima bazičnih istraživanja patofizioloških zbivanja u nastanku i razvoju sepse. Tijekom drugog bloka predavanja polaznicima će biti predstavljena saznanja iz područja translacijskih istraživanja u sepsi. Poseban osvrt tijekom drugog bloka predavanja bit će usmjeren na prikaz uloge različitih biomarkera u prognozi ishoda sepse, opisat će se saznanja upalnog odgovora od animalnog do humanog modela te uloga genoma u sepsi. Treći blok predavanja obuhvatit će kliničke aspekte sepse. Tijekom trećeg bloka predavanja studenti će se upoznati s najnovijim spoznajama definicije sepse, teške sepse, septičkog šoka i višeorganskog zatajenja. Također će im se prikazati nove spoznaje u dijagnostici i liječenju sepse, te opisati promjene pojedinih organa i organskih sustava u sepsi. Posebno će se raspravljati o novim smjernicama i mogućnostima liječenja sepse.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Uvjeti upisa predmeta propisani su pravilnikom upisa u Doktorsku školu.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina): Student će na kraju ovog kolegija biti sposoban:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisati osnovne patofiziološke mehanizme nastanka i razvoja sepse, - primijeniti stečena znanja bazičnih znanosti na kliničku praksu, - prepoznati znakove i simptome sepse, septičkog šoka, višeorganskog zatajenja, - provesti najnovija načela u liječenju sepse, - prepoznati promjene pojedinih organa i organskih sustava u sepsi. 		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Sadržaj predmeta uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kratka povijest i definicija sepse, - patofiziološki mehanizmi nastanka sepse, - imunološki aspekti sepse, - uloga koagulacijskog sustava u patofiziologiji sepse, 		

<ul style="list-style-type: none"> - prijenos kisika u uvjetima hipoksije, - prediktivni biomarkeri u sepsi, - sepsa – od animalnog do humanog modela, - uloga genoma u sepsi, - sepsa, teška sepsa, septički šok, višeorgansko zatjanje, - patofiziološke promjene pojedinih organa u sepsi, - liječenje sepse. 							
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja		☐ samostalni zadaci				
	☒ seminari i radionice		☐ multimedija i mreža				
	☐ vježbe		☐ laboratorij				
	☐ obrazovanje na daljinu		☐ mentorski rad				
	☐ terenska nastava		☐ ostalo _____				
6. Komentari		Nastava se izvodi u obliku predavanj i seminara. Na predavanjima i seminarima će polaznici s nastavnikom aktivno raspravljati o temi predavanja te iznositi svoje stavove i mišljenja. Nastavnik je dužan objasniti svakom polazniku pitanja i nejasnoće u vezi teme koja se obrađuje.					
7. Obaveze studenata							
Studenti su obavezni prisustvovati predavanjima i seminarima.							
8. Praćenje ¹⁹ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,1	Aktivnost u nastavi	0,3	Seminarski rad	0,6	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Rad studenata prati se tijekom izvođenja nastave i na završnom ispitu. Tijekom nastave vrednuje se: a) usvojeno znanje, b) aktivnost u nastavi, c) pohađanje nastave, d) seminarski rad. Završni ispit sastoji se od pismenog i usmenog dijela ispita, a pravo pristupa ima student koji je ispunio svoje obveze tijekom održavanja kolegija.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Rhodes A, Evans LE, Alhazzani W, Levy MM i sur. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Sepsis and Septic Shock: 2016. Intensive Care Med 2017;43(3):304-377. Ward NS, Levy MM. Sepsis: Definitions, Pathophysiology and the Challenge of Bedside Management. Springer, SAD.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Valenčić L, Sotošek Tokmadžić V, Kuharić J, Šustić A. Incidence of nosocomial infections in patients with isolated severe traumatic brain injury. Sanamed 2015;10:185-92. Biberić M, Zrna S, Juranić J, Sotošek Tokmadžić V, Kurtović B, Župan Ž. Acute Fulminant Chlamydia pneumoniae Myocarditis Treated with Mechanical Circulatory Support in a Female Adult: A Case Report. J Clin Anesth Res. 2018; 2(1): 1-5.							

¹⁹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Sotošek Tokmadžić V. Pathophysiology of shock. EuSEM. Sotošek Tokmadžić V. Immunomodulation in sepsis. Hot Topics.		
<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Ward NS, Levy MM. Sepsis: Definitions, Pathophysiology and the Challenge of Bedside Management. Springer, SAD.		
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
1) Provođenje studentskih anketa i evaluacija podataka. 2) Analiza rezultata postignutih na ispitima. 3) Ocijeniti jesu li izvođenjem nastave ostvareni ishodi učenja koji su prethodno definirani.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Stipan Jonjić	
Suradnici	Prof. dr.sc. Tihana Lenac Roviš, doc. dr. sc. Ilija Brizić, doc. dr. sc. Vanda Juranić Lisnić, izv. prof. dr.sc. Felix Wensveen, prof. dr.sc. Astrid Krmpotić, doc. dr. sc. Berislav Lisnić	
Naziv predmeta	Urođena imunost	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Glavni cilj predmeta je upoznati studente s temeljnim staničnim i molekularnim mehanizmima urođene imunosti		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Završen diplomski studij iz područja biomedicine, biologije ili biotehnologije. Preduvjet je posjedovanje znanja iz područja stanične biologije i imunologije.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - Objasniti i usporediti stanične i molekularne komponente urođene imunosti - Identificirati ključne molekule za indukciju i odvijanje urođenog imunološkog odgovora - Opisati i razlikovati eksperimentalne pristupe proučavanja urođenog imunološkog odgovora - Integrirati stečena znanja i kompetencije za sudjelovanje u naprednim školama/radionicama iz područja predkliničke i kliničke imunologije - Podići samostalnost u čitanju, razumijevanju, kritičkom razmišljanju, te evaluaciji relevantne znanstvene literature iz područja 		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Predmet će biti usmjeren na temeljne stanične i molekularne mehanizme urođene imunosti s naglaskom na dendritičke stanice, stanice NK, te receptore ispoljene na stanicama urođene imunosti i njihove ligande: <i>pattern-recognition receptors (PRR)</i>, <i>pathogen-associated molecular patterns (PAMP)</i>, NK receptore i druge. Predmet Urođena imunost bit će podijeljen u četiri dijela: prvi dio usmjeren je na principe urođene imunosti, stanice koje pripadaju urođenom imunološkom sustavu i njihove receptore. Drugi dio bavit će se staničnim signaliranjem i citokinskim odgovorom. Treći dio pokrivat će ulogu urođene imunosti u odgovoru na mikroorganizme i tumore. Četvrti dio usmjeren je na međuodnos urođenog i stečenog imunološkog odgovora.</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
8. Praćenje ²⁰ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,4	Seminarski rad	0,6	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,4	Usmeni ispit	0,6	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Seminarski rad je preduvjet za pristupanje ispitu, a znanje studenata bit ocjenjeno na završnom pismenom i usmenom ispitu.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Janeway's Immunobiology , kao i nekoliko preglednih članaka iz područja.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<p>Studentima je dostupan cijeli niz izvrsnih preglednih članaka iz područja prirođene imunosti. Ovdje su nabrojani neki.</p> <p>Kawai T & Akira S: Toll-like receptors and their crosstalk with other innate receptors in infection and immunity. <i>Immunity</i>, 34(5):637-50, 2011</p> <p>Kawai T & Akira S: The role of pattern-recognition receptors in innate immunity: update on Toll-like receptors. <i>Nat Immunol</i>, 11(5):373-84, 2010</p> <p>Sun JC & Lanier LL: NK cell development, homeostasis and function: parallels with CD8⁺ T cells. <i>Nat Rev Immunol</i>, 11(10):645-57. 2011</p> <p>Domínguez PM & Ardavín C: Differentiation and function of mouse monocyte-derived dendritic cells in steady state and inflammation. <i>Immunol Rev</i>, 234(1):90-104, 2010</p> <p>Brizić I, Hiršl L, Britt WJ, Krmpotić A, Jonjić S: Immune responses to congenital cytomegalovirus infection. <i>Microbes and Infection</i>, 20(9-10):543-5, 2018</p> <p>Goodier MR, Jonjić S, Riley EM, Lisnić VJ: CMV and Natural Killer cells: shaping the response to vaccination. <i>European Journal of Immunology</i>, 48(1):50-65, 2018</p> <p>Lisnic B, Juranic Lisnic V, Jonjic S: NK cell interplay with cytomegaloviruses, <i>Current Opinion in Virology</i>, 15:9–18, 2015</p> <p>Brizic I, Lenac Rovis T, Krmpotic A, Jonjic S: MCMV avoidance of recognition and control by NK cells. <i>Seminars in Immunopathology</i>, 36(6):641-50, 2014</p> <p>Jonjic S, Babic M, Polic B, Krmpotic A: Immune evasion of natural killer cells by viruses. <i>Current Opinion in Immunology</i>, 20(1):30-8; 2008</p>							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata			
Navedeno u točki 10.		1		30			

²⁰ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Izlazna znanja, vještine i kompetencije studenta vezane uz stanične i molekularne komponente urođene imunosti, ključne molekule za indukciju i odvijanje urođenog imunološkog odgovora te eksperimentalne pristupe proučavanja urođenog imunološkog odgovora pratit će se kroz aktivnost u nastavi te završni ispit. Seminarским radom pratit će se kompetencija praćenja znanstvene literature iz područja te znanje i kompetencija za sudjelovanje u naprednim školama/radionicama iz područja predkliničke i kliničke imunologije.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Bojan Polić	
Suradnici	Izv. prof. dr.sc. Felix M Wensveen, prof. dr. sc. Alenka Gagro, prof. dr. sc. Marijastefania Antica, prof. dr. sc. Marc Schmidt Supprian	
Naziv predmeta	Poremećaji razvoja, homeostaze i efektorskih funkcija limfocita T i B	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+4
1. Ciljevi predmeta		
<p>Osnovni cilj predmeta jest usvajanje specifičnih znanja o poremećajima u različitim fazama razvoja i diferencijacije limfocita T i B, koji su često podloga nastanku različitih medicinskih sindroma i bolesti. U nastavi će se koristiti primjeri vlastitih eksperimentalnih i kliničkih istraživanja nastavnika, kao i primjeri iz znanstvene literature. Namjera je da se uz upotrebu znanstvenih dokaza prikažu mehanizmi koji dovode do pojedinih poremećaja limfocita T i B i da se potaknu studenti na znanstveno promišljanje i rad u tom području imunologije.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis na doktorski studijski program		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Opći ishodi učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Doktorandi će savladati osnove komunikacijskih vještina potrebnih za prezentaciju rezultata i rad u grupi b) Doktorandi će razviti sposobnost kritičkog čitanja znanstvene literature c) Doktorandi će razviti sposobnost pretraživanja znanstvenih informacija na internetu d) Doktorandi će razviti sposobnost uočavanja problema i njihovog rješavanja znanstvenim metodama <p>Specifični ishodi učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Doktorandi će definirati ključne poremećaje u razvoju limfocita T i B; razvoj limfatičkih leukemija i limfoma b) Doktorandi će identificirati i raspraviti molekularne mehanizme homeostaze naivnih i memorijskih limfocita T i B, kao i njihove poremećaje c) Doktorandi će identificirati i raspraviti poremećaje efektorskih funkcija limfocita T i B, te njihovu ulogu u razvoju reakcija preosjetljivosti i autoimunosti 		
4. Sadržaj predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> a) Limfopoeza i rani poremećaji razvoja limfocita – limfoidne leukemije – Prof. dr. Marijastefanija Antica (P-2h) b) Razvoj i poremećaj u razvoju limfocita T – Prof. dr. Marijastefanija Antica (P-2h) c) Diferencijacija, homeostaza i efektorske funkcije CD4 limfocita T – Prof. dr. Bojan Polić (P-2h) d) Diferencijacija, homeostaza i efektorske funkcije CD8 limfocita T – Izv. prof. dr.sc. Felix M. Wensveen (P-2h) e) Razvoj i poremećaj u razvoju limfocita B – Prof. dr. sc. Alenka Gagro (P-2h) f) Limfomi i poremećaji efektorskih funkcija limfocita B – Prof. dr. Marc Schmidt Supprian (P-2h) g) Preosjetljivost i autoimunost – Prof.dr. Bojan Polić/ Izv. prof. dr.sc. Felix M. Wensveen (S-4h) 		

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ samostalni zadaci				
	☒ seminari i radionice		☒ multimedija i mreža				
	☐ vježbe		☐ laboratorij				
	☐ obrazovanje na daljinu		☐ mentorski rad				
	☐ terenska nastava		☐ ostalo _____				
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Studenti su obavezni nazočiti i aktivno sudjelovati u nastavi. Isto tako su dužni ispuniti izlaznu anketu i pristupiti završnom pismenom ispitu po završetku nastave.							
8. Praćenje ²¹ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,8	Seminarski rad	0,4	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
<p>Studenti će tijekom nastave biti dužni izraditi jedan seminarski rad koji će biti preduvjet za pristupanje ispitu. Po završetku nastave imati će završni ispit koji će se obaviti pismenim testom sastavljenom od pitanja s višestrukim izborom odgovora. Prisustvo, aktivnost, usvojena znanja na nastavi će biti bodovani i činiti će 70% ukupne ocjene, dok će pismeni test činiti 30% ukupne ocjene. Opće ishodi učenja će biti vrednovani tijekom nastave i činiti će ukupno 40% bodova ostvarenih na nastavi, dok će se preostalih 60% bodova odnositi na vrednovanje specifičnih ishoda učenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> usvojiti specifična znanja o razvoju i poremećaju razvoja limfocita T i B kroz ključne eksperimente; razvoj limfatičkih leukemija i limfoma – 20% bodova uvojiti specifična znanja o molekularnim mehanizmima homeostaze naivnih i memorijskih limfocita T i B, kao njihovim poremećajima kroz ključne eksperimente – 20% bodova usvojiti specifična znanja o diferencijaciji i poremećajima efektorskih funkcija limfocita T i B, disregulacija imunološkog odgovora i uloga u pojedinim bolestima preosjetljivosti i autoimunosti – 20% bodova <p>Pismenim ispitom biti će dodatno vrednovani uglavnom specifični ishodi učenja.</p>							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> Abdul Abbas, Andrew H. Lichtman, Shiv Pillai „Stanična i molekularna imunologija“, 8. izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2017. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> William E. Paul „Fundamental Immunology“, by Lippincot Williams & Wilkins, 2013 Kavazović I, Polić B, Wensveen FM (2018) Cheating the Hunger Games; Mechanisms Controlling Clonal Diversity of CD8 Effector and Memory Populations. <i>Frontiers in Immunology</i> 9:2831 Wensveen FM, van Gisbergen KP, Derks IA, Gerlach C, Schumacher TN, van Lier RA, Eldering E. (2010) Apoptosis threshold set by Noxa and Mcl-1 after T cell activation regulates competitive selection of high-affinity clones. <i>Immunity</i> 32:754 -765 							

²¹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- Polić B, Kunkel D, Scheffold A, Rajewsky K. (2001) How alpha beta T cells deal with induced TCR alpha ablation. PNAS 98:8744 – 8749
- Lenartić M, Jelenčić V, Zafirova B, Ožanić M, Marečić V, Jurković S, Sexl V, Šantić M, Wensveen FM, Polić B. (2017) NKG2D Promotes B1a Cell Development and Protection against Bacterial Infection. J. Immunol. 198:1531 – 1542.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Abdul Abbas, Andrew H. Lichtman, Shiv Pillai „Stanična i molekularna imunologija“, 8. izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2017.	5	30
William E. Paul „Fundamental Immunology“, by Lippincot Williams & Wilkins, 2013	2	30

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Kvaliteta nastave biti će praćena kroz izlaznu anketu studenata, ali i kroz analizu uspjeha kandidata na završnom pismenom ispitu. Završni pismeni ispit će biti analiziran programom koji omogućava analizu svakog pojedinog pitanja i grupe pitanja, a time i analizu znanja iz pojedinih nastavnih tema.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Zlatko Trobonjača	
Suradnici	Prof. dr.sc. Jagoda Ravlić-Gulan, prof. dr.sc. Brankica Mijandrušić-Sinčić, prof. dr.sc. Srđan Novak, prof. dr. sc. Larisa Prpić Massari, doc. dr. sc. Tanja Batinac, prof. dr.sc. Gordana Laškarin	
Naziv predmeta	Poremećaji lokalne imunosti	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	16+0+0
1. Ciljevi predmeta		
<p>Osnovni cilj kolegija je upoznavanje studenata sa područjem istraživanja mehanizama lokalne imunosti i njihovih poremećaja. Kao izborni kolegij čini logičan nastavak na studijske obvezatne kolegije za one studenata koji u svom studijskom i/ili istraživačkom profilu trebaju teorijska i praktična znanja o funkciji imunskog sustava te o imunskim metodama i tehnikama. Sadržajno i po nastavnom opterećenju studenata ovaj kolegij odgovara programima sličnih predmeta koji se na europskim sveučilištima izvode kao samostalni kolegiji u sklopu poslijediplomskih studija. Nastava na kolegiju izrazito je znanstveno orijentirana te će obuhvatiti pregled istraživačkog područja, primjenjenu metodologiju i istraživačke tehnike, te vlastite rezultate istraživača-nastavnika uz prikaz i objašnjenje protokola istraživanja i dobivenih rezultata. Praćenje ovog kolegija omogućiti će studentu stjecanje znanja potrebnih za uspješno bavljenje istraživačkim radom u području imunologije ili u srodnim područjima. Budući da svojim sadržajem kolegij pokriva istraživačku metodologiju koja se koristi i u drugim znanstvenim disciplinama osim imunologije, on može biti atraktivan ne samo diplomantima medicinskih struka nego i drugim diplomskim profilima studenata (biolozi, biokemičari, kemičari, laboratorijski inženjeri i sl.).</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis na doktorski studijski program		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina)</p> <p>Opće kompetencije</p> <p>Tijekom kolegija "Poremećaji lokalne imunosti" očekuje se da će student:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prepoznati važnost imunoloških tehnika u istraživačkom radu 2. pokazati sposobnost samostalnog korištenja znanstvene literature, kritičkog prosuđivanja medijskih ili stručnih publikacija o imunološkim spoznajama, ispravnog postavljanja argumenata i kompetentnog diskutiranja o istraživačkim temama. 3. koristiti internet i druge elektroničke izvore informacija 4. utvrditi spoznaju o interdisciplinarnoj prirodi biomedicinske znanosti 5. proizvesti sposobnosti potrebne za profesionalni razvoj i izgradnju istraživačke karijere (samostalni rad, planiranje rada i korištenja vremena, organizacijske sposobnosti) 6. definirati značaj modernih imunoloških metoda i tehnika za razvoj znanosti i poduzetništva u području biotehnologije <p>Specifične kompetencije</p>		

<p>Nakon završenog kolegija "Poremećaji lokalne imunosti" očekuje se da će student biti u stanju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opisati metode i tehnike u istraživanju mukozne imunosti probavnog sustava 2. Opisati metode i tehnike u istraživanju autoimunskih mehanizama 3. Opisati metode i tehnike u istraživanju mehanizama imunosti u koži 							
<p>4. Sadržaj predmeta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prof.dr.sc. Zlatko Trobonjača: Pregled područja istraživanja imunosti sluznica 2. Prof.dr.sc. Zlatko Trobonjača: Transplantacijski model istraživanja kolitisa u miša 3. Prof.dr.sc. Branka Mijandrušić-Sinčić: Uloga mukozne imunosti u upalnim bolestima crijeva 4. Prof.dr.sc. Branka Mijandrušić-Sinčić: Celijakija-tipična autoimuna bolest 5. Prof.dr.sc. Jagoda Ravlić-Gulan: Pregled područja istraživanja mehanizama autoimunskih poremećaja 6. Prof.dr.sc. Jagoda Ravlić-Gulan: : Imunološki mehanizmi u sinovijalnoj membrani u reumatoidnom artritisu 7. Prof.dr.sc. Srđan Novak: Mehanizmi autoimunosti u sustavnom eritemskom lupusu – animalni modeli 8. Prof.dr.sc. Srđan Novak: Mehanizmi autoimunosti u sistemske sklerozi (sklerodermiji) 9. Doc.dr.sc. Tanja Batinac, dr.med.: Pregled područja istraživanja imunskih mehanizama u koži 10. Doc.dr.sc. Tanja Batinac, dr.med.: Psorijaza – imunski mehanizmi i molekularni terapijski ciljevi 11. Prof.dr.sc. Larisa Prpić Massari: Citolitički mehanizmi u psorijazi 12. Prof.dr.sc. Larisa Prpić Massari: Citokini TNF obitelji u psorijazi – model istraživanja i patogenetski mehanizmi 13. Prof.dr.sc. Gordana Laškarin: Pregled područja istraživanja imunskih mehanizama u razvoju aterosklerotskog plaka i ishemijske bolesti srca. Akutni i kronični imunski mehanizmi u razvoju aterosklerotskog plaka koronarnih arterija 14. Prof.dr.sc. Gordana Laškarin: Imunski mehanizmi u srčanom mišiću za vrijeme akutnog koronarnog zbivanja Odras lokalnih imunskih mehanizama tijekom akutnog infarkta miokarda na sustavni imunski odgovor 15. Prof.dr.sc. Gordana Laškarin: Osnovni principi primjene matičnih stanica u liječenju ishemijske srčane bolesti i kardiomiocitne regeneracije 16. Prof.dr.sc. Gordana Laškarin: Kardiološke manifestacije sustavnih imunoloških bolesti 							
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci					
	☐ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža					
	☐ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad					
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____					
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
<p>Nastava se izvodi u obliku predavanja. Na predavanjima student s nastavnikom raspravlja o principima imunskih mehanizama, istraživačkih metoda i tehnika te eksperimentalnih protokola. Nazočnost na predavanjima obvezatna je.</p>							
8. Praćenje ²² rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	

²² VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Portfolio						
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu						
Ispitivanje studenata će se provoditi pismenim putem korištenjem multiple choice testa.						
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
Zlatko Trobonjača, Frank Leithaeuser, Peter Moeller, Horst Bluethmann, Yasuhiko Koezuka, Robson MacDonald and Joerg Reimann: MHC-II-independent CD4+ T cells induce colitis in immunodeficient RAG-/- hosts. J. Immunol. 166: 3804-3812, 2001.						
2. Leithaeuser Frank, Trobonjača Zlatko, Moller Peter, Reimann Jorg: Clustering of colonic lamina propria CD4(+) T cells to subepithelial dendritic cell aggregates precedes the development of colitis in a murine adoptive transfer model. Lab Invest. 2001 Oct;81(10):1339-49.						
3. Leithaeuser Frank, Krajina Tamara, Trobonjača Zlatko, Reimann Jorg: Early events in the pathogenesis of a murine transfer colitis. Pathobiology. 2002-2003;70(3):156-63.						
4. Krajina Tamara, Leithaeuser Frank, Moller Peter, Trobonjača Zlatko, Reimann Joerg: Colonic lamina propria dendritic cells in mice with CD4+ T cell-induced colitis. Eur J Immunol. 2003 Apr;33(4):1073-83.						
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
1. Piemonti L., Bernasconi S., Luini W., Trobonjaca Z., Minty A., Allavena P., Mantovani A.: IL-13 supports differentiation of dendritic cells from circulating precursors in concert with GM-CSF. European Cytokine Network 6(4): 245-52, 1995.						
2. Frank Leithaeuser, Zlatko Trobonjača, Joerg Reimann and Peter Moeller: In situ characterization of genetically targeted (green fluorescent) single cells and their microenvironment in adoptive host. Am. J. Pathol. 158(6):1975-1983, 2001.						
3. Trobonjača Zlatko, Kroger Andrea, Stober Detlef, Leithaeuser Frank, Moller Peter, Hauser H, Schirmbeck Reinhold, Reimann Joerg.: Activating immunity in the liver. II. IFN-beta attenuates NK cell-dependent liver injury triggered by liver NKT cell activation: J Immunol. 2002 Apr 15;168(8):3763-70.						
4. Trobonjača Zlatko, Leithaeuser Frank, Moller Peter, Schirmbeck Reinhold, Reimann Joerg.: Activating immunity in the liver. I. Liver dendritic cells (but not hepatocytes) are potent activators of IFN-gamma release by liver NKT cells. J Immunol. 2001 Aug 1;167(3):1413-22.						
5. Stober Detlef, Trobonjača Zlatko, Reimann Jorg, Schirmbeck Reinhold: Dendritic cells pulsed with exogenous hepatitis B surface antigen particles efficiently present epitopes to MHC class I-restricted cytotoxic T cells. Eur J Immunol. 2002 Apr;32(4):1099-108.						
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu						
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija						
Rezultati ispita mogu dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju predmeta ili poteškoćama u razumijevanju određenih sadržaja. Pismeni ispit provoditi će se multiple choice testom korištenjem optičkog čitača i programa koji omogućava naknadnu evaluaciju kvalitete i težine pitanja na testu, kao i analizu pitanja						

na koje većina studenata nije uspjela odgovoriti, čime se mogu utvrditi deficiti u provedbi nastave. Na temelju tih informacija provoditi će se ocjena ishoda učenja, odnosno procjena u kojoj je mjeri nastavni proces prilagođen traženim ishodima učenja. Informacije o zadovoljstvu studenata kvalitetom nastave prikupljati će se anketnim upitnikom kojega će studenti prije ispita ispunjavati.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Siniša Volarević	
Suradnici		
Naziv predmeta	Regulacija rasta i metabolizma u normalnim i zloćudno preobraženim stanicama	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	Izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+6
1. Ciljevi predmeta		
1. Upoznavanje polaznika s najnovijim postignućima u području istraživanja rasta i metabolizma normalnih i zloćudno preobraženih stanica,		
2. Upoznavanje polaznika s rezultatima originalnog znanstveno-istraživačkog rada u ovom području.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Nakon odslušanog i položenog ispita iz kolegija, doktorandi će biti sposobni:		
1. opisati najnovija postignuća u područjima istraživanja rasta i metabolizma normalnih i zloćudno preobraženih stanica,		
2. kritički raspravljati teme iz područja istraživanja rasta i metabolizma normalnih i zloćudno preobraženih stanica,		
3. kritički prosuđivati objavljene originalne znanstvene rezultate drugih autora u području svoga istraživanja,		
4. opisati mogućnost upotrebe rezultata istraživanja u ovom području u medicini,		
5. primjeniti stečena znanja i kritičnost u svojim znanstvenim istraživanjima		
4. Sadržaj predmeta		
Rast stanica je povećanje njihove mase i volumena. Rast je vrlo precizno koordiniran s diobom tijekom proliferacije stanica. Diobom stanica bez popratnog rasta ne može se povećati ukupna masa tkiva ili organa. Precizna regulacija rasta vanstaničnim i unutarstaničnim signalima ključna je za razvoj embrija, te funkciju i obnovu zrelih stanica. Poremećaj tih mehanizama rezultira u razvoju brojnih bolesti, od kojih su najznačajniji zloćudni tumori.		
Polaznici će dobiti uvid u slijedeće teme:		
<u>1. Regulacija rasta normalnih stanicama.</u> Rast stanice reguliraju signalni putevi koji potiču biosintetske i/ili inhibiraju kataboličke procese. Najbolje istražen signalni put koji regulira rast stanice je PI3K-mTOR signalni put. On integrira informacije o dostupnosti hranjivih tvari i energije u stanici sa signalima receptora za faktore rasta i potiče sintezu brojnih makromolekula koje su neophodne za rast stanice.		
<u>2. Poremećaji regulacije rasta stanica u zloćudnim tumorima.</u> Komponente signalnih puteva koji reguliraju rast vrlo često su mutirane u zloćudnim tumorskim stanicama (PI3K, PTEN, TSC, LKB1 itd.), što im omogućuje brži rast i proliferaciju. Inhibicija mTOR-a spojem rapamicinom već se koristi u liječenju nekih zloćudnih tumora. Prodiskutirat će se važnost razumijevanja molekularnih mehanizama rasta normalnih i tumorskih stanica za razvoj novih protutumorskih lijekova.		
<u>3. Hipoksija u zloćudnim tumorskim stanicama.</u> Unutar solidnih tumora većina stanica izložena je hipoksičnim uvjetima zbog udaljenosti krvnih žila. Osim toga, hipoksiji doprinosi nepravilnost i neorganiziranost krvnih žila		

u tumorima. Bez obzira na hipoksiju, tumorske stanice proliferiraju brže nego normalne stanice. Jedan od mehanizama kojim to postižu je povećanje izražaja transkripcijskog faktora HIF-1 alfa, koji regulira izražaj gena potrebnih za prilagodbu metabolizma tumorskih stanica uvjetima hipoksije i proizvodnju novih krvnih žila u tumoru.

4. Poremećaji metabolizma zloćudnim tumorskim stanicama. U većini normalnih stanica glukoza se uglavnom metabolizira u mitohondrijima, gdje se ATP proizvodi procesom oksidativne fosforilacije. Međutim, u zloćudnim tumorskim stanicama glukoza se metabolizira procesom aerobne glikolize, koja uz proizvodnju ATP-a omogućuje i značajnu proizvodnju preteča makromolekula koje su potrebne za brzi rast i proliferaciju tih stanica (Warburgov učinak). Danas se zna da su inaktivacija nekih tumor supresora (p53, VHL itd.) i aktivacija proto-onkogene (PI3K) odgovorni za spomenute metaboličke promjene u zloćudnim tumorskim stanicama. Prodiskutirat će se i potencijalna važnost razumijevanja ovih mehanizama u dijagnostici i liječenju zloćudnih tumora.

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata

Aktivno sudjelovanje u nastavi, čitanje literature i priprema seminara.

8. Praćenje²³ rada studenata

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,0	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu.

Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja iz kolegija obuhvaća rezultate postignute iz aktivnosti tijekom nastave i završnog pismenog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- PowerPoint prezentacija (predavanja i seminari prof. Siniše Volarevića)
- Hanahan D., Weinberg RA. Hallmarks of Cancer: The Next Generation (2011), Cell, 144:646-674
- Guertin DA., Sabatini DM. Defining the Role of mTOR in Cancer (2007), Cancer Cell, 12:9-22
- Mishra P., Chan DC. Metabolic regulation of mitochondrial dynamics (2016), J.Cell Biol, 212:379-387

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Lindström MS, Jurada D, Bursać S, Oršolić I, Bartek J, Volarević S. Nucleolus as an emerging hub in maintenance of genome stability and cancer pathogenesis. Oncogene, 2018, 37:2351-2366
- Pelletier J, Thomas G, Volarević S. Ribosome biogenesis in cancer: new players and therapeutic avenues. Nat Rev Cancer, 2018, 18(1): 51 – 63

²³ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

3. Oršolić I, Jurada D, Pullen N, Oren M, Eliopoulos AG, Volarević S. The relationship between the nucleolus and cancer: Current evidence and emerging paradigms. *Semin Cancer Biol*, 2016, 37-38:36-50
4. Bursać S, Brdovčak MC, Donati G, Volarević S. Activation of the tumor suppressor p53 upon impairment of ribosome biogenesis. *BBA - Molecular Basis of Disease*, 2014, 1842: 817.
5. Barkić M, Crnomarković S, Panić L, Grabušić K, Cokarić M, Tamarut S, Bogetić I, Volarević S. The p53 tumor suppressor causes congenital malformations in RPL24-deficient mice and promotes their survival. *Mol Cell Biol*, 2009, 29:2489-2504

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
PowerPoint prezentacija (predavanja i seminari prof. dr. sc. Siniše Volarevića)	30	30
Hanahan D., Weinberg RA. Hallmarks of Cancer: The Next Generation (2011), <i>Cell</i> , 144:646-674	30	30
Guertin DA., Sabatini DM. Defining the Role of mTOR in Cancer (2007), <i>Cancer Cell</i> , 12:9-22	30	30

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita. Kvaliteta nastave pratit će se putem anonimne ankete, a sve sa svrhom dobivanja povratne informacija od strane doktoranada o kvaliteti programa predmeta i predavača.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Siniša Volarević	
Suradnici		
Naziv predmeta	Regulacija diobe u normalnim i zloćudno preobraženim stanicama	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	Izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	4+0+12
1. Ciljevi predmeta		
1. Upoznavanja polaznika s najnovijim postignućima u području istraživanja diobe normalnih i zloćudno preobraženih stanica,		
2. Upoznavanje polaznika s rezultatima originalnog znanstveno-istraživačkog rada u ovom području.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Svi polaznici ovog doktorskog studija mogu upisati ovaj predmet.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Nakon odslušanog i položenog ispita iz kolegija, doktorandi će biti sposobni:		
1. opisati najnovija postignuća u području istraživanja diobe normalnih i zloćudno preobraženih stanica,		
2. kritički raspravljati teme iz područja istraživanja diobe normalnih i zloćudno preobraženih stanica,		
3. kritički prosuđivati objavljene originalne znanstvene rezultate drugih autora u području svoga istraživanja,		
4. opisati mogućnost upotrebe rezultata istraživanja u ovom području u medicini,		
5. primjeniti stečena znanja i kritičnost u svojim znanstvenim istraživanjima		
4. Sadržaj predmeta		
Dioba stanice (mitoza) je skup biokemijskih događaja koji rezultiraju podjelom stanice na dvije identične stanice kćeri. Precizna regulacija diobe stanica ključna je za pravilan embrionalni razvoj te normalnu funkciju i obnovu stanica u odrasлом organizmu. Poremećaj diobe stanica dovodi do razvoja velikog broja bolesti, uključujući zloćudne tumore.		
Polaznici će dobiti uvid u slijedeće teme:		
<u>1. Otkriće komponenti staničnog diobenog ciklusa.</u> Stanični diobeni ciklus može se umjetno podijeliti na nekoliko faza.		
U sedamdesetim i osamdesetim godinama prošlog stoljeća otkriveni su proteini koje reguliraju prijelaz iz jedne u drugu fazu staničnog diobenog ciklusa (ciklini i ciklin ovisne kinaze). Zbog važnosti tih otkrića Paul Nourse, Tim Hunt i Lee Hartwell dobili su Nobelovu nagradu za medicinu i fiziologiju 2001 godine. Raspraviti će se njihovi pokusi koji su doveli do otkrića ciklina i ciklin ovisnih kinaza.		
<u>2. Regulacija diobe u normalnim stanicama.</u> Raspraviti će se molekularni mehanizmi putem kojih mitogeni signalni putevi djeluju na regulatore staničnog diobenog ciklusa (cikline, ciklin ovisne kinaze i inhibitore). Osim toga, objasniti će se kako regulatori omogućuju prijelaze između različitih faza staničnog diobenog ciklusa.		
<u>3. Poremećaji regulacije diobe u zloćudno preobraženim stanicama.</u>		
Promjene izražaja i aktivnosti komponenti mitogenih signalnih puteva i regulatora staničnog diobenog ciklusa pridonose razvoju zloćudnih tumora u različitim organizmima. Raspraviti će se važnost tih informacija za razumijevanje patogeneze i liječenja zloćudnih tumora.		

4. Genomska nestabilnost i nastanak zloćudnih tumora.
 Ključnu ulogu u nastanku zloćudnih tumora ima poremećaj kontrolnih mehanizama staničnog diobenog ciklusa. Ti kontrolni mehanizmi nadgledaju prijelaz iz jedne u drugu fazu staničnog diobenog ciklusa. U slučaju pogreške, zaustavljaju diobu dok se ta pogreška ne popravi ili ubijaju stanicu ukoliko je oštećenje preveliko. Raspraviti će se važnost poremećaja tih kontrolnih mehanizama u nastanku genomske nestabilnosti, ključnog preduvjeta za zloćudnu preobrazbu normalnih stanica. Posebnu važnost u zaštiti od zloćudne preobrazbe ima kontrolni mehanizam staničnog diobenog ciklusa koji se aktivira oštećenjem DNA, a čije su ključne komponente tumor supresori p53 i ATM.

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata
 Aktivno sudjelovanje u nastavi, čitanje literature i priprema seminara.

8. Praćenje²⁴ rada studenata

Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,6	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,2	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu
 Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja iz kolegija obuhvaća rezultate postignute iz aktivnosti tijekom nastave i završnog pismenog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. PowerPoint prezentacija (predavanja i seminari prof. Siniše Volarevića),
2. Hanahan D., Weinberg RA. Hallmarks of Cancer: The Next Generation (2011), Cell, 144:646-674.
3. Lodish H., Berk A., Zipursky S.L., Matsudaira P., Baltimore D., Darnell J.E. Molecular Cell Biology(1999), 4th edition, WH Freeman & Co (Poglavlja 13 i 24)

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Lindström MS, Jurada D, Bursać S, Oršolić I, Bartek J, Volarević S. Nucleolus as an emerging hub in maintenance of genome stability and cancer pathogenesis. Oncogene, 2018, 37(18):2351-2366
2. Pelletier J, Thomas G, Volarević S. Ribosome biogenesis in cancer: new players and therapeutic avenues. Nat Rev Cancer, 2018, 18(1): 51 – 63
3. Oršolić I, Jurada D, Pullen N, Oren M, Eliopoulos AG, Volarević S. The relationship between the nucleolus and cancer: Current evidence and emerging paradigms. Semin Cancer Biol, 2016, 37-38:36-50
4. Bursać S, Brdovčak MC, Donati G, Volarević S. Activation of the tumor suppressor p53 upon impairment of ribosome biogenesis. BBA - Molecular Basis of Disease, 2014, 1842: 817.

²⁴ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

5. Bursać S, Brdovčak MC, Pfannkuchen M, Oršolić I, Golomb L, Zhu Y, Katz C, Daftuar L, Grabušić K, Vukelić I, Filić V, Oren M, Prives C, Volarević S. Mutual protection of ribosomal proteins L5 and L11 from degradation is essential for p53 activation upon ribosomal biogenesis stress. Proc Natl Acad Sci USA, 2012, 109:20467-72.
6. Barkić M, Crnomarković S, Panić L, Grabušić K, Cokarić M, Tamarut S, Bogetić I, Volarević S. The p53 tumor suppressor causes congenital malformations in RPL24-deficient mice and promotes their survival. Mol Cell Biol, 2009, 29:2489-2504
7. Panić L, Tamarut S, Sticker-Jantscheff M, Barkić M, Solter D, Uzelac M, Grabušić K, Volarević S. Ribosomal Protein S6 gene haploinsufficiency is associated with activation of a p53-dependent checkpoint during gastrulation. Mol Cell Biol, 2006, 26:8880-8891
8. Šulić S, Panić L, Barkić M, Merćep M, Uzelac M, Volarević S. Inactivation of S6 ribosomal protein gene in T lymphocytes activates a p53-dependent checkpoint response. Genes Dev, 2005, 19:3070-3082
9. Šulić S, Panić L, Đikić I, Volarević S. Deregulation of cell growth and malignant transformation. Croat Med J, 2005, 46: 622-638
10. Volarević S, Steward M, Ledermann B, Zilberman F, Terracciano L, Montini E, Grompe M, Kozma S, Thomas G. Proliferation, but not growth, blocked by conditional deletion of 40S ribosomal protein S6. Science, 2000, 288:2045-2047

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
PowerPoint prezentacija (predavanja i seminari prof. dr. sc. Siniše Volarevića)	30	30
Hanahan D., Weinberg RA. Hallmarks of Cancer: The Next Generation (2011), Cell, 144:646-674	30	30

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita. Kvaliteta nastave pratit će se putem anonimne ankete, a sve sa svrhom dobivanja povratne informacija od strane doktoranada o kvaliteti programa predmeta i predavača.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Emina Babarović,	
Suradnici	Prof. dr.sc. Gordana Zamolo, prof. dr.sc. Ksenija Jurinović, prof. dr.sc. Gordana Đorđević, doc. dr. sc. Ita Hadžisejdić, izv. prof. dr. sc. Koviljka Matušan Ilijaš	
Naziv predmeta	Molekularne osnove tumora važne za kliničku praksu	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	7+0+9
1. Ciljevi predmeta		
<p>Ciljevi predmeta su upoznati polaznike studija s molekularnim zbivanjima tumorske stanice i strome koja imaju ulogu u progresiji bolesti, ali i u postavljanju dijagnoze, praćenju i terapiji malignih bolesti. Specifični ciljevi predmeta su istaknuti osnove maligne transformacije koje osiguravaju nekontrolirani rast i progresiju tumorske stanice. Nadalje, predmetom se želi istaknuti značaj neograničene mogućnosti replikacije maligne stanice. Također, cilj je obraditi tumorsku angiogenezu i proteolitičku digestiju strome, kao važne mehanizme za progresiju, invazivnost i metastaziranje tumora. Konačno, zadatak je predmeta istaknuti značaj molekula u kliničkoj praksi, odnosno u terapiji tumora.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
<p>Uvjeti upisa su završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni te diplomski sveučilišni studiji područja Biomedicine i zdravstva, Prirodnih znanosti, Biotehničkih znanosti (polje Biotehnologija) te Interdisciplinarnog područja znanosti (polje Biotehnologija u biomedicini).</p>		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Opisati, objasniti i analizirati bazične molekularne mehanizme zbivanja važnih za dijagnozu, progresiju i terapiju malignih bolesti. Navesti i opisati metode koji se koriste u pretkliničkim i kliničkim istraživanjima te ih povezati s različitim tipovima tumora i stadijima maligne bolesti. Prikazati i analizirati rezultate istraživanja biomarkera koji imaju prediktivni i prognostički značaj u tumorskoj patologiji. Imenovati i opisati suvremene tehnike koje se koriste u dijagnosticanju, terapiji i praćenju maligne bolesti. Prikazati i kritički analizirati rezultate iz novije znanstvene literature i spoznaje postignute u istraživačkim projektima nastavnika ovog predmeta.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Predmet obuhvaća gradivo kritičnih gena važnih za regulaciju staničnog ciklusa (proto-onkogeni, onkogeni i onkoproteini) i inhibiciju rasta tumora (tumor supresorski geni). Sadržaj predmeta obrađuje i temu neograničene mogućnosti replikacije stanice (telomerase), kao i obradu gena poremećene regulacije koji se pojavljuju u brojnim malignim tumorima poput karcinoma dojke, pluća i dr. Sadržaj obuhvaća i brojne kromozomalne promjene, genske amplifikacije i epigenetičke promjene koje se pojavljuju u hematološkim novotvorinama. Također, predmet obrađuje mehanizam angiogeneze, invazije i metastaziranja tumora te, konačno, stromalne elemente (stanice i međustanične molekule) koje čine mikrookoliš značajan za karcinogenezu. Navedeno gradivo bazirat će se ne samo na spoznajama iz najnovije znanstvene literature već i na spoznajama postignutih u istraživačkim projektima nastavnika ovog predmeta.</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža

	☐ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad					
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____					
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Redovito pohađanje nastave.							
8. Praćenje ²⁵ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,0	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom. Ukupan postotak uspješnosti studenata tijekom nastave čini 70%, a završni ispit 30% ocjene. Konačna ocjena je zbroj postotka ostvarenog tijekom nastave i postotka ostvarenog na završnom ispitu. Završni ispit polaže se u pismenom obliku.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Najnoviji znanstveni članci iz područja kolegija.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - Jonjić N, <u>Mustać E</u>, Tomić S, Razumović JJ, Sarcević B, Blazicević V, Labinac LP, Svagelj D, Kopjar A, Sikić NL, Vrbčić B, Borić I. Acta Clin Croat. 2015 Dec;54(4):479-85. - Oguić R, Mozetič V, Cini Tešar E, Fučkar Čupić D, <u>Mustać E</u>, Dorđević G. Patholog Res Int. 2014;2014:262195 doi: 10.1155/2014/262195. Epub 2014 Jul 6. - Rajković-Molek K, <u>Mustać E</u>, Hadžisejdić I, Jonjić N. Appl Immunohistochem Mol Morphol. 2014 Jul;22(6):464-70. - Hadžisejdić I, <u>Mustać E</u>, Krstulja M, Franjić N, Štimac D. Forensic Sci Med Pathol. 2012 Sep;8(3):327-9. - <u>Mustać E</u>, Matusan-Ilijas K, Marijić B, Smokvina M, Jonjić N. Int J Surg Pathol. 2010 Feb;18(1):36-41 - <u>Mustać E</u>, Zamolo G, Petković M, Dorđević G, Radić J, Grgurević E, Batinac T. <u>Coll Antropol.</u> 2008 Sep;32(3):741-6. 							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata			
Najnoviji znanstveni članci iz područja kolegija.		30		30			

²⁵ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Analiza rezultata završnog ispita i anonimne ankete.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr.sc. Kristina Pilipović	
Suradnici	Prof. dr.sc. Željko Župan, prof. dr.sc. Damir Miletić, izv.prof. dr.sc. Vlatka Sotošek, izv. prof. dr. sc. Miranda Mladinić Pejatović, dr. sc. Slavica Kovačić	
Naziv predmeta	Trauma mozga i ozljeda kralježnične moždine: translacijska istraživanja	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	16+0+0
1. Ciljevi predmeta		
Cilj predmeta je stjecanje recentnih znanja o patogenezi, pretkliničkim i kliničkim aspektima te farmakoterapiji traume mozga i ozljede kralježnične moždine.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Uvjeti upisa su završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni te diplomski sveučilišni studiji područja Biomedicine i zdravstva, Prirodnih znanosti, Biotehničkih znanosti (polje Biotehnologija) te Interdisciplinarnog područja znanosti (polje Biotehnologija u biomedicini).		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Opisati, objasniti i analizirati bazične molekularne mehanizme, biokemijska događanja, signalne putove i ostale procese uključene u oštećenje i oporavak mozga i kralježnične moždine uzrokovane traumom</p> <p>Navesti i opisati <i>in vitro</i> i <i>in vivo</i> eksperimentalne modele i metode koji se koriste u pretkliničkim istraživanjima te ih povezati s kliničkim oblicima traume mozga i ozljede kralježnične moždine</p> <p>Prikazati i analizirati rezultate pretkliničkih i kliničkih istraživanja biomarkera te imunoloških studija</p> <p>Imenovati i opisati suvremene tehnike slikovnih prikaza središnjeg živčanog sustava koje se primjenjuju u navedenim indikacijama</p> <p>Prikazati i kritički analizirati rezultate recentnih translacijskih istraživanja farmakoterapije traume mozga i kralježnične moždine.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Biokemijski i molekularni mehanizmi (ekscitotoksičnost, oksidacijski stres, upala, signalni putovi, neurodegeneracija, itd.) odgovorni za oštećenje mozga i kralježnične moždine nakon traume</p> <p>Uloge glija stanica (mikroglia i astrocita) u traumi mozga i ozljedi kralježnične moždine</p> <p>Modeli i metode pretkliničkih istraživanja traume mozga i ozljede kralježnične moždine</p> <p>Translacijske studije biomarkera i imunološkog odgovora</p> <p>Slikovni prikazi središnjeg živčanog sustava u traumi mozga i ozljedi kralježnične moždine</p> <p>Translacijska istraživanja neuroprotekcije i farmakoterapije traume mozga i ozljede kralježnične moždine</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Redovito pohađanje nastave.							
8. Praćenje ²⁶ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,3	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Znanje studenata bit će provjereno na završnom test ispitu.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Najnoviji znanstveni članci iz područja kolegija.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> • Petrovic A, Veeraraghavan P, Olivieri D, Nistri A, Jurcic N, Mladinic M. <u>Brain Res</u> doi: 10.1016/j.brainres.2018.12.029, 2018. • Petrović A, Kaur J, Tomljanović I, Nistri A, Mladinic M. <u>Eur J Neurosci</u> doi: 10.1111/ejn.14218, 2018. • Mršić-Pelčić J., Pilipović K., Pelčić G., Vitezić D., Župan G. <u>Basic Clin Pharmacol Toxicol</u> 121, 453-464, 2017. • Pilipović K., Župan Ž., Dolenc P., Mršić-Pelčić J., Župan G. <u>Prog Neuropsychopharmacol Biol Psychiatry</u> 3, 8-20, 2015. • Dolenc P., Pilipović K., Rajič J., Župan G. <u>J Neuropathol Exp Neurol</u> 74(6), 512-526, 2015. • Mršić-Pelčić J., Pilipović K., Pelčić G., Vitezić D., Župan G. <u>Cell Biochem Funct</u> 30, 597-603, 2012. • Župan Ž., Pilipović K., Dangubić B., Frković V., Šustić A., Župan G. <u>Prog Neuropsychopharmacol Biol Psychiatry</u> 35(8), 1846-56, 2011. Pilipović K., Župan Ž., Dangubić B., Mršić-Pelčić J., Župan G. <u>Neurochem Res</u> 36, 913-921, 2011. 							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
Najnoviji znanstveni članci iz područja kolegija.		30			30		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Analiza rezultata završnog ispita i anonimne ankete.							

OPIS PREDMETA

²⁶ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Bojana Brajenović-Milić	
Suradnici	Prof. dr.sc. Saša Ostojić, prof. dr.sc. Smiljana Ristić, prof. dr.sc. Anđelka Radojčić Badovinac, prof. dr.sc. Alena Buretić-Tomljanović, izv. prof. dr.sc. Nada Starčević Čizmarević, doc. dr.sc. Jadranka Vraneković, doc. dr. sc. Ivana Babić Božović, doc. dr.sc. Sergej Nadalin, doc. dr. sc. Nina Pereza	
Naziv predmeta	Genetički i epigenetički čimbenici uključeni u etiologiju humanih bolesti	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
Cilj ovog predmeta je upoznati polaznike doktorskog studija s najnovijim spoznajama i trendovima u istraživanju genetičkih i epigenetičkih čimbenika uključenih u etiologiju humanih bolesti. Studenti će steći znanje o ulozi i značaju ovih čimbenika kroz prikaz aktualne problematike vezane uz određene primjere monogenetskih/ multifaktorskih bolesti, genomskih poremećaja, poremećaja genomskog upisa i problema u reprodukciji čovjeka.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Završen studij medicine ili molekularne biologije; dobro poznavanje osnovnih principa medicinske genetike.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
ZNANJE: - objasniti i razlikovati genetičke varijante humanog genoma - objasniti i prikazati mehanizme nastanka kromosomskih, genskih i genomskih poremećaja - opisati i objasniti epigenetičku kontrolu genske ekspresije - razlikovati i prikazati osnovne principe metoda klasične i molekularne citogenetike te molekularne genetike VJEŠTINE: - odabrati i preporučiti odgovarajuću dijagnostičku metodu na temelju kliničke slike pacijenta - interpretirati dijagnostičke nalaze - odabrati odgovarajuće znanstvene metode istraživanja genetičkih poremećaja STAVOVI: - prihvatiti i slijediti algoritme u dijagnostici genetičkih poremećaja - prihvatiti i slijediti pravila zaštite podataka pacijenata/ispitanika		
4. Sadržaj predmeta		
Organizacija i arhitektura humanog genoma, genetička varijacija (varijacija DNA sekvence, strukturna genetička varijacija, epigenetička varijacija), uzroci genomskih poremećaja (LCRs/NAHR mehanizam), poremećaji genomskog upisa (engl. imprinting disorders), poremećaji reprodukcije (učestali spontani pobačaji, muški infertilitet), novi pristupi u istraživanju multifaktorskih bolesti (analiza povezanosti, asocijacijske studije, cijelogenomske asocijacijske studije), primjena novih tehnologija u dijagnostici i istraživanju genetskih bolesti (aCGH i NGS).		
5. Vrsta izvođenja nastave	X predavanja	X samostalni zadaci
	X seminari i radionice	X multimedija i mreža

	☐ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad					
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____					
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u svim njenim oblicima te pristupiti završnom ispitu.							
8. Praćenje ²⁷ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,4	Seminarski rad	1,0	Eksplozivni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom. Ukupan postotak uspješnosti studenata tijekom nastave čini 70%, a završni ispit 30% ocjene. Konačna ocjena je zbroj postotka ostvarenog tijekom nastave i postotka ostvarenog na završnom ispitu. Završni ispit polaže se u pismenom obliku.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - Turnpenny P, Ellard S. Emery's Elements of Medical Genetics, Elsevier Churchill Livingstone 2017, Philadelphia. - Turnpenny P, Ellard S. Emeryjeve Osnove medicinske genetike, Bulić-Jakuš F i Barišić I (ur), Medicinska naklada 2011, Zagreb - Nussbaum RL, McInnes RR, Willard HF. Thompson & Thompson Genetics in Medicine, Saunders Elsevier 2016, Philadelphia 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Brajenović-Milić B</u>, Martinac Dorčić T. Men's Knowledge about Maternal Serum Screening for Down Syndrome and their Attitude Toward Amniocentesis. Journal of Genetic Counseling 2017;26:141-149 - Babić Božović I, Stanković A, Živković M, Vraneković J, Kapović M, <u>Brajenović-Milić B</u>. Altered LINE-1 methylation in Mothers of Children with Down Syndrome. PLoS One, 10(2015),5:e0127423-1 doi:10.1351/journal.pone.0127423 - Vraneković J, Božović IB, Grubić Z, Wagner J, Pavlinić D, Dahoun S, Bena F, Čulić V, <u>Brajenović-Milić B</u>. Down Syndrome: Parental Origin, Recombination, and Maternal Age. Genet Test Mol Biomarkers. 2012;16(1):70-73 - Babić Božović I, Vraneković J, Starčević Čizmarević N, Mahulja-Stamenković V, Prpić I, <u>Brajenović-Milić B</u>. MTHFR C677T and A1298C polymorphisms as a risk factor for congenital heart defects in Down syndrome. Pediatr Int. 2011;53(4):546-50 - Vraneković J, Babić Božović I, Starčević Čizmarević N, Buretić-Tomljanović A, Ristić Smiljana, Petrović O, Kapović M, <u>Brajenović-Milić B</u>. Functional inference of methylenetetrahydrofolate reductase gene polymorphisms on enzyme stability as a potential risk factor for Down syndrome in Croatia. Disease markers. 2010;28: 293-298 							

²⁷ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Turnpenny P, Ellard S. Emeryjeve Osnove medicinske genetike	3	10
Nussbaum RL, McInnes RR, Willard HF. Thompson & Thompson Genetics in Medicine	2	10
Turnpenny P, Ellard S. Emery's Elements of Medical Genetics	3	10
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodom učenja.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Hana Mahmutefendić Lučin	
Suradnici	Prof. dr.sc. Pero Lučin, izv. prof. dr.sc. Gordana Blagojević Zagorac, dr. sc. Ljerka Karleuša	
Naziv predmeta	Endocitoza i poremećaji membranskog prometa	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Upoznati studente poslijediplomskog studija s temeljnim postavkama prometovanja membrana u endosomalnom sustavu, najnovijim rezultatima istraživanja u području endocitoze, bolestima koje se temelje na poremećajima endosomalnog sustava, translacijskim istraživanjima te mogućnostima primjene rezultata istraživanja u biotehnologiji i medicini.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
-		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Razumjeti biofizičke karakteristike membrana i membranskog prometovanja.</p> <p>Objasniti građu endosomalnog sustava i načela prometovanja membranskih proteina kroz endosomalni sustav.</p> <p>Razumjeti metode i tehnike koje se koriste u istraživanjima endosomalnog sustava.</p> <p>Razumjeti načela egzogenog prezentiranja antigena u endosomalnom sustavu.</p> <p>Objasniti mehanizme nastanka bolesti koje se temelje na poremećajima endosomalnog sustava.</p> <p>Nabrojati i objasniti poremećaje endosomalnog prijenosa koji nastaju kao posljedica djelovanja patogena na stanicu.</p> <p>Kritički procijeniti mogućnosti korištenja znanja iz endosomalnog sustava u translacijskim istraživanjima i razvijanju lijekova.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<ol style="list-style-type: none"> Biofizika membrana, građa membrana, nastajanje membranskih deformacija. Endosomalni sustav i dinamika membrana. Membranske i endosomalne domene. Matematičko modeliranje endosomalnog puta. Vrste endocitoze - konstitutivna i regulirana endocitoza. Molekule s poznatim putovima endocitoze. Regulacija endosomalnog sustava i sortiranje proteina u endosomalnom sustavu Autofagija i egzocitoza. Metodologija i tehnike istraživanja endosomalnog sustava. Egzogeni put antigenskog predočavanja i konstrukcija vakcina. Mogućnosti korištenja egzosoma u ciljanom usmjeravanju lijekova i genskoj terapiji. Prilagodba endosomalnog sustava intracelularnim parazitima - virusi i bakterije Lizosomalne bolesti i poremećaji endosomalnog prometa. 		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci

	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža					
	☐ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad					
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____					
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Svaki student će na seminarima imati obvezu prezentiranja jednog znanstvenog rada, prema uputama voditelja, iz područja endocitoze.							
8. Praćenje²⁸ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,1	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,4	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Tijekom nastave vrednovat će se prisustvo na nastavi (5%) te prezentacija znanstvenog rada na seminarima (25%). Na završnom ispitu student može ostvariti 70% ocjene uz uvjet da ispravno riješi najmanje 50% ispitnih pitanja.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Alberts B, Johnson A, Lewis J, Morgan D, Raff M, Roberts K, Walter P. Molecular Biology of the Cell (6th Revised edition). Garland Science, Taylor and Francis Group Ltd., 2015, New York – <i>odabrana poglavlja</i>							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> Donaldson JG, Williams DB (2009). Intracellular Assembly and Trafficking of MHC Class I Molecules. <i>Traffic</i> 10:1745–1752. Grant BD, Donaldson JG (2009). Pathways and mechanisms of endocytic recycling. <i>Nature Rev.</i> 10:597-608. Huotari J, Helenius A. (2011). Endosome maturation. <i>EMBO J.</i> 30:3481-500. Joffre OP, Segura E, Savina A, Amigorena S. (2012) Cross-presentation by dendritic cells. <i>Nat Rev Immunol.</i> 12:557-69. Mayor S, Pagano RE (2007). Pathways of clathrin-independent endocytosis. <i>Nature Rev.</i> 8:603-612. McMahon TH, Gallop JL (2005). Membrane curvature and mechanisms of dynamic cell membrane remodelling. <i>Nature</i> 438:590-596. Rubinsztein DC, Codogno P, Levine B (2012). Autophagy modulation as a potential therapeutic target for diverse disease. <i>Nat Rev Drug Discov.</i> 11:709-30. Théry C (2011). Exosomes: secreted vesicles and intercellular communications. <i>F1000 Biol Rep.</i> 3:15. Futerman AH, and van Meer G (2004). The cell biology of lysosomal storage disorders. <i>Mat Rev Mol Cell Biol.</i> 5:554. Marsh M, Helenius A. Virus Entry: Open Sesame. <i>Cell</i> 2006; 124:729-740. Mercer J, Schelhaas M, Helenius A. Virus entry by endocytosis. <i>Annu Rev Biochem</i> 2010; 79:803-33. Vale-Costa S, Amorim MJ. Recycling Endosomes and Viral Infection. <i>Viruses</i> 2016; 8, 64. 							

²⁸ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

13. Lučin P., Mahmutefendić H., Blagojević Zagorac G., Ilić Tomaš M. (2014). Cytomegalovirus immune evasion by perturbation of endosomal trafficking. *Cell Mol Immunol.* 2015 Mar;12(2):154-69.
14. Mahmutefendić H, Blagojević Zagorac G, Grabušić K, Karleuša L, Maćešić S, Momburg F, Lučin P. Late endosomal recycling of open MHC-I conformers. *J Cell Physiol.* 2017 Apr;232(4):872-887. doi: 10.1002/jcp.25495.
15. Blagojević Zagorac G, Mahmutefendić H, Maćešić S, Karleuša L, Lučin P. Quantitative Analysis of Endocytic Recycling of Membrane Proteins by Monoclonal Antibody-Based Recycling Assays. *J Cell Physiol.* 2017 Mar;232(3):463-476. doi: 10.1002
16. Karleuša Lj, Mahmutefendić H, Ilić Tomaš M, Blagojević Zagorac G, Lučin P: Landmarks of endosomal remodeling in early phase of cytomegalovirus infection. *Virology.* 2018 Feb;525:108-122. doi: 10. 1016.
17. Lučin P, Karleuša L, Blagojević Zagorac G, Mahmutefendić Lučin H, Pavišić V, Jug Vučko N, Lukanović Jurić S, Marcelić M, Lisnić B, Jonjić S. Cytomegaloviruses Exploit Recycling Rab Proteins in the Sequential Establishment of the Assembly Compartment. *Front Cell Dev Biol.* 2018 Dec 4;6:165. doi: 10.3389/fcell.2018.00165. 2018. Review

12. *Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

Sadržaj, način izvođenja nastave i usmjeravanje procesa učenja provjeravat će se na kraju kolegija (nakon pismenog ispita), a ishodi učenja kroz prezentacije na seminarima, rasprave te strukturirano formiranje ispitnih pitanja u završnom testu.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Sanja Zoričić Cvek	
Suradnici	Prof. dr.sc. Ivana Marić, izv. prof. dr. sc. Olga Cvijanović Pelozo	
Naziv predmeta	Koštani morfogenetski proteini	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
<p>Cilj predmeta "Koštani morfogenetski proteini" je stjecanje novih znanja iz područja molekularne biologije regulacije staničnih i tkivnih procesa (koštanog i epitelnog tkiva) putem činitelja rasta i diferencijacije obitelji koštanih morfogenetskih proteina. Ovi su činitelji uključeni u ključne procese kao što su koštana pregradnja i regeneracija. Na temelju novih dostignuća molekularne biologije razvijen je novi pristup u liječenju koštanih defekata i poticanja stvaranja koštane mase te se stoga polaznicima kolegija želi predstaviti mogućnosti primjene istih principa u kliničkoj praksi. Cilj je uputiti polaznike kolegija na moderne metode poticanja stvaranja koštanog tkiva pomoću koštanih morfogenetskih proteina u eksperimentalnoj i kliničkoj medicini. Osim toga, utvrđena je njihova aktivnost u razvoju tumorskih bolesti te je značajan njihov regulatorni mehanizam u tumorskoj preobrazbi epitelnih (crijevo) tkiva.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Nema posebnih uvjeta za upis predmeta.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Razvijanje općih kompetencija:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Opisati postojeće i proširiti nove spoznaje o građi i metabolizmu koštanog tkiva činjenicama koje su rezultat istraživanja molekularne biologije na području humane medicine, definirati ulogu koštanih morfogenetskih proteina 2. Obrazložiti osnovne principe koštanog metabolizma (stvaranje i razgradnja koštanog tkiva, stanični elementi uključeni u procese stvaranja i razgradnje koštanog tkiva), 3. Definirati razvoj, modeliranje, remodeliranje i cijeljenje koštanog tkiva, 4. Rastumačiti potrebe kliničke medicine i dentalne medicine za regeneracijom kosti (deficit koštane mase ili defekt koštane mase) u praktičnoj medicini, 5. Rastumačiti mogućnosti liječenja bolesnika s defektima koštanog tkiva , 6. Definirati teoretske spoznaje o regulaciji proliferacije i diferencijacije epitelnog mezenhimskog tkiva, 7. Definirati skupinu morfogenetskih proteina i njihovu ulogu u metabolizmu koštanog tkiva, rastumačiti način djelovanja koštanih morfogenetskih proteina (BMPs) na staničnom nivo, 8. Rastumačiti specifične kliničke entitete kod kojih se primjenjuje BMP i 9. Procijeniti mogućnost primjene BMP u drugim kliničkim stanjima i sindromima. 		
4. Sadržaj predmeta		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obitelj koštanih morfogenetskih proteina - struktura, djelovanje, receptori, unutarstanični prijenosnici signala, vanstanični antagonisti, učinak na ciljne stanice i tkiva. 2. Građa i razvoj koštanog tkiva. Biomehanička svojstva spongioznog i kompaktnog koštanog tkiva. 3. Metabolizam koštanog tkiva. Osteogeneza. Stvaranje i razgradnja koštanog tkiva. Pregradnja (bone remodeling), i cijeljenje (bone regeneration) koštanog tkiva. 		

4. Osteoinduktivni i osteokonduktivni princip u stvaranju nove koštane supstance.
5. Primjena koštanih morfogenetskih proteina u kliničkom radu (ortopedija, dentalna medicina).
Primjena BMP-2 u rekonstrukciji koštanih defekata.
6. Značaj BMP u tumorskoj patologiji crijeva

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. *Komentari*

Predmet je organiziran u vidu predavanja i seminara pri čemu se nastoji potaknuti polaznika na aktivno sudjelovanje u nastavi i raspravu o zadanim temama. Seminari će se izvoditi uz aktivnu prezentaciju polaznika kolegija koji će uz predstavljanje određenog objavljenog istraživanja dati i svoj kritički osvrt na rad.

7. *Obaveze studenata*

Pohađanje svih predavanja i seminara, aktivno pripremanje i sudjelovanje u seminarima.

8. *Praćenje²⁹ rada studenata*

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. *Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu*

Ocjnjivanje studenata provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci (odobrenog od Senata Sveučilišta u Rijeci).

10. *Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)*

Vukicevic S., Sampath K.T. Bone Morphogenetic Proteins: From Local to Systemic Therapeutics. Birkhauser Verlag, Basel, Boston, Berlin, 2002.

Vukicevic S., Sampath K.T. Bone Morphogenetic Proteins: Regeneration of bone and Beyond. Birkhauser Verlag, Basel, Boston, Berlin, 2004.

Vukicevic S., Sampath K.T. Bone Morphogenetic Proteins: From Local to Systemic Therapeutics. Birkhauser Verlag, Basel, Boston, Berlin, 2008.

11. *Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)*

1. Bobinac D, Marić I, Zoričić S, Španjol J, Đorđević G, Mustać E, Fučkar Z. Expression of bone morphogenetic proteins in human metastatic prostate and breast cancer. Croat Med J. 2005 Jun; 46(3):389-96.
2. Mihelić R, Pećina M, Jelić M, Zoričić S, Kušec V, Šimić P, Bobinac D, Lah B, Legović D, Vukičević S. Bone morphogenetic protein-7 (osteogenic protein-1) promotes tendon graft integration in anterior cruciate ligament reconstruction in sheep. Am J Sports Med. 2004 Oct-Nov;32(7):1619-25.
3. Marić I, Poljak L, Zoričić S, Bobinac D, Bosukonda D, Sampath KT, Vukičević S. Bone morphogenetic protein-7 reduces the severity of colon tissue damage and accelerates the healing of inflammatory bowel disease in rats. J Cell Physiol. 2003 Aug;196(2):258-64.

²⁹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- 4.Zoričić S, Marić I, Bobinac D, Vukičević S. Expression of bone morphogenetic proteins and cartilage-derived morphogenetic proteins during osteophyte formation in humans. *J Anat.* 2003 Mar;202(Pt 3):269-77.
- 5.Bobinac D, Španjol J, Zoričić S, Marić I. Changes in articular cartilage and subchondral bone histomorphometry in osteoarthritic knee joints in humans. *Bone.* 2003 Mar;32(3):284-90.
- 6.Marić I, Kučić N, Turk Wensveen T, Smoljan I, Grahovac B, Zoričić Cvek S, Čelić T, Bobinac D, Vukičević S. BMP signaling in rats with TNBS-induced colitis following BMP7 therapy. *Am J Physiol Gastrointest Liver Physiol.* 2012 May 15;302(10):G1151-62.
- 7.Šoša I, Cvijanović O, Čelić T, Cuculić D, Crnčević-Orlić Z, Vukelić L, Zoričić Cvek S, Đudarić L, Bosnar A, Bobinac D. Hepatoregenerative role of bone morphogenetic protein-9. *Med Sci Monit.* 2011 Dec;17(12):HY33-5.
- 8.Vukelić L, Šoša I, Cvijanović O, Mađarević T, Jotanović Z, Vukelić Šarunić A, Štifter S, Zoričić Cvek S, Đudarić L, Šestan B, Bobinac D. Correlation of endothelin-1 mRNA expression and bone structure in advanced osteoarthritis. *Med Hypotheses.* 2011 Nov;77(5):927-9.
- 9.Bobinac D, Španjol J, Marinović M, Zoričić Cvek S, Marić I, Cicvarić T, Fučkar D, Markić D, Vojniković B. Expression of bone morphogenetic proteins, cartilage-derived morphogenetic proteins and related receptors in normal and osteoarthritic human articular cartilage. *Coll Antropol.* 2008 Oct;32 Suppl 2:83-7.
- 10.Đudarić L, Cvek SZ, Cvijanović O, Šantić V, Marić I, Crncević-Orlić Z, Bobinac D. Expression of the BMP-2, -4 and -7 and their antagonists gremlin, chordin, noggin and follistatin during ectopic osteogenesis. *Coll Antropol.* 2013 Dec;37(4):1291-8.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

1. Provođenje ankete među polaznicima i evaluacija podataka
2. Svaki polaznik ima svojeg mentora koji kontrolira i prati rad njegov rad.
3. Ocjena ishoda učenja definiranih u opisu predmeta.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr.sc. Jelena Tomac	
Suradnici	Prof. dr.sc. Ester Pernjak Pugel, prof. dr.sc. Igor Prpić, prof. dr.sc. Neda Smiljan Severinski, doc. dr. sc. Đurđica Cekinović Grbeša	
Naziv predmeta	Intrauterine infekcije središnjeg živčanog sustava	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	4+0+4
1. Ciljevi predmeta		
Upoznati polaznike s intrauterinim infekcijama koje dovode do poremećaja razvitka središnjeg živčanog sustava (SŽS). Diskutirati moguće mehanizme djelovanja pojedinih uzročnika urođenih infekcija SŽS-a (toxoplazma, listeria, treponema, virusi). Dati pregled suvremenih metoda u prenatalnoj i postnatalnoj dijagnostici te prikazati trenutne mogućnosti preventivne medicine u sprječavanju oštećenja SŽS-a.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Osnovna znanja iz razvitka živčanog sustava, imunologije i infektologije.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Po završetku kolegija studenti će razumjeti, te moći opisati i objasniti patogenezu pojedinih intrauterinih infekcija koje mogu dovesti do oštećenja SŽS-a, te za ispravno procijeniti rizik od posljedica tih infekcija. Moći će odrediti način detekcije uzročnika, te primjenu mjera prevencije i kontrole infekcije, kao i dijagnostiku eventualnih posljedica na SŽS ploda.		
4. Sadržaj predmeta		
U sklopu kolegija obrađivati će se sljedeće teme: Najčešći uzročnici urođenih infekcija: toxoplasma, listeria, treponema, rubeola, citomegalovirus, HSV-2, HIV... Mehanizmi djelovanja infekcija na proces razvitka središnjeg živčanog sustava i upalni odgovor ploda Posljedice infekcije na pojedine strukture mozga (mikrogirija, atrofija mozga, kalcifikati) Mogućnosti dijagnostike i prevencije oštećenja središnjeg živčanog sustava Postnatalni tijek intrauterinih infekcija SŽS-a.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari	Uz predavanja, studentima će se omogućiti grupni ili/i pojedinačni rad, uz konzultacije s nastavnikom, korištenje literature i interneta, priprema samostalnih radova iz područja koje obuhvaća kolegij. Na taj će ih se način potaknuti i razviti njihova sposobnost istraživanja i učenja najnovijih informacija iz područja bitnog za njihov kasniji profesionalni i znanstveni rad.	

7. Obaveze studenata

Studenti su dužni aktivno sudjelovati u nastavi (predavanjima i seminarima) te izraditi seminarski rad iz dogovorenog područja koristeći recentnu literaturu.

8. Praćenje³⁰ rada studenata

Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	0,6	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit	0,4	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenata se prati i ocjenjuje tijekom nastave, pozitivno ocijenjen seminarski rad je uvjet za pristup pismenom ispitu, a konačna ocjena se daje na usmenom ispitu.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Pripremljene preslike odabranih poglavlja/članaka iz navedene literature:

Odabrana poglavlja iz:

1. Newell ML, McIntyre J: "Congenital and Perinatal Infections: Prevention, Diagnosis and Treatment" 1st ed. Cambridge University Press, 2000.
2. Gilbert SF: "Developmental Biology". 10th ed. Sinauer Association, Inc. 2013.
3. Barth A: "Disorders of neuronal migration", Mac Keith press, 2003.
4. Polin R, Fox WW, Abman S: "Fetal and Neonatal Physiology", 4th ed., Saunders, 2010.
5. Preterm Birth: Causes, Consequences, and Prevention. Institute of Medicine (US) Committee on Understanding Premature Birth and Assuring Healthy Outcomes; Behrman RE, Butler AS, editors. Washington (DC): National Academies Press (US); 2017.
6. Human Herpesviruses: Biology, Therapy, and Immunoprophylaxis. Arvin A, Campadelli-Fiume G, Mocarski E, et al., editors. Cambridge: Cambridge University Press; 2007.

Znanstveni radovi iz područja:

1. Racicot K, Mor G: "Risks associated with viral infections during pregnancy". J Clin Invest. 2017 May;127(5):1591-1599.
2. Kim K, Shresta S: "Neuroteratogenic Viruses and Lessons for Zika Virus Models". Trends Microbiol. 2016 Aug;24(8):622-636.
3. Bonthius DJ, Perlman S: "Congenital viral infections of the brain: lessons learned from lymphocytic choriomeningitis virus in the neonatal rat". PLoS Pathog. 2007 Nov;3(11):e149.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Altered development of the brain after focal herpesvirus infection of the central nervous system. Koontz T, Bralic M, Tomac J, Pernjak-Pugel E, Bantug G, Jonjic S, Britt WJ. J Exp Med. 2008. 205(2):423-35. Brain-resident memory CD8+ T cells induced by congenital CMV infection prevent brain pathology and virus reactivation. Brizić I, Šušak B, Arapović M, Huszthy PC, Hiršl L, Kveštak D, Juranić Lisnić V, Golemac M, Pernjak Pugel E, Tomac J, Oxenius A, Britt WJ, Arapović J, Krmpotić A, Jonjić S. Eur J Immunol. 2018. 48(6):950-964.
2. Passive immunization reduces murine cytomegalovirus-induced brain pathology in newborn mice.
3. Cekinović D, Golemac M, Pugel EP, Tomac J, Cicin-Sain L, Slavuljica I, Bradford R, Misch S, Winkler TH, Mach M, Britt WJ, Jonjić S. J Virol. 2008. 82(24):12172-80.

³⁰ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

4. The specific NK cell response in concert with perforin prevents CD8(+) T cell-mediated immunopathology after mouse cytomegalovirus infection. Arapović J, Arapović M, Golemac M, Traven L, Tomac J, Rumora D, Ražić E, Krmpotić A, Jonjić S. *Med Microbiol Immunol.* 2015. 204(3):335-44.
5. Accumulation of defective interfering viral particles in only a few passages in Vero cells attenuates mumps virus neurovirulence. Šantak M, Markušić M, Balija ML, Kopač SK, Jug R, Örvell C, Tomac J, Forčić D. *Microbes Infect.* 2015. 17(3):228-36.

12. *Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

Izlazna znanja i kompetencije vezane uz intrauterine infekcije središnjeg živčanog sustava kod čovjeka, te načine njihove detekcije, prevencije i kontrole pratit će se kroz aktivnost u nastavi te tijekom pismenog i usmenog ispita. Seminarским radom pratit će se studentovo znanje, kao i kompetencija u dizajniranju istraživanja vezanog uz doktorski program.

Rezultati ispita bit će podvrgnuti analizi, a po završetku kolegija studenti će biti anketirani, kako bi se dobila povratna informacija o programu predmeta i vještini poučavanja nastavnika, kao i o efikasnosti interakcije sa studentima.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr.sc. Ester Pernjak Pugel	
Suradnici	Izv. prof. dr.sc. Jelena Tomac, doc. dr.sc. Đurđica Cekinović Grbeša, prof. dr.sc. Stipan Jonjić	
Naziv predmeta	Mehanizmi razvoja mozga	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	6+0+4
1. Ciljevi predmeta		
<p>Pružiti studentu suvremene spoznaje o ranom razvitku živčanog tkiva, prenatalnom i ranom postnatalnom razvoju pojedinih dijelova središnjeg i perifernog živčanog sustava, kao i staničnih te molekularnih mehanizama uključenih u razvoj pojedinih skupina neurona i glija stanica. Studenti će se upoznati i s mogućim poremećajima razvojnih procesa kao i posljedičnih malformacija.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upisana doktorska škola		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Student bi nakon odslušanog kolegija trebao primijeniti ranije usvojena znanja o složenosti općih staničnih mehanizama te analizirati one mehanizme koji su uključeni u razvoj pojedinih stanica živčanog tkiva. Također, student će opisati osnovne karakteristike razvoja pojedinih regija mozga te prepoznati moguće kliničke probleme nastale zbog njihovog poremećaja. Student će tako, koristeći znanja o normalnom embrionalnom i fetalnom razvoju mozga, analizirati kritična razdoblja razvoja s obzirom na djelovanje različitih teratogenih čimbenika te biti sposoban procijeniti opasnosti od nastanka malformacija u slučaju djelovanja pojedinih štetnih faktora.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Na kolegiju će biti obrađene sljedeće tematske cjeline: (1) osnove razvoja pojedinih dijelova mozga, uz populacije stanica prisutne tijekom razvoja neuralne ploče, neuralne cijevi i neuralnog grebena; (2) čimbenici koji utječu na proliferaciju i diferencijaciju pojedinih stanica; (3) problem migracije i laminarne strukturnokemijske diferencijacije; (4) kontrola rasta aksona, stvaranje sinapsi i njihovo redefiniranje; (5) ekspresija pojedinih citokina, faktora rasta i diferencijacije kao i njihovih receptora tijekom razvoja pojedinih dijelova mozga; (6) malformacije nastale zbog nedostatka ili hiperekspresije pojedinih čimbenika koji utječu na stvaranje novih populacija stanica, njihovu migraciju, umrežavanje i pravilno funkcioniranje.</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari	Uz predavanje studentima će se omogućiti rad u grupama i pojedinačno, uz konzultacije i vođenje od strane nastavnika te	

								korištenje literature. Studenti će trebati pripremiti samostalne radove iz područja koje obuhvaća kolegij. Na taj će ih se način potaknuti i razviti njihova sposobnost pronalaženja i učenja najnovijih spoznaja iz područja bitnog za njihov kasniji profesionalni rad.							
7. Obaveze studenata															
8. Praćenje ³¹ rada studenata															
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad									
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje									
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad									
Portfolio															
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu															
U skladu s Pravilnikom o ocjenjivanju studenata na Medicinskom fakultetu u Rijeci kojim se uređuju pravila provođenja ispita na Medicinskom fakultetu u Rijeci, a koja se temelje na Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci rad studenata na predmetu vrednuje se i ocjenjuje tijekom izvođenja nastave i na završnom ispitu. 20% ocjene dobije se aktivnosti na nastavi (aktivan/neaktivan), 50% ocjene je priprema i prezentacija seminarskog rada, 30% ocjene donosi usmeni ispit.															
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)															
Izabrana poglavlja iz: 1. Neuroscience. third edition. Purves, Dale; Augustine, George J.; Fitzpatrick, David; Hall, William C; LaMantia, Anthony-Samuel; McNamara, James O; Williams, S. Mark. Sinauer Association, Inc. 2004. 2. Developmental Biology. 10th ed. Gilbert, Scott F. Sinauer Association, Inc. 2013. 3. Lagmans Medical embryology, 12th edition, T.W.Sadler Lippincott Williams and Wilkins, Baltimore, Maryland, Inc. 2014.															
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)															
Brain-resident memory CD8 ⁺ T cells induced by congenital CMV infection prevent brain pathology and virus reactivation. Brizić I, Šušak B, Arapović M, Huszthy PC, Hiršl L, Kveštak D, Juranić Lisnić V, Golemac M, Pernjak Pugel E , Tomac J, Oxenius A, Britt WJ, Arapović J, Krmpotić A, Jonjić S. Eur J Immunol. 2018 Jun;48(6):950-964. Murine CMV-induced hearing loss is associated with inner ear inflammation and loss of spiral ganglia neurons. Bradford RD, Yoo YG, Golemac M, Pugel EP , Jonjić S, Britt WJ. PLoS Pathog. 2015 Apr 13;11(4):e1004774. <u>Glucocorticoid treatment of MCMV infected newborn mice attenuates CNS inflammation and limits deficits in cerebellar development.</u> Kosmac K, Bantug GR, Pugel EP , Cekinovic D, Jonjić S, Britt WJ. PLoS Pathog. 2013 Mar;9(3):e1003200. Prirođena citomegalovirusna infekcija , Pernjak Pugel, Ester; Cekinović, Đurđica. <i>Medicina fluminensis</i> . 28 (2012) , 1; 23-29 <u>Recombinant mouse cytomegalovirus expressing a ligand for the</u> Pathogenesis of congenital cytomegalovirus infection of the central nervous system. Pernjak Pugel, Ester; Cekinović, Đurđica. <i>Periodicum Biologorum</i> . 113 (2011) , 1; 51- 60 <u>NKG2D receptor is attenuated and has improved vaccine properties.</u> Slavuljica I, Busche A, Babić M, Mitrović M, Gašparović I, Cekinović D, Markova Car E, Pernjak Pugel E , Ciković A, Lisnić VJ, Britt WJ, Koszinowski U, Messerle M, Krmpotić A, Jonjić S. J Clin Invest. 2010 Dec;120(12):4532-45.															

³¹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Passive immunization reduces murine cytomegalovirus-induced brain pathology in newborn mice. Cekinović D, Golemac M, **Pugel EP**, Tomac J, Cicin-Sain L, Slavuljica I, Bradford R, Misch S, Winkler TH, Mach M, Britt WJ, Jonjić S. J Virol. 2008 Dec;82(24):12172-80.

Altered development of the brain after focal herpesvirus infection of the central nervous system. Koontz T, Bralic M, Tomac J, **Pernjak-Pugel E**, Bantug G, Jonjic S, Britt WJ. J Exp Med. 2008 Feb 18;205(2):423-35.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Razvit će se evaluacijski i samoevaluacijski postupci za istraživanje pojedinih aspekata kvalitete nastave. Polaznici će po završetku kolegija biti anonimno anketirani o izvedbi i sadržaju svih vidova nastave kako bi se dobio uvid u njihovo mišljenje o uspješnosti kolegija.

Izlazna znanja i kompetencije vezane uz mehanizme razvoja mozga te načine detekcije njihovih poremećaja, prevencije i kontrole pratit će se kroz aktivnost u nastavi te na završno pismenom ispitu. Mogućnost korištenja stečenih znanja bit će praćena i tijekom rasprave u formi okruglog stola tijekom nastave te na usmenom ispitu. Rezultati uspjeha polaznika biti će pomno analizirani i korišteni za korekcije i daljnje pravce razvoja kolegija.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Tihana Lenac Roviš	
Suradnici	Doc. dr. sc. Berislav Lisnić, doc. dr. sc. Vanda Juranić Lisnić, dr. sc. Ani Gerbin	
Naziv predmeta	Monoklonska protutijela u medicini	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	13+0+3
1. Ciljevi predmeta		
Cilj predmeta je pružiti studentima uvid u mehanizme djelovanja najvažnijih terapijskih monoklonskih protutijela. Nužan uvjet pri tome je osigurati odgovarajuću podlogu za razumijevanje procesa koji ovise o molekulama na koje se terapijska protutijela vežu. Osim terapijskih monoklonskih protutijela, predmet će ponuditi i pregled osnovnih obilježja monoklonskih protutijela, razumijevanje kojih omogućava pravilnu upotrebu ovih reagensa u svrhu znanstvenih istraživanja i u dijagnostičke svrhe.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Studenti moraju imati diplomu iz odgovarajućeg područja. Očekuje se osnovno predznanje iz područja imunologije i stanične biologije te izražen interes za znanja iz područja imunoregulacije i imunovizualizacije (tj. utjecaja na imunološki odgovor posredstvom protutijela i/ili korištenja protutijela kao alata prilikom raznovrsnih ispitivanja).		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Po završenom predmetu studenti će usvojiti znanja i vještine te razviti stavove o sljedećem:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznati i reproducirati sljedeće pojmove koji su vezani uz protutijela: antigen, epitop, monoklonsko, poliklonsko, validacija (potvrđivanje), kros-reaktivnost, varijabilna i konstantna domena, <i>phage and yeast display</i>, humanizirano protutijelo, blokirajuće protutijelo, rekombinantno protutijelo, konjugat protutijela i lijeka (antibody-drug conjugate), ciljane dostava lijeka (targeted drug delivery), inhibicija imunoloških kontrolnih točaka (immune-check point), aktivna i pasivna imunoterapija 2. Shvatiti osnovna strukturna obilježja protutijela 3. Shvatiti osnove metoda genetičkog inženjerstva koje su potrebne kako bi nastala terapijska monoklonska protutijela 4. Shvatiti osnove procesa zaštite intelektualnog vlasništva nad monoklonskim protutijelima 5. Prosuđivati čimbenike pretkliničkog razvoja monoklonskih protutijela 6. Kreativno koristiti postojeće znanje kako bi objasnili mehanizme djelovanja nekoliko najvažnijih terapijskih pripravaka temeljenih na monoklonskim protutijelima 		
4. Sadržaj predmeta		
Predavači će ukratko izložiti osnovne informacije o strukturi i slijedu (sekvenci) protutijela, čimbenicima antigen-protutijelo interakcije, genetičkog inženjerstva u stvaranju rekombinantnih protutijela s naglaskom na postupak humanizacije te derivatima koji mogu nastati od monoklonskih protutijela; predviđeno trajanje: 2 sata.		
Usljedit će pregled primjena monoklonskih protutijela u znanstvenoistraživačkom radu (počevši od osnova, kako pronaći protutijelo od interesa) i u dijagnostici (s naglaskom na najčešće korištene metode koje se temelje na protutijelima); predviđeno trajanje: 2 sata.		

Opsežnije će se pristupiti objašnjavanju mehanizma djelovanja pojedinih monoklonskih protutijela koja su odobrena u terapiji te lijekova koji se temelje na izvedenicama monoklonskih protutijela. Ovaj dio podrazumijeva i razjašnjavanje procesa koji ovise o molekulama na koje se terapijska protutijela vežu. Popis terapijskih protutijela obuhvaćat će ona od najveće trenutne važnosti, bilo zbog raširenosti njihove upotrebe ili zbog novog mehanizma djelovanja te veće uspješnosti ili zbog nove primjene te trenutno obuhvaća molekule TNF, imunološke kontrolne točke, receptore faktora rasta, tumorske antigene i specifične stanične markere poput EGFR, PD-1, HER2 i CD20; predviđeno trajanje: 6 sati).

Ostale teme koje će se obraditi u sklopu predmeta su: imunoterapijske strategije za liječenje neurodegenerativnih bolesti izazvanih abnormalnim nakupinama proteina (Parkinsonovabolest, Alzheimerova bolest, Creutzfeldt-Jakobova bolest) i dizajn pretkliničke strategije za razvoj novog rekombinantnog imunoterapeutika. Potonje uključuje i prikladne animalne modele i zaštitu intelektualnog vlasništva nastalog produkta; predviđeno trajanje: 4 sata.

Osim navedenih tema, tijekom odvijanja nastave studenti će moći odabrati dvije dodatne teme od osobnog interesa i/ili vezane uz temu njihovih doktorskih istraživanja, koje su vezane uz strukturu ili funkciju monoklonskih protutijela. Iste će predavači izložiti tijekom 2 sata predavanja.

Konačno, studenti će pripremiti kratke prezentacije prikladne za izlaganje na okruglom stolu koji će biti organiziran svake godine s drugom relevantnom temom te će sudjelovati u raspravi, sve u ukupnom trajanju od 2 sata.

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata

Predavanja su obvezna. Tijekom odvijanja nastave, studenti će pripremiti kratke prezentacije prikladne za izlaganje na okruglom stolu koji će biti organiziran svake godine s drugom relevantnom temom te će sudjelovati u raspravi.

8. Praćenje³² rada studenata

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio		Prezentacija i rasprava u formi okruglog stola	0,5				

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Prisustvovanje nastavi je obavezno, s mogućnošću izostanka 30% (5 sati). Redovno prisustvovanje nastavi donosi 0,5 ECTS bodova. Studenti će biti praćeni tijekom nastave od strane predavača, u smislu njihove aktivnosti, što će ukupno predstavljati dodatnih 0,5 ECTS bodova. Konačno, studenti će moći prikupiti maksimalno 0,5 ECTS bodova putem prezentacije i rasprave u sklopu organiziranog okruglog stola te dodatnih 0,5 ECTS putem pismenog ispita.

³² **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<p>10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</p> <p>Pregledni radovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Building better monoclonal antibody-based therapeutics, <i>Nat Rev Cancer</i>. 2015; 15(6):361-70. 2. Current progress in innovative engineered antibodies, <i>Protein Cell</i>. 2018; 9(1):86–120 3. Antibodies to watch in 2017, <i>MAbs</i>. 2017; VOL. 9, NO. 2, 167–181 4. Site-specific antibody drug conjugates for cancer therapy, <i>MAbs</i>. 2014; 6(1): 34–45. 5. The European antibody network's practical guide to finding and validating suitable antibodies for research; <i>MAbs</i>. 2016; 8(1): 27–36. 					
<p>11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monoklonska protutijela: humanizacija i imunogenost; https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:163:912991, Repozitorij Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ela Milčić, završni specijalistički rad 2. Antibodies to watch in 2015, <i>MAbs</i>. 2015;7(1):1-8. 3. P. Kučan Brlic, T. Lenac Rovis, G. Cinamon, P. Tsukerman, O. Mandelboim, S. Jonjić: Targeting PVR (CD155) and its receptors in anti-tumor therapy; <i>Cellular & Molecular Immunology</i>. 2018. <i>Cell Mol Immunol</i>. 2019 Jan;16(1):51-63. doi: 10.1038/s41423-018-0168-y. 4. J. Milbradt, E. Sonntag, S. Wagner, H. Strojan, C. Wangen, T. Lenac Rovis, B. Lisnic, S. Jonjic, H. Sticht, W. J. Britt, U. Schlötzer-Schrehardt M. Marschall: Human Cytomegalovirus Nuclear Capsids Associate with the Core Nuclear Egress Complex and the Viral Protein Kinase pUL97; <i>Viruses</i>. 2018 Jan; 10(1): 35. doi: 10.3390/v10010035 5. González-Motos V, Jürgens C, Ritter B, Kropp KA, Durán V, Larsen O, Binz A, Ouwendijk WJD, Lenac Rovis T, Jonjic S, Verjans GMGM, Sodeik B, Krey T, Bauerfeind R, Schulz TF, Kaufer BB, Kalinke U, Proudfoot AEI, Rosenkilde MM, Viejo-Borbolla A: Varicella zoster virus glycoprotein C increases chemokine-mediated leukocyte migration; <i>PLoS Pathog</i> 2017 May 25;13(5):e1006346. 6. Naschberger A, Fürnrohr BG, Lenac Rovis T, Malic S, Scheffzek K, Dieplinger H, Rupp B: The N14 anti-afamin antibody Fab: a rare VL1 CDR glycosylation, crystallographic re-sequencing, molecular plasticity and conservative versus enthusiastic modelling. <i>IF</i> 2015: 2,5; <i>SJR</i> 2016: Medicine (miscellaneous) Q1; <i>Structural Biology Q1</i>; <i>Acta Crystallogr D Struct Biol</i>. 2016 Dec 1;72(Pt 12):1267-1280. Epub 2016 Nov 29. 7. Trbojević-Akmačić, I., Nemec, B., Vidić, U., Malić, S., Černigoj, U. Vidić, J., Lendero Krajnc, N., Štrancar, A., Lauc, G., Roviš, T.L., Pučić-Baković, M: Chromatographic monoliths for high-throughput immunoaffinity isolation of transferrin from human plasma <i>Croatica Chemica Acta</i> 2016 89 (2), pp. 203-211 – in 2016. not visible in PubMed. 8. A. Houston, JM. Williams, TL. Rovis, DK. Shanley, RT. O'Riordan, PA. Kiely, M. Ball, OP. Barry, J. Kelly, A. Fanning, J. MacSharry, O. Mandelboim, BB. Singer, S. Jonjic, T. Moore: Pregnancy-specific glycoprotein expression in normal gastrointestinal tract and in tumors detected with novel monoclonal antibodies, <i>IF</i> 2015/2016: 4,2; <i>SJR</i> 2016: immunology Q1, immunology and allergy Q1; <i>MAbs</i>, 2016 Apr;8(3):491-500. doi: 10.1080/19420862.2015.1134410. 9. W. Deng, BG. Gowen, L. Zhang, L. Wang, S. Lau, A. Iannello, J. Xu, T. L Rovis, N. Xiong, DH. Raulet: Antitumor immunity. A shed NKG2D ligand that promotes natural killer cell activation and tumor rejection, <i>IF</i> 2015: 34,7; <i>SJR</i> 2015: History and Philosophy of Science Q1; <i>Multidisciplinary: Q1</i>; <i>Science</i>, 2015 Apr 3;348(6230):136-9. doi: 10.1126/science.1258867. Epub 2015 Mar 5. 10. T. L Rovis, G. Legname: Prion Protein-Specific Antibodies-Development, Modes of Action and Therapeutics Application, <i>IF</i> 2014 3,4; <i>SJR</i> 2014: infectious diseases Q1, virology Q1; <i>Viruses</i>, 2014 Oct 1;6(10):3719-37. doi: 10.3390/v6103719. 					
<p>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Naslov</th> <th>Broj primjeraka</th> <th>Broj studenata</th> </tr> </thead> </table>			Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata			

Svi radovi su dostupni na internetu u otvorenome pristupu	n.p.	n.p.
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Po/pri završetku odslušane nastave provest će se standardna evaluacija kvalitete nastave putem u te svrhe pripremljenog upitnika. Mogućnost korištenja stečenih znanja bit će praćena tijekom rasprave u formi okruglog stola i putem završnog pismenog ispita. Izvršit će se ocjena ishoda učenja koji su definirani.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Damir Klepac	
Suradnici	Doc. dr. sc. Duško Čakara	
Naziv predmeta	Nanočestice kao nosači lijekova	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+6
1. Ciljevi predmeta		
<p>Glavni cilj ovog kolegija je upoznati studente s klinički važnim svojstvima nanočestica za dostavu lijekova. Nanočestice pokazuju velik potencijal za uvođenje revolucije u proces razvoja lijekova, a time i cjelokupnu farmaceutsku industriju. Studenti će naučiti kako se nanočestice mogu iskoristiti za poboljšanje terapijske učinkovitosti lijekova i povećanje njihove tolerancije u organizmu. Poseban naglasak biti će na polimernim nanočesticama koje se mogu prirediti za dostavu velikog broja lijekova te su prilagodljive mnogim kliničkim zahtjevima.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon odslušane nastave i položenog završnog ispita studenti će moći razlikovati svojstva različitih vrsta nanočestica za dostavu lijekova, primijeniti postupak nanoprecipitacije za pripremu polimernih nanočestica, primijeniti metodu dinamičkog raspršenja svjetlosti (DLS) za određivanje hidrodinamičkog radijusa nanočestica, objasniti međudjelovanja između nanočestica i krvne plazme, usporediti aktivni i pasivni pristup ciljanja tumora pomoću nanočestica te usporediti prednosti i nedostatke pojedinih vrsta nanočestica.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Ovaj kolegij biti će zasnovan na slijedećim tematskim cjelinama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nanočestice za dostavu lijekova - Uvod: Studenti će se upoznati s osnovnim vrstama i svojstvima nanočestica koje se koriste za dostavu lijekova kao što su liposomi, polimeri, dendrimeri te silicijevi i ugljikovi nanomaterijali. 2. Priprava nanočestica: U ovom dijelu kolegija studenti će naučiti različite metode za pripremu nanočestica kao što su mljevenje i nanoprecipitacija. 3. Karakterizacija nanočestica: U ovom dijelu studenti će se upoznati s najčešće korištenim tehnikama za karakterizaciju nanočestica kao što su dinamičko raspršenje svjetlosti (DLS), krio transmisijska elektronska mikroskopija (cryo-TEM) i izotermalna titracijska kalorimetrija (ITC). 4. Međudjelovanje nanočestica i proteina: Razmotriti će se sudbina nanočestica nakon intravenskog unosa. Opisat će se proteinska korona koja nastaje na površini nanočestica te pokazati nove vrste nanočestica koje ne stvaraju proteinsku koronu. 5. Biološki transport nanočestica: U ovom dijelu kolegija biti će objašnjeno kako nanočestice dopijevaju do mjesta djelovanja. Posebno će biti opisani transcelularni i paracelularni putevi transporta. 		

6. Primjena nanočestica za dostavu lijekova: U završnom dijelu kolegija biti će prikazano kako se nanočestice mogu upotrijebiti u terapiji tumora. Temeljem rezultata najnovijih istraživanja raspravit će se o budućnosti nanomedicine.							
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja			☒ samostalni zadaci			
	☒ seminari i radionice			☐ multimedija i mreža			
	☐ vježbe			☒ laboratorij			
	☐ obrazovanje na daljinu			☐ mentorski rad			
	☐ terenska nastava			☐ ostalo _____			
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi. Studenti također moraju pripremiti seminar na zadanu temu te ga prezentirati tijekom nastave.							
8. Praćenje ³³ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	0,5
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Rad studenata će se pratiti tijekom nastave i u laboratoriju; seminarski rad biti će uvjet za izlazak na završni ispit. Konačna ocjena dobiva se na završnoj pisanoj provjeri znanja. Razlikovanje svojstava različitih vrsta nanočestica, poznavanje međudjelovanja između nanočestica i krvne plazme, usporedba između aktivnog i pasivnog pristupa ciljanju tumora te poznavanje prednosti i nedostataka pojedinih vrsta nanočestica vrednovat će preko izrade i prezentacije seminarskog rada te na pismenom ispitu. Primjena metoda nanoprecipitacije i dinamičkog raspršenja svjetlosti (DLS) vrednovat će se tijekom praktičnog rada u laboratoriju.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Drug Delivery Nanoparticles Formulation and Characterization; Pathak, Y., Thassu, D., Eds.; Drugs and the pharmaceutical sciences; Informa Healthcare: New York, 2009. Nanoparticle Technology for Drug Delivery; Gupta, R. B., Kompella, U. B., Eds.; Drugs and the pharmaceutical sciences; Taylor & Francis: New York, 2006.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Klepac, D.; Kostková, H.; Petrova, S.; Chytil, P.; Etrych, T.; Kereiče, S.; Raška, I.; Weitz, D. A.; Filippov, S. K. Interaction of Spin-Labeled HPMA-Based Nanoparticles with Human Blood Plasma Proteins – the Introduction of Protein-Corona-Free Polymer Nanomedicine. <i>Nanoscale</i> 2018, 10 (13), 6194–6204. Petrova, S.; Klepac, D.; Konefał, R.; Kereiče, S.; Kováčik, L.; Filippov, S. K. Synthesis and Solution Properties of PCL- <i>b</i> -PHPMA Diblock Copolymers Containing Stable Nitroxyl Radicals. <i>Macromolecules</i> 2016, 49 (15), 5407–5417.							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							

³³ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Drug Delivery Nanoparticles Formulation and Characterization; Pathak, Y., Thassu, D., Eds.; Drugs and the pharmaceutical sciences; Informa Healthcare: New York, 2009.	30	30
Nanoparticle Technology for Drug Delivery; Gupta, R. B., Kompella, U. B., Eds.; Drugs and the pharmaceutical sciences; Taylor & Francis: New York, 2006.	30	30
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Na kraju predavanja provest će se anonimna anketa u kojoj će studenti ocijeniti kolegij te dati svoje mišljenje o kolegiju i nastavniku.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Jasenka Mršić-Pelčić	
Suradnici	Doc. dr. sc. Ivana Munitić, izv. prof. dr. sc. Kristina Pilipović, prof. dr. sc. Jasna Križ, prof. dr. sc. Jean-Pierre Julien	
Naziv predmeta	Patobiologija starenja i neurodegenerativnih bolesti	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Biomedicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+4
1. Ciljevi predmeta		
Glavni cilj predmeta je stjecanje novog znanja iz područja neuroznanosti s posebnim naglaskom na patobiologiju starenja i neurodegenerativnih poremećaja. To će se omogućiti kroz diskusije i analize novih znanstvenih rezultata iz laboratorija vodećih domaćih i inozemnih znanstvenika.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Uvjeti za upis su završen odgovarajući preddiplomski i diplomski studij iz znanstvenog područja Biomedicine i zdravstva (sva polja i grane), studija prirodnih znanosti (biokemija, kemija, biologija) i srodnih područja.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Po završetku kolegija studenti će:		
<ul style="list-style-type: none"> - znati najnovije spoznaje o bazičnim molekularnim mehanizmima starenja i degeneracije živčanog sustava; - razumjeti patobiologiju neuroloških bolesti uključujući moždani udar, amiotrofičku lateralnu sklerozu, fronto-temporalnu demenciju i demenciju tipa Alzheimer te Parkinsonovu bolest (od bazičnih molekularnih spoznaja do kliničke interpretacije); - razlikovati i prezentirati principe eksperimentalne neuroimunologije; - kritički prezentirati i analizirati najnovija znanstvena saznanja u području neuroznanosti i neurologije; - analizirati vrhunsku znanstvenu literaturu. 		
4. Sadržaj predmeta		
<p><u>Molekularni mehanizmi neurodegeneracije:</u> opis temeljnih mehanizama uključenih u stanično starenje; molekularni mehanizmi stanične smrti (prvenstveno živčanih stanica); imunološki sustav i mozak-uloga glia stanica (mikroglia i astrociti); uloga imunoloških stanica iz krvi u razvoju neurodegenerativnih poremećaja; genetika neuroloških bolesti.</p> <p><u>Neurobiologija bolesti:</u> nova saznanja iz bazične i kliničke neuroznanosti o patobiologiji moždanih udara, amiotrofičke lateralne skleroze, fronto-temporalne demencije i demencije tipa Alzheimer te Parkinsonove bolesti; analiza novih i eksperimentalnih strategija liječenja neuroloških bolesti uključujući primjenu genske terapije itd.</p> <p>„Journal Club-radionica“: obuhvaća kritičku analizu i evaluaciju jednog od pre-selekcioniranih znanstvenih članaka iz područja obrađenog tijekom prijašnjih sati. Odabrani znanstveni članak mora prikazivati novo i značajno otkriće i biti publiciran u vrhunskom časopisu.</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža

	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Pohađanje i aktivno sudjelovanje u nastavi.		
8. Praćenje ³⁴ rada studenata		
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi 0,3
Pismeni ispit	1,0	Usmeni ispit
Projekt		Kontinuirana provjera znanja
Portfolio		
		Seminarski rad 0,7
		Esej
		Referat
		Eksperimentalni rad
		Istraživanje
		Praktični rad
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu		
Vrednovanje studentskog rada bit će sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci).		
Vrednovanje pojedinih ishoda učenja biti će osigurano kroz diskusiju i prezentacije tijekom nastave odnosno na završnom pismenom ispitu na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.		
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)		
Kandel E.R., Schwartz J.H. Jessel T.M.: Principles of Neural Science, 4th edition, Elsevire 2006 (5th Edition in October 2012)		
Dickson D, Weller RO: Neurodegeneration: The Molecular Pathology of Dementia and Movement Disorders, 2nd Edition, Willey-Blackwell, 2011		
Ropper A.H. Brown B: Adams and Victor's Principles of Neurology 8th Edition, 2005, The McGraw-Hill Companies Inc.		
Mršić-Pelčić, J; Pilipović, K; Pelčić, G; Vitezić, D; Župan, G. Decrease in Oxidative Stress Parameters after Post-Ischaemic Recombinant Human Erythropoietin Administration in the Hippocampus of Rats Exposed to Focal Cerebral Ischaemia. Basic Clin Pharmacol Toxicol 2017; 121 453-464		
Pilipović, K; Župan, Ž; Dolenc, P; Mršić-Pelčić, J; Župan, G. A single dose of PPAR agonist pioglitazone reduces cortical oxidative damage and microglial reaction following lateral fluid percussion brain injury in rats. Prog Neuropsychopharmacol Biol Psychiatry 2015; 59: 8-20		
Mršić-Pelčić, J; Pilipović, K; Pelčić, G; Vitezić, D; Župan, G. Temporal and regional changes of superoxide dismutase and glutathione peroxidase activities in rats exposed to focal cerebral ischemia. Cell Biochem Funct 2012; 30: 597-603		
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)		
Novi i odabrani originalni znanstveni članci i revije od važnosti za tematiku programa.		
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

³⁴ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu.		
Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Sandra Milić	
Suradnici	Doc. dr. sc. Ivana Mikolašević, doc. dr. sc. Goran Poropat, prof. dr. sc. Brankica Mijandrušić Sinčić, nasl. doc. dr.sc. Irena Hrstić	
Naziv predmeta	Autoimunost u gastroenetrologiji	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Klinička medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	6+0+6
1. Ciljevi predmeta		
<p>Cilj kolegija je upoznati studente s pojmovima i osnovnim principima funkcioniranja probavnog sustava kao imunološkog sustava koji tvori funkcionalnu cjelinu. Imunološka reakcija se pojavljuje na sluznici jednog organa odražava se i na drugim sluznicama i organima pri čemu djeluju memorijske i efektorske stanice. Poremećaji sluzničkog imunološkog sustava ne samo da omogućuju prodiranje štetnih čimbenika u ostale dijelove organizma nego mogu biti uzrokom i lokalnih poremećaja. u probavnom sustavu to su kronične crijevne, pankreasne i jetrene bolesti.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upisan poslijediplomski sveučilišni studij; ranije stečena osnovna znanja iz gastroenterologije.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon završene nastave studenti će moći definirati pojmove autoimunosti u gastroenterologiji i tako će pristupiti bolesnicima s navedenim mogućim autoimunim bolestima crijeva, pankreasa i jetre. Razumijevanje se definira kao sposobnost shvaćanja i tumačenja značenja usvojenih činjenica. Na ovoj se razini znanje definira kao sposobnost prisjećanja naučenih sadržaja koje ne mora nužno značiti i razumijevanje. To se prisjećanje odnosi na široki raspon sadržaja; usvajanja terminologije; prisjećanje na specifične činjenice; sjećanje na složene teorije. Odnosi se na temeljna znanja koja student mora steći da bi shvatio smisao predmeta koji uči. Ovaj je obrazovni cilj viši od prethodnog jednostavnog prisjećanja na informacije i predstavlja najniži stupanj razumijevanja. Primjena se definira kao sposobnost da se naučena pravila, zakoni, metode ili teorije primjenjuju u novim situacijama, npr. primjena ideja i koncepata u rješavanju problema. Na ovoj bi razini student trebao znati riješiti problem, konstruirati grafikon ili krivulju, demonstrirati ispravnu uporabu neke metode ili postupka. Analiza se definira kao sposobnost raščlanjivanja naučenih sadržaja na sastavne dijelove, razumijevanja organizacijske strukture, shvaćanja njihovih međusobnih odnosa, izvođenje dokaza i zaključaka. Na ovoj bi razini student trebao znati uspoređivati, suprotstavljati, prepoznati neizrečene pretpostavke, razlikovati činjenice od zaključaka, razlikovati uzrok od posljedice, odrediti relevantnost podataka. Sinteza se može objasniti kao sposobnost da se iz pojedinačnih dijelova stvori nova cjelina. Obrazovni cilj u ovom slučaju ističe kreativno ponašanje s naglaskom na formuliranje novih obrazaca ili struktura. Na ovoj bi razini studenti trebali koristiti postojeće znanje za stvaranje nove cjeline: sposobnost, kombinacije, postavljanja hipoteze, planiranja, reorganizacije, pisanja dobro organiziranog rada, održati dobro organizirani govor (predavanje), predložiti plan istraživanja. Procjena ili evaluacija se definira kao sposobnost, prosudbe vrijednosti materijala,</p>		

davanja procjena, argumenata ili kritika..Prosudbe se moraju temeljiti na točno definiranim kriterijima. Studenti bi na ovoj razini trebali znati prosuditi primjerenost zaključaka iz prikazanih podataka, prosuditi logičnu postojanost pisanog materijala ili predavanja.

4. Sadržaj predmeta

Studenti će se upoznati sa:

- definicijama i temeljnim principima autoimunosti u gastroenterologiji
- osnovnim principima i tehnologijom patohistološke, genetske i molekulske dijagnostike kao glavnog preduvjeta liječenja
- praktičkim primjerima adekvatnog liječenja autoimunih bolesti u gastroenterologiji

5. Vrsta izvođenja nastave

☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
☐ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

-

7. Obaveze studenata

pohađanje nastave; aktivno sudjelovanje u seminarima i radionicama; polaganje ispita

8. Praćenje³⁵ rada studenata

Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	1,0	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenata tijekom nastave i na završnom ispitu ocjenjivat će se i vrednovati sukladno s aktualnim Pravilnikom o ocjenjivanju studenata na Medicinskom fakultetu u Rijeci, uz obavezu aktivnog sudjelovanja i urednog pohađanja nastave, znanje studenata će se provjeravati putem seminarskog rada i pismenog ispita.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Sleisenger and Fordtran's Gastrointestinal and Liver Disease- 2 Volume Set, 10th Edition Pathophysiology, Diagnosis, Management, 2016.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Zakm M, Boyer L. Hepatology, Elsevier 2016.

Milić S, Mikolašević I, Orlić L, Devčić E, Starčević-Čizmarević N, Štimac D, Kapović M, Ristić S. The role of iron and iron overload in chronic liver disease. Med Sci Monitor 2016. ;22:2144-51.

Milić S, Lulić D, Štimac D, Ružić A, Zaputović L. Cardiac manifestations in alcoholic liver disease. Postgrad Med J 2016;92:235-239.

Milić S, Mikolašević I, Krznarić-Zrnić I, Stanić M, Poropat G, Štimac D, Vlahović-Palčevski V, Orlić L. Nonalcoholic steatohepatitis: emerging targeted therapies to optimize treatment options. Drug Des Devel Ther 2015;20;9:4835-45

³⁵ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Orlić L, Mikolašević I, Lukenda V, Rački S, Štimac D, **Milić S**. Nonalcoholic fatty liver disease (NAFLD) - is it a new marker of hyporesponsiveness to recombinant human erythropoietin in patients that are on chronic hemodialysis? Med Hypotheses 2014

Fišić E, Poropat G, Bilić-Zulle L, Licul V, **Milić S**, Štimac D. The role of IL-6,8 I 10, sTNFr, CRP and pancreatic elastase in the prediction of systemic complications in patients with acute pancreatitis. Gastroenterol Resarch Pract 2013

Milić S, Poropat G, Malić D, Štimac D. A case of postpartum eosinophilic gastroenteritis and review of the literature.

Milić S, Ristić S, Starčević- Čizmarević N. Brajenović-Milić B, Crnić-Martinović M, Kapović M, Peterlin B, Štimac D. Low frequency of HFE gene mutations in Croatian patients suspected of having hereditary hemochromatosis. Med Sci Monit;2011: 552- 556.

Čizmarević NS, Stepec S, Ristic S, **Milić S**, Brajenović-Milić B, Štimac D, Kapović M, Peterlin B. Hemochromatosis gene mutations in patients with alcoholic cirrhosis. Clin Genet 2006;70:257-59

. Ristić S, Makuc J, Starčević N, Logar N, Brajenović-Milić B, Stepec S, Pleša I, Kapović M,

Milić S, Štimac D, Crnić-Martinović M, Peterlin B. Hemochromatosis gene mutations in the Croatian and Slovenian populations. Clin Genet 2003;64:444-446.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
literatura će biti dostupna u elektroničkom obliku za sve studente		

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska anketa; kritička analiza rezultata ispita

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Toni Valković	
Suradnici	Doc. dr. sc. Duška Petranović, doc. dr. sc. Ita Hadžisejdić, dr. sc. Neven Franjić	
Naziv predmeta	Ciljano liječenje i personalizirana medicina u hematologiji	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Klinička medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	6+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Cilj kolegija je upoznati studente s pojmovima i osnovnim principima ciljanog liječenja i personalizirane medicine, teorijskim osnovama patohistoloških, genetskih i molekularnih dijagnostičkih metoda koje se koriste u dijagnostici hematoloških bolesti te konkretnim primjerima ciljanih terapija koji se već koriste u liječenju hematoloških (uglavnom zloćudnih) bolesti.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
upisan poslijediplomski sveučilišni studij; ranije stečena osnovna znanja iz hematologije		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Nakon završene nastave studenti će moći definirati pojmove ciljanog liječenja i personalizirane medicine, nabrojati (navesti primjere) ciljanog liječenja u hematologiji te razlikovati osnovne mehanizme djelovanja pojedinih ciljanih lijekova, biti osposobljen da znanstveno analizira i objasni djelovanje najvažnijih ciljanih lijekova koji se danas primjenjuju u liječenju hematoloških bolesti, kao i najvažnijih dijagnostičkih metoda za otkrivanje obilježja tumorskih stanica na koja se djeluje ciljanom terapijom.		
4. Sadržaj predmeta		
Studenti će se upoznati sa: - definicijama i temeljnim principima ciljane terapije i personalizirane medicine u hematologiji - osnovnim principima i tehnologijom patohistološke, genetske i molekulske dijagnostike kao glavnog preduvjeta ciljanog i personaliziranog liječenja - praktičkim primjerima ciljanog liječenja u hematološkim bolestima		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari	-	
7. Obaveze studenata		
Pohađanje nastave; aktivno sudjelovanje u seminarima i radionicama; polaganje ispita		

8. Praćenje ³⁶ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	1,0	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Rad studenata tijekom nastave i na završnom ispitu ocjenjivat će se i vrednovati sukladno s aktualnim Pravilnikom o ocjenjivanju studenata na Medicinskom fakultetu u Rijeci, Uz obavezu aktivnog sudjelovanja i urednog pohađanja nastave, znanje studenata će se provjeravati putem seminarskog rada i pismenog ispita.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Nelason MH i sur, Immunol Res, 2015; Perl AE, Blood, 2017; Kocoglu M i sur, Pharmaceuticals (Basel), 2016; McEllistim C i sur, Biologics, 2017; Comeau JM i sur, Am J Health Pharm, 2018; Reagan PM i sur, Oncology (Willston Park), 2017; Vainchenker W i sur, F1000Res, 2018; Yilmaz M i sur, Semin Oncol, 2015; Al-Sawaf O i sur, Oncol Res Treat, 2016. Hadžisejdić I, Babarović E, Livajić M, Budisavljević I, Valković T, Jonjić N, Med Flumin 2016; Šimec NG, Kaić G, Škrtić A, Šiftar Z, Lasan-Trčić R, Valković T, Puškarić BJ, Rogulj IM, Zatezalo V, Nemet D, Kolonić SO, Lijec Vjesn 2017; Valković T, Babarović E, Lučin K, Štifter S, Aralica M, Seili-Bekafigo I, Duletić-Naćinović A, Jonjić N, BioMed Res Int 2016.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Boris Labar, Eric Hauptmann, Hematologija, udžbenik, Školska knjiga, 4. izdanje							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
literatura će biti dostupna u elektroničkom obliku za sve studente							
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Studentska anketa; kritička analiza rezultata ispita							

³⁶ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Dubravka Jurišić-Eržen	
Suradnici	Doc. dr. sc. Tamara Turk Wensveen, prof. dr. sc. Lidija Bilić-Zulle, izv. prof. dr. sc. Felix M. Wensveen, doc. dr. sc. Tatjana Bogović Crnčić	
Naziv predmeta	Biomarkeri u endokrinologiji: od znanstvenog istraživanja do kliničke primjene	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Klinička medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+2
1. Ciljevi predmeta		
Ciljevi predmeta su upoznati studente s značajem i novim spoznajama o biomarkerima endokrinoloških bolesti i bolesti kostiju sa aspekta kliničara i biokemičara u cilju podizanja standarda dijagnostike i primjene suvremenog liječenja navedenih bolesti. Razjasniti sadržaj i značenje recentnih kliničkih i bazičnih istraživanja koja potiču nove i dovode u pitanje dosadašnje pretpostavke o dijagnostici i liječenju endokrinoloških bolesti.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Odgovaraju uvjetima za upis cijelog studijskog programa.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Definirati i klasificirati endokrinološka oboljenja prema organskim sustavima (mozak, hipofiza, štitna žlijezda, nadbubrežna žlijezda, reproduktivne žlijezde, kost) i metaboličkim poremećajima (šećerna bolest, metabolički sindrom, kardiovaskularni rizik, hiperlipidemija).</p> <p>Navesti, opisati i objasniti trenutno postojeće metode određivanja hormona, biokemijskih markera i funkcionalnih testova u endokrinologiji, s posebnim osvrtom na određivanja navedenih parametara u strukturiranim kliničkim uvjetima testiranja radi dijagnoze navedenih oboljenja.</p> <p>Navesti, opisati i objasniti dijagnostičke postupke, kliničku sliku te liječenje endokrinoloških oboljenja s implementacijom prethodno dobivenih znanja na pojedine kliničke slučajeve.</p> <p>Opisati i objasniti razvoj potencijalno novih endokrinoloških biomarkera.</p> <p>Navesti i opisati eksperimentalne modele i recentna klinička istraživanja u području endokrinoloških biomarkera.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Definicija i klinička klasifikacija endokrinoloških i metaboličkih bolesti. Epidemiologija i mehanizmi nastanka bolesti hipofize, štitne i doštitnih žlijezda, nadbubrežnih žlijezdi, bolesti kosti i najčešćih metaboličkih bolesti - šećerne bolesti, metaboličkog sindroma i hiperlipidemije.</p> <p>Detaljna analiza postojećih endokrinoloških i imunoloških biomarkera u svakom pojedinom oboljenju, praktično određivanje njihovog kliničkog značaja od perioda znanstvenog istraživanja do kliničke primjene s prikazom pojedinih kliničkih slučajeva. Poseban značaj će biti dan predanalitičkoj varijabilnosti svakog navedenog biomarkera ovisno o oboljenju s određivanjem najvažnijih uvjeta za njihovo kvalitetno određivanje. Prikaz trenutnih eksperimentalnih modela i kliničkih istraživanja endokrinoloških i imunoloških biomarkera.</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža

	☐ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad					
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____					
6. Komentari	Nastava se izvodi u obliku predavanja i seminara. Aktivno sudjelovanje studenta u nastavnom programu gdje studenti na seminarima s nastavnikom aktivno raspravljaju o patofiziološkim mehanizmima						
7. Obaveze studenata							
Student je obavezan aktivno sudjelovati u svim oblicima izvođenja nastave (predavanja, seminari i vježbe), pokazati stečeno znanje, kao i izradu samostalnog rada.							
8. Praćenje ³⁷ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	1,0	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Znanje studenata vrednuje se na završnom ispitu koji se sastoji od izrade seminarskog rada i usmenog dijela.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1.Harrison's Principals of internal medicine 19th Edition. New York: McGraw-Hill Co.Inc., 2015.; Hossein Sadrzadeh, Gregory Kline: Endocrine Biomarkers, 1th Edition, Elsevier, 2017.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Melmed S, Polonsky KS, Larsen PR and Kronenberg HM: Williams Textbook of Endocrinology, 13th Edition, 2015. ; 2. Gardner DG, Shoback D. Greenspan's Basic & Clinical Endocrinology, 9th Edition, New York: McGraw-Hill Co.Inc., 2011.							
2. Jurisic-Erzen D, Ljubić S, Jazbec A, Tomić M, Novak B, Kapelan S, Vučić Lovrenčić M, Brkljačić N Inverse Levels of Adiponectin in Type 1 and Type 2 Diabetes Are in Accordance with the State of Albuminuria, International Journal of Endocrinology (1687-8345) 372796 (2015).							
3. Jurisic-Erzen D, Ljubić S, Boras J, Vucic Lovrencic M, Vidjak V, , Mileta D. Adiponectin has different mechanisms in type 1 and type 2 diabetes with C-peptide link. Clin Invest Med 2009; 32 (4): E271-E279.							
4. Šestan M, Marinović S, Kavazović I, Cekinović Đ, Wueest S, Turk Wensveen T, Brizić I, Jonjić S, Konrad D, Wensveen FM, Polić B.Virus-Induced Interferon-γ Causes Insulin Resistance in Skeletal Muscle and Derails Glycemic Control in Obesity.Immunity. 2018 Jul 17;49(1):164-177.e6. doi: 10.1016/j.immuni.2018.05.005. Epub 2018 Jun 26.							
5. Wensveen FM1, Valentić S2, Šestan M2, Wensveen TT3, Polić B4 Interactions between adipose tissue and the immune system in health and malnutrition. Semin Immunol. 2015 Sep;27(5):322-33. doi: 10.1016/j.smim.2015.10.006. Epub 2015 Nov 18.							
6. Wensveen FM1, Jelenčić V1, Valentić S1, Šestan M1, Wensveen TT2, Theurich S3, Glasner A4, Mendrila D5, Štimac D2, Wunderlich FT3, Brüning JC3, Mandelboim O4, Polić B1 NK cells link obesity-induced adipose stress to inflammation and insulin resistance. Nat Immunol. 2015 Apr;16(4):376-85. doi: 10.1038/ni.3120. Epub 2015 Mar 2.							
7. Pīrāgs V, El Damassy H, Dąbrowski M, Gönen MS, Račická E, Martinka E, Giaconia J, Stefanski A; B001 Study Investigators Low risk of severe hypoglycaemia in patients with type 2 diabetes mellitus starting insulin							

³⁷ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

therapy with premixed insulin analogues BID in outpatient settings. Int J Clin Pract. 2012 Nov;66(11):1033-41. doi: 10.1111/j.1742-1241.2012.03001.x. Erratum in: Int J Clin Pract. 2013 Jun;67(6):e1

8. Wensveen FM1,2, Valentić S1, Šestan M1, Turk Wensveen T3, Polić B1. The "Big Bang" in obese fat: Events initiating obesity-induced adipose tissue inflammation. Eur J Immunol. 2015 Sep;45(9):2446-56. doi: 10.1002/eji.201545502. Epub 2015 Aug 19

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Damir Miletić	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Svjetlana Grbac, doc. dr. sc. Neva Giroto, doc. dr. sc. Tatjana Bogović Crnčić, doc. dr. sc. Petra Valković Zujić, dr. sc. Slavica Kovačić, dr. sc. Danijela Veljković Vujaklija	
Naziv predmeta	Personalizirana slikovna dijagnostika	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Klinička medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+4
1. Ciljevi predmeta		
<p>Cilj kolegija je upoznati studenta s naprednim dijagnostičkim metodama u radiologiji uključujući kompjutoriziranu tomografiju (CT) i magnetsku razonanciju (MR) te u nuklearnoj medicini gdje se primjenjuju otvoreni izvori ionizirajućeg zračenja (radionuklidi i radiofarmaceutici) u dijagnostičke i terapijske svrhe. Studenti će učiti o potencijalnoj dijagnostičkoj, prognostičkoj i predikcijskoj vrijednosti kvantitativnih podataka dobivenih iz slikovne dijagnostike visokoprotočnom računalnom obradom (tzv. radiomici). Oni će bi upoznati s računalno potpomognutom dijagnozom (engl. computer assisted diagnosis - CAD) i potencijalnom primjenom umjetne inteligencije te računalnog učenja. Studenti će se susresti s konceptom biomarkera dobivenih iz slikovne dijagnostike pomoću radiofarmaka (single photon emission computed tomography –SPECT i pozitron emission tomography - PET), CT ili MR tehnika. Hibridne slikovne tehnike (SPECT/CT, PET/CT, PET/MRI) i multiparametrijska slikovna dijagnostika bit će objašnjene kao i njihova uloga u suvremenoj te budućoj kliničkoj medicini. Principi “teranostike” pomoću radiofarmaka obilježenih dijagnostičkim i terapijskim radionuklidima koji omogućuju personaliziranu molekularnu radioterapiju bit će ilustrirani kroz tipične primjere. Studenti će biti upoznati s najnovijim postignućima iz područja personalizirane slikovne dijagnostike s primjerima tehnologija koje su zalag budućeg razvoja dijagnostike i liječenja malignih bolesti.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Redovno upisana doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> • objasniti ulogu slikovne dijagnostike u personaliziranoj medicini • razlikovati slikovne dijagnostičke znakove i radiomike • procijeniti mogućnosti primjene računalno potpomognute dijagnoze • ocijeniti vrijednost slikovnih biomarkera • prosuditi dijagnostičku, prognostičku i predikcijsku vrijednost slikovnih biomarkera • objasniti ulogu najčešće korištenih radionuklida (99mTc, pozitronski emiteri, beta minus terapijski emiteri) i radiofarmaka (RF) • razumjeti koncept biodistribucije te in vivo vizualizacije radiofarmaka • općenito razumjeti komplementarnu ulogu morfoloških (CT) i funkcijskih (RF) informacija dobivenih hibridnom slikovnom dijagnostikom • prosuditi važnost korelacije metaboličkih, morfoloških i molekularnih informacija dobivenih fuzioniranim PET/CT sustavima i drugim hibridnim tehnikama, uključujući PET/MRI što rezultira 		

multiparametrijskom slikovnom dijagnostikom (radi li se o leziji, je li metabolički aktivna i što zapravo jest)

- nabrojati najčešće i nadolazeće kliničke indikacije za PET/CT, SPECT/CT i PET/MRI
- vrednovati potrebu suradnje različitih disciplina (radiologa, nuklearnih medicinaru, onkologa i drugih) kao najbolji put poboljšanja liječenja bolesnika u svjetlu personalizirane medicine

4. Sadržaj predmeta

Radiomici kao potpora donošenju odluke u personaliziranoj medicini. Individualne baze podataka slikovnih nalaza. Umjetna inteligencija u analizi slike – potencijal u budućnosti. Radiogenomici. Radiomijska analiza u razlikovanju raka prostate i benigne hiperplazije te u procjeni agresivnosti tumora. Slikovni prognostički biomarkeri u bolesnika s rakom pluća i glioblastomom. Personalizirana slikovna dijagnostika i praćenje bolesnika s rakom rektuma. Uloga MRI u procjeni terapijskog odgovora i tijeka Crohnove bolesti. Molekulski potpis bolesti i lezija, posebice u onkologiji, neurologiji i kardiologiji. Kombinirana PET, SPECT, CT i MR hibridna i multiparametrijska slikovna dijagnostika. Novi inovativni protokoli i biomarkeri koji mogu individualno utjecati na vođenje zdravstvenog sustava, osobito za poboljšanje stratifikacije osobnog rizika u onkoloških i neonkoloških bolesnika. Individualno planiranje liječenja dijagnostikom pomoću radiofarmaka (RF) i verifikacijom apsorbirane doze isporučene tijekom liječenja („teranostički“ pristup). Molekulska radioterapija. Planiranje liječenja temeljem dozimetrije. Kratki pregled nekoliko najčešćih postupaka u teranostici. Dozimetrija specifična za bolesnika.

Programi probira temeljeni na slikovnoj dijagnostici za otkrivanje asimptomatskih bolesti. Prekomjerna dijagnoza.

5. Vrsta izvođenja nastave	X predavanja	☐ samostalni zadaci
	X seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

Nastava se provodi u obliku predavanja i seminara. Aktivno sudjelovanje studenta u kreiranju kurikuluma na način da studenti kroz seminare, zajedno nastavnicima, aktivno raspravljaju patofiziološke mehanizme, slikovne tehnike, dijagnostičke znakove i slikovne biomarkere.

7. Obaveze studenata

Prisustvovanje predavanjima i seminarima; aktivno sudjelovanje na seminarima i radionicama; pristupanje završnom ispitu

8. Praćenje³⁸ rada studenata

Pohađanje nastave	0.2	Aktivnost u nastavi	0.3	Seminarski rad	0.3	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,4	Usmeni ispit	0.3	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0.5	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Postupak vrednovanja će se provesti sukladno važećim pravilnicima o studiranju Sveučilišta u Rijeci (odobrenim od Senata) i pravilnicima Medicinskog fakulteta (odobrenim od Fakultetskog vijeća). Ukupna ocjena uspješnosti studeneta se sastoji od 70 % postignuća tijekom nastave i 30% postignuća na završnom ispitu. Postignuća tijekom

³⁸ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<p>nastave se procjenjuju kroz kontinuiranu provjeru znanja, aktivnost u nastavi, prisustvovanje nastavi te seminarsni rad ili prezentaciju.</p>		
<p><i>10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i></p>		
<p>Gillies RJ, Kinahan PE, Hricak H. Radiomics: Images Are More than Pictures, They Are Data. Radiology 2016;278: 563-577. Oakden-Rayner L, Carneiro G, Bessen T, Nascimento JC, Andrew P. Bradley AP, Palmer LJ. Precision Radiology: Predicting longevity using feature engineering and deep learning methods in a radiomics framework. Scientific Reports 2017.7: 1648 DOI:10.1038/s41598-017-01931-w Izabrane znanstvene publikacije, lekcije (u Power Point ili PDF formatu).</p>		
<p><i>11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i></p>		
<p>Miletić D, Valković-Zujić P, Antulov R. The role of radiology in personalized medicine. In: Personalized Medicine. Springer 2016. ISBN 978-3-319-39347-6. Izabrane znanstvene publikacije.</p>		
<p><i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i></p>		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Gillies RJ, Kinahan PE, Hricak H. Radiomics: Images Are More than Pictures, They Are Data. Radiology 2016;278: 563-577.	10	
Oakden-Rayner L, Carneiro G, Bessen T, Nascimento JC, Andrew P. Bradley AP, Palmer LJ. Precision Radiology: Predicting longevity using feature engineering and deep learning methods in a radiomics framework. Scientific Reports 2017.7: 1648 DOI:10.1038/s41598-017-01931-w	10	
<p><i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i></p>		
<p>Rezultati na završnom ispitu će pokazati moguće nedostatke u prijenosu znanja na predavanjima, odnosno problem u razumijevanju sadržaja predmeta. Anonimni upitnik na kraju kolegija će nam dati studentsku povratnu informaciju. Rezultati analize ankete će se upotrijebiti za buduće unaprjeđenje nastave te ishoda učenja na ovom predmetu.</p>		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Veljko Šantić	
Suradnici	Prof. dr. sc. Anton Tudor, prof. dr. sc. Gordan Gulan, doc. dr. sc. Tomislav Prpić, nasl. izv. prof. dr. sc. Hari Jurdana, nasl. izv. prof. dr. sc. Dalen Legović, izv. prof. dr. sc. Zdravko Jotanović, doc. dr. sc. Ivan Rakovac, doc. dr. sc. Sven Maričić	
Naziv predmeta	Biomehanička rekonstrukcija lokomotornog sustava	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Klinička medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+4
1. Ciljevi predmeta		
<p>Stjecanje znanja o suvremenom pristupu liječenja bolesnika sa biomehaničkim poremećajima lokomotornog sustava kao posljedice degenerativnih procesa, ozljeda ili stanja po tumorskim resekcijama. Uputiti polaznike u najnovije spoznaje o kliničkim osobinama tih poremećaja, dijagnostici i terapijskim postupcima u liječenju takvih bolesnika.</p> <p>Specifični ciljevi predmeta su upoznati polaznike sa novim kirurškim tehnikama, materijalima i endoprotezama koji se koriste u rekonstrukciji zglobova. U tu svrhu polaznicima će biti prikazan znanstveni pristup u ispitivanju razvoja novih kirurških tehnika, uporabe različitih materijala, endoproteza te presadaka, kao i ispitivanja njihovih kliničkih rezultata.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis na doktorski studijski program.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Opći ishodi učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razviti spoznaju o suvremenim pristupima i metodama liječenja biomehaničkih poremećaja lokomotornog sustava - Razviti sposobnost znanstvenog promišljanja pojedinog problema te pretraživanja i kritičnog korištenja znanstvene literature - Razviti sposobnost analize rezultata znanstvenog rada te njegove prezentacije <p>Specifični ishodi učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stjecanje znanja o novim kirurškim tehnikama u rekonstrukciji lokomotornog sustava - Stjecanje znanja o biološkim koštano-tetivnim presadcima, umjetnim presadcima te endoprotezama u rekonstrukciji zglobova - Stjecanje znanja o primjeni znanstvenog pristupa u ispitivanju razvoja tehnika rekonstrukcije zglobova te njihovih kliničkih rezultata 		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Kroz slijed predavanja polaznici će biti upoznati sa pristupom i načinom biomehaničke rekonstrukcije pojedinih dijelova lokomotornog sustava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biomehanička procjena, planiranje i rekonstrukcija u regiji gležnja i stopala - Biomehanička rekonstrukcija lokomotornog sustava kod ugradnje umjetnog koljena - Anatomski vs mehanički vs kinematički alignment u totalnoj protezi koljena - Biomehanika ručnog zgloba i karpalni instabilitet - mogućnosti rekonstrukcije 		

<ul style="list-style-type: none"> - Biomehanika zgloba ramena u sportu - Biomehanička rekonstrukcija zgloba kuka - Personaliziran pristup kod planiranja ugradnje endoproteze kuka u svrhu uspostave što boljih biomehaničkih odnosa zgloba kuka - Uporaba 3D tehnologija s naglaskom na biomehaničke sustave - Transplantacija i obrada koštanih presadaka u koštano-tkivnoj banci 							
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja			☒ samostalni zadaci			
	☒ seminari i radionice			☒ multimedija i mreža			
	☐ vježbe			☐ laboratorij			
	☐ obrazovanje na daljinu			☐ mentorski rad			
	☐ terenska nastava			☐ ostalo _____			
6. Komentari							
Veći dio nastave odvijati će se u obliku predavanja, a u manjem dijelu biti će održani seminari. Polaznik je obavezan pripremiti gradivo koje se obrađuje na seminarima, kako bi se tema seminara mogla raspraviti i analizirati sa kliničkog i znanstvenog stajališta.							
7. Obaveze studenata							
Pohađanje i aktivno sudjelovanje na svim predavanjima i seminarima, izrada seminara, uspješno polaganje završnog ispita.							
8. Praćenje ³⁹ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	0,4	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit	0,6	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ocjenjivanje polaznika provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci (odobrenog od Senata Sveučilišta u Rijeci).							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. S. Terry Canale, James H. Beaty, Campbell's operative orthopaedics, Mosby Elsevier, 2017							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Odabrani izvorni znanstveni, klinički i pregledni članci iz recentne literature.							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
S. Terry Canale, James H. Beaty, Campbell's operative orthopaedics, Mosby Elsevier, 2017							
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							

³⁹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Provođenje ankete među polaznicima i evaluacija podataka, sustav za praćenje kvalitete na Medicinskom fakultetu.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Josip Španjol	
Suradnici		
Naziv predmeta	Molekularna biologija u urologiji - klinička primjena i moderna istraživanja	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Klinička medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Svladavanje uporabe molekularnih i biokemijskih markera u dijagnostici, liječenju praćenju i prognoziranju kliničkog tijeka malignih bolesti urogenitalnog trakta, kao i upoznavanje s mogućnostima istraživanja te najmodernijim istraživanjima iz narečenog područja koja su u tijeku		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis na doktorski studijski program.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Znati koristiti biokemijske markere (psa, pca-3) u dijagnostici i praćenju bolesnika s karcinomom prostate 2. Znati molekularnu osnovu primjene imunoterapije i terapije antagonistima faktora angiogeneze u liječenju karcinoma bubrega 3. Upoznati se s imunoterapijom karcinoma prostate antitjelima obilježenim s radioaktivnim izotopima- kliničko ispitivanje u tijeku-preliminarni rezultati 4. Upoznati se s novim dijagnostičkim metodama koje koriste obilježena antitijela protiv tumorskih antigena 5. Znati koristiti biokemijske markere (beta hcg, alfa-fetoprotein, ldh) u dijagnostici, liječenju i praćenju bolesnika s malignim tumorima testisa 6. Znati molekularne markere tumorske diferencijacije (epitelne, mezenhimalne itd.) 7. Znati molekularnu osnovu djelovanja najčešće korištenih kemoterapeutika u liječenju malignih tumora urogenitalnog trakta 8. Znati molekularne i fiziološke mehanizme hormonalnog liječenja karcinoma prostate 9. Upoznati se s ulogom koštanih morfogenetskih proteina u predviđanju kliničkog tijeka karcinoma prostate te liječenju bolesti bubrega 10. Znati molekularnu osnovu djelovanja zračenja u liječenju malignih bolesti urogenitalnog trakta 		
4. Sadržaj predmeta		
PREDAVANJA (po 1h) <ol style="list-style-type: none"> 1. Upotreba PSA i PCA-3 u dijagnostici i praćenju bolesnika s karcinomom prostate 2. Kliničko ispitivanje antitijela obilježenih radioaktivnim izotopom u liječenju metastatskog karcinoma prostate 3. Primjena beta HCG, alfafetoproteina i LDH u ranom otkrivanju i praćenju bolesnika s malignim tumorima testisa 4. Marker tumorske diferencijacije 		

5. Farmakokinetika i dinamika najčešće primjenjivanih kemoterapeutika u liječenju malignih bolesti urogenitalnog trakta
6. Fiziologija hormonalnog liječenja karcinoma prostate
7. Učinci zračenja na maligne stanice
8. Koštani morfogenetski proteini u patogenezi koštanih metastaza karcinoma prostate
9. Eksperimentalna uporaba koštanih morfogenetskih proteina u liječenju bubrežnih bolesti i transplantaciji bubrega
10. Budućnost u liječenju malignih bolesti-nanotehnologija

SEMINARI (po 1 h)

1. Molekularne osnove ranog otkrivanja i liječenja karcinoma prostate
2. Molekularne osnove onkološkog liječenja karcinoma bubrega i karcinoma prijelaznog epitela
3. Maligni tumori testisa : liječenje i praćenje
4. Imunoterapija karcinoma mokraćnog mjehura
5. Molekularne osnove oštećenja i oporavka bubrežne funkcije
6. Tumorska cjepiva i nova generacija antiandrogena u liječenju karcinoma prostate

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata

1. Redovito pohađanje nastave
2. Priprema za seminare
3. Polaganje pismenog ispita

8. Praćenje⁴⁰ rada studenata

Pohađanje nastave	0,08	Aktivnost u nastavi	0,16	Seminarski rad	0,16	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	1,0	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

U ukupnoj ocjeni pohađanje nastave ima udio od 4%, aktivnost u nastavi 8%, seminarski rad 8%, kontinuirana provjera znanja 50%, pismeni ispit 30%.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Ž.Fučkar, J.Španjol:Urologija I i II, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2013..
2. B.Alberts, A.Johnson, J.Lewis: Molecular Biology of the cell (Sixth edition). Garland Science, New York, 2015.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. <http://www.uroweb.org/nc/professional-resources/guidelines/online/>

⁴⁰ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

2. Bobinac D, Maric I, Zoricic S, **Spanjol J**, Djordjevic G, Mustac E, Fuckar Z. Expression of bone morphogenetic proteins in human metastatic prostate and breast cancer. *Croat Med J* 2005;46(3):389-96.
3. **Španjol J**, Đorđević G, Markić D, Klarić M, Fučkar D, Bobinac D. Role of Bone Morphogenetic Proteins in Human Prostate Cancer Pathogenesis and Development of Bone Metastases: Immunohistochemical Study. *Collegium Antropologicum* 2010; 34 (Suppl 2): 119–25.
4. Markić D, Čelić T, **Španjol J**, Gršković A, Bobinac D, Fučkar Ž. Expression of Bone Morphogenetic Protein-7, It's Receptors and Smad1/5/8 in Normal Human Kidney and Renal Cell Cancer. *Collegium Antropologicum* 2010; 34 (Suppl 2): 149–53.
5. Matušan-Ilijaš K, Damante G, Fabbro D, Dorđević G, Hadžisejdić I, Grahovac M, Marić I, **Spanjol J**, Grahovac B, Jonjić N, Lučin K. Osteopontin expression correlates with nuclear factor- κ B activation and apoptosis downregulation in clear cell renal cell carcinoma. *Pathol Res Pract* 2011; 207(2):104-10. doi: 10.1016/j.prp.2010.11.004.
6. Markić D, Čelić T, Gršković A, **Španjol J**, Fučkar Ž, Grahovac B, Dorđević G, Bobinac D. mRNA expression of bone morphogenetic proteins and their receptors in human renal cell carcinoma. *Urol Int* 2011;87(3):353-8. doi: 10.1159/000330797.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska anketa te procjena ishoda učenja

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Sandra Peternel	
Suradnici	Prof. dr. sc. Ines Brajac, izv. prof. dr. sc. Hrvoje Jakovac, prof. dr. sc. Marija Kaštelan, prof. dr. sc. Larisa Prpić Massari	
Naziv predmeta	Upalne bolesti kože - od imunopatogeneze do suvremene terapije	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Klinička medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+0
1. Ciljevi predmeta		
<p>Osnovni je cilj kolegija upoznati studente s novim spoznajama o imunopatogenezi najčešćih kroničnih upalnih bolesti kože i suvremenim mogućnostima njihovog liječenja primjenom ciljane terapije.</p> <p>Mnoga kronična oboljenja kože prati ograničena učinkovitost tradicionalnih terapijskih modaliteta. Međutim, istraživanja provedena tijekom posljednje dekade značajno su unaprijedila naše razumijevanje imunskih mehanizama bitnih u nastanku upalnih bolesti kože. Ta recentna istraživanja predstavljaju svojevrsnu «translacijsku revoluciju» koja je korjenito promijenila terapijski pristup i značajno poboljšala ishode liječenja dermatoloških bolesnika. Ova je «translacijska revolucija» inicijalno pokrenuta u istraživanju patogeneze psorijaze, a potom i drugih imunološki posredovanih bolesti kože poput atopijskog dermatitisa, alopecije areate, vitiliga, kronične idiopatske urtikarije i drugih. Cilj je kolegija studente upoznati s novim terapijskim mogućnostima proizašlim iz boljeg poznavanja imunopatogeneze bolesti, koje za krajnjih cilj imaju specifičnije djelovanje, veću učinkovitost te sigurniju primjenu u dugoročnom liječenju.</p> <p>Budući da se imunopatogeneza upalnih bolesti kože uveliko preklapa s patogeneom upalnih bolesti drugih organskih sustava, pa se posljedično neki od ovih lijekova koriste i u indikacijama koje nisu dermatološke (npr. u reumatologiji, kliničkoj imunologiji, gastroenterologiji), kolegij može biti atraktivan polaznicima različitih profesionalnih usmjerenja i interesa.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis na doktorski studijski program		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Studenti će nakon pohađanja kolegija biti sposobni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabrojati temeljne koncepte urođene i adaptivne imunosti i objasniti njihovu ulogu u nastanku najčešćih upalnih bolesti kože - razlučiti ključne imunopatogenetske mehanizme u učestalim upalnim bolestima kože na koje se može ciljano terapijski djelovati (psorijaza, atopijski dermatitis, kronična idiopatska urtikarija, eritemski lupus, pemfigus i pemfigoid, lichen planus, vitiligo, alopecia areata, akne/supurativni hidradenitis, pyoderma gangrenosum) - argumentirati novopredloženi koncept prema kojem se upalne dermatoze smatraju kutanom manifestacijom sistemske upale s prepoznatim komorbiditetima - nabrojati i definirati nove (ili potencijalne) mogućnosti liječenja ovisno o patogenetskom mehanizmu određene bolesti - temeljem poznavanja patogeneze, odabrati usko specifično, ciljano liječenje pojedinih kroničnih upalnih bolesti kože (inhibitori TNF-alfa, anti-citokini, lijekovi protiv B limfocita, JAK inhibitori) 		

- nabrojati potencijalne nuspojave ciljane terapije							
4. Sadržaj predmeta							
<ul style="list-style-type: none"> • Predmet će obuhvatiti slijedeće teme: • Pregled temeljnih načela prirodene i stečene imunosti u kontekstu upalnih bolesti kože • Psorijaza - suvremene spoznaje o patogenezi i nove terapijske mogućnosti: TNF-alfa antagonisti • Psorijaza - suvremene spoznaje o patogenezi i nove terapijske mogućnosti: lijekovi koji djeluju na IL-17 i IL-23 • Patogeneza atopijskog dermatitisa: epidermalna barijera, imunosni sustav i mikrobiom • Translacijska revolucija u atopijskom dermatitisu i ciljana terapija (lijekovi koji djeluju na IL-4, IL-13, IL-31) • Patogeneza i liječenje kronične idiopatske urtikarije: od antihistaminika do omalizumaba • Pemfigus i pemfigoid: uloga IVIG-a i lijekova koji djeluju na B limfocite • Supurativni hidradenitis, PAPA, PASH: uloga anti-TNF i anti-IL-1 lijekova • Janus kinazni inhibitori u liječenju alopecije areate, vitiliga i atopijskog dermatitisa • Imunopatogeneza lichen planusa i psorijaze: pregled vlastitih istraživanja • Predavanja će se temeljiti na podacima iz relevantne literature u području temeljnih istraživanja imunopatogeneze kao i rezultatima najvažnijih kliničkih ispitivanja lijekova u ovom području. Osim toga, kako bi se polaznicima što bolje prikazala klinička slika svake bolesti, kao i učinkovitost ciljanih lijekova, predavanja će biti nadopunjena prikazima stvarnih bolesnika, kad god to bude moguće. U posljednjem će izlaganju biti prikazani rezultati istraživanja koja se provode na Katedri. 							
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja			☐ samostalni zadaci			
	☐ seminari i radionice			☒ multimedija i mreža			
	☐ vježbe			☐ laboratorij			
	☐ obrazovanje na daljinu			☐ mentorski rad			
	☐ terenska nastava			☐ ostalo _____			
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Redovito pohađanje nastave.							
8. Praćenje⁴¹ rada studenata							
Pohađanje nastave	0.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1.5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ishodi učenja evaluirat će se putem pisanog multiple choice testa.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
A. Predavanja u ppt ili pdf obliku							
B. Izabrane znanstvene publikacije:							

⁴¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

1. Hawkes JE, Chan TC, Krueger JG. Psoriasis pathogenesis and the development of novel targeted immune therapies. *J Allergy Clin Immunol* 2017;140:645-53.
2. Brunner PM, Guttman-Yassky EG, Leung DY. The immunology of atopic dermatitis and its reversibility with broad-spectrum and targeted therapies. *J Allergy Clin Immunol* 2017;139:S65-S76.
3. Hawkes JE, Yan BY, Chan TC, Krueger JG. Discovery of the IL-23/IL-17 Signaling Pathway and the Treatment of Psoriasis. *J Immunol* 2018;201:1605-13.
4. Giménez-Arnau AM, Toubi E, Marsland AM, Maurer M. Clinical management of urticaria using omalizumab: the first licensed biological therapy available for chronic spontaneous urticaria. *J Eur Acad Dermatol Venereol* 2016;30 Suppl 5:25-32.
5. Damsky W, King BA. JAK inhibitors in dermatology: The promise of a new drug class. *J Am Acad Dermatol* 2017; 76:736-44.
6. Pollmann R, Schmidt T, Eming R, Hertl M. Pemphigus: a Comprehensive Review on Pathogenesis, Clinical Presentation and Novel Therapeutic Approaches. *Clin Rev Allergy Immunol* 2018;54:1-25.

11. *Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)*

1. Saint-Georges V, Peternel S, Kastelan M, Brajac I. Tumor Necrosis Factor Antagonists in the Treatment of Pyoderma Gangrenosum, Acne, and Suppurative Hidradenitis (PASH) Syndrome. *Acta Dermatovenerol Croat* 2018;26:173-8.
2. Vičić M, Peternel S, Simonić E, Sotošek-Tokmadžić V, Massari D, Brajac I, Kaštelan M, Prpić-Massari L. Cytotoxic T lymphocytes as a potential brake of keratinocyte proliferation in psoriasis. *Medical hypotheses* 2016;87:66-8.
3. Peternel S, Prpic-Massari L, Manestar-Blazic T, Brajac I, Kastelan M. Increased expression of TRAIL and its death receptors DR4 and DR5 in plaque psoriasis. *Arch Dermatol Res* 2011;303:389-97.
4. Peternel S, Kaštelan M. Immunopathogenesis of psoriasis: focus on natural killer T cells. *J Eur Acad Dermatol Venereol* 2009;23:1123-7.
5. Peternel S, Prpić-Massari L, Guina T, Novak S, Brajac I, Kaštelan M. Treatment of severe psoriasis with infliximab: report of two cases. *Acta Dermatovenerol Croat* 2009;17:204-8.

12. *Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Izabrane znanstvene publikacije	neograničen (digitalni oblik)	
powerpoint prezentacije predavača	neograničen (digitalni oblik)	

13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

Rezultati ispita mogu dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju predmeta ili poteškoćama u razumijevanju određenih sadržaja. Informacije o zadovoljstvu studenata kvalitetom nastave prikupljati će se anonimnim anketnim upitnikom. Rezultati anketa koristit će se s ciljem budućeg unapređenja kolegija.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Vladimira Vuletić	
Suradnici		
Naziv predmeta	Neuromodulacije i neurostimulacije od temeljnih istraživanja do kliničke primjene	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Klinička medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	6+4+6
1. Ciljevi predmeta		
<p>Cilj ovog izbornog kolegija je omogućiti doktorantu da usvoji najnovija znanja od temeljnih istraživanja do kliničke primjene o svim vrstama neuromodulacija i neurostimulacija koje se koriste posebno u neurodegenerativnim bolestima što je revolucija u neuroznanosti današnjice. Doktorante će se upoznati s transkranijalnom magnetskom stimulacijom, transkranijalnom strujnom stimulacijom, dubinskom mozgovnom stimulacijom i fokusiranim magnetskim ultrazvukom u istraživanju i liječenju neurodegenerativnih bolesti, mehanizmima njihova učinka, praćenjem rezultata određenim skalama i posebnim neurološkim pregledom kod bolesti pokreta, psihološkim testiranjima i sl. Bit će upoznati s najnovijim dostignućima, istraživanjima i terapijskim i eksperimentalnim mogućnostima iz ovog najsuvremenijeg područja neuroznanosti u neurodegenerativnim bolestima. Tako bi posjedovanjem specifičnih znanja i vještina, postali konkurentniji na tržištu rada i istraživanja.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> – objasniti koje anatomske strukture su targetna mjesta kod neurostimulacija i neuromodulacija u neurodegenerativnim bolestima – razlikovati bolesti kod kojih se koriste stimulacije i ishodi a i bolesti kod kojih se još istražuje – znati prediktore dobrog ishoda i biomarkere – razumjeti primjenu neurostimulacija i neuromodulacija u istraživanju neurodegenerativnih bolesti na životinjama i na ljudima – općenito razumjeti kako temeljna istraživanja utječu na razvoj istih metoda a i proširuju primjenu u klinici – opisati važnost neurofiziologije, patofiziologije i mehanizama djelovanja stimulacija u neurodegenerativnim bolestima- temeljna i klinička istraživanja – razumjeti transkranijalna magnetska stimulacija, njene dosage i daljnja istraživanja – razumjeti transkranijalnu strujnu stimulaciju, njene dosage i daljnja istraživanja – razumjeti dubinsku mozgovnu stimulaciju, njene primjene i eksperimentalna istraživanja na životinjama i ljudima – razumjeti fokusiranu ultrazvučnu stimulaciju vođenu MR –om (neinvazivna metoda), kliničku i eksperimentalnu primjenu i buduće dosege 		
4. Sadržaj predmeta		

- Koje anatomske strukture su targetna mjesta kod neurostimulacija i neuromodulacija u neurodegenerativnim bolestima
- Bolesti kod kojih se koriste stimulacije i ishodi a i bolesti kod kojih se još istražuje
- Primjenu neurostimulacija i neuromodulacija u istraživanju neurodegenerativnih bolesti na životinjama i na ljudima
- Neurofiziologija, patofiziologija i mehanizmi djelovanja stimulacija u neurodegenerativnih bolestima- temeljna i klinička istraživanja
- Transkranijska magnetska stimulacija
- Transkranijska strujna stimulacija
- Dubinska mozgovna stimulacija
- Fokusrana ultrazvučna stimulacija vođena MR –om (neinvazivna)
- Neurodegenerativne bolesti: najviše Alzheimerova bolest, Parkinsonova bolest, Distonija, Esencijalni tremor, Multipla skleroza

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari	Nastava se provodi u obliku predavanja i seminara. Aktivno sudjelovanje studenta u kreiranju kurikuluma na način da studenti kroz seminare i vježbe zajedno s nastavnicima, aktivno raspravljaju o zadanom području predmeta
--------------	--

7. Obaveze studenata:

Redovito pohađanje nastave, održati seminare, proučiti literaturu

8. Praćenje⁴² rada studenata

Pohađanje nastave	0,08	Aktivnost u nastavi	0,26	Seminarski rad	0,26	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,8	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Postupak vrednovanja će se provesti sukladno važećim pravilnicima o studiranju Sveučilišta u Rijeci (odobrenim od Senata) i pravilnicima Medicinskog fakulteta (odobrenim od Fakultetskog vijeća). Ukupna ocjena uspješnosti studenata se sastoji od 70 % postignuća tijekom nastave i 30% postignuća na završnom pismenom ispitu. Postignuća tijekom nastave se procjenjuju kroz kontinuiranu provjeru znanja, aktivnost u nastavi, prisustvovanje nastavi te seminarski rad ili prezentaciju, sudjelovanje u vježbama

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Perestelo-Perez L, Rivero-Santana A, Perez-Ramos J, et al. Deep brain stimulation in Parkinson's disease: meta-analysis of randomized controlled trials. J Neurol 2014; 261:2051–2060.

⁴² VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

2. Kleiner-Fisman G, Herzog J, Fisman DN, et al. Subthalamic nucleus deepbrain stimulation: summary and meta-analysis of outcomes. *Mov Disord* 2006; 21 (Suppl 14):S290–S304.
3. Follett KA, Weaver FM, Stern M, et al. Pallidal versus subthalamic deep-brain stimulation for Parkinson's disease. *N Engl J Med* 2010; 362:2077–2091.
4. Rizzone MG, Fasano A, Daniele A, et al. Long-term outcome of subthalamic nucleus DBS in Parkinson's disease: from the advanced phase towards the late stage of the disease? *Parkinsonism Relat Disord* 2014; 20:376–381.
5. Vidailhet M, Vercueil L, Houeto JL, et al. Bilateral, pallidal, deep-brain stimulation in primary generalised dystonia: a prospective 3 year follow-up study. *Lancet Neurol* 2007; 6:223–229.
6. FitzGerald JJ, Rosendal F, de Pennington N, et al. Long-term outcome of deep brain stimulation in generalised dystonia: a series of 60 cases. *J Neurol Neurosurg Psychiatry* 2014; 85:1371–1376.
7. Bruggemann N, Kuhn A, Schneider SA, et al. Short- and long-term outcome of chronic pallidal neurostimulation in monogenic isolated dystonia. *Neurology* 2015; 84:895–903.
8. Schrock LE, Mink JW, Woods DW, et al. Tourette syndrome deep brain stimulation: a review and updated recommendations. *Mov Disord* 2015;30:448–471.
9. Fasano A and Lozano AM. Deep brain stimulation for movement disorders: 2015 and beyond. *Curr Opin Neurol* 2015, 28:423–436
10. Rabey JM, Dobronevsky E. Repetitive transcranial magnetic stimulation (rTMS) combined with cognitive training is a safe and effective modality for the treatment of Alzheimer's disease: clinical experience. *J Neural Transm* (2016) 123:1449–1455.
11. Vosskuhl, J., Huster, R. J., & Herrmann, C. S. (2015). Increase in short-term memory capacity induced by down-regulating individual theta frequency via transcranial alternating current stimulation. *Frontiers in Human Neuroscience*, 9, 257. <http://doi.org/10.3389/fnhum.2015.00257>
12. Brittain, J.-S., Probert-Smith, P., Aziz, T. Z., & Brown, P. (2013). Report Tremor Suppression by Rhythmic Transcranial Current Stimulation. <http://doi.org/10.1016/j.cub.2013.01.068>
13. Chou YH et al. Effects of repetitive transcranial magnetic stimulation on motor symptoms in Parkinson disease: a systematic review and meta-analysis. *JAMA Neurol*. 2015 Apr;72(4):432-40.
14. Krishna V, et al. A Review of the Current Therapies, Challenges, and Future Directions of Transcranial Focused Ultrasound Technology Advances in Diagnosis and Treatment *JAMA Neurol*. 2018;75(2):246-254.
15. Almahariq F, Raguz M, **Vuletic V**, Oreskovic D, Franciskovic I, et al. Bilateral Deep Brain Stimulation of the Subthalamic Nuclei in Parkinson's disease Patients with Camptocormic Posture. *Scientific Journal of Neurology & Neurosurgery*. 2017;3(2): 037-040.
16. **Vuletic V**, Chudy D, Almahariq F, Dobricic V, Kostic V, Bogdanovic N Excellent outcome of pallidal deep brain stimulation in DYT6 dystonia: A case report. *J Neurol Sci*. 2016 Jul 15;366:18-9. doi: 10.1016/j.jns.2016.04.032. Epub 2016 Apr 19.

11. *Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)*

A.M. Lozano and M. Hallett. *Handbook of Clinical Neurology*, Vol. 116 (3rd series) Brain Stimulation Elsevier 2013

- ostali dostupni članci iz tog područja s interneta

12. *Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Provođenje studenskih anketa i evaluacija podataka: Po završetku kolegija Odbor za upravljanje i unapređenje kvalitete provodi studensku anketu o kvaliteti nastavnog procesa i nastavnika koji su sudjelovali u izvođenju nastave ovog predmeta više od 30%.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Ivone Uhač	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Vlatka Lajnert, doc. dr. sc. Sunčana Simonić-Kocijan, dr. sc. Petra Tariba Knežević	
Naziv predmeta	Patofiziologija orofacijalne boli	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Dentalna medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
Cilj predmeta je usvajanje znanja iz područja orofacijalne boli u odnosu na definiciju, klasifikaciju, dijagnostičke postupke i diferencijalnu dijagnozu orofacijalne boli. Ukazati će se na važnost timskog pristupa u procjeni intraoralnih, intrakranijalnih, ekstrakranijalnih sistemskih poremećaja koji mogu uzrokovati orofacijalnu bol. Upoznati će se studente s perifernim i centralnim mehanizama u percepciji i modulaciji boli. Poseban osvrt biti će usmjeren na neurobiologiju nastanka temporomandibularnih poremećaja.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Student će biti sposoban: Opisati neurobiologiju nastanka orofacijalne boli Analizirati sistemske razloge pojave orofacijalne boli Objasniti mehanizme percepcije i modulacije orofacijalne boli Provoditi mjerenje orofacijalne boli		
4. Sadržaj predmeta		
Neurobiologija nastanka orofacijalne boli Sistemske razloge pojave orofacijalne boli Mehanizmi percepcije i modulacije orofacijalne boli Mjerenje orofacijalne boli		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Sudjelovanje u svim oblicima nastave.		

8. Praćenje ⁴³ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	0,4	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,4	Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Seminarski rad i pismeni ispit.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> De Leeuw R, Klasser GD. Orofacial pain: Guidelines for assessment, diagnosis, and management, Fifth Edition. Quintessence Publishing, 2013. Goulet JP, Velly AM. Orofacial pain biomarkers. Springer-Verlag GmbH Germany, 2017. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> Manfredini D, Arboretti R, Guarda Nardini L, Carrozzo E, Salmaso L. statistical approaches to orofacial pain and temporomandibular disorders research. Springer 2014. Tariba Knežević P, Vukman R, Antonić R, Kovač Z, Uhač I, Simonić-Kocijan S. The role of P2X₃ receptors in bilateral masseter muscle allodynia in rats. Croat Med J 2016;57:530-9. Simonić-Kocijan S, Liu W, Wu Y, Uhač I, Wang KW. TRPV1 channel mediated bilateral allodynia induced by unilateral masseter muscle inflammation in rats. Mol Pain. 2013;9:68. Simonić-Kocijan S, Uhač I, Tariba P, Fugošić V, Kovačević Pavičić D, Lajnert V, Braut V. Alterations in the masseter muscle and plasma il-6 level following experimentally induced occlusal interference and chronic stress – a study in rats. Coll Antropol. 2012;36: 651-5. 							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
Voditelj predmeta će osigurati preslike osnovne literature		1			30		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
<ol style="list-style-type: none"> Udio prisutnih studenata na predavanju u odnosu na ukupan broj prijavljenih Udio prisutnih studenata na seminaru/praktičnom radu u odnosu na ukupan broj prijavljenih Ocjena postavljenih ishoda učenja (znanja iz pismenog dijela ispita, vještina i stavova putem seminarskog rada) Evaluacije predmeta anketiranje pristupnika/ studenata – ocjena predavača i ukupnog predmeta (srednja ocjena) Primjena definiranih instrumenata za ispitivanje kvalitete nastave 							

⁴³ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Tomislav Čabov	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Nataša Ivančić-Jokić, izv. prof. dr. sc. Danko Bakarčić, izv. prof. dr. sc. Miranda Muhvić-Urek, dr. sc. Romana Peršić-Bukmir, dr. sc. Ivana Vidović Zdrilić	
Naziv predmeta	Regeneracija tkiva orofacijalne regije	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Dentalna medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I,II,III	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
<p>Kolegij regeneracija tkiva orofacijalne regije ima za cilj upoznati polaznike s najnovijim znanstvenim saznanjima na području odontogenim kompleksom u trenutku traume, zbivanjima u periapexnom tkivu u prijelaznom stadiju pulpitisa u apeksni parodontitis, imunološkim i upalnim reakcijama u mekim tkivima te molekularnom dijagnostikom prekanceroznih lezija mekih tkiva usne šupljine, odnosno molekularnim mehanizmima oštećenja i regeneracije žljezda slinovnica nakon zračenja, te koštanim regeneracijama tkiva orofacijalne regije suvremenim biomaterijalima.</p> <p>Polaznicima će se putem vlastitih istraživanja prikazati i približiti mehanizmi regeneracije tkiva orofacijalne regije. Objasniti će se biološki temelji apeksifikacije. Upoznati će se s histomorfometrijskim metodama mjerenja apeksne lezije primjenom kulture stanica, te će se prikazati najnovija saznanja o zametnim stanicama u kosti. Analizirati će se svrha određivanja razine protuupalnih medijatora u tkivima orofacijalne regije i tkivnim tekućinama pri upalnim stanjima ili alergijskim reakcijama. Obraditi će se karcinogeneza kao složeni genetski poremećaj koji uključuje promjenjenu funkciju onkogeni i tumor supresor gena, odnosno nova saznanja o molekularnim mehanizmima zračenjem uzrokovanog oštećenja i regeneracije žljezdanih stanica.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis doktorskog studijskog programa		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Studenti će biti osposobljeni za interpretaciju mehanizma koji su uključeni u nastanak i tijek regeneracije tkiva orofacijalne regije, upoznat će se s stadijima cijeljenja i interakcijom stanica odontogenog kompleksa kao i mehanizama djelovanja medikamenata koji se koriste nakon traume zuba, moći će prepoznati stadije razvoja apeksnog parodontitisa, objasniti imunološka i upalna zbivanja u apeksnom tkivu te primjenu zametnih stanica za tkiva usne šupljine. Svladati će metode proučavanja nastanka upalnih i imunoloških procesa u području mekih tkiva usne šupljine odnosno molekularne mehanizme oštećenja i regeneracije žljezda slinovnica nakon zračenja. Usvojiti će informacije o metodama molekularne biologije i biokemije iz materijala dobivenog citološkim brisom ili biopsijom za dobivanje podataka o ekspresiji biomolekula ovisno o malignom potencijalu lezije.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
Izborni kolegij regeneracija tkiva orofacijalne regije sastoji se od četiri tematska bloka nastave: Kronična atrofija i osteoliza alvelarnog grebena, Apeksogeneza i apeksifikacija nakon traume zuba, Nastanak i cijeljenje apeksnog parodontitisa i Imunologija i molekularna patologija mekih tkiva usne šupljine.		

Prikazati će se osnovni patofiziološki mehanizmi nastanka i tijeka kronične atrofije i osteolize alveolarnog grebena te najnovija saznanja na molekularnom i ionskom nivou na uspostavljenom animalnom modelu u cilju razjašnjavanja kompleksne etiologije poremećaja.

Usporediti će se mehanizmi i stanična interakcija u apeksnom odontogenom kompleksu u fazama razvoja korijena sa promjenama prilikom traume, odnosno mehanizmi kojim djeluje medikamentozna terapija. Objasniti će se promjene u prijelaznom stadiju pulpitisa u apeksni parodontitisa putem histomorfometrijske metode te reakcije na strano tijelo pomoću kulture stanica. Objasniti će se pojam embrionalnih matičnih stanica i tkivnih zametnih stanica te njihov potencijal i diferencijacija za pojedina tkiva i organske sustave. Opisati će se odgovor na ugrađene strane materijale putem odgovora u obliku adherencije, fagocitoze i mikrobicidne aktivnosti makrofaga. Prikazati će se različite metode molekularne biologije i biokemije primjenjene u analizi citološkog brisa i biopsije leukoplakije, eritroprakije, oralnog lihena, kao i mehanizme oštećenja žljezdanog tkiva izazvanog zračenjem putem istraživanja matičnih stanica.

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata

Student je obavezan nazočiti predavanjima, izraditi i prezentirati seminarski rad te položiti završni ispit.

8. Praćenje⁴⁴ rada studenata

Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	0,6	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,0	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjnjivanje i vrednovanje rada studenta obavljat će se putem aktivnosti na nastavi, ocjene seminarskog rada i ispita, a završna ocjena će biti zbroj ocjena svih elemenata praćenja rada studenta.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Simunović-Soskić M, Pezelj-Ribarić S, Brumini G, Glazar I, Grzić R, Miletić I. Salivary levels of TNF-alpha and IL-6 in patients with denture stomatitis before and after laser phototherapy. Photomed Laser Surg. 2010;28:189-93.
- Wu RQ, Zhao XF, Wang ZY, Zhou M, Chen QM. Novel molecular events in oral carcinogenesis via integrative approaches. J Dent Res 2011;90:561-72.
- Grundmann O, Mitchell GC, Limesand KH. Sensitivity of salivary glands to radiation: from animal models to therapies. J Dent Res. 2009;88:894-903.
- Camberlain TM, Kirkpatrick TC, Rutledge RE. pH changes in external root surface cavities after calcium hydroxide placed 1,3 and 5 mm short of the radiographic apex. Dent Traumatol 2009;25:470-4.
- Moore A, Howley MF, O Connell AC. Treatment of open apex teeth using two types of white mineral trioxide aggregate after initial dressing with calcium hydroxide in children. Dent Traumatol 2011;27:166-73.

⁴⁴VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- Bakland LK, Andreasen JO. Will mineral trioxide aggregate replace calcium hydroxide in treating pulpal and periodontal healing complications subsequent to dental trauma? A review. Dent Traumatol 2012;28:25-32.
- Buser D. 20 Years of Guided bone regeneration. Quintessence Publishing.2009.

11. *Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)*

- Pezelj-Ribarić S, Magasić K, Prpić J, Miletić I, Karlović Z. Tumor necrosis factor-alpha in peripical tissue exudates of teeth with apical periodontitis. Mediators Inflamm. 2007;:69416.
- Corderiro MM., et al. Dental pulp tissue engineering with stem cells from exfoliated deciduous teeth. J Endod. 2008;34:962-9.
- Graunaite I, Lodiene G, Maciulskiene V. Pathogenesis of apical periodontitis: a literature review. J Oral Maxillofacial Res. 2011;2:4.
- JOE Editorial Board. Immunologic reactions and endodontics: an online study guide. J Endod. 2008 May;34(5Suppl):e181-6.
- Brekalo I, Pezelj-Ribarić S, Abram M, Ahel V. Effect of root canal sealers on mouse peritoneal macrophage functions. Folia Microbiol (Praha). 2007;52:95-8.
- Prso IB, Kocjan W, Simić H, Brumini G, Pezelj-Ribarić S, Borčić J, Ferreri S, Karlović IM. Tumor necrosis factor-alpha and interleukin 6 in human periapical lesions. Mediators Inflamm. 2007;2007:38210.
- Choi S, Myers JN. Molecular pathogenesis of oral squamous cell carcinoma: implications for therapy. J Dent Res 2008; 87:14-32.
- Vissink A, Mitchell JB, Baum BJ, Limesand KH, Jensen SB, Fox PC, Elting LS, Langendijk JA, Coppes RP, Reylan ME. Clinical management of salivary gland hypofunction and xerostomia in head-and-neck cancer patients: successes and barriers. Int J Radiat Oncol Biol Phys. 2010;78:983-91.
- Škrinjarić I. Traume zuba u djece. Globus Zagreb 1988.
- Ivančić N. Ozljede zuba u djece. Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2000.(Magistarski rad)
- Rafter M. Apexification: a review. Dent Traumatol 2005;21:1-8.

12. *Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Voditelj će osigurati preslike obvezne literature	1	30

13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

Analiza rezultata anonimne ankete o studentskim stavovima o kvaliteti nastave i izvođača.
Ocjena postavljenih ishoda učenja (znanja putem pismenog dijela ispita, vještina i stavova putem seminarskog rada).

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Davor Kuiš	
Suradnici	Prof. dr. sc. Daniela Kovačević Pavičić, doc. dr. sc. Jelena Prpić, dr. sc. Višnja Katić	
Naziv predmeta	Djelotvornost i učinkovitost dentalne terapije	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Dentalna medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	9+0+7
1. Ciljevi predmeta		
<p>Upoznati polaznike s teoretskim osnovama kliničkih istraživanja u dentalnoj medicini – organizacija i ustroj kliničkog istraživanja te hijerarhija znanstvene snage istih. Posebni osvrt bit će na randomizirani klinički pokus. Upoznati polaznike s važnošću prijave kliničkog istraživanja s obzirom da sve više CC časopisa to traži.</p> <p>Upoznati polaznike s međunarodnim multicentričnim kliničkim istraživanjima (postupak predlaganja i donošenja protokola istraživanja, osmišljavanje informiranog pristanka u skladu s lokalnim propisima, formulari za unošenje podataka i transfer u Excel tablice, "drop-out" ispitanika i prijavljivanje nuspojava, osiguranje, formulari o izbjegavanju sukoba interesa, certifikati potrebni za primjenu novih proizvoda na području države od interesa i dozvole etičkih povjerenstava).</p> <p>Upoznati polaznike s usporedbom između učinka terapije ortodontskih naprava i prosječnih promjena uzrokovanih rastom na koštane, dentalne i mekotkivne strukture te korištenje različitih izvora za praćenje parametara rasta i učinka terapije.</p> <p>Upoznati polaznike s mjerenjem sila vađenja zuba, modifikacijom postojećih instrumenata i dizajnom novih i učinkovitijih.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
upisivanje doktorskog studijskog programa		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Polaznici će znati razlikovati različite vrste kliničkih istraživanja, prepoznati karakteristike randomiziranog kliničkog pokusa i kritički raspravljati o kvaliteti istoga.</p> <p>Polaznici će biti upoznati da se istraživanje može prijaviti prospektivno i retrospektivno, a ako se istraživanje radi na ljudima ili biološkom materijalu potrebna je i dozvola institucijskog Etičkog povjerenstva (Fakultet ili zdravstvena ustanova).</p> <p>Polaznici će biti upoznati s problematikom multicentričnih kliničkih istraživanja.</p> <p>Polaznici će znati nabrojati metode praćenja rasta i učinkovitosti ortodontske terapije; prepoznati prikladne usporedne skupine; opisati metode superponiranja prema referentnim točkama; nabrojati moguće greške pri superponiranju; biti informirani o bazama podataka za praćenje rasta.</p> <p>Polaznici će biti upoznati s novim znanjima o postojećim instrumentima za vađenje zuba i primjena novih tehnika kod vađenja zuba.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
Organizacija, ustroj i hijerarhija znanstvene snage kliničkih istraživanja Randomizirani klinički pokus		

Analiza randomiziranog kliničkog pokusa na primjeru kirurške terapije gingivnih recesija Prijava kliničkog istraživanja (preduvjeti i protokl) Provođenje međunarodnih multicentričnih ispitivanja Metode procjene učinkovitosti ortodontske terapije Mjerenje sila vađenja zuba							
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja			☒ samostalni zadaci			
	☒ seminari i radionice			☐ multimedija i mreža			
	☐ vježbe			☐ laboratorij			
	☐ obrazovanje na daljinu			☐ mentorski rad			
	☐ terenska nastava			☐ ostalo _____			
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Odabrati jedno kliničko istraživanje u dogovoru s nositeljem predmeta ili suradnicima i kritički ga analizirati prema svim sastavnicama kliničkog istraživanja. Izraditi prezentaciju navedenog istraživanja i kritički osvrt te javno iznijeti pred ostalim polaznicima.							
8. Praćenje ⁴⁵ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,75	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,75	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio		Prezentacija seminarskog rada					
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Studenti se potiču aktivno sudjelovati. Seminarski rad će biti baza evaluacije.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Špalj S. Oralna epidemiologija. Rijeka: Sveučilište u Rijeci; 2015. 2. Kuis D, Sciran I, Lajnert V, Snjaric D, Prpic J, Pezelj-Ribaric S, Bosnjak A. Coronally advanced flap alone with connective tissue graft in the treatment of single gingival recession: a long-term randomized clinical trial. J Periodontol 2013; 84: 1576-85. 3. Saltovic E, Lajnert V, Saltovic S, Kovacevic Pavicic D, Pavlic A, Spalj S. Development and validation of a new condition-specific instrument for evaluation of smile esthetics-related quality of life. Esthet Restor Dent. 2017 doi: 10.1111/jerd.12362. [Epub ahead of print] 4. Kovacevic Pavicic D, Kolceg M, Lajnert V, Pavlic A, Brumini M, Spalj S. Changes in quality of life induced by tooth whitening are moderated by perfectionism: a randomized double-blinded placebo-controlled trial. Int J Prosthodont. 2018 [Epub ahead of print] 5. Spalj S, Mroz Tranesen K, Birkeland K, Katic V, Pavlic A, Vandevska-Radunovic V. comparison of activator-headgear and twin block treatment approaches in class II division 1 malocclusion. Biomed Res Int. 2017;2017:4861924. 6. Eliades T, Brantley W. Orthodontic applications of biomaterials. Woodhead Publishing. 2016. 7. Ahel V, Čabov T, Špalj S, Perić B, Jelušić D, Dmitrašinić M. Forces that fracture teeth during extraction with mandibular premolar and maxillary incisor forceps. Br J Oral Maxillofac Surg. 2015;53:982-7							

⁴⁵ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>		
<ol style="list-style-type: none"> Ahel V, Brekalo I, Ahel J, Brumini G. Measurement of tooth extraction forces in upper incisors. Coll Antropol. 2006;30:31-5. Kovacevic Pavicic D, Spalj S, Uhac I, Lajnert V. A cross-sectional study of the influence of tooth color elements on satisfaction with smile esthetics. Int J Prosthodont. 2017;30:156-15. Kovacevic Pavicic D, Pavlic A, Kinkela Devcic M, Lajnert V, Spalj S. Tooth color as a predictor of oral health-related quality of life in young adults. J Prosthodont. 2017 doi: 10.1111/jopr.12666. [Epub ahead of print] 		
<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Špalj S. Oralna epidemiologija. Rijeka: Sveučilište u Rijeci; 2015. e-knjiga	1	30
Voditelj će osigurati preslike obvezne literature.	1	30
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Anonimna strukturirana anketa o kvaliteti nastavnog procesa i izvođačima. Znanja, vještine i stavovi procijenit će se ispitom i seminarskim radom.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Sonja Pezelj Ribarić	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Ivana Brekalo Pršo, doc. dr. sc. Jelena Prpić, dr. sc. Višnja Katić, doc. dr. sc. Mirna Didović Petković	
Naziv predmeta	Svojstva i učinak dentalnih biomaterijala	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Dentalna medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
<p>U dentalno medicinskoj terapiji rabe se kompozitni materijali, kovine, medikamenti te razni pripravci koji mogu djelovati toksično i/ili kao alergeni. Studenti će biti upoznati s definicijom i svojstvima polimernih kompozita općenito, opisom specifičnih kompozita s učestalom primjenom u dentalnoj medicini te korelacijom svojstava i primjene. Cilj predmeta je upoznati studente s tkivnim odgovorima na nove dentalne biomaterijale u <i>in vitro</i> i <i>in vivo</i> uvjetima. Cilj predmeta je prikazati i približiti studentima mogućnosti ispitivanja biokompatibilnosti i mehaničke postojanosti dentalnih biomaterijala. Biti će opisani standardi, metode testiranja i definicije mehaničkih svojstava čvrstoće i tvrdoće, testiranje trenja, površinske hrapavosti i adhezije materijala. Biti će opisane vrste korozije i elektrokemijska testiranja biomaterijala. Omogućiti će se uvid u metode istraživanja primjene hijaluronske kiseline u usnoj šupljini. Studenti će biti upoznati s primjenom biomaterijala u endodonciji, svojstvima endodontskih materijala i djelovanja na živo tkivo, ulogom biomaterijala u regenerativnoj endodonciji i budućnosti bioaktivnih materijala i učinku faktora rasta na matične stanice pulpe.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Studenti će steći uvid o mogućnostima ispitivanja biokompatibilnosti i mehaničke postojanosti dentalnih biomaterijala.</p> <p>Bit će osposobljeni za interpretaciju rezultata studija i osmišljavanje metodologije za ispitivanje tkivnog odgovora na nove dentalne biomaterijale u <i>in vitro</i> i <i>in vivo</i> uvjetima.</p> <p>Savladat će metode proučavanja tkivnog odgovora dentalnih materijala na živo tkivo.</p> <p>Usvojiti će metode proučavanja učinaka primjene na hijaluronske kiseline u usnoj šupljini.</p> <p>Upoznat će se s osnovama metode primjene biomaterijala u endodonciji,</p> <p>Očekivani ishod je i kritično usvajanje znanstvenih rezultata i kliničke primjene dentalnih materijala.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Definicija, svojstva i primjena polimernih kompozita. Tkivni odgovor na nove dentalne biomaterijale u <i>in vitro</i> i <i>in vivo</i> uvjetima. Mogućnost ispitivanja biokompatibilnosti i mehaničke postojanosti dentalnih biomaterijala. Biokompatibilnost i mehanička postojanost dentalnih biomaterijala. Standardi, metode testiranja i definicije mehaničkih svojstava čvrstoće i tvrdoće, testiranje trenja, površinske hrapavosti i adhezije materijala. Vrste korozije i elektrokemijska testiranja biomaterijala. Metode istraživanja primjene hijaluronske kiseline u usnoj šupljini. Primjena biomaterijala u endodonciji, svojstva endodontskih materijala i djelovanja na živo tkivo, uloga biomaterijala u regenerativnoj endodonciji i budućnost bioaktivnih materijala i učinku faktora rasta na matične stanice pulpe.</p>		

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci					
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža					
	☐ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad					
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____					
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Student je obavezan nazočiti predavanjima, izraditi i prezentirati seminarski rad te položiti završni ispit.							
8. Praćenje ⁴⁶ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,1	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	0,9
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenta obavljat će se putem nazočnosti na nastavi, ocjene seminarskog rada i ispita, a završna ocjena će biti zbroj ocjena svih elemenata praćenja rada studenta							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> Brekalo Pršo I, Kocjan W, Šimić H, Brumini G, Pezelj-Ribarić S, Borčić J, Ferreri S, Miletić Karlović I. Tumor necrosis factor–alpha and interleukin 6 in human periapical lesions. Mediators Inflamm, 2007;2007:38210. Pezelj-Ribarić S, Magašić K, Prpić J, Miletić I, Karlović Z. Tumor necrosis factor-alpha in peripical tissue exudates of teeth with apical periodontitis. Mediators Inflamm. 2007;2007:69416. Pezelj-Ribarić S, Prpić J, Miletić I, Brumini G, Simunović Šoškić M, Anić I. Association between oral lichenoid reactions and amalgam restorations. J Eur Acad Dermatol Venereol. 2008;22:1163-7. Katić V, Curković HO, Semenski D, Baršić G, Marušić K, Špalj S. Influence of surface layer on mechanical and corrosion properties of nickel-titanium orthodontic wires. Angle Orthod. 2014;84:1041-8. Katić V, Mandić V, Ježek D, Baršić G, Špalj S. Influence of various fluoride agents on working properties and surface characteristics of uncoated, rhodium coated and nitrified nickel-titanium orthodontic wires. Acta Odontol Scand. 2015;73:241-9. Mueller A, Fujioka-Kobayashi M, Mueller H-D, Lussi A, Sculean A, Schmidlin PR, Miron RJ. Effect of hyaluronic acide on morphological changes to dentin surfaces and subsequent effect on periodontal ligament cell survival, attachment and spreading. Clin Oral Investig. 2017;21:1013-9. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> Katić V, Špalj S. Ispitivanje svojstava materijala za uporabu u dentalnoj medicini. Medicina Fluminensis 2014;50:268–78. Ivanković Buljan Z, Pezelj Ribarić S, Abram M, Ivanković A, Špalj S. In vitro oxidative stress induced by conventional and self-ligating brackets. Angle Orthod. 2012;82:340-5. Kuiš D, Prpić J, Mišković I, Bošnjak A, Pezelj-Ribarić S. Connective tissue graft versus acellular dermal matrix – 1 year follow-up, a case report. J Clin Periodontol 2015;42: 214. 							

⁴⁶ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Voditelj će osigurati preslike obvezne literature	1	30
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Analiza rezultata završnog ispita i seminarskog rada za procjenu postavljenih ishoda učenja (znanja, vještina i stavova) te anonimne strukturirane ankete za procjenu studentskih stavova o nastavniku i nastavi.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Stjepan Špalj	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Irena Glažar, prof. dr. sc. Renata Gržić, dr. sc. Višnja Katić, dr. sc. Romana Peršić Bukmir, dr. sc. Magda Trinajstić Zrinski, dr. sc. Martina Žigante, dr. sc. Martina Brumini	
Naziv predmeta	Javnozdravstveni aspekt dentalne medicine	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Dentalna medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+4
1. Ciljevi predmeta		
<p>Kroz vlastita iskustva i znanstvenu aktivnost predstaviti studentima epidemiološke metode za nadzor oralnog zdravlja, bolesti i kvalitete života. Upoznati s načinima utvrđivanja indikatora rizika za nastanak i razvoj oralnih bolesti. Ukazati na važnosti izučavanja socioekonomskih čimbenika, općeg zdravstvenog stanja i navika u nastanku i razvoju oralnih bolesti. Pojasniti način izučavanja prediktora traženja terapije te prediktora uspjeha terapije radi kreiranja smjernica za usmjeravanje limitiranih sredstava sustava javnog zdravstva u izbor pacijenata koji će od nje imati najveći benefit. Upoznavanje s analizom zdravstvenog sustava te izradom strategije promocije oralnog zdravlja i prevencije oralnih bolesti. Ukazati na načine planiranja oralnozdravstvenih intervencija u zajednici.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upis poslijediplomskog doktorskog studijskog programa		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Razlikovati epidemiološke metode i tipove istraživanja. Znati kritički pristupiti odabiru indeksa za nadzor oralnog zdravlja, bolesti i kvalitete života. Razumjeti načine analize i planiranja u zdravstvu. Na temelju analize zdravstvenih potreba i zdravstvenog sustava osmisliti javnozdravstvenu intervenciju. Kritički analizirati provedeno epidemiološko istraživanje.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Biopsihosocijalni model oralnog zdravlja. Epidemiološke metode i ustroj istraživanja. Psihosocijalni aspekt narušenog oralnog zdravlja i dentofacijalne estetike. Prepoznavanje i analiza oralnozdravstvenih potreba u specifičnim populacijama, prediktori traženja terapije i čimbenici koji utječu na uspjeh terapije. Javnozdravstveni aspekt karijesa i apikalnog parodontitisa Javnozdravstveni aspekt bolesti oralnih sluznica i parodonta Javnozdravstveni aspekt malokluzija Javnozdravstveni aspekt starenja – analiza oralnozdravstvenih potreba starijih osoba. Intervencije i strategije promocije oralnog zdravlja i prevencija bolesti u specifičnim populacijama. Oralnozdravstvena politika, financiranje i upravljanje.</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	■ predavanja	■ samostalni zadaci

☒	seminari i radionice	☐	multimedija i mreža
☐	vježbe	☐	laboratorij
☒	obrazovanje na daljinu	☐	mentorski rad
☐	terenska nastava	☐	ostalo _____
6. Komentari		Dio nastave održat će se putem e-kolegija na platformi Merlin.	
7. Obaveze studenata			
Redovno pohađanje nastave, izrada seminarskog rada i završni ispit. Korištenje sadržaje e-kolegija na platformi Merlin.			
8. Praćenje⁴⁷ rada studenata			
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	
Portfolio			
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu			
Studenti se potiču na aktivno sudjelovanje u grupnom radu i seminarima. Provjera znanja na testu i izrađenog seminarskog rada se koriste kao baza za ocjenjivanje.			
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)			
<p>Špalj S. Oralna epidemiologija. Rijeka: Medicinski fakultet; 2015.</p> <p>Glažar I, Urek MM, Brumini G, Pezelj-Ribaric S. Oral sensorial complaints, salivary flow rate and mucosal lesions in the institutionalized elderly. J Oral Rehabil. 2010;37:93-9.</p> <p>Glažar I, Muhvić Urek M, Kuiš D, Prpić J, Mišković I, Kovačević Pavičić D, Pezelj-Ribaric S. Salivary flow rate, oral yeast colonization and dental status in institutionalized and non-institutionalized elderly. Acta Clin Croat. 2016;55:390-5.</p> <p>Špalj S, Katic V, Vidaković R, Šljaj M, Šljaj M. History of orthodontic treatment, treatment needs and influencing factors in adolescents in Croatia. Cent Eur J Public Health. 2016;24:123-7.</p> <p>Spalj S, Slaj M, Varga S, Strujic M, Slaj M. Perception of orthodontic treatment need in children and adolescents. Eur J Orthod. 2010;32:387-94.</p> <p>Persić R, Kqiku L, Brumini G, Husetić M, Pezelj-Ribaric S, Brekalo Prso I, Städtler P. Difference in the periapical status of endodontically treated teeth between the samples of Croatian and Austrian adult patients. Croat Med J. 2011;52:672-8.</p>			
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)			
<p>Peršić Bukmir R, Jurčević Grgić M, Brumini G, Spalj S, Pezelj-Ribaric S, Brekalo Pršo I. Influence of tobacco smoking on dental periapical condition in a sample of Croatian adults. Wien Klin Wochenschr. 2016;128:260-5.</p> <p>Spalj S, Novsak A, Bilobrck P, Katic V, Trinajstić Zrinski M, Pavlic A. Mediation and moderation effect of the big five personality traits on the relationship between self-perceived malocclusion and psychosocial impact of dental esthetics. Angle Orthod. 2016;86:413-20.</p> <p>Špalj S, Lajnert V, Ivanković L. The psychosocial impact of dental aesthetics questionnaire-translation and cross-cultural validation in Croatia. Qual Life Res. 2014;23:1267-71.</p> <p>Pine C, Harris R. Community oral health. Berlin: Quintessenz; 2007.</p> <p>Burt BA, Eklund SA. Dentistry, dental practice, and the community. 6th ed. Philadelphia: Saunders; 2005.</p>			

⁴⁷ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Chattopadhyay A. Oral health epidemiology: principles and practice. Sudbury: Jones and Barlett Publishers; 2011.		
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Špalj S. Oralna epidemiologija. Rijeka: Medicinski fakultet; 2015. (e-knjiga)	1	30
Voditelj će osigurati preslike obvezne literature	1	30
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Anonimna strukturirana anketa kojom studenti ocjenjuju rad nastavnika i kvalitetu nastnog procesa. Ishodi učenja (znanja, vještine i kompetecije) procijenit će se analizom pismenog ispita i seminarskog rada.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Alen Braut	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Zoran Kovač, nasl. doc. dr. sc. Barbara Mady Maričić, doc. dr. sc. Sven Maričić, dr. sc. Damir Šnjarić, dr. sc. Jelena Vidas Hrستیć	
Naziv predmeta	Eksperimentalni modeli u dentalnoj medicini	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Dentalna medicina“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
<p>Kolegij Eksperimentalni modeli u dentalnoj medicini imaju za cilj upoznavanje sudionika s najnovijim znanstvenim modelima koji prelaze granice između dentalne medicine i dostignuća u tehničkim područjima. Medicinska pitanja koja se postavljaju u polju dentalne medicine ponekad ne mogu odgovoriti putem <i>in vivo</i> modela, pa je stoga potreban umjetni model. Kako bi model bio koristan u kliničkoj primjeni, mora se prilagoditi što bliže stvarnim kliničkim slučajevima. Da bi se modeli prilagodili nužno je opsežno znanje o patološkim procesima koje želimo predstaviti i tehničkim mogućnostima tehnološkog modela za izradu uređaja i softvera. Patološki i fiziološki procesi koji se javljaju unutar i izvan zuba, u okolnim tkivima, mogu se detektirati klasičnim rendgenskim snimkama, RVG, CT, CBCT i mjerača električnih impedancija (apex lokatori, detektori karijesa, itd.). Tumačenje prikupljenih dijagnostičkih rezultata je važno kako bi ispravno ekstrapolirali u model radi postizanja modela koji oponašaju živi organizam. Moderni materijali imaju svojstva slična živom tkivu, ali moraju biti pravilno ugrađeni kako bi se postigli željeni rezultati. Pravilna implementacija je bitna za dugoročni uspjeh.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Osnovno znanje korištenja računala i metoda statističke analize		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Znati analizirati raznovrsne softverime dostupne na tržištu, znati koristiti skener, 3D pisač, rukovati uređajima za planiranje. Izvođenje osnovnih zadataka, vrednovanje proizvedenih modela po usporedbi s mjerenjem i reverznom inženjeringom. Teorijska primjena modela u kliničke slučajeve.		
4. Sadržaj predmeta		
Analiziranje i provođenje obrnutog inženjeringa koristeći kliničke slučajeve i procese, upoznavanje softvera operacijskih skenera, 3D pisača, Priprema digitalnih modela za skeniranje, formata skeniranih modela za komunikaciju na daljinu, izrada 3D modela na 3D pisačima, fotometrijska analiza prije i izrada modela te izračunavanje točnosti i korisnosti modela		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Studenti su dužni biti prisutni na predavanjima, pisati i predstaviti seminar te položiti završni ispit.							
8. Praćenje ⁴⁸ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	0,6	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,0	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ocjenjivanje i vrednovanje studentskog rada provodit će se kroz prisutnost studenata, ocjenjivanje seminarskog rada i prezentaciju te završni ispit. Konačna ocjena će biti sažeti stupanj svih studentskih aktivnosti i postignuća tijekom kolegija.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Šnjarić D, Čarija Z, Braut A, Halaji A, Kovačević M, Kuiš D. Irrigation of human prepared root canal—ex vivo based computational fluid dynamic analysis. Croat Med J. 2012;53:470-9.							
2. Hsu SSP, Gateno J, Bell RB, Hirsch DL, Markiewicz MR, et al. Accuracy of a computer-aided surgical simulation protocol for orthognathic surgery: a prospective multicenter study. J Oral Maxillofac Surg. 2013;71:128-42.							
3. Swenen GRJ. 3D Virtual treatment planning of orthognathic surgery. Berlin: Springer-Verlag; 2017.							
4. Glavičić S, Anić I, Braut A, Miletić I, Borčić J. Vertical force and torque analysis during mechanical preparation of extracted teeth using hand ProTaper instruments. Aust Endod J. 2011;37:51-5.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Graber. Orthodontics: current principles and techniques, sixth edition. St. Louis: Elsevier; 2016.							
2. Aboul-Hosn Centenero S, Hernández-Alfaro F. 3D planning in orthognathic surgery: CAD/CAM surgical splints and prediction of the soft and hard tissues results. Our experience in 16 cases. J Craniomaxillofac Surg. 2012;50:162-8.							
3. Borčić J, Anić R, Urek MM, Petricević N, Nola-Fuchs P, Catić A, Smojver I. 3-D stress analysis in first maxillary premolar. Coll Antropol. 2007;31:1025-9.							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov				Broj primjeraka		Broj studenata	
Voditelj će osigurati preslike obvezne literature				1		30	
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Analiza anonimne ankete kojima studenti nakon završetka kolegija iskazuju svoj o organizaciji nastave, sadržaja kolegija i aktivnosti nastavnika. Pismenim ispitom i seminarskim radom procijenit će se postavljeni ishodi učenja.							

⁴⁸ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Branko Kolaric	
Suradnici	Doc. sc. Morana Tomljenovic, doc. dr. sc. Lovorka Bilajac	
Naziv predmeta	Epidemiološka istraživanja	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	12+4+8
1. Ciljevi predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> - metodološka izobrazba studenata za pripremu i provedbu znanstvenog istraživanja - diskusija o značenju znanstvenog doprinosa - priprema studenata za prijavu teme doktorskog rada (definiranje hipoteza, ciljeva i znanstvenog doprinosa disertacije) 		
2. Uvjeti za upis predmeta		
nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - klasificiranje dizajna epidemioloških istraživanja - opisati dizajn javnozdravstvenih istraživanja - raspravljati i kritički analizirati znanstvene radove - izračunati veličinu uzorka potrebnog za istraživanje - razlikovati načine uzorkovanja pri provedbi znanstvenog populacijskog istraživanja - isplanirati dizajn i plan vlastitog istraživanja (poželjno teme disertacije) - opisati slučajne i sistemske pogreške prilikom generalizacije rezultata dobivenih istraživanjem na uzorku populacije 		
4. Sadržaj predmeta		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vrste epidemioloških istraživanja (hijerarhijski) P 2. Uzročno-posljedična povezanost P 3. Potrebna veličina uzorka za populacijska istraživanja P+V 4. Pogreške u istraživanjima P+S 5. Izrada plana istraživanja V+S 6. Javnozdravstvena istraživanja P+V 		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☒ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		

Studenti su obavezni prisustvovati najmanje 70% organizirane grupne nastave te pripremiti seminarski rad i portfolio istraživanja							
8. Praćenje⁴⁹ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,3	Referat		Praktični rad	
Portfolio	1						
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Studentska aktivnost pratit će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost na vježbama i seminarima), kontinuirano će se pratiti napredak, a za završni ispit studenti će pripremiti portfolio vlastitog istraživanja.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Kolčić I, Vorko-Jović A. Epidemiologija. Medicinska naklada.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Gordis L. Epidemiology. Elsevier. Rothman JK, Greenland S, Lash TL. Modern Epidemiology. Lippincott, Williams and Wilkins. Doricic R, Coric T, Tomljenovic M, Lakoseljac D, Muzur A, Kolaric B. Mortality Characteristics of Two Populations in the Northern Mediterranean (Croatia) in the Period 1960–2012: An Ecological Study. Int J Environ Res Public Health. 15, 2591, 2018. Kolarić.B. Izvori pogrešaka u populacijskim istraživanjima. U Statistička analiza medicinskih podataka. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 2004							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Analiza uspješnosti testova po pitanjima i područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja							

⁴⁹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Vanja Tešić	
Suradnici		
Naziv predmeta	Epidemiologija malignih bolesti	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
Cilj je upoznati polaznike studija sa suvremenim spoznajama iz područja epidemiologije malignih bolesti i planiranja preventivnih mjera.		
2. Uvjeti za opis predmeta		
/		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Navesti epidemiološke značajke vodećih malignih bolesti, rasprostranjenosti, učestalosti i smrtnosti Opisati sustave praćenja malignih bolesti Razlikovati izvore informacija Identificirati čimbenike rizika i protektivne čimbenike Objasniti principe organizacije, provođenja i evaluacije programa probira Interpretirati prediktivne modele		
4. Sadržaj predmeta		
Epidemiološke značajke malignih bolesti. Specifični aspekti epidemiologije malignih bolesti: klasifikacija, registar za rak, metode dugoročnog praćenja. Izvori informacija i korištenje indikatora. Analitička epidemiologija malignih bolesti. Interpretacija rezultata istraživanja. Genetska epidemiologija. Čimbenici rizika i protektivni čimbenici. Mogućnosti prevencije. Teorija programa probira, kriteriji, ciljevi, evaluacija. Epidemiološke osnove prediktivnih modela za maligne bolesti.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Obavezno pohađanje nastave i izrada seminarskih radova temeljenih na pretraživanju dostupne literature.		

8. Praćenje ⁵⁰ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	1	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,5	Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Studentska aktivnost pratit će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost), kontinuirano će se pratiti znanje, a za završni ispit studenti će pripremiti esej sa zadanom temom.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> Puntarić D, Ropac D, Jurčev-Savičević A (urednici) i sur. Javno zdravstvo. Medicinska naklada, Zagreb, 2014. Ferlay J, Soerjomataram I, Ervik M, Dikshit R, Eser S, Mathers C, Rebelo M, Parkin DM, Forman D, Bray, F. GLOBOCAN 2012 v1.0, Cancer Incidence and Mortality Worldwide: IARC CancerBase No. 11. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer; 2013. Torre, L. A., Bray, F., Siegel, R. L., Ferlay, J., Lortet-Tieulent, J. and Jemal, A. Global cancer statistics, 2012. CA: A Cancer Journal for Clinicians, 2015. 65: 87–108. doi:10.3322/caac.21262 WHO. Cancer control: knowledge into action: WHO guide for effective programmes. WHO Geneva 2007. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> Tešić V, Kolaric B, Znaor A, Kusacic Kuna S, Brkljacic B. Mammographic Density and Estimation of Breast Cancer Risk in Intermediate Risk Population. The Breast Journal 2013; 19:71-78. Kusačić Kuna S, Samardžić T, Tešić V, Medvedec M, Kuna K, Bračić I, Dodig D.: Thyroid remnant ablation in patients with papillary cancer: a comparison of low, moderate, and high activities of radioiodine. Nucl Med Commun. 2009; 30:263-9. Brkljačić B, Divjak E, Tomasović- Lončarić Č, Tešić V, Ivanac G. Shear-wave sonoelastographic features of invasive lobular breast cancers. CMJ 2016; 57: 42-50. Hashim D, Boffetta P, La Vecchia C, Rota M, Bertuccio P, Malvezzi M, Negri E. The global decrease in cancer mortality: trends and disparities. Ann Oncol. 2016. 							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja							

⁵⁰ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Tomislav Rukavina	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev, doc. dr. sc. Lovorka Bilajac, doc. dr. sc. Morana Tomljenović	
Naziv predmeta	Zarazne bolesti kao suvremeni javnozdravstveni izazov	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	5+0+10
1. Ciljevi predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> - izobrazba studenata o izmijenjenim odnosima čovjeka, mikroorganizama i okoliša u suvremenom svijetu - upoznavanje studenata s čimbenicima suvremenog načina života od utjecaja na epidemiologiju zaraznih bolesti - upoznavanje studenata s inovativnim rješenjima i novim mogućnostima za borbu protiv zaraznih bolesti 		
2. Uvjeti za upis predmeta		
nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - sintetizirati promjene u međuodnosu čovjeka, mikroorganizama i okoliša u suvremenom svijetu - povezati karakteristike gore navedenih čimbenika na epidemiologiju zaraznih bolesti - pronaći relevantne izvore s ciljem praćenja aktualne epidemiološke situacije zaraznih bolesti - klasificirati primjere emergentnih i re-emergentnih zaraznih bolesti u posljednjih nekoliko desetljeća - objasniti istraživanja emergentnih i re-emergentnih uzročnika zaraznih bolesti - opisati dijagnostičke, terapijske i protuepidemijske strategije za suzbijanje emergentnih i re-emergentnih zaraznih bolesti - raspraviti i kritički analizirati znanstvene radove 		
4. Sadržaj predmeta		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Demografske promjene od značaja za epidemiologiju zaraznih bolesti P+S 2. Izmijenjena svojstva mikroorganizama P+S 3. Utjecaj razvoja suvremene civilizacijske na globalne promjene fizičkih, kemijskih, socijalnih i klimatskih odrednica s utjecajem na međuodnos čovjeka i mikroorganizama P+S 4. Emergentni i Re-emergentni mikroorganizmi P+S 5. Evolucija zaraznih bolesti u 21. stoljeću i razvoj novih dijagnostičkih, terapijskih i protuepidemijskih strategija za suzbijanje emergentnih i re-emergentnih zaraznih bolesti P+S 6. Relevantni izvori za praćenje aktualne globalne epidemiološke situacije zaraznih bolesti P+S 		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža

		☐ vježbe			☐ laboratorij
		☒ obrazovanje na daljinu			☒ mentorski rad
		☐ terenska nastava			☐ ostalo _____
6. Komentari					
7. Obaveze studenata					
Studenti su obavezni prisustvovati najmanje 70% organizirane grupne nastave te pripremiti seminarski rad te nacrt istraživanja na zadanu temu					
8. Praćenje ⁵¹ rada studenata					
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	Istraživanje
Projekt	0,8	Kontinuirana provjera znanja	0,5	Referat	Praktični rad
Portfolio					
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu					
Studentska aktivnost pratit će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost na seminarima), kontinuirano će se pratiti napredak, a za završni ispit studenti će pripremiti nacrt vlastitog istraživanja.					
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)					
Kolčić I, Vorko-Jović A. Epidemiologija. Medicinska naklada.					
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)					
Gordis L. Epidemiology. Elsevier. Rothman JK, Greenland S, Lash TL. Modern Epidemiology. Lippincott, Williams and Wilkins. Communicable Disease Investigation Reference Manual, World Health Organization. International Health Regulations. 2005.; http://www.who.int/ihr/en/ WHO Recommended Strategies for the Prevention and Control of Communicable Diseases					
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu					
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata	
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija					
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja te izlazna znanja i vještine studenata.					

⁵¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev	
Suradnici	Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac, dr. sc. Darko Roviš	
Naziv predmeta	Javnozdravstvene intervencije	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	6+4+6
1. Ciljevi predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> - metodološka izobrazba studenata za pripremu i provedbu javnozdravstvenih intervencija - diskusija o značenju javnozdravstvenih intervencija - priprema studenata za kritičko promišljanje o javnozdravstvenim intervencijama u zajednici 		
2. Uvjeti za upis predmeta		
nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - opisati dizajn javnozdravstvenih intervencija - raspraviti i kritički analizirati postojeće javnozdravstvene intervencije - pripremiti okruženje za javnozdravstvenu intervenciju - dizajnirati i samostalno isplanirati javnozdravstvenu intervenciju - interpretirati utjecaj javnozdravstvenih intervencija u populaciji 		
4. Sadržaj predmeta		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Definicija i aspekti javnozdravstvenih intervencija u zajednici P 2. Primjeri dobre prakse P 3. Osmišljavanje javnozdravstvenih intervencija S+V 4. Odabir javnozdravstvene intervencije S 5. Izrada i provedba javnozdravstvene intervencije V 		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☒ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Studenti su obavezni prisustvovati najmanje 70% organizirane grupne nastave te pripremiti seminarski rad i portfolio istraživanja		

8. Praćenje ⁵² rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	1
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Studentska aktivnost pratit će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost na vježbama i seminarima), kontinuirano će se pratiti napredak, a za završni ispit studenti će pripremiti portfolio vlastitog istraživanja.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Puntarić, Dinko ; Ropac, Darko ; Jurčev-Savičević, Anamarija. Naslov: Javno zdravstvo. Izdavač: Medicinska naklada. Kolčić I, Vorko-Jović A. Epidemiologija. Medicinska naklada.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Franse, CB.; Grieken, A; Alhambra-Borrás, T; Valía-Cotanda, E; Staveren, R van; Rentoumis, T; Markaki, A; Bilajac, L; Vasiljev Marchesi, V; Rukavina, T; Verma, A; Williams, G; Koppelaar, E; Martijn, R; Voorham, A.J.; Mattac, F; Garcés-Ferrerb, RJ; Raat, H. The effectiveness of a coordinated preventive care approach for healthy ageing (UHCE) among older persons in five European cities: A pre-post controlled trial. International journal of nursing studies. 88 (2018) ; 153-162. 2. Roviš, D; Černelič Bizjak, M; Vasiljev Marchesi, V; Petelin, A; Jenuš, T; Vidic, S; Drevenšek, G; Jenko Pražnikar, Z. Increased Risk-Taking Behaviour and Brain-Derived Neurotrophic Factor Val66Met Polymorphism Correlates to Decreased Serum Brain-Derived Neurotrophic Factor Level in Heroin Users. European addiction research. 24 (2018) , 4; 189-200. 3. Bilajac, L; Vasiljev Marchesi, V; Tešić, V; Rukavina, T. Life satisfaction, optimism and social capital as predictors of mental health of the recipients of financial welfare from the state. Psychiatria Danubina. 26 (2014) ; 435-441. 4. Franse, CB.; Voorham, A J.J.; van Staveren, R; Koppelaar, E; Martijn, R; Valía-Cotanda, E; Alhambra-Borrás, T; Rentoumis, T; Bilajac, L; Vasiljev Marchesi, V; Rukavina, T; Verma, A; Williams, G; Clough, G; Garcés-Ferrer, J; Mattace Raso, F; Raat, H. Evaluation design of Urban Health Centres Europe (UHCE): preventive integrated health and social care for community dwelling older persons in five European cities. BMC Geriatrics. 17 (2017) ; 209-1-209-8.. 							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja te izlazna znanja i vještine studenata.							

⁵² **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Nasl. doc. dr. sc. Nataša Janev Holcer	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev	
Naziv predmeta	Javnozdravstveni odgovor na izvanredna stanja (prirodne, tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće)	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	11+2+3
1. Ciljevi predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> - Definirati i opisati cjelovitu problematiku, kritične točke i specifičnosti javnozdravstvenog djelovanja u izvanrednim stanjima - Definirati poremećaje koji nastaju u lokalnoj zajednici uslijed djelovanja izvanrednih okolnosti - Izdvojiti i analizirati utvrđene javnozdravstvene protokole djelovanja za pravovremenu organizaciju javnozdravstvenog sustava i intervencije s ciljem zaštite zdravlja stanovnika - Raščlaniti probleme, kritične točke i predložiti javnozdravstvene intervencije koje doprinose uspostavljanju normalizacije života na pogođenom području s naglaskom na javnozdravstvenu perspektivu - Detaljno analizirati i raščlaniti čimbenike ostvarivanja i prepreke ostvarenju javnozdravstvenih mjera pri izvanrednim stanjima - Izraditi plan rješavanja pojedinih javnozdravstvenih problema koji se javljaju pri izvanrednim stanjima poput osiguranja zdravstveno ispravne vode za piće, osiguranja zdravstveno ispravne hrane, provedba mjera sanacije, provedba mjera za sprječavanje nastajanja i širenja zaraznih bolesti, provedba mjera za očuvanje zdravlja stanovništva, zbrinjavanje otpada, itd. - Usporediti značaj svakog pojedinog problema na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini i komparirati navedene parametre - Definirati i izraditi plan krizne komunikacije pri izvanrednim stanjima 		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - Nakon odslušanog predmeta studenti će moći: - iskazati/izreći definiciju izvanrednih stanja; - pravilno navesti ključne točke i situacije u odabranim izvanrednim okolnostima; - prikupljati, analizirati, klasificirati i sintetizirati relevantne informacije i znanja o provedenim javnozdravstvenim mjerama pri izvanrednim stanjima; - protumačiti i interpretirati štetne čimbenike i savjetovati izloženu populaciju (bolesnu, zdravu) te ne izloženu populaciju u riziku o preventivnim mjerama zaštite zdravlja u izvanrednim okolnostima; 		

- identificirati osjetljive skupine u populaciji (djeca, starije osobe i imunokompromitirani bolesnici, kronični bolesnici) sa specifičnim potrebama;
- prepoznati zdravstvene potrebe posebnih populacijskih skupina i odgovarajuće javnozdravstvene mjere koje je potrebno poduzeti za zaštitu zdravlja ljudi;
- valorizirati stečena znanja, vještine i kompetencije s ciljem primjene koncepta provedbe javnozdravstvenih mjera pri izvanrednim stanjima;
- kritički interpretirati istraživanja organizacije i značajne javnozdravstvene intervencije u slučajevima izvanrednih stanja;
- primjeniti i prikazati alate za krizne komunikacije pri izvanrednim stanjima;
- povezati osnovne sektore važne za koordiniranu procjenu i važnost zajedničkog djelovanja pri izvanrednim stanjima.

4. Sadržaj predmeta

Izvanredna stanja (prirodne, tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće) predstavljaju stanja u kojem je zdravstveni sustav preopterećen, a narušena je ravnoteža između potreba i mogućnosti javnozdravstvenog sustava.

Kvaliteta javnozdravstvenog plana mjeri se vremenom odgovora i kapacitetima „spremnosti sustava“.

Procedure i protokoli trebaju biti unaprijed određeni što rezultira manjim brojem ili izostajanjem bolesti i smrti. Planovi za izvanredna stanja trebaju odgovoriti i na pitanja: je li razina priprema za izvanredna stanja odgovarajuća, hoće li javnozdravstveni odgovor biti dovoljan i hoće li biti u punoj funkciji. Sva ta pitanja moraju biti razrađena prema predvidivom tipu određenom tipu izvanrednih stanja i najgorem scenariju.

Izvanredna stanja (definicija, klasifikacija) P

Zakonodavni okvir izvanrednih stanja P

Komunikacija u izvanrednim stanjima P + V

Uspostavljeni protokoli za izvanredna stanja u RH P + S

Poplave P + S

Potresi P + S

Kemijske/industrijske nesreće P + S

Humanitarne krize P + S

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata

Studenti su obavezni prisustvovati na najmanje 70% organizirane grupe nastave, aktivno sudjelovati tijekom izlaganja tema te pripremiti seminarski rad na zadanu temu i prezentirati ga.

8. Praćenje⁵³ rada studenata

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	

⁵³ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
<i>9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu</i>							
Studentska aktivnost i napredak će se kontinuirano pratiti tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost na vježbama). Studenti će pripremiti seminarski rad na zadanu temu.							
<i>10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
Skripta Socijalna medicina, Katedra za socijalnu medicinu i epidemiologiju Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci							
<i>11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
Ispisi predavanja, dokumenti SZO i EU vezani za tematiku, a sve potrebne materijale će prirediti voditelj predmeta.							
<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>							
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata			
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>							
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja. Analizira se uspješnost studenata na vježbama i rješavanju seminarskog rada gdje se kritički prikazuje rješavanje zadane teme u skladu s postavljenim ishodima učenja.							

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Morana Tomljenović	
Suradnici	Prof. dr. sc. Branko Kolarić	
Naziv predmeta	Cijepljenje	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> - upoznati polaznike s kriterijima za uvođenje masovnog programa cijepljenja - prikazati analizu tzv. “antivakcinalnog pokreta“ - razvijati promišljanja i stavove studenata o programu cijepljenja 		
2. Uvjeti za upis predmeta		
nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - raspraviti i interpretirati pojavu skepse prema cijepljenju (eng.hesitancy) - prirediti temelje za raspravu polaznika u komunikaciji s javnošću i roditeljima djece u programu cijepljenja 		
4. Sadržaj predmeta		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Povijesni razvoj u uspjesi uvođenja cijepljenja protiv zaraznih bolesti P 2. Masovni program cijepljenja P 3. Antivakcinalni pokret i skepsa prema cijepljenju S 4. Komunikacija o cijepljenju s roditeljima djece koja su u programu cijepljenja i sa zainteresiranom javnošću S 		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Studenti su obavezni prisustvovati najmanje 70% organizirane grupne nastave te pripremiti esej za ispit.		
8. Praćenje⁵⁴ rada studenata		

⁵⁴ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	1,3	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	0,5	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Studentska aktivnost pratit će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost na predavanjima i seminarima), kontinuirano će se pratiti napredak, a za završni ispit studenti će pripremiti esej na zadanu temu.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Plotkin S, Orenstein W, Offit P, Edwards KM. Vaccines. Elsevier.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Lovic Makaric Z, Kolaric B, Tomljenovic M, Posavec M. Attitudes and beliefs related to childhood vaccinations among parents of 6 years old children in Zagreb, Croatia. Vaccine. 36:7530–5, 2018.

Kaic B, Gjenero-Margan I, Brzovic M, Lakoseljic D, Aleraj B, Nemeth-Blazic T, Kolaric B, Macolic-Sarinic V, Simunovic A, Pavlic J. Vaccine regulations in Croatia. Coll Antropol. 31(Suppl 2):117–20, 2007.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Gordana Blagojević Zagorac	
Suradnici		
Naziv predmeta	Ekonomika zdravstva	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	16+8+0
1. Ciljevi predmeta		
<p>Zdravstveni sustav je kompleksan javni sustav i stalno se mijenja, u skladu s novim trendovima u tehnologiji, vrstama prevalentnih bolesti, društvenim i ekonomskim okolnostima. Da bi se sustavom moglo kvalitetno upravljati potrebno ga je razumjeti te razumjeti načine prilagodbe sustava na izazove 21. stoljeća. Cilj predmeta jest upoznati studente s osnovama ekonomskih principa važnih za funkcioniranje i upravljanje zdravstvenim sustavom te pružiti holistički pogled na zdravstveni sustav kao na javni sustav kojeg karakteriziraju mnoge osobitosti, koji se susreće s ozbiljnim izazovima, ali i predstavlja okosnicu društvenog i ekonomskog razvoja države. Također, cilj je studentima prikazati kako odluke o financiranju i organiziranju zdravstva utječu na ponašanje dionika u sustavu zdravstva i tako utječu na uspješnost sustav. Konačno, cilj je studentima dati pregled alata kojima se zdravstveni sustavi razvijenih zemalja služe kako bi upravljali sustavom u željenom smjeru.</p> <p>Kako bi se ostvario cilj, potrebno je prvo razumjeti kako sustav zdravstva u Hrvatskoj funkcionira i razumjeti kako se razlikuje od zdravstvenih sustava pojedinih razvijenih zemalja EU, te koje ga društvene prilike oblikuju. Važno je razumjeti da se zdravstveni sustav može «dizajnirati» na različite načine (dapače, svaki je zdravstveni sustav u EU jedinstven) te je važno razmotriti različite uspješne organizacijske oblike. Osim organizacije zdravstva, potrebno je razumjeti i posebnosti zdravstvenog sustava u odnosu na druge javne sustave – poput solidarnosti, prisutnosti moralnog hazarda, asimetrične informacije, agentskih odnosa – koji determiniraju dinamiku i motiviraju (čak i uvjetuju) ponašanje dionika u zdravstvu.</p> <p>Iako je to javni sustav, zdravstvo funkcionira na osnovama ponude i potražnje – kao i svaki drugi sustav - no uz iznimno visok udio državne regulacije. Razinu «proizvodnje» i potrošnje zdravstvenih usluga u jednoj mjeri određuje država, a u drugoj mjeri određuju pružatelji zdravstvenih usluga i sami pacijenti. Osim ponude i potražnje, važan ekonomski koncept kojeg je potrebno razumjeti jest trošak te nastavno na troškove – modele financiranja zdravstvenog sustava. Različiti modeli financiranja zdravstva imaju različite učinke na razinu troškova, ali i na razinu ponude i potražnje za zdravstvenim uslugama. Različiti oblici zdravstvenog osiguranja također značajno utječu na razinu ponude i potražnje, a samim time i na razinu troškova u zdravstvu. Pitanje optimalne kombinacije modela zdravstvenog osiguranja i financiranja koje dovodi u ravnotežu ponudu i potražnju za zdravstvenim uslugama, a samim time i troškove zdravstva, jest ključno u raspravi o održivom zdravstvu.</p> <p>Uspješnost zdravstvenog sustava u smislu učinkovitosti (efficiency) i razine jednakosti (equity) u pristupu, vrsti i kvaliteti usluga koje jamči svim pacijentima možemo mjeriti i pratiti (makro razina). Zdravstvene ishode pojedinih zdravstvenih usluga također je moguće izmjeriti i pratiti (mikro razina), te ih uključiti u ekonomske</p>		

evaluacije zdravstvenih tehnologija. Dobiveni podaci važan su alat za upravljanje zdravstvom, a ovim predmetom studentima će se predstaviti najvažniji alati.

Konačno, kao što je već rečeno, sustav zdravstva mijenja se u skladu s promjenama u strukturi bolesti, demografskim i tehnološkim promjenama. Prevalentnost kroničnih bolesti u populaciji i multiborbiditeta utječu na rast troškova zdravstva i zahtijevaju promjenu u paradigmi (npr. uvođenje sustava integrirane skrbi ili eng. patient centered care) jer mijenjaju vrstu potražnje za zdravstvenim uslugama te mijenjaju uloge, obveze i očekivanja pacijenata i obitelji (pacijent prestaje biti pasivni primatelj skrbi). S druge strane, nove (komunikacijske) tehnologije mogu pomoći u pružanju kvalitetnije skrbi i doprinijeti smanjenju troškova u zdravstvu.

2. Uvjeti za opis predmeta

Nema uvjeta

3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da će studenti moći objasniti organizaciju zdravstvenog sustava u Hrvatskoj, usporediti najvažnije značajke zdravstvenog sustava u Hrvatskoj s ostalim razvijenim zemljama EU, te opisati najvažnije društveno-ekonomske okolnosti koje oblikuju sustav. Studenti će identificirati i prepoznati koncepte asimetrične informacije, moralnog hazarda, agentskih odnosa i solidarnosti koji u velikoj mjeri motiviraju ponašanje dionika u zdravstvu. Studenti će opisati, klasificirati i obrazložiti ekonomske principe važne za funkcioniranje zdravstvenog sustava (poglavito ponudu i potražnju za zdravstvenim uslugama, vrste zdravstvenih osiguranja i utjecaj osiguranja na ponudu i potražnju za zdravstvenom uslugama te načine organiziranja i financiranja pružatelja zdravstvenih usluga). Studenti će moći procijeniti uspješnost hrvatskog zdravstvenog sustava u odnosu na druge zemlje, koristeći zdravstvene i ne-zdravstvene pokazatelje učinkovitosti (efficiency) i jednakosti (equity), te izračunati ishod zdravstvenih intervencija i kritički prosuditi njihovu ulogu u upravljanju sustavom. Studenti će razlikovati vrste ekonomskih evaluacija zdravstvenih tehnologija i zaključiti kako odlučivanje o financiranju zdravstvenih tehnologija temeljeno na principu ekonomskih evaluacija može povećati troškovnu-učinkovitost zdravstvenog sustava. Konačno, studenti će identificirati kako promjene u strukturi prevalentnih bolesti mijenjaju paradigmu u liječenju pacijenata, mijenjaju uloge, obveze i očekivanja pacijenata i njihovih obitelji, odnos liječnik-pacijent u razvijenim zemljama svijeta, te vrste novih intervencija i organizacijskih oblika koje nastaju. Studenti će kritički prosuditi kako nove komunikacijske tehnologije mogu unaprijediti sustav zdravstva.

4. Sadržaj predmeta

1. Uvod u Ekonomiku zdravstva. Organizacija zdravstvenog sustava u Hrvatskoj i usporedba s organizacijskom strukturom odabranih zdravstvenih sustava u EU. Utjecaj društveno-ekonomskih prilika na razvoj zdravstva. Specifičnosti zdravstvenog sustava u odnosu na druge javne sustave (asimetrična informacija, moralni hazard, agentski odnosi) (2h)
2. Financiranje zdravstva u Hrvatskoj: modeli financiranja, zdravstvena osiguranja, ponuda i potražnja za zdravstvenim uslugama, plaćanje zdravstvenih usluga i implikacije različitih modela financiranja za razinu troškova i razinu ponude i potražnje za zdravstvenim uslugama (4h)
3. Indikatori uspješnosti zdravstvenog sustava – zdravstveni i ne-zdravstveni pokazatelji učinkovitosti zdravstvenog sustava (efficiency) i jednakosti (equity) u pristupu, vrsti i kvaliteti usluga koje jamči svim pacijentima. Usporedba uspješnosti zdravstvenog sustava Hrvatske u usporedbi sa odabranim sustavima u EU. (4h)
4. Odlučivanje u zdravstvu – ekonomske evaluacije zdravstvenih tehnologija (troškovna učinkovitost) i drugi alati za odlučivanje u kontekstu ograničenih resursa. Mjerenje i vrednovanje ishoda zdravstvenih intervencija, uključujući i kvalitetu života (2h predavanja i 2h radne grupe)
5. Upravljanje zdravstvom – osnove upravljanja, učinkoviti timovi u zdravstvu, korištenje indikatora uspješnosti kao alata za upravljanje, mjerenje produktivnost rada (2h)
6. Promjene u paradigmi i odgovori na moderne izazove zdravstva iz ekonomske perspektive – uloga, obveze, očekivanja pacijenata, integrirana skrb, personalizirana medicina, telemedicina (2h)

7. Seminarska nastava, rasprava (6h raspoređeno u 3 bloka)							
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja			☒ samostalni zadaci			
	☒ seminari i radionice			☐ multimedija i mreža			
	☐ vježbe			☐ laboratorij			
	☐ obrazovanje na daljinu			☐ mentorski rad			
	☐ terenska nastava			☐ ostalo _____			
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
<p>Studenti su obvezni redovito pohađati nastavu i napisati seminarski rad koji će uključivati „desk-research“, u grupi. Studenti će (u grupi) izraditi PP prezentaciju i predstaviti seminarski rad ostalim studentima, dok će druga grupa dati komentare na rad. Seminarski rad temeljit će se na istraživanju i pregledu znanstvene literature. S obzirom na povezanost nastavnih jedinica, potrebno je redovita nazočnost studenata i aktivno sudjelovanje u raspravi.</p>							
8. Praćenje ⁵⁵ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,3	Seminarski rad	0,9	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,8	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Pismeni ispit – 60%, Aktivnost u nastavi – 10% , Seminarski rad i prezentacija – 30%							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<p>- Vehovec, M., Ur. «O zdravlju iz ekonomske perspektive. Zagreb: Ekonomski Institut Zagreb, 2014 (knjiga je dostupna besplatno, u PDF formatu, na stranicama Ekonomskog instituta Zagreb (http://www.eizg.hr/hr-HR/O-zdravlju-iz-ekonomske-perspektive-1417.aspx)). Nastavnik će izdvojiti najvažnije teme koje su obrađene u knjizi.</p>							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> Bobinac A, van Exel NJA, Rutten FFH, Brouwer WBF (2012) Get more, pay more? An elaborate test of construct validity of willingness to pay per QALY estimates obtained through contingent valuation. <i>Journal of Health Economics</i> 31: 158-168. Bobinac A, van Exel NJA, Rutten FFH, Brouwer WBF (2012) Inquiry into the relationship between equity weights and the value of the QALY. <i>Value in Health</i> 15: 1119–1126 Bobinac A, van Exel NJA, Rutten FFH, Brouwer WBF (2013) Valuing QALY gains by applying a societal perspective. <i>Health Economics</i>, 22: 1272-1281 van de Wetering, L., van Exel, J., Bobinac, A., Brouwer, W. B. (2015). Valuing QALYs in Relation to Equity Considerations Using a Discrete Choice Experiment. <i>PharmacoEconomics</i>, 1-12. Bobinac, A., Vehovec, M. (2016). Economic Evaluations of Personalized Health Technologies: An Overview of Emerging Issues in Personalized Medicine (pp. 107-135). Springer International Publishing <p>Uz to, na nastavi će se koristiti i dodatna objavljena recentna znanstvena istraživanja iz predmetnog područja koji će biti dostupni studentima (literatura na engleskom).</p>							

⁵⁵ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Ranko Stevanović	
Suradnici		
Naziv predmeta	Uspostava i razvoj integralnog nacionalnog javnozdravstvenog informacijskog sustava	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+4+4
1. Ciljevi predmeta		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pružiti svakom studentu sistematsku i metodološku podršku u obliku individualnog i kolektivnog rada 2. razlučiti potrebe, motivacije i očekivanja studenta, 3. podržavati i voditi studente prema razvoju jedinstvenog osobnog projektnog portfelja u odnosu na podatke i informacije iz javnozdravstvenih informacijskih sustava 4. podržavati polaznika u postupnom razvoju i učvršćivanju njegovih/njezinih ideja za finalni doktorski projekt u odnosu na podatke i informacije iz javnozdravstvenih informacijskih sustava, 5. pružiti polaznicima stručno vodstvo te znanja i iskustva u stvaranju doktorskog projekta u odnosu na podatke i informacije iz javnozdravstvenih informacijskih sustava 		
2. Uvjeti za upis predmeta		
nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> • opisati značaj i važnost uspostave i razvoj integralnog nacionalnog javnozdravstvenog informacijskog sustava • opisati glavne elemente integralnog nacionalnog javnozdravstvenog informacijskog sustava • objasniti osnovnu ideju uspostave i razvoja integralnog nacionalnog javnozdravstvenog informacijskog sustava • raspraviti prožimanje i povezanost dijelova integralnog nacionalnog javnozdravstvenog informacijskog sustava • opisati evoluciju prikupljanja, primarne obrade, analize i korištenja javnozdravstvenih podataka i informacija • objasniti procese u ciklusu prikupljanja, primarne obrade, analize i korištenja javnozdravstvenih podataka i informacija • opisati odnose između praktičnog rada, rutinskog korištenja podataka, istraživanja i zahtjevnih analiza podataka i informacija iz javnozdravstvenih informacijskog sustava <ul style="list-style-type: none"> • opisati sve elemente uporabe podataka i informacija iz javnozdravstvenih informacijskih sustava u dnevnom radu, istraživanjima i upravljanju na svim razinama, od razine odjela do razine velikih sustava • odabrati parametre iz podataka i informacija iz javnozdravstvenih informacijskih sustava koji su pogodni za znanstveno istraživanje • raspraviti mogućnosti uporabe podataka i informacija iz javnozdravstvenih informacijskih sustava u znanstvenim istraživanjima 		

<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati glavne modele podataka i informacija iz javnozdravstvenih informacijskih sustava u znanstvenim istraživanjima • objasniti stvaranje i razvoj većih dijelova nacionalnih javnozdravstvenih informacijskog sustava • objasniti pokazatelje kvalitete podataka i informacija iz javnozdravstvenih informacijskih sustava • raspraviti kvalitete podataka i informacija iz javnozdravstvenih informacijskih sustava • objasniti asimetriju između podataka zabilježenih u javnozdravstvenim informacijskim sustavima i realnosti 							
4. Sadržaj predmeta							
Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav; razvoj i primjena; Korištenje podataka iz sustava i uspostava Razvoj informacijskog sustava u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, telemedicina							
5. Vrsta izvođenja nastave	X ☐ predavanja			X ☐ samostalni zadaci			
	X ☐ seminari i radionice			☐ multimedija i mreža			
	X ☐ vježbe			☐ laboratorij			
	X ☐ obrazovanje na daljinu			☐ mentorski rad			
	☐ terenska nastava			☐ ostalo _____			
6. Komentari		javne prezentacije s moderiranom raspravom					
7. Obaveze studenata							
Sudjelovati na svim predavanjima, izraditi, prezentirati i vrednovati vlastiti projekt, u fazama i kroz dokumentaciju i usmenu prezentaciju te sudjelovati na istim prezentacijama svojih kolega.							
8. Praćenje ⁵⁶ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Tijekom trajanja kolegija pratit će se razvijanje polaznikovih doktorskih projekata i njihovih povezanosti s područja javnozdravstvenih informacijskih sustava putem kontakata u obliku malih grupnih sastanaka. Polaznici se redovito konzultiraju sa svojim voditeljima na kratkim seminarskim sjednicama vezanim uz specifično područje, Provjere napretka odvijaju se u obliku polaznikovih usmenih prezentacija pred svim kolegama, uz razjašnjavanje i potvrdu napretka svakog polaznika u izradi njegovog/njezinog dokorskog projekta.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Medicinska informatika / Kern Josipa; Petrovečki Mladen (ur.). Zagreb: Medicinska naklada, 2009.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Antoljak, N; Benjak,; Brkić, I; Dečković Vukres, V; Erceg, M; Ivičević Uhernik, A; Kralj, V; Krtalić, S; Markelić, M; Mihel, S et al. Europska zdravstvena anketa u Hrvatskoj 2014-2015, Zagreb: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2016							
Stevanović, R; Pristaš, I Nove informacijsko-komunikacijske tehnologije i komunikacija u medicini i zdravstvu <i>Medix : specijalizirani medicinski dvomjesečnik</i> , Supplement 1 (2011), 91; 32-37							

⁵⁶ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Aleksandar Racz	
Suradnici	Prof. dr. sc. Tomislav Rukavina, izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev	
Naziv predmeta	Javno zdravstvo i koncept održivog razvoja u prvoj polovini 21.stoljeća: od globalnog prema lokalnom	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+6
1. Ciljevi predmeta		
<p>Definirati i na više načina opisati održivi razvoj Opisati i objasniti svaki od 17 pojedinačnih ciljeva održivog razvoja Izdvojiti i analizirati javnozdravstvene teme sadržane u pojedinim ciljevima Raščlaniti različite perspektive u sklopu pluriperspektivističkog pristupa analizi ciljeva održivog razvoja s naglaskom na javnozdravstvenu perspektivu Detaljno analizirati i raščlaniti čimbenike ostvarivanja i prepreke ostvarenju javnozdravstvenih ciljeva na globalnoj i nacionalnoj razini Istražiti, analizirati i sintetizirati dostupne podatke o pojedinim indikatorima mjerenja ostvarivanja pojedinih ciljeva održivog razvoja Usporediti značaj svakog pojedinog problema na globalnom i nacionalnoj razini i komparirati nacionalne parametre u odnosu na svijet Izraditi plan i program rješavanja pojedinih javnozdravstvenih problema na globalnoj i lokalnoj razini kroz paradigmu održivog razvoja poput siromaštva, gladi, nezaposlenosti, dječjeg rada, obezvređivanja prava na dostojanstven rad, rodne neravnopravnosti, trgovine ljudima, dostupnosti pitke vode, održive urbanizacije i sl.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p><i>Nakon odslušanog predmeta studenti će moći:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> iskazati/izreći definiciju održivog razvoja; prikupljati, analizirati, klasificirati i sintetizirati relevantne informacije i znanja o ciljevima održivog razvoja sadržanih u Programu 2030.; pravilno protumačiti i interpretirati temeljne pojmove vezane uz javnozdravstvene teme unutar koncepta održivog razvoja; objasniti i interpretirati različite javnozdravstvene aspekte vezane uz svaku od 17 pojedinačnih javnozdravstvenih tema unutar koncepta održivog razvoja; identificirati ograničavajuće globalne i nacionalne čimbenike ostvarivanja javnozdravstvenih ciljeva unutar koncepta održivog razvoja; analizirati procese implementacije koncepta održivog razvoja na globalnoj i nacionalnoj razini; 		

prepoznati različite zakonodavne norme vezane uz javnozdravstvene teme koje proizlaze iz koncepta održivog razvoja;
podržati stečena znanja, vještine i kompetencije u cilju primjene koncepta održivog razvoja;
interpretirati istraživanja vezana uz javnozdravstvenu perspektivu koncepta održivosti razvoja;
sastaviti prijedlog rješenja pojedinog od 17 izdvojenih problema.

4. Sadržaj predmeta

Javnozdravstveni izazovi u 21.stolijeću usko su vezani uz koncept održivog razvoja koji podrazumijeva proces postizanja ravnoteže između gospodarskih, socijalnih i okolišnih zahtjeva, kako bi se osiguralo "zadovoljavanje potreba sadašnje generacije, bez ugrožavanja mogućnosti budućih generacija da zadovolje svoje potrebe". Operacionalizacija koncepta i njegova primjena u praksi rezultat su kako teorijskih tako i političkih težnji usmjerenih prema osiguravanju dugoročnog razvoja ljudskog društva u očuvanom okolišu. Program 2030. je globalni sporazum kojim se utvrđuje univerzalni, sveobuhvatni program djelovanja za sve zemlje uključujući nacionalne politike. Svaki od 17 ciljeva održivog razvoja usmjeren je prema prevladavanju određenog javnozdravstvenog problema kako na globalnoj tako i na lokalnoj razini. Analizirajući sekundarne podatke svakog od ciljeva, didaktički grupiranih prema tematskom području, sagledat će se koristeći pluriperspektivističku paradigmu s naglaskom na javnozdravstveni i zdravstveno ekološki pristup.

1. Tema – Svijet u drugom desetljeću 21. stoljeća :kritički osvrt na Milenijske razvojne ciljeve – inventura (ne)ostvarenog
2. Tema - Zdrav život i promicanje dobrobiti za sve
3. Tema - Uključivo i kvalitetno obrazovanje, rodna ravnopravnost i osnaživanje prava žena
4. Tema – Održivo upravljanje pitkom vodom kao namirnicom i kao
5. Tema - Zaposlenost i dostojanstvo rada, rad i trgovina skrivena od javnosti
6. Tema – Uključiva i održiva industrijalizacija i inovativnost, održiva potrošnja i proizvodnja
7. Tema – Održivo upravljanje morskim, obalnim i kopnenim ekosustavima I odgovor na klimatske promjene
8. Tema - Vladavina prava na nacionalnoj i međunarodnoj razini
9. Tema - Globalno partnerstvo za održivi razvoj
10. Tema – Humanitarne organizacije i misije – uspjesi i kontroverze

5. Vrsta izvođenja nastave	X predavanja	X samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	X multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo

6. Komentari

7. Obaveze studenata:

Uredno pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje tijekom izlaganja tema; samostalna analiza najmanje jednog od dostupnih nacionalnih indikatora i kontekstualizacija prikupljenih sekundarnih podataka, pisanje eseja o jednoj od tri ponuđene izabrane teme temeljem vlastitog pretraživanja literature i analize najmanje 5 različitih znanstvenih članaka objavljenih u indeksiranim časopisima, rješavanje problemskog zadatka u sklopu priprema za usmeni ispit

8. Praćenje⁵⁷ rada studenata

⁵⁷ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej	0,5	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Studentska aktivnost pratiti će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost na nastavi), studenti će pripremiti esej na zadanu temu te će se završni ispit održati u obliku usmenog ispita.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. UN (2015) Sustainable development goals (dostupno na <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>)
2. UN (2017) The Sustainable Development Goals Report 2017 (dostupno na: <https://unstats.un.org/sdgs/files/report/2017/TheSustainableDevelopmentGoalsReport2017.pdf>)
3. Un (2015) Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (dostupno na: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E)

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Racz, A., Vasiljev Marchiesi, V., Crnković, I. "Economical, environmental and ethical impact of food wastage in hospitality and other global industries" JAHR 2018, 2:25-42. <http://www.jahr-bioethics-journal.com/index.php/JAHR/article/view/420>
2. Živčić, D., Racz, A., Naletilić, D. (2014). Differences in attitudes towards/beliefs on complementary and alternative medicine witnessed between physiotherapists, nurses/paramedics and physicians. African Journal of Traditional, Complementary and Alternative Medicines, 11(6), 57-65. <http://journals.sfu.ca/africanem/index.php/ajtcam/article/view/2439/2031>
3. Kalambura, S., Racz, A., Jovičić, N., Toth, M. (2017). Perceptions of issues, possibilities and habits of separate waste collection. Socijalna ekologija: časopis za ekološku misao i sociologijska istraživanja okoline, 25(3), 271-287. <https://doi.org/10.17234/SocEkol.25.3.3>

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Analiza uspješnosti pisanih testova po pitanjima i područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja.

OPIS PREDMETA					
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Ozren Polašek				
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Ivana Kolčić				
Naziv predmeta	Globalno zdravlje				
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo				
Status predmeta	izborni				
Godina	I., II., III.				
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2			
	Broj sati (P+V+S)	4+4+8			
1. Ciljevi predmeta					
Upoznati studenta s konceptom globalnog zdravlja, ustanovama i organizacijama koje se njime bave, osposobiti ga za samostalnu procjenu zdravstvenih prioriteta, izračun jednostavnog modela opterećenja bolešću i kritički osvrt na procjene globalnog zdravlja					
2. Uvjeti za upis predmeta					
Položeni predmeti iz temeljne metodologije znanstvenog rada i statistike					
3. Očekivani ishodi učenja za predmet					
Opisati odrednice globalnog zdravlja, nabrojati mjere i indikatore za procjenu globalnog zdravlja, skicirati osnovni model opterećenja bolešću, protumačiti rezultate projekta Globalnog opterećenja bolešću, predložiti prioritete za unapređenje globalnog zdravlja, kritički prosuđivati rezultate odabranih znanstvenih članaka					
4. Sadržaj predmeta					
Globalno zdravlje i javno zdravstvo, međunarodne organizacije, sustavni pregled i meta-analiza u okviru globalnog zdravlja, opterećenje bolešću, Globalna biobanka, Koliko vrijedi globalno zdravlje, Metode rada; PLANET, CHERG i EQUISTŽ					
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci			
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža			
	☐ vježbe	☐ laboratorij			
	☒ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad			
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____			
6. Komentari					
7. Obaveze studenata					
Napraviti istraživanje na temelju globalnog (ili regionalnog) opterećenja bolešću					
8. Praćenje⁵⁸ rada studenata					
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi	<table border="1"> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>Eksperimentalni rad</td> </tr> </table>	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Seminarski rad	Eksperimentalni rad				

⁵⁸ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	1
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Rehberg J, Stipčić A, Ćorić T, Kolčić I, Polašek O. Mortality patterns in Southern Adriatic islands of Croatia: a registry-based study. *Croat Med J.* 2018;59:118-123.
- GBD 2017 Mortality Collaborators. Global, regional, and national age-sex-specific mortality and life expectancy, 1950–2017: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2017. *Lancet* 2018;392:1684–735.
- GBD 2017 Causes of Death Collaborators Global, regional, and national age-sex-specific mortality for 282 causes of death in 195 countries and territories, 1980–2017: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2017. *Lancet* 2018; 392: 1736–88.
- GBD 2017 DALYs and HALE Collaborators. Global, regional, and national disability-adjusted life-years (DALYs) for 359 diseases and injuries and healthy life expectancy (HALE) for 195 countries and territories, 1990-2017: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2017. *Lancet.* 2018;392:1859-1922.
- GBD 2017 Risk Factor Collaborators. Global, regional, and national comparative risk assessment of 84 behavioural, environmental and occupational, and metabolic risks or clusters of risks for 195 countries and territories, 1990-2017: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2017. *Lancet.* 2018;392:1923-1994.
- AMANHI (Alliance for Maternal and Newborn Health Improvement) Bio-banking Study group), Baqui AH, Khanam R, Rahman MS, Ahmed A, Rahman HH, et al. Understanding biological mechanisms underlying adverse birth outcomes in developing countries: protocol for a prospective cohort (AMANHI bio-banking) study. *J Glob Health.* 2017;7:021202.
- Polasek O. Future of biobanks - bigger, longer, and more dimensional. *Croat Med J.* 2013;54:496-500.
- Kolčić I. Achieving millennium development goals 4 and 5: do every mother and child really count? *Croat Med J.* 2013;54:107-9.
- Kolčić I. Double burden of malnutrition: A silent driver of double burden of disease in low- and middle-income countries. *J Glob Health.* 2012;2:020303.

Budimir D, Polasek O, Marusić A, Kolčić I, Zemunik T, Boraska V, et al. Ethical aspects of human biobanks: a systematic review. *Croat Med J.* 2011;52:262-79. Odabrani članci koje će studenti dobiti na početku nastave

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- WHO. World Health Statistics 2018: Monitoring health for the SDGs (Dostupno na: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272596/9789241565585-eng.pdf?ua=1>)
- https://www.who.int/gho/mortality_burden_disease/en/
- <http://www.un.org/millenniumgoals/>
- <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja. Upitnik o kvaliteti nastave		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Lovorka Bilajac	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Vanja Vasiljev	
Naziv predmeta	Nejednakosti u zdravlju	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	6+4+6
1. Ciljevi predmeta		
Temeljni cilj kolegija je potaknuti studente na kritičko promišljanje o determinantama zdravlja i njihovom utjecaju na zdravlje pojedinca i zajednice te koliko one doprinose postojećim nejednakostima u zdravlju između stanovnika unutar jedne države, a tako i među različitim državama.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Identificirati razloge postojećih nejednakosti u zdravlju Raspravljati i kritički komentirati utjecaj odrednica zdravlja na zdravlje stanovnika Razlikovati pojmove equity i equality; Objasniti razliku pojmova equity i inequality; Klasificirati metode mjerenja nejednakosti; Prirediti i opisati potencijalne ideje za smanjivanje nejednakosti u zdravlju		
4. Sadržaj predmeta		
Odrednice zdravlja zajednice; Istraživanja nejednakosti u zdravlju, Mjerenja nejednakosti, Projekti smanjivanja nejednakosti u zdravlju, evaluacija aktivnosti		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Studenti su obavezni prisustvovati nastavi (najmanje 70%) te pripremiti esej za završni ispit		
8. Praćenje⁵⁹ rada studenata		

⁵⁹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,3	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	0,5	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Studentska aktivnost pratiti će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost na predavanjima i seminarima), a za završni ispit pripremiti će seminarski rad na zadanu temu te prezentirati pred grupom.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Handbook on health inequality monitoring: with a special focus on low- and middle-income countries., WHO , Geneva,2013.

National health inequality monitoring: a step-by-step manual, WHO 2017.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Bilajac, L; Vasiljev Marchesi, V; Rukavina, T. Inequalities as a consequence of living Health for all?! Evidence-based healthy ageing in Europe!

Franse, CB.; Grieken, A; Alhambra-Borrás, T; Valía-Cotanda, E; Staveren, R van; Rentoumis, T; Markaki, A; Bilajac, L; Vasiljev Marchesi, V; Rukavina, T; Verma, A; Williams, G; Koppelaar, E; Martijn, R; Voorham, A.J.J.; Mattac, F; Garcés-Ferrer, R; Raat, H. The effectiveness of a coordinated preventive care approach for healthy ageing (UHCE) among older persons in five European cities: A pre-post controlled trial. International journal of nursing studies. 88 (2018) ; 153-162.

Franse, CB.; Voorham, A J.J.; van Staveren, R; Koppelaar, E; Martijn, R; Valía-Cotanda, E; Alhambra-Borrás, T; Rentoumis, T; Bilajac, L; Vasiljev Marchesi, V; Rukavina, T; Verma, A; Williams, G; Clough, G; Garcés-Ferrer, J; Mattace Raso, F; Raat, H. Evaluation design of Urban Health Centres Europe (UHCE): preventive integrated health and social care for community dwelling older persons in five European cities. BMC Geriatrics. 17 (2017) ; 209-1-209-8..

Bilajac, L; Vasiljev Marchesi, V; Tešić, V; Rukavina, T. Life satisfaction, optimism and social capital as predictors of mental health of the recipients of financial welfare from the state. Psychiatria Danubina. 26 (2014) ; 435-441.

Bilajac, L; Rukavina, T; Vasiljev Marchesi, V; Mastilica, M; Benkovic, V; Stavanović, R. Health and health care use in unemployed population of the Republic of Croatia, ICUH Manchester, 2014.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Nada Starčević Čizmarević	
Suradnici	Prof. dr. sc. Smiljana Ristić	
Naziv predmeta	Genetička epidemiologija	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	1
	Broj sati (P+V+S)	6+2+2
1. Ciljevi predmeta		
<p>Cilj predmeta je steći znanja o genetičkim principima i metodama u genetičkoj epidemiologiji s naglaskom na obiteljske i analize povezanosti (<i>engl. linkage-analysis</i>) te posebice populacijsko-asocijacijske studije. Također je cilj predmeta objasniti genetičke principe, molekularno-genetičke analize i projekt humanog genoma te objasniti značaj genetike u medicini i javnom zdravstvu. Specifičan cilj je objasniti principe genetičke epidemiologije relevantne za istraživanje složenih multifaktorijskih bolesti. Daljnji cilj je razviti kritičko razmišljanje o utjecaju genetike na javno zdravstvo.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
/		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Po završetku ovog kolegija studenti će biti osposobljeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definirati genetičku epidemiologiju i opisati osnovne koncepte genetičke epidemiologije - opisati tipove i dizajn studija genetičko-epidemioloških istraživanja - opisati molekularno-genetičke metode i razvoj u području genomike - objasniti doprinos GWAS studija u istraživanju složenih bolesti u populacijama - koristiti se genetičkim bazama podataka - pretražiti literaturu i provesti meta-analizu - opisati korelaciju i utjecaj genetske epidemiologije na javno zdravlje - objasniti kako se spoznaje genetičko-epidemioloških istraživanja mogu primijeniti u javnom zdravlju 		
4. Sadržaj predmeta		
<p>U kolegiju će biti predstavljeni principi humane/populacijske genetike i molekularne biologije važni za razumijevanje pristupa u molekularno-genetičkoj epidemiologiji. U sadržaj predmeta uključeni su: osnovni koncepti genetičke epidemiologije (Hardy-Weinbergova ravnoteža, haplotipovi, neravnoteža vezanosti (<i>engl. linkage disequilibrium</i>), dizajn studija, studije genetičkog rizika, obiteljska istraživanja, studije na blizancima / adoptivne studije, analiza povezanosti te posebice populacijsko-asocijacijske studije analize kvalitativnih / kvantitativnih osobina i multifaktorijska analiza SNP-ova. Tako će biti predstavljeni dizajn i metode GWAS (<i>engl. genome-wide association studies</i>) studija te novi pristupi u identifikaciji genskih varijanti i okolišnih rizičnih čimbenika važnih za bolesti i zdravlje čovjeka. Nadalje, studenti će koristiti podatkovne baze genetičkih varijacija i naučiti kako provesti meta-analizu studija. Studenti će također sudjelovati u kritičkom pregledu članaka relevantnih za područje molekularne i genetičke epidemiologije.</p>		

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci					
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža					
	☒ vježbe	☐ laboratorij					
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad					
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____					
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Pohađanje i aktivno sudjelovanje u svim oblicima nastave.							
8. Praćenje ⁶⁰ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit	0,3	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
<p>Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom. Ukupan postotak čini uspješnosti studenta tijekom nastave i završni ispit. Student/studentica može prikupiti 0,2 ECTS aktivnim i uspješnim sudjelovanjem u seminaru i vježbi. Daljnjih 0,8 ECTS bodova student stječe na ispitu koji se sastoji od pismenog (0,5 ECTS) i usmenog (0,3 ECTS) dijela. Da bi ostvario ECTS bodove na pismenom ispitu i pristupio usmenom dijelu ispita, student mora riješiti više od 50% testa.</p>							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - Turnpenny PD, Ellard S (2011): Emeryjeve osnove medicinske genetike, Medicinska naklada, Zagreb. / Elsevier (2018) - Robert L. Nussbaum, Roderick R. McInnes, Huntington F. Willard (2016): Genetics in Medicine, 8th edition, Saunders Elsevier. - Tizaoui K et al. Association between vitamin D receptor polymorphisms and multiple sclerosis: systematic review and meta-analysis of case-control studies. Cell Mol Immunol. 2015;12:243-52. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - Teare, M. Dawn (2011): Genetic Epidemiology, Springer. - Ristić S, Čizmarević NS et al. Angiotensin-converting enzyme insertion/deletion gene polymorphism in multiple sclerosis: a meta-analysis. Neurol Sci. 2016;37:1955-59. - Paternoster L et al. Genetic epidemiology and Mendelian randomization for informing disease therapeutics: Conceptual and methodological challenges. PLoS Genet. 2017;13(10):e1006944. -Eline Slagboom P et al. Phenome and genome based studies into human ageing and longevity: An overview. Biochim Biophys Acta. 2017 pii: S0925-4439(17)30332-0. - Haslam DE et al. Interactions between Genetics and Sugar-Sweetened Beverage Consumption on Health Outcomes: A Review of Gene–Diet Interaction Studies. Front Endocrinol. 2018;8:368. 							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							

⁶⁰ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Jadranka Vraneković	
Suradnici	Prof. dr. sc. Bojana Brajenović-Milić, doc. dr. sc. Ivana Babić-Božović, izv. prof. dr. sc. Nada Starčević Čizmarević	
Naziv predmeta	Prenatalna skrb kromosomopatija; probir i dijagnostika	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	1
	Broj sati (P+V+S)	8+0+2
1. Ciljevi predmeta		
Osnovni cilj ovog predmeta je steći znanja o najnovijim dostignućima i smjernicama području prenatalnog probira i dijagnostike kromosomopatija.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij medicina ili srodna područja		
2. Očekivani ishodi učenja za predmet:		
Po završetku ovog kolegija studenti će biti osposobljeni: opisati testove probira prvog i drugog tromjesečja opisati dijagnostičke metode prvog i drugog tromjesečja usporediti indikacije za testove probira s indikacijama za dijagnostičke testove objasniti načela genetičkog savjetovanja u prenatalnoj dijagnostici		
3. Sadržaj predmeta		
Tijekom kolegija studenti će se upoznati s jednim segmentom prenatalne skrbi koja obuhvaća prenatalno probiranje i dijagnostiku kromosomopatija fetusa, čiji su glavni uzrok poremećaji u broju i strukturi kromosoma. Studentima će se prezentirati najnovije metode probira i dijagnostike te sukladno tome i nove smjernice i indikacije za prenatalni probir i dijagnostiku. Obzirom da je pravovaljano genetičko savjetovanje nezaobilazan dio prenatalne skrbi kromosomopatija studenti će se upoznati s najnovijim smjernicama i načelima savjetovanja.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☐ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Pohađanje i aktivno sudjelovanje u svim oblicima nastave (uključujući seminarski rad).		

8. Praćenje ⁶¹ rada studenata							
Pohađanje nastave	0.1	Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	0.2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.3	Usmeni ispit	0.2	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
<p>Ocjnjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom. Ukupan postotak uspješnosti studenta tijekom nastave čini 70%, a završni ispit 30% ocjene. Student/studentica može prikupiti 0,5 ECTS rješavanjem seminarskih zadataka i aktivnim prisustvom na nastavi. Daljnjih 0,5 ECTS bodova student stječe na ispitu koji je pismeni i usmeni. Da bi ostvario ECTS bodove na ispitu, student mora riješiti više od 50% testa.</p>							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<p>Prenatalno testiranje i genetika reprodukcije. u: Turnpenny P, Ellard S. Emeryeve osnove medicinske genetike (14. izdanje). Zagreb, Medicinska naklada; 2011; 325-38. Brajenović-Milić B, Stipoljev F. Prenatalna dijagnostika. u: Čulić V, Pavelić J, Radman M i sur. Genetičko informiranje u praksi. Zagreb, Medicinska naklada; 2016; 277-83.</p>							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
PDF materijal studenti će dobiti od voditelja predmeta							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
		3			15		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja.							

⁶¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Đulija Malatestinić	
Suradnici		
Naziv predmeta	Upravljanje u javno zdravstvenoj praksi	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+4+4
1. Ciljevi predmeta		
<p>Osposobiti studente za kritično analiziranje menadžmenta u upravljanju zdravstvenim sustavima. Pripremiti studente da mogu definirati elemente zdravstvenog sustava i opisati organizaciju zdravstvene zaštite.</p> <p>Unaprijediti znanje i razumijevanje funkcioniranja javno zdravstvenog sustava. Pripremiti studente da mogu analizirati spektar socio-medicinskih i etičkih dimenzija u provođenju zdravstvene zaštite</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon realizacije programa studenti će moći:</p> <p>Razlikovati elemente i njihove karakteristike ciklusa upravljanja kao i osnovne korake ciklusa. primijeniti kritičko razumijevanje koncepta zdravstvenih potreba stanovništva s javno zdravstvene perspektive</p> <p>Opisati instrumente, mehanizme i odgovornost za rješavanje socio-medinskih problema u zdravstvenoj zaštiti.</p> <p>Iz kognitivne domene a) znanja – identificirati zdravstvene potrebe populacije , b) vještina - demonstrirati postupak ocjene zdravstvenog stanja populacije, c) stavova - vrednovati javno zdravstvenu intervenciju</p>		
4. Sadržaj predmeta		
Principi u javno zdravstvenoj praksi Ciklus upravljanja: Od planiranja do evaluacije Tehnologije i intervencije u javno zdravstvenoj praksi Javno zdravstvo i zadovoljenje zdravstvenih potreba		
5. Vrsta izvođenja nastave	☐ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Redovito pohađanje nastave: predavanja, seminara i vježbi. Prethodne pripreme za nastavne sadržaje o kojima će se raspravljati na nastavi.							
8. Praćenje ⁶² rada studenata Praćenje rada studenata će se vršiti prema Pravilniku o studijima u Rijeci (odobrenog od Senata ⁹ , te prema Pravilniku o ocjenjivanju studenata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Kontinuirano tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan postotak uspješnosti studenta tijekom nastave čini do 70% ocjene, a na završnom ispitu 30%.							
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,8	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Jakšić Ž, Kovačić L i sur. Socijalna medicina. Medicinska naklada. Zagreb,2000. Kovačić L. Organizacija i upravljanje u zdravstvenoj zaštiti, Medicinska naklada. Zagreb, 2003.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Milevska Kostova N, Donev D. Socio-medical aspects and etnical dimensions of the health practice. In: Kovačić L, Zaletel Kragelj L (Eds) Management in health care practice. Hans jacobs Publishing Company, Lage, Germany, 2008. Eržen I. E-Health. In: Kovačić L, Zaletel Kragelj L (Eds) Management in health care practice. Hans jacobs Publishing Company, Lage, Germany, 2008. Gruskin S, Tarantola D. Health and human rights. In: Detels R, McEwen J, Beaglehole R, Tanaka H (Eds) Oxford textbook of Public health, The practice of Public health, fourth edition. Oxford University press, 2002. Vuletić S, Šogorić S, Malatestinić Đ, Božičković I. Procjena zdravlja i zdravstvenih potreba populacije – javnozdravstvena praksa u Hrvatskoj danas, Acta Medica Croatica, Vol.64 No5, 317-325, 2010.							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							

⁶² **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Sven Maričić	
Suradnici		
Naziv predmeta	Nove tehnologije u javnom zdravstvu	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Javno zdravstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	6+4+6
1. Ciljevi predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> - Metodološka izobrazba studenata u području primjene novih tehnologija u javnom zdravstvu - Analiza i diskusija o važnosti i zastupljenosti novih tehnologija - Analiza novih trendova razvoja - Priprema studenata za prijavu teme disertacije 		
2. Uvjeti za upis predmeta		
nema		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - Opisati povijesni razvoj tehnologije u službi javnog zdravstva - Objasniti funkciju važnosti primjene novih tehnologija - Komentirati i analizirati znanstvene radove - Prepoznati osnovne principe i način primjene novih tehnologija - Osmisliti i samostalno izraditi vlastito istraživanje - Identificirati prisutne trendove i smjerove razvoja novih tehnologija u javnom zdravstvu 		
4. Sadržaj predmeta		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Povijesni razvoj tehnologije u javnom zdravstvu 2. Važnost i kvaliteta implementacije u svakodnevnoj praksi 3. Podjele prema vrsti i načinu korištenja novih tehnologija 4. Smjerovi budućeg razvoja s naglaskom na lokalnu implementaciju 		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Studenti su obavezni prisustvovati najmanje 70% organizirane grupne nastave te pripremiti seminarski rad		

8. Praćenje ⁶³ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,1	Seminarski rad	0,6	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,7	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	0,3
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,1	Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Studentska aktivnost pratit će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost na vježbama i seminarima), kontinuirano će se pratiti napredak							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
J.P. Narain, R. Ofrin: Role of modern technology in public health: opportunities and challenges, WHO South-East Asia Journal of Public Health 2012 W.H.Curioso: New technologies and public health in developing countries: The Cell Preven Project, Universidad Peruana Cayetano Heredia, Peru							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
S.Maričić, M.Perinić, D. Kovačević Pavičić: Uvod u biotehnološko CAD/CAM modeliranje, Sveučilište u Rijeci 2013							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Analiza uspješnosti pisanih testova po područjima u skladu sa zadanim ishodima učenja.							

⁶³ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Dalibor Broznić	
Suradnici		
Naziv predmeta	Matematičko i računalno modeliranje ekoloških sustava	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	5+10+5
1. Ciljevi predmeta		
Stjecanje znanja, vještina i praktičnih iskustava iz metodologije modeliranja i primjene računalnih simulacijskih sustava.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Od studenata se očekuje sistematizirano temeljno znanje stečeno iz različitih područja kolegija Kemija te više matematike. Rad na elektroničkom računalu (pisanje, skiciranje, MS Excel). Osnove statističke obrade numeričkih podataka te njihovo grafičko prikazivanje.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Student će nakon odslušanog i položenog ispita iz kolegija biti sposoban: <ul style="list-style-type: none"> - opisati sustav matematičkim formulama te izvesti izraze homogenih i distribuiranih bilanci tvari, prijenosa količine gibanja i energije - prepoznati svojstva sustava bitna za izradu matematičkog modela - primijeniti modele kemometrijske analize, neuronskih mreža, „fuzzy logic“ i genetičkog algoritma - primijeniti simulacijske računalne sustave Berkeley Madonna, Statistica i Wolfram Research Mathematica za rješavanje problema u ekološkim sustavima - izračunati i grafički prikazati ponašanje pojedinih varijabli dinamičkog modela sustava te primijeniti teoretsko znanje u interpretaciji rezultata. 		
4. Sadržaj predmeta		
Sustavski pristup modeliranju otvorenih kemijskih i bioloških sustava. Načela determinističkih i stohastičkih modela. Nestacionarne bilance tvari, količine gibanja, i energije. Modeli kemijske i biološke kinetike. Statistički kemometrijski modeli, modeli neuronskih mreža, neizravne logike. Adaptacija modela genetičkim algoritmom. Modeliranje sustava za nadzor i upravljanje.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo ___konzultacije_____
6. Komentari		

<i>7. Obaveze studenata</i>							
Pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje na seminarima, praktični rad s računalnim sustavima za modeliranje.							
<i>8. Praćenje⁶⁴ rada studenata</i>							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,1	Seminarski rad	0,6	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt	0,7	Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
<i>9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu</i>							
Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja iz kolegija Matematičko i računalno modeliranje ekoloških sustava obuhvaća rezultate postignute iz aktivnosti tijekom nastave, projektnog zadatka, seminarskog rada i završnog pismenog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.							
<i>10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
<ol style="list-style-type: none"> 1. J. Thibodeaux: Environmental Chemodynamics, J. Wiley, 1996; J.L. Schnoor, Environmental Modeling; J. Wiley, 1999. 2. A.L. Koch: Mathematical Modeling in Microbial Ecology, Springer, 1998; 3. N.Hritonenko, Y.Yatsenko, Mathematical Modeling in Economics, Ecology and the Environment, Springer, 2013 							
<i>11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Znanstveni članci u dogovoru sa studentom prema izboru teme seminarskog rada 2. Broznić, Dalibor; Milin, Čedomila. Mathematical prediction of imidacloprid persistence in two Croatian soils with different texture, organic matter content and acidity under laboratory conditions. Journal of Environmental Science and Health, Part B: Pesticides, Food Contaminants, and Agricultural Wastes. 48 (2013); 906-918. 3. Broznić, Dalibor; Marinić, Jelena; Tota, Marin; Čanadi Jurešić, Gordana; Petković, Orjen; Milin, Čedomila. Hysteretic Behavior of Imidacloprid Sorption-Desorption in Soils of Croatian Coastal Regions. Soil & sediment contamination. 21 (2012); 850-871. 4. Broznić, Dalibor; Milin, Čedomila. Effects of Temperature on Sorption-Desorption Processes of Imidacloprid in Soils of Croatian Coastal Regions. Journal of Environmental Science and Health, Part B. 47(2012), 8; 779-794. 5. Broznić, Dalibor; Marinić, Jelena; Tota, Marin; Čanadi Jurešić, Gordana; Milin, Čedomila. Kinetic Evaluation of Imidacloprid Degradation in Mice Organs Treated with Olive Oil Polyphenols Extract. Chemica Croatica Acta. 81 (2008), 1; 203-209. 6. Broznić, Dalibor; Marinić, Jelena; Tota, Marin; Čanadi Jurešić, Gordana; Milin, Čedomila. Soil sorption characteristics of imidacloprid in different Croatian regions. International Journal of Environmental Engineering. 4 (2012) , 3/4; 324-336. 							
<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>							
Naslov			Broj primjeraka		Broj studenata		

⁶⁴ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Ankete za predmet – provodit će se završna evaluacija predmeta, kako bi se dobila povratna informacija od studenata o programu predmeta i vještini poučavanja i uspješnosti interakcije sa studentima. Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Jadranka Pečar Ilić	
Suradnici	-	
Naziv predmeta	Informacijski sustavi o okolišu	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	15+5+0
1. Ciljevi predmeta		
<p>Predmet osposobljava za razumijevanje osnovnih koncepata u interdisciplinarnom području Informatike o okolišu (Environmental Informatics) te objašnjava ulogu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT) za pravovremenu i učinkovitu razmjenu informacija o okolišu i zdravlju. Studenti dobivaju temeljna znanja unutar tri tematska okvira (zaštita okoliša; upravljanje okolišem; ICT) uz prikaz studijskih primjera za sustave upravljanja informacijama. Studenti će moći usvojena znanja primijeniti za potrebe svojih znanstvenih istraživanja, na način da će moći identificirati odgovarajuću legislativu u zakonodavnom okviru upravljanja okolišem i zdravljem te raspoznati relevantne geoinformacije i ICT.</p>		
2. Uvjeti za opis predmeta		
-		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon uspješno savladanog predmeta, studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usporediti i analizirati europski i hrvatski zakonodavni okvir za zaštitu okoliša i zdravlja • Analizirati uloge i hijerarhijske strukture sudionika u upravljanju okolišem i zdravljem • Definirati što je interdisciplinarno područje Informatika o okolišu i termin Enviromatics • Objasniti što je koncept „eOkoliš“ i navesti koristi od njegova uvođenja • Prepoznati značaj normizacije i primjene INSPIRE direktive za sustave upravljanja okolišem • Klasificirati komponente sustava za stvaranje, razmjenu i širenje geoinformacija o okolišu • Razlikovati koncepte: baza podataka, geografski informacijski sustav-GIS, web tehnologije • Povezati i primijeniti stečena znanja te dati rješenje za primjer vlastitih istraživanja (odabir zakonske legislative, relevantnih geoinformacija i ICT-a) 		
4. Sadržaj predmeta		
<p>U okviru ovog predmeta bit će analizirani primjeri kako se dostignuća (nova znanja) u području telekomunikacija i informatike te računarstva primjenjuju u brzorastućem interdisciplinarnom području Informatike o okolišu (Enviromatics) za različite problematike iz zaštite i upravljanja okolišem kako bi se smanjili rizici i negativni utjecaji na zdravlje.</p> <p>Znanstveni i stručni profil predmeta može se prikazati hijerarhijskom podjelom tema u obliku različitih razina piramide (tzv. hijerarhijska piramida). Vrh piramide čine zakoni i propisi o okolišu (politike) te važeće norme (standardi) za upravljanje okolišem prema kojima treba provoditi razvoj složenih informacijskih i komunikacijskih sustava. U sredini je interdisciplinarna Informatika o okolišu, koja omogućuje uspješno provođenje istraživačkih razvojnih projekata u skladu sa zakonima i normama, a temelji se na suvremenim</p>		

pristupima, tehnikama i ICT konceptima, svrstanim u bazi piramide. Čitav koncept hijerarhijske piramide može se primjenjivati na međunarodnoj i europskoj razini (npr. Europski zakon o okolišu i pripadajuća legislativa), razini države (npr. Hrvatski zakonodavni okvir), razini lokalne samouprave (npr. Program zaštite okoliša Grada Zagreba), te razini organizacije (npr. njezina okolišna politika).

Razvoj učinkovitih informacijskih i komunikacijskih tehnoloških (ICT) rješenja koja omogućavaju veću brzinu, kapacitet i razinu integracije u upravljanju informacijskim resursima ovisit će o: promatranju problematiki zaštite i upravljanja okolišem na međunarodnoj, nacionalnoj ili lokalnoj razini, propisanoj zakonskoj legislativi i normama, odgovornim subjektima, te tehničkim mogućnostima.

Nastava na predmetu je zacrtana u okviru tri tematska okvira: zaštita okoliša, upravljanje okolišem te informatika o okolišu i ICT s ciljem da pruži studentima osnovni uvid u ova područja, i kao najvažnije da dobiju spoznaju o njihovoj hijerarhijskoj povezanosti sa sustavima upravljanja informacijama:

- Okvir zaštite okoliša daje usporedni prikaz zakonodavstva EU i hrvatskog zakonodavnog okvira za zaštitu i upravljanje okolišem i zdravljem te objašnjava uloge sudionika (tijela državne uprave, agencije i istraživačke ustanove).
- Okvir upravljanja okolišem sadrži:
  - uvod u normizaciju u području upravljanja okolišem (ISO 14001; EMAS) i prikaz različitih arhitektura za informacijske sustave upravljanja okolišem,
  - uvod u Informatiku o okolišu (granice područja, definicije i znanstveni kurikulum, međunarodni projekti, konferencije i časopisi) i definicija termina Enviromatics (primjena telematike i informatike o okolišu),
  - uvod u koncept „eOkoliš“ koji podrazumijeva primjenu ICT rješenja (informacije, usluge i znanje) za aktivnije sudjelovanje javnosti u donošenju odluka vlasti vezano uz zaštitu okoliša i održivi razvitak u EU.
- ICT tematski okvir daje uvod u sljedeće osnovne definicije i koncepte:
  - baze podataka, geografske informacijske sustave (GIS) te geoprostorne i web tehnologije,
  - arhitekture za vremensko-prostorne prikaze u web okruženju s primjenom u zaštiti okoliša, EU direktivu INSPIRE.

Na kraju će studenti sudjelovati u diskusiji studijskog primjera razvoja složenog Informacijskog sustava za prostorno-vremenski prikaz informacija o okolišu:

- analizirat će se postupak razvoja Informacijskog sustava za upravljanje podacima o praćenju kakvoće voda u slivu rijeke Dunav (metoda razvoja, korisnički zahtjevi, komponente arhitekture sustava, odabrani programski alati i tehnologije, ugrađene funkcionalnosti, te mogućnosti dinamičkog prostorno-vremenskog izvještavanja putem interaktivne Web GIS aplikacije za ovlaštene korisnike);
- demonstrirat će se podaci s međunarodnog Programa za okoliš Dunavskog sliva (EPRDB).

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☒ multimedija i Internet mreža, Web
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo __Konzultacije_____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Pohađanje predavanja i aktivno sudjelovanje u nastavi, diskusijama i vježbama (uz mogućnost dolaska na konzultacije)		

8. Praćenje ⁶⁵ rada studenata							
Pohađanje nastave	0.5	Aktivnost u nastavi	0.5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
<ul style="list-style-type: none"> – praćenje aktivnog sudjelovanja u nastavi tijekom predavanja, vježbi i diskusija studijskih primjera – u slučaju opravdanog odsustva s redovnog pismenog ispita polaznici mogu zatražiti dodatne konzultacije prije novog termina za pismeni ispit – ocjena ishoda učenja preko pismenog ispita predstavlja skupnu ocjenu 							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. J. Hrebicek, G. Schimak, M. Kubasek, A.E. Rizzoli (Eds.), "Environmental Software Systems. Fostering Information Sharing", 10th IFIP WG 5.11 International Symposium, ISESS 2013, Neusiedl am See, Austria, October 2013, Proceedings; Series: IFIP Advances in Information and Communication Technology 413; ebook, Springer, 2013. 2. Oliver Gunther: "Environmental Information Systems", ebook, Springer Berlin Heidelberg, 2014. 3. T.M. Connolly, C.E. Begg: "Database Systems: A practical Approach to Design, Implementation, and Management", 6th edition, Global edition, Publisher: Pearson Education Limited, 2015. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
ICT SUSTAVI ZA UPRAVLJANJE OKOLIŠEM I ZDRAVLJEM							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pečar-Ilić, J., Ružić, I. Application of GIS and Web technologies for Danube waterway data management in Croatia, Environmental Modelling & Software, Special issue Environmental Informatics, 21 (2006), 11, 1562-1571. 2. I. Ružić, J. Pečar-Ilić, "Review of Croatian ICT Research Activities on Sharing Environmental Information", Opportunities of SEIS and SISE: Integrating Environmental Knowledge in Europe, Proc. of European conf. TOWARDS eENVIRONMENT (Eds. J. Hrebicek et. al.), Brno, (2009) 494-501. (ISBN 978-80-210-4824-9). Referred in FP7 ICT-ENSURE Information System on Literature in the Field of ICT for Environmental Sustainability [http://iai-uiserv1.iai.fzk.de/ictensure/site?mod=litdb] 3. S. Davila, I. Bešlić, J. Pečar-Ilić, K. Šega. 2012. ICT activities for Air Quality Monitoring: An example of Network Stations of the City of Zagreb. Proc. of 26th Inter. Conf. Informatics for Environmental Protection-EnviroInfo. Sustainable Development and Risk Management. H.-K. Arndt, G. Knetsch, W. Pillmann (Eds.), Dessau, Germany, 111-118 (ISBN 978-3-8440-1248-4, ISSN 1616-0886). Referred in FP7 ICT-ENSURE Literature Information System in the Field of ICT for Environmental Sustainability. 4. S. Davila, J. Pečar Ilić, I. Bešlić. 2015. Real-time dissemination of air quality information using data streams and Web technologies: linking air quality to health risks in urban areas. Archives of Industrial Hygiene and Toxicology 66 2:171-180. 							
MODELIRANJE OKOLIŠNIH PROCESA (analiza, obrada i vizualizacija podataka)							
<ol style="list-style-type: none"> 5. I. Ružić, J. Pečar-Ilić, N. Ivošević DeNardis, Mathematical model for kinetics of organic particle adhesion at an electrified interface, J. Electroanal. Chem., 642 (2010), 2, 120-126. 6. N. Ivošević DeNardis, I. Ružić, J. Pečar-Ilić, S. El Shawish, P. Zihlerl. 2012. Reaction kinetics and mechanical models of liposome adhesion at charged interface. Bioelectrochemistry 88:48-56. 							

⁶⁵ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

7. N. Ivošević DeNardis, J. Pečar Ilić, I. Ružić, G. Pletikapić. 2015. Cell Adhesion and Spreading at a Charged Interface: Insight into the Mechanism using Surface Techniques and Mathematical Modelling. <i>Electrochim. Acta</i> 176:743-754.		
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
<p>Ocjena definiranih ishoda učenja.</p> <p>Proces učenja studenata stalno će se procjenjivati na osnovu njihove aktivnosti tijekom predavanja, vježbi, diskusija i analizi studijskih primjera.</p> <p>Po završenom kolegiju studenti putem anonimne ankete iskazuju svoj stav spram organizacije nastave i sadržaja kolegija.</p>		

OPIS PREDMETA						
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Jasenka Mršić-Pelčić					
Suradnici	Nasl. prof. dr. sc. Siniša Tomić, doc. dr. sc. Goran Pelčić					
Naziv predmeta	Toksikologija lijekova					
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“					
Status predmeta	izborni					
Godina	I., II., III.					
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata				1	
	Broj sati (P+V+S)				4+0+6	
1. Ciljevi predmeta						
Upoznati polaznike s postupcima ispitivanja i praćenja toksičnosti lijekova od predkliničkih ispitivanja do kliničke uporabe; Razvijanje kritičnog pristupa prema toksičnosti pojedinih lijekova odnosno skupina lijekova; Upoznavanje s osnovnim zakonskim propisima iz područja toksikologije lijekova.						
2. Uvjeti za upis predmeta						
3. Očekivani ishodi učenja za predmet						
Znati i razumjeti postupke, procedure i značaj pretkliničkog testiranja lijekova; Objasniti toksikološke manifestacije trovanja pojedinim skupinama lijekova na ciljne organe; Analizirati i identificirati zakonske propise vezane uz područje toksikologije lijekova.						
4. Sadržaj predmeta						
Predkliničko ispitivanje lijekova; Analiza toksičnost pojedinih skupina lijekova i rizik za zdravlje; Zakonska regulativa u području toksikologije lijekova; Interpretacija rezultata toksikoloških analiza i eksperimentalnih studija na životinjama.						
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja			☐ samostalni zadaci		
	☒ seminari i radionice			☐ multimedija i mreža		
	☐ vježbe			☐ laboratorij		
	☐ obrazovanje na daljinu			☐ mentorski rad		
	☐ terenska nastava			☐ ostalo _____		
6. Komentari						
7. Obaveze studenata						
Redovito pohađanje uz aktivno sudjelovanje u nastavi.						
8. Praćenje⁶⁶ rada studenata						
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje

⁶⁶ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Projekt	Kontinuirana provjera znanja	Referat	Praktični rad
Portfolio			
<i>9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu</i>			
<p>Ocjenjivanje i vrednovanje se provodi tijekom nastave uz aktivno sudjelovanje (70%) te na završnom ispitu (30%). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja biti će osigurano kroz diskusiju i prezentacije tijekom nastave odnosno na završnom pismenom ispitu na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.</p>			
<i>10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>			
<p>Francetić I, Vitezić D. Klinička farmakologija. Drugo, promijenjeno i dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, 2014.</p> <p>Faqi. A.S. (Editor) A Comprehensive Guide to Toxicology in Preclinical Drug Development Hardcover, Elsevier, 2012</p> <p>Mršić-Pelčić J. Temelji toksikologije. U: Francetić I, Vitezić D. Klinička farmakologija. Drugo, promijenjeno i dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, 2014.</p> <p>Bradamante V, Mršić-Pelčić J. Pretkliničko ispitivanje lijekova. U: U: Francetić I, Vitezić D. Klinička farmakologija. Drugo, promijenjeno i dopunjeno izdanje, Medicinska naklada, 2014.</p>			
<i>11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>			
<p>Timbrell JA. Principles of Biochemical Toxicology, Fourth Edition, Informa Healthcare, New York, 2009.</p> <p>Dart RC i sur., Medical Toxicology, Third Edition, Lippincott, Williams & Wilkins, Philadelphia, 2004.</p>			
<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>			
Naslov		Broj primjeraka	Broj studenata
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>			
<p>Na kraju predavanja provodi se anonimna anketa među polaznicima u kojoj oni ocjenjuju odnosno iznose svoje mišljenje o kolegiju (sadržaju, načinu i kvaliteti izvođenja nastave) te svakom pojedinom nastavniku uključenom u izvođenje nastave. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima.</p>			

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Aleksandar Bulog	
Suradnici		
Naziv predmeta	Ekotoksikologija	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	Izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+10
1. Ciljevi predmeta		
Razumijevanje i učenje o odnosima u ekotoksikologiji, upoznavanje najvažnijih izvora antropogenih onečišćenja u okolišu i povezivanje znanstvenih činjenica o održivom razvoju i upravljanje zdravstvenim rizicima.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Upisana doktorska škola na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> Definirati ekotoksikološke koncepte i razlikovati glavne principe međuovisnosti zagađivača okoliša i održavanja zdravlja pojedinaca i populacije u integriranom okolišnom kontekstu. Klasificirati i primijeniti znanja o svojstvima zagađenja okoliša, načelima onečišćenja i međuovisnosti različitih čimbenika okoliša te razumjeti i procijeniti međusobne povezanosti s povećanim zdravstvenim rizikom kod ljudi. Opisati i objasniti biološke i fiziološke učinke okolišnih zagađivala na strukturu i funkciju molekula, stanica, organa i organskih sustava u ljudima. Usvojiti i integrirati znanstvene spoznaje o eroziji održivog razvoja i njegove uporabe prilikom planiranja i upravljanja zdravstvenim rizicima. Ocijeniti korištenje modernih biomarkera u otkrivanju reverzibilnih i/ili ireverzibilnih molekularnih promjena prilikom negativnog utjecaja okolišnih zagađivala na zdravlje ljudi i prosuditi isplativost njihovog korištenja u modernim znanstvenim i stručnim biomedicinskim istraživanjima. 		
4. Sadržaj predmeta		
Principi i razrada koncepata u ekotoksikologiji. Onečišćenja i njihovo ponašanje u ekosustavu. Glavne vrste onečišćujućih tvari (organski zagađivači: PCB, PAH, BTEX, karbamatni i piretroidni insekticidi, fenoksi herbicidi, detergentski, radioaktivni izotopi, organometalni spojevi, plinoviti zagađivači - DEP). Putevi kojima zagađivači ulaze u ekosustav. Kompleksni putevi i načini kretanja zagađivača u okolišu. Ponašanje metala i radioaktivnih izotopa u kontaminiranim ekosustavima. Ponašanje organskih onečišćujućih tvari odvojeno u vrstama i ekosustavu. Ispitivanja za određivanje toksičnosti i biokemijskih učinaka onečišćenja. Fiziološki učinci onečišćenja na razini molekula, stanica, organa i na razini cijelog organizma, ponašanje akvatičnih životinja - testovi toksičnosti za vodene organizme. Interaktivni učinci kontaminanata. Biomarkeri u ekotoksikologiji: klasifikacija, specifičnosti, odnos s različitim štetnim učincima, djelovanje na različitim razinama biološke		

integracije-primjeri. Biološko praćenje u zemaljskim, vodenim i morskim ekosustavima. Procjena otpornosti na kontaminante. Procjena rizika u ekotoksikologiji. Osnovni principi ekogenetike i ekotoksikološki primjeri na GMO organizmima i rizicima za okoliš. Promjene u zajednicama pojedinog ekosustava. Korištenje modernih biomarkera u istraživanjima ljudskih populacija i praktični primjeri.

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari /

7. Obaveze studenata

Sudjelovanje na predavanjima i seminarima, samostalni studijski rad, polaganje pismenog i usmenog ispita.

8. Praćenje⁶⁷ rada studenata

Pohađanje nastave	0,25	Aktivnost u nastavi	0,25	Seminar ski rad	0,5	Ekperiment alni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjuje se i bilježi pohađanje i sudjelovanje svakog studenta na nastavi i seminarima. Ocjenjuju se definiranje ekotoksikoloških koncepata, klasificiranje okolišnih zagađivala, kvaliteta opisivanja i objašnjavanja bioloških i fizioloških učinaka zagađivala na različitim razinama biološke integracije i primjena stečenoga znanja studenta temeljem završne ocjene zadanoga seminarara, kvaliteta pisanja i prezentacije pred voditeljem kolegija i ostalim kolegama. Vrednovat će se stečeno znanje, integracija usvojenih spoznaja na praktičnim primjerima, usvojenost i korištenje znanja o obrađenom gradivu sa kolegija na završnom pismenom ispitu koji će se održati nakon predavanja i seminarara. Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja iz kolegija Ekotoksikologija obuhvaća rezultate postignute iz aktivnosti tijekom nastave, prezentacije seminarara i završnog pismenog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- C.H. Walker, S.P.Hopkin, R.M. Sibly, D.B. Peakall : Principles of Ecotoxicology, Second Edition, Taylor and Francis, London (2001).
- Tahir Sofilić : Ekotoksikologija, Sveučilište u Zagrebu, Metalurški fakultet, Sisak 2014.
- C.H.Walker, S.P.Hopkin, R.M.Sibly, D.B.Peakall: Principles of Ecotoxicology, Taylor and Francis, London (1997).
- G.H.Degen, J.P.Seiler, P.Bentley (eds.): Toxicology in Transition, Archives of Toxicology, Suppl.17, Springer-Verlag, New York-Berlin (1995).
- M.A.Levin, H.S.Strauss: Risk Assessment in Genetic Engineering, Mc Graw Hill Inc., New York (1991).

⁶⁷ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- S.A.Levin, M.A.Harwell, J.B.Kelly, K.D.Kimball : Ecotoxicology-Problems and Approaches. Springer Verlag, New York-Berlin (1989).

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Kraljević Pavelić, Sandra; Micek, Vedran; Filošević, Ana; Gumbarević, Darko; Žurga, Paula; Bulog, Aleksandar; Orct, Tatjana; Yamamoto, Yasuaki; Preočanin, Tajana; Plavec, Janez; Peter, Robert; Petravić, Mladen; Vikić-Topić, Dražen; Pavelić, Krešimir.
- Novel, oxygenated clinoptilolite material efficiently removes aluminium from aluminium chloride-intoxicated rats in vivo. // Microporous and mesoporous materials. 249 (2017) ; 146-156 (članak, znanstveni). URL link to work
- Lekić, Andrica; Brekalo, Zdrinko; Kvesić, Ante; Kovačević, Miljanko; Barićev Novaković, Zdenka; Šutić, Ivana; Bulog, Aleksandar; Šutić, Ingrid; Pavišić, Valentino; Mrakovčić-Šutić, Ines.
- Crosstalk Between Enzyme Matrix Metalloproteinases 2 and 9 and Regulatory T Cell Immunity in the Global Burden of Atherosclerosis.. // Scandinavian journal of immunology. 86 (2017) , 1; 65-71 (članak, znanstveni). URL link to work
- Brajenović, Nataša; Brčić Karačonji, Irena; Bulog, Aleksandar.
- Evaluation of urinary BTEX, nicotine and cotinine as biomarkers of airborne pollutants in non-smokers and smokers. // Journal of toxicology and environmental health. Part A. 78 (2015) , 17; 1133-1136 (kratko priopćenje, znanstveni). URL link to work
- Bulog, Aleksandar; Brčić Karačonji, Irena; Šutić, Ivana; Mićović, Vladimir.
- Immunomodulation of cell-mediated cytotoxicity after chronic exposure to vapors. // Collegium antropologicum. 35 (2011) , S2; 61-64 (članak, znanstveni). URL link to work
- Bulog, Aleksandar; Mićović, Vladimir; Šuljić, Petra; Mrakovčić-Šutić, Ines.
- Determination of enzyme matrix metalloproteinases-9 and immune status as indicators of development of the environmental diseases. // Collegium antropologicum. 35 (2011) , S2; 153-156 (članak, znanstveni). URL link to work
- Mićović, Vladimir; Bulog, Aleksandar; Kučić, Natalia; Jakovac, Hrvoje; Radošević-Stašić, Biserka.
- Metallothioneins and heat shock proteins in marine mussels as sensors of environmental pollution in Northern Adriatic Sea. // Environmental Toxicology and Pharmacology. 28 (2009) , 3; 439-447 (članak, znanstveni). URL link to work URL link to work
- Mićović, Vladimir; Vojniković, Božidar; Bulog, Aleksandar; Čoklo, Miran; Malatestinić, Đulija; Mrakovčić-Šutić, Ines.
- Regulatory T cells (Tregs) Monitoring in Environmental Diseases. // Collegium Antropologicum. 33 (2009) , 3; 743-746 (članak, znanstveni).
- Grebić, Damir; Jakovac, Hrvoje; Mrakovčić-Šutić, Ines; Tomac, Jelena; Bulog, Aleksandar; Mićović, Vladimir; Radošević-Stašić, Biserka.
- Short-term exposure of mice to gasoline vapor increases the metallothionein expression in the brain, lungs and kidney. // Histology and Histopathology. 22 (2007) , 6; 593-601 (članak, znanstveni).
- Heinrich-Ramm R, Jakubowki M, Heinzow B, Molin Christensen J, Olsen E, Hertel O. Biological monitoring for exposure to volatile organic compounds (VOCs). Pure Appl Chem 2000;72:385-436.
- Crebelli R, Tomei F, Zijno A i sur. Exposure to benzene in urban workers: environmental and biological monitoring of traffic police in Rome. Occup Environ Med 2001;58:165-171.
- Ines Mrakovčić-Šutić, Vladimir Mićović, Aleksandar Bulog, Đulija Malatestinić, Zdenka Barićev-Novaković. The role of regulatory t cells (tregs) in environmental diseases // Advances in Research & Management of Asthma and COPD - Proceedings of the World Asthma and COPD Forum / Sepiashvili R. (ur.). Bologna Italy : Medimond S. r.l. 2008. Str. 82-87.
- Kouniali A, Cicolella A, Gonzalez-Flesca N, Dujardin R, Gehanno JF, Bois F. Environmental benzene exposure assessment for parent-child pairs in Rouen, France. Sci Total Environ 2003;308:73-82.

- Vladimir Mićović, Aleksandar Bulog, Ines Mrakovčić-Šutić. The role of chronic exposure to gasoline and diesel on cell mediated immunity of people situated near gasoline industry // 13th International Congress of Immunology, Rio de Janeiro (Brazil), August 21-25, 2007. / Jorge Kalil, Edecio Cunha-Neto, Luiz Vicente-Rizzo (ur.). Bologna, Italy : Medimond S.r.l. 2007. Str. 313-316.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
C.H.Walker, S.P.Hopkin, R.M.Sibly, D.B.Peakall: Principles of Ecotoxicology, Taylor and Francis, London (1997).	1	10
Tahir Sofilić:Ekotoksikologija, Sveučilište u Zagrebu, Metalurški fakultet, Sisak 2014.	1	10
C.H.Walker, S.P.Hopkin, R.M. Sibly, D.B. Peakall : Principles of Ecotoxicology, Second Edition, Taylor and Francis, London (2001).	1	10
G.H.Degen, J.P.Seiler, P.Bentley (eds.): Toxicology in Transition, Arhives of Toxicology, Suppl.17, Springer-Verlag, New York-Berlin (1995).	1	10
M.A.Levin, H.S.Strauss: Risk Assessment in Genetic Engineering, Mc Graw Hill Inc., New York (1991).	1	10
S.A.Levin, M.A.Harwell, J.B.Kelly, K.D.Kimball (eds.): Ecotoxicology: Problems and Approaches. Springer Verlag, New York-Berlin (1989).	1	10

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Ankete za predmet – provodit će se završna evaluacija predmeta, kako bi se dobila povratna informacija od studenata o programu predmeta i vještini poučavanja i uspješnosti interakcije sa studentima. Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Olivera Koprivnjak	
Suradnici	Doc. dr. sc. Valerija Majetić Germek	
Naziv predmeta	Sigurnost hrane	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+10
1. Ciljevi predmeta		
Osposobiti studenta za primjenu načela, normi i propisa iz domene upravljanja sigurnošću hrane.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
-		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon položenog ispita iz predmeta <i>Sigurnost hrane</i> student će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ objasniti kriterije razvrstavanja hrane u štetnu za zdravlje i neprikladnu za prehranu ✓ navesti primjere fizičkih, kemijskih i bioloških opasnosti s pripadajućim mjerama prevencije iz domene dobre proizvodne i higijenske prakse ✓ koristiti se propisima pri definiranju kriterija sigurnosti hrane ✓ koristiti se propisima pri definiranju obaveza subjekata u poslovanju s hranom u provođenju preduvjetnih programa ✓ definirati pojmove sljedivost, opoziv i povlačenje nesigurne hrane ✓ opisati svrhu i ustrojstvo sustava brzog uzbunjivanja za hranu (RASFF) ✓ objasniti princip procjene rizika od fizičkih, kemijskih ili bioloških opasnosti u proizvodnom pogonu ili procesu ✓ na primjerima objasniti karakteristike i svrhu uspostave operativnih preduvjetnih programa (oPRP) ✓ na primjerima objasniti ciljne granice i postupke uklanjanja neučinkovitosti ili nesukladnosti kod kontrolnih točaka ✓ na primjerima objasniti kritične granice i korektivne radnje kod kritičnih kontrolnih točaka ✓ navesti glavne karakteristike certifikacijskih shema ili normi iz domene upravljanja sigurnošću hrane 		
4. Sadržaj predmeta		
<p><u>Sigurnost hrane</u> (definicija sigurnosti hrane, kategorije nesigurne hrane, vrste opasnosti u hrani - fizičke, biološke, kemijske; propisani kriteriji sigurnosti hrane - dopuštene količine i oblici pojedinih opasnosti u hrani).</p> <p><u>Propisi i politika sigurnosti hrane u EU</u> (obilježja tradicionalnog i suvremenog pristupa sigurnosti hrane; opći zakon o hrani na razini EU, uredbe EU koje se odnose na subjekte u poslovanju s hranom, uredbe EU koje se odnose na nacionalna nadležna tijela, obaveza uspostave sustava sljedivosti, sustav brzog uzbunjivanja za hranu - RASFF).</p> <p><u>Dobra proizvodna i higijenska praksa</u> (preduvjetni programi - PrP, standardni operativni postupci - SOP, vodiči za dobru proizvodnu - DPP i dobru higijensku praksu - DHP).</p>		

<p><u>Sustavi upravljanja sigurnošću hrane</u> (HACCP sustav, procjena razine rizika u pogonu / proizvodnom procesu, operativni preduvjetni programi - oPRP, kontrolne točke - KT, kritične kontrolne točke – KKT, norme / certifikati iz domene upravljanja sigurnošću hrane).</p> <p><u>Specifičnosti trgovine, ugostiteljstva i pojedinih prehrambenih industrija</u> u domeni sigurnosti hrane (specifične opasnosti povezane sa sirovinama te postupcima obrade, čuvanja i distribucije proizvoda; mjere za nadzor i upravljanje specifičnim opasnostima; specifične norme, propisi i vodiči; prikazi slučajeva kriznih situacija)</p>						
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja			☐ samostalni zadaci		
	☒ seminari i radionice			☐ multimedija i mreža		
	☐ vježbe			☐ laboratorij		
	☐ obrazovanje na daljinu			☐ mentorski rad		
	☐ terenska nastava			☐ ostalo _____		
6. Komentari						
7. Obaveze studenata						
Praćenje predavanja; prikupljanje podataka i izrada prezentacije na odabranu seminarsku temu; polaganje ispita.						
8. Praćenje ⁶⁸ rada studenata						
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad
Portfolio						
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu						
Prezentacija seminarskog rada vrednovat će se na temelju ocjene uspješnosti samostalnog pronalaska i korištenja literature i materijala za prezentaciju, obuhvaćenost svih aspekata teme te razumljivosti i logičnosti slijeda izlaganja. Vrednovanje pismenog ispita temeljit će se na postotku točnih odgovora.						
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
☒ PowerPoint nastavni materijali s predavanja ☒ Olivera Koprivnjak: Kvaliteta, sigurnost i konzerviranje hrane (<i>e-udžbenik</i>), Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2014						
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
☒ Zakoni, pravilnici, norme i vodiči iz područja sigurnosti hrane ☒ Ivona Babić, Jelena Đugum i sur.: Uvod u sigurnost hrane, Inštitut za sanitarno inženirstvo, Ljubljana 2014. ☒ Jasmina Havranek, Milna Tudor Kalit i sur.: Sigurnost hrane od polja do stola, MEP, Zagreb 2014 ☒ https://www.foodsafetymagazine.com/magazine-archive1/						
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu						
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata		
PowerPoint nastavni materijali s predavanja		neograničeno				

⁶⁸ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Olivera Koprivnjak: Kvaliteta, sigurnost i konzerviranje hrane (e-udžbenik), Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2014.	neograničeno	
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Anketiranje polaznika o organiziranosti izvođenja nastave, korisnosti nastavnih sadržaja, informiranosti polaznika o predmetu, te o stupnju postizanja ishoda učenja.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Dražen Lušić	
Suradnici		
Naziv predmeta	Analiza rizika u hrani	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	20+0+10
1. Ciljevi predmeta		
Cilj ovog kolegija jeste potaknuti studenta za primjenu načela i normi i iz domene analize rizika u hrani, kao složenog procesa koji uz procjenu rizika od bolesti prenosivih hranom, obuhvaća upravljanje rizikom i obavještanje o rezultatima procjene rizika.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Standardni uvjeti vezani za upis izbornih kolegija iz Modula 10 – „Sigurnost hrane“		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon položenog ispita iz predmeta Analiza rizika u hrani student bi trebao biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Samostalno koristiti terminologiju analize rizika, – Procijeniti adekvatnost odabranog postupka u procesu procjene rizika od bolesti prenosivih hranom. – Opisati osnovne postupke i alate koji se koriste kod analize rizika i osiguranja sigurnosti hrane. – Izdvojiti i obrazložiti načine i procedure analize rizika u hrani – Sudjelovati u donošenju odluka i prenošenju informacije ostalim zainteresiranim stranama u prehrambenom lancu. 		
4. Sadržaj predmeta		
Osnovni principi procjene rizika, upravljanja rizikom i komunikacija vezanih uz rizik. Terminologija. Koncepti. Alati i tehnike. Različiti modeli.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari	<p>Nastava se provodi prema izvedbenom nastavnom planu koji je javno dostupan na mrežnim stranicama Fakulteta (http://www.medri.uniri.hr) te u arhivi Voditelja studija i Prodekana nadležnog za studij sanitarnog inženjerstva. Ponudeni okvir kolegija može, u manjem obimu, biti izmijenjen tijekom trajanja kolegija u ovisnosti o izraženom interesu studenata za specifične sadržaje, njihovim sugestijama i izraženom voljom za pristup individualnim temama.</p>	

Nastava se provodi prema izvedbenom nastavnom planu koji je javno dostupan na mrežnim stranicama Fakulteta (<http://www.medri.uniri.hr>) te u arhivi Voditelja studija i Prodekana nadležnog za studij sanitarnog inženjerstva.

Akadska čestitost

Nastava će se održavati u skladu s akademskom poslovnom etikom, zasnovanom na odredbama Etičkog kodeksa Sveučilišta u Rijeci. Tijekom nastave očekuje se akademsko ponašanje studenata u skladu s odredbama Etičkog kodeksa za studente /studentice Sveučilišta u Rijeci. Biilo koji oblik remećenja normalnog nastavnog procesa neće se tolerirati. U takvim situacijama primjenjivat će se odredbe Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci, te Statuta Medicinskog Fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Kontaktiranje s nastavnikom

Kontaktiranje nastavnika odvijat će se na sljedeći način:

- Tijekom nastave
- U predviđenom terminu za konzultacije
- Elektroničkim putem. Za ostvarivanje ovog oblika komunikacije, od studenata će se na početku nastave tražiti elektronička adresa za kontakt.

Prilikom kontaktiranja nastavnika studenti trebaju poštivati predviđene termine za konzultacije te uzimati u obzir razumno vrijeme za odgovor u slučaju kontakta nastavnika putem elektroničke pošte. Nastavnik će u slučaju spriječenosti (godišnji odmor, dopust, službeno odsustvo, bolovanje i sl.) komunikaciju sa studentima ponovno obavljati nakon povratka na radno mjesto.

Informiranje o predmetu

- Studenti će sve informacije o predmetu, nastavnoj proceduri, obavezama i pravima, rasporedu nastave i nastavnim oblicima dobiti tijekom uvodnog predavanja. Eventualna pojašnjenja moguća su i tijekom odvijanja nastave.
- Sve službene informacije koje će se prenijeti tijekom gore navedenog uvodnog predavanja, kao i dodatne službene obavijesti tijekom semestra bit će dostupne na mrežnim stranicama Poslijediplomskog studija (<http://www.medri.uniri.hr/hr/studenti/poslijediplomski-sveucilisni-doktorski-studiji/zdravstveno-i-ekolosko-inzenjerstvo.html>)
- Obaveza studenata je da se redovito informiraju o tekućim sadržajima Kolegija, kontaktirajući službene web stranice

	<p>Poslijediplomskog studija, te nastavnike u za to predviđenim terminima.</p> <p>Informiranje studenata o svim relevantnim sadržajima biti će provođeno i putem zajedničke elektroničke e-mailing liste, sastavljene na temelju dobivenih kontakt podataka od samih studenata (odnosno fakultetske studentske službe, ukoliko je moguće)</p>
--	---

7. Obaveze studenata

Poštivati satnicu sukladno objavljenom Izvedbenom nastavnom planu; Redovno pohađati sve oblike nastave; Uspješno odraditi tematske seminare, što uključuje: prethodno proučiti zadanu literaturu; pripremu prezentacije sadržaja pročitanog teksta; aktivno sudjelovanje u raspravi unutar seminarske grupe. Uspješno odraditi praktični seminar koji uključuje provedbu samostalno dodijeljenog zadatka od strane voditelja kolegija pri čemu student mora moći interpretirati informacije prikupljene tijekom analize zadanog procesa kao i aktivno sudjelovati u raspravi unutar seminarske grupe

8. Praćenje⁶⁹ rada studenata

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1,4	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja iz kolegija Analiza rizika u hrani obuhvaća rezultate postignute iz aktivnosti tijekom nastave, seminarskog rada i završnog pismenog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja. Prag prolaznosti za svaku navedenu aktivnost je 50 % ocjenskih bodova. Ispitu može pristupiti student koji je tijekom nastave bio nazočan na najmanje 50% nastave i prikupio najmanje 50 ocjenskih bodova, te zadovoljio uvjete propisane Pravilnikom o studijima.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Nastavni materijali sa predavanja
- Ivona Babić i Jelena Đugum sa suradnicima: „Uvod u sigurnost hrane“, Ljubljana, 2014 (knjiga, hrvatsko izdanje)
- Zakon o hrani (Narodne novine, broj 81/2013, 14/2014) – internet pristup

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Vasić, Vesna; Gašić, Uroš; Stanković, Dalibor; Lušić, Dražen; Vukić Lušić, Darija; Milojković-Opsenica, Dušanka; Tešić, Živoslav; Trifković, Jelena. Towards better quality criteria of European honeydew honey: Phenolic profile and antioxidant capacity. // Food Chemistry. 274 (2019) , February; 629-641
- Tariba Lovaković, Blanka; Lazarus, Maja; Brčić Karačonji, Irena; Jurica, Karlo; Živković Semren, Tanja; Lušić, Dražen; Brajenović, Nataša; Pelaić, Zdenka; Pizent, Alica. Multi-elemental composition and antioxidant properties of strawberry tree (*Arbutus unedo* L.) honey from the coastal region of Croatia: Risk-benefit analysis. // Journal of trace elements in medicine and biology. 45 (2018) ; 85-92
- Gobin, Ivana; Crnković, Goranka; Magdalenić, Maja; Begić, Gabrijela; Babić, Ana; Lušić, Dražen; Vučković, Darinka. Antibacterial potential of Croatian honey against antibiotic resistant pathogenic bacteria. // Medicinski glasnik Ljekarske komore Zeničko-dobojskog kantona. 15 (2018) , 2; 139-144

⁶⁹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- Vukić Lušić; Darija, Đandara, Andrea; Piškur Vanda; Linšak, Željko; Bilajac, Lovorka; Lušić, Dražen. Zdravstvena ispravnost vode za piće u Gorskom kotaru u petogodišnjem razdoblju od 2011. do 2015.. // *Medicina Fluminensis* (0025-7729). 53 (2017) , 2; 216-224
  - Jurica, Karlo; Brčić Karačonji, Irena; Lasić, Dario; Vukić Lušić, Darija; Anić Jurica, Sonja; Lušić, Dražen. Determination of phthalates in plum spirit and their occurrence during plum spirit production. // *Acta alimentaria*. 45 (2016) , 1; 141-148
  - Milojković Opsenica, Dušanka; Ristivojević, Petar; Trifković, Jelena; Vovk, Irena; Lušić, Dražen; Živoslav, Tešić. TLC Fingerprinting and Pattern Recognition Methods in the Assessment of Authenticity of Poplar-Type Propolis. // *Journal of chromatographic science*. 54 (2016) , 7; 1077-1083
  - Gašić, Uroš M.; Natić, Maja M.; Mišić, Danijel M.; Lušić, Darija V.; Milojković-Opsenica, Dušanka M.; Tešić, Živoslav Lj.; Lušić, Dražen. Chemical markers for the authentication of unifloral *Salvia officinalis* L. honey. // *Journal of food composition and analysis*. 44 (2015) ; 128-133
  - Milojković Opsenica, Dušanka; Lušić, Dražen; Tešić, Živoslav. Modern analytical techniques in the assessment of the authenticity of Serbian honey. // *Arhiv za higijenu rada i toksikologiju*. 66 (2015) , 4; 233-241
  - Gobin, Ivana; Vučković, Darinka; Lušić, Dražen. Antibakterijska svojstva meda. // *Medicina : glasilo Hrvatskoga liječničkoga zbora, Podružnica Rijeka*. 50 (2014) , 2; 150-157
  - Jurica, Karlo; Uršulin-Trstenjak, Natalija; Vukić Lušić, Darija; Lušić, Dražen; Šmit, Zdenko. Izloženost ftalatima i njihova pojavnost u alkoholnim pićima. // *Archives of Industrial Hygiene and Toxicology*. 64 (2013) , 2; 317-325
  - Smerdel, Bojana; Pollak, Lea; Novotni, Dubravka; Čukelj, Nikolina; Benković, Maja; Lušić, Dražen; Ćurić, Duška. Improvement of gluten-free bread quality using transglutaminase, various extruded flours and protein isolates. // *Journal of food and nutrition research*. 51 (2012) , 4; 242-253
  - Jerković, Igor; Marijanović, Zvonimir; Malenica Staver, Mladenka; Lušić, Dražen. Volatiles from a Rare *Acer* spp. Honey Sample from Croatia. // *Molecules*. 15 (2010) , 7; 4572-4582
- Lušić, Dražen; Koprivnjak, Olivera; Ćurić, Duška; Sabatini, Anna G.; Conte, Lanfranco S. Volatile Profile of Croatian Lime (*Tilia* sp.) Tree, Fir (*Abies alba*) Honeydew and Sage (*Salvia officinalis*) Honeys. // *Food Technology and Biotechnology*. 45 (2007) , 2; 156-165

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
/	/	/
/	/	/
/	/	/
/	/	/
/	/	/
/	/	/

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Detaljno raščlanjeno vrednovanje elemenata koji se ocjenjuju sukladno gore navedenom sustavu vrednovanja rada studenata. Kontinuirano modificiranje nastavnog gradiva, a time i prenesenog znanja, s najnovijim spoznajama, procesima i zakonskim aktima u sektoru analize rizika u hrani. Ankete za predmet – provodit će

se završna evaluacija predmeta, kako bi se dobila povratna informacija od studenata o programu predmeta i vještini poučavanja i uspješnosti interakcije sa studentima. Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Sandra Pavičić Žeželj	
Suradnici	Dr. sc. Igor Dubrović	
Naziv predmeta	Novija dostignuća primjene prehrane u očuvanju zdravlja	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	5+5+10
1. Ciljevi predmeta		
Upoznati studente nutrijentima koji u ljudskom organizmu imaju potencijalnu zaštitnu ulogu prema bolestima osobito kroničnim nezaraznim bolestima (pretilost, šećerna bolest, srčano-žilne bolesti, upalne bolesti, karcinomi). Studenti se upoznaju s prehrambenim izvorima zaštitnih nutrijenata, klasifikacijom i mehanizmima djelovanja na ljudsko zdravlje.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Standardni uvjeti za upis izbornih kolegija.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - Definirati i objasniti nutrijente koji imaju zaštitnu ulogu u organizmu - Opisati i definirati mehanizme djelovanja zaštitnih nutrijenata - Prepoznati i izdvojiti izvore nutrijenata koji imaju zaštitnu ulogu u hrani - Objasniti primjenu zaštitnih nutrijenata u prevenciji i liječenju kroničnih nezaraznih bolesti - Koristiti i vrednovati znanstvenu i stručnu literaturu u cilju cjeloživotnog učenja i unapređenja struke - Predstaviti i objasniti rezultate svoga rada - Pratiti nove spoznaje o prehrani za unapređenje zdravlja 		
4. Sadržaj predmeta		
Klasifikacija zaštitnih nutrijenata i njihov zaštitni učinak na zdravlje; Primjena zaštitnih nutrijenata u funkcionalnoj hrani; Mehanizmi djelovanja i primjena zaštitnih nutrijenata u prevenciji i liječenju kroničnih nezaraznih bolesti; Primjena zaštitnih nutrijenata u novijim trendovima prehrane (mediteranska prehrana, paleo dijeta, protuupalna prehrana) i u personaliziranoj prehrani.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Studenti su obavezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave.		

8. Praćenje ⁷⁰ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1,0	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,0	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
<p>Ocijenjivanje studenata provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci (odobrenog od Senata). Rad studenata se vrednuje i ocijanjuje tijekom izvođenja nastave te na završnom ispitu. Od ukupno 100 bodova, tijekom nastave student može ostvariti 50 bodova od seminara a na završnom ispitu 50 bodova. Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-E) i brojanog sustava (1-5). Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja iz kolegija <i>Novija dostignuća primjene prehrane u očuvanju zdravlja</i> obuhvaća rezultate postignute iz aktivnosti tijekom nastave, seminarskog rada i završnog pismenog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.</p>							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanja pripremljena za kolegij 2. Minihane AM et al. Low-grade inflammation, diet composition and health: current research evidence and its translation. Br J Nutr. 2015; 14;114(7):999-1012. 3. Varadharaj S, Kelly OJ, Khayat RN, Kumar PS, Ahmed N, Zweier JL. Role of Dietary Antioxidants in the Preservation of Vascular Function and the Modulation of Health and Disease. Front Cardiovasc Med. 2017 ;1;4:64. 4. Verma M, Hontecillas R, Abedi V, et al. Modeling-Enabled Systems Nutritional Immunology. Frontiers in Nutrition. 2016;3:5. 5. Shlisky J, Bloom DE, Beaudreault AR, et al. Nutritional Considerations for Healthy Aging and Reduction in Age-Related Chronic Disease. Advances in Nutrition. 2017;8(1):17-26. 6. Weaver CM. Bioactive Foods and Ingredients for Health. Advances in Nutrition. 2014;5(3):306S-311S. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sandra Pavičić Žeželj, Ana Tomljanović, Gordana Kenđel Jovanović, Greta Krešić, Olga Cvijanović Pelosa, Nataša Dragaš Zubalj and Iva Pavlinić Prokurica. Prevalence, Knowledge and Attitudes Concerning Dietary Supplements among a Student Population in Croatia. Int. J. Environ. Res. Public Health 2018, 15(6), 1058. 2. Sandra Pavičić Žeželj, Gordana Kenđel Jovanović, Nataša Dragaš Zubalj, Vladimir Mićović and Željko Sesar. Associations between Adherence to the Mediterranean Diet and Lifestyle Assessed with the MEDLIFE Index among the Working Population. Int. J. Environ. Res. Public Health 2018, 15(10), 2126. 3. Žeželj SP, Cvijanović O, Mićović V, Orlić ZC, Malatestinić G. Effect of Menopause, Anthropometry, Nutrition and Lifestyle on bone status of Women in the Northern Mediterranean. West Indian Med J. 2010;59(5):494-502. 4. Kenđel Jovanović G, Pavičić Žeželj S, Malatestinić Đ, Mrakovčić Šutić I, Nadarević Štefanec I, Dorčić F. Diet Quality of Middle Age and Older Women from Primorsko-Goranska County Evaluated by Healthy Eating Index and Association with Body Mass Index. Coll Antropol. 2010; 34: Suppl 2. 155-160. 							

⁷⁰ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

5. Kenđel Jovanović G, Krešić G, Pavičić Žeželj S, Mićović V, Štefanac Nadarević V. Cancer and Cardiovascular Diseases Nutrition. Knowledge and Dietary Intake of Medical Students. Coll Antropol. 2011; 35:765-74.
6. Cvijanović O, Pavičić Žeželj S, Lukanović S, Bićanić N, Domitrović R, Bobinac D, Crnčević Orlić Ž. Osteoporosis and Nutrition-Nutrition, Anthropometry and Bone Mineral Density in Women. In book Topics in Osteoporosis. Published by

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Ankete za predmet – provodit će se završna evaluacija predmeta, kako bi se dobila povratna informacija od studenata o programu predmeta i vještini poučavanja i uspješnosti interakcije sa studentima. Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Hrvoje Fulgosi	
Suradnici		
Naziv predmeta	GMO u proizvodnji hrane	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+0
1. Ciljevi predmeta		
Genetički modificirani organizmi (GMO), a posebice njihovo korištenje u prehrani i poljoprivredi, predstavljaju kontroverznu temu. Cilj je ovog kolegija ponuditi osnovne informacije o različitim aspektima ove problematike, a posebice u smislu procjena rizika.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Osnovan znanja iz područja biologije, molekularne genetike i tehnologija rekombinantne DNA		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Razvijanje kritičkog i interdisciplinarnog pristupa problemima povezanim s razvojem, korištenjem i uzgojem GMO-a u poljoprivredi i prehrani. Moći definirati i opisati što su GM organizmi, razumjeti i objasniti koja je razlika između klasičnih tehnika oplemenjivanja i metoda rekombinantne DNA te novih tehnika oplemenjivanja (NBT), razumjeti i moći procijeniti koji su realni rizici primjene GMO-a u poljoprivredi, krmnoj proizvodnji i prehrani ljudi, moći predvidjeti kakva će biti budućnost primjene GMO-a, identificirati i analizirati rizike povezane s uporabom GMO-a u lancu ljudske prehrane, moći preporučiti da li primjenjivati i koristiti GMO ili ne.		
4. Sadržaj predmeta		
Opis tehnologija i postupaka koji se koriste kako bi se izvršile željene genetičke promjene u genomu biljaka, kao i ograničenja i poteškoća koje se pri tom susreću. Detaljnije će se analizirati genetički konstrukti koji se najčešće koriste, ali i pravci razvoja ovog područja, kao što je proizvodnja hrane poboljšanih nutritivnih svojstava. Posebna pažnja posvetit će se sigurnosti takve hrane, od analiza toksičnosti, alergnosti i nutritivnih svojstava, do utjecaja GMO-a na okoliš. Predstaviti će se i zakonodavni okvir, kao i metode koje se koriste u identifikaciji i detekciji GMO-a. Posebna će se pažnja posvetiti temeljnim postavkama procjene rizika.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Prisustvovanje predavanjima		

8. Praćenje ⁷¹ rada studenata					
Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej	Istraživanje
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat	Praktični rad
Portfolio					
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu					
Rad studenta na predmetu će se vrednovati pohađanjem nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti pohađanjem nastave je 1, dok na završnom pismenom ispitu može ostvariti još 1 bod.					
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)					
Biosafety Resource Book, Brandenburg, Oliver ; Dhlamini, Zephaniah ; Sensi, Alessandra ; Ghosh, Kakoli ; Sonnino, Andrea (ur.). Rim: Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2011. www.fao.org/docrep/014/i1905e/i1905e00.htm Pravilnici Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) o problematici GMO. http://www.efsa.europa.eu/en/search/site/gmo?f%5B0%5D=sm_hierarchy_type%3APublications&f%5B1%5D=sm_hierarchy_type%3AGuidance					
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)					
Konvencija o biološkoj raznolikosti (CBD) u sklopu Kartagenskog sporazuma o biološkoj sigurnosti. Guidance on risk assessment of living modified organisms and monitoring in the context of risk assessment. https://www.cbd.int/doc/meetings/bs/mop-08/official/bs-mop-08-08-add1-en.pdf Sutlović, Davorka; Marušić, Jadranka; Stipišić, Angela; Poljak, Vedran; Laštre Primorac, Danja; Majić, Zrinka; Luetić, Sanja; Knezović, Zlatka; Papić, Jasminka; Žafran Novak, Jelena; Fulgosi, Hrvoje; Pollak, Lea; Žuntar, Irena; Plavšić, Franjo. Toksikologija hrane / Sutlović, Davorka (ur.). Split : Redak, 2011. Bosnić, Meira; Antunović, Boris; Fulgosi, Hrvoje; Capak, Krunoslav; Zupan, Irina; Žafran Novak, Jelena; Ljubenko Mihelj, Sanela. Okvir za razvoj nacionalne strategije biološke sigurnosti. Zagreb : Državni zavod za zaštitu prirode, 2005. http://bib.irb.hr/datoteka/185129.Okvir_za_razvoj_nacionalne_strategije_biološke_sigurnosti_1.pdf					
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu					
	Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata
	Biosafety Resource Book		1		1
	Pravilnici Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) o problematici GMO		1		1
	Guidance on risk assessment of living modified organisms and monitoring in the context of risk assessment.		1		1
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija					

⁷¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Kontinuirano praćenje studentske aktivnosti na nastavi uz povratne informacije o uspješnosti i ostvarenom napretku. Ocjena ishoda učenja provest će se subjektivnim metodama procjene znanja, prikladnim za ocjenu sposobnosti studenata da sagledaju složene probleme koji mogu zahtijevati sve razine obrazovnih ciljeva u taksonomiji spoznajnih zadataka. Završna anketa.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Vladimir Mićović	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Olga Cvijanović Pelosa, doc. dr. sc. Krunoslav Capak	
Naziv predmeta	Okoliš i zdravlje kroz epidemiološka istraživanja	
Studijski program	Poslijediplomski sveučilišni (doktorski studij) Zdravstveno i ekološko inženjerstvo	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Stjecanje specifičnog medicinskog znanja iz epidemiološke metodologije istraživanja zdravstvenih rizika u populaciji vezanih uz izlaganje nepovoljnih okolišnih čimbenika. Pravilno procjeniti izloženost i usvojiti znanja o upravljanju znanstvenim rizicima.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Nema.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - Definirati i objasniti metodologiju identifikacije zdravstvenih rizika u populaciji vezanih uz izlaganje nepovoljnim okolišnim čimbenicima. - Prepoznati i procjeniti izloženost nepovoljnim okolišnim čimbenicima - Objasniti primjenu upravljanja zdravstvenim rizicima - Prepoznati i primjeniti metode epidemioloških istraživanja usmjerenih na specifične probleme djelokruga rada inženjera u javnom zdravstvu. - Koristiti i vrednovati znanstvenu i stručnu literaturu u cilju cjeloživotnog učenja i unapređenja struke - Predstaviti i objasniti rezultate svoga rada 		
4. Sadržaj predmeta		
Uvod u upravljanje rizicima (Populacija, Poimanje rizika, Identifikacija rizika); Toksikologija (Akutna toksičnost, Mutagenaza, Karcinogeneza, Testiranje toksičnosti na animalnom modelu, LOAEL, NOAEL, Bioakumulacija); Epidemiološke studije (Dizajn, organizacija i provođenje istraživačke studije, Case-control, Cohort, Cross-section, Kvantitativna ocjena različitih utjecaja na zdravlje (Relativni rizik, odds-ratio, pripisivi rizik, prevetabilna frakcija); Procjena i ocjena izloženosti faktorima okoliša; Procjena i ocjena utjecaja na zdravlje; Kvantifikacija i interpretacija zdravstvenih učinaka; Analiza, interpretacija i izvještavanje; Korištenje epidemioloških informacija; Socijalne značajke epidemioloških osnova bolesti (Rizične skupine, Vulnerabilne skupine, Izloženost stanovništva).		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		

<i>7. Obaveze studenata</i>							
Studenti su obavezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave.							
<i>8. Praćenje⁷² rada studenata</i>							
Pohađanje nastave	0,3	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,7	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,0	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
<i>9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu</i>							
<p>Ocjnjivanje studenata provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci (odobrenog od Senata). Rad studenata se vrednuje i ocjenjuje tijekom izvođenja nastave te na završnom ispitu. Od ukupno 100 bodova, tijekom nastave student može ostvariti 70 bodova a na završnom ispitu 30 bodova. Tijekom nastave vrednuje se pohađanje nastave, seminarski rad, kontinuirana provjera znanja i pismeni ispit. Ocjnjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-E) i brojčanog sustava (1-5). Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja iz kolegija Okoliš i zdravlje kroz epidemiološka istraživanja obuhvaća rezultate postignute iz aktivnosti tijekom nastave, seminarskog rada i završnog pismenog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.</p>							
<i>10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Babuš Vladimir (2000):Epidemiološke metode. Zagreb: Medicinska naklada. 2. Masters M. Gilbert (1997): Introduction to Environmental Engineering and Science. Chapter 4: Risk Assessment: Prentice Hall. 3. WHO. Environmental Health Criteria 27. Guidelines on studies in environmental epidemiology. Geneva:WHO,1983. 4. Gordis L. Epidemiology 2nd ed. WB Saunders Co, Phipadelphia, 2000. 5. Ropac D isur. Epidemiologija zaraznih bolesti. Medicinska naklada, Zagreb.2004. 6.Puntarić D, Ropac D. Opća epidemiologija. Medicinska naklada Zagreb,2007. 7.Vorko-Jović A i sur. Epidemologija nezaraznih bolesti, 2007. 							
<i>11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
<ol style="list-style-type: none"> 1.Sandra Pavičić Žeželj, Gordana Kenđel Jovanović, Nataša Dragaš Zubalj, Vladimir Mićović and Željko Sesar. Associations between Adherence to the Mediterranean Diet and Lifestyle Assessed with the MEDLIFE Index among the Working Population. Int. J. Environ. Res. Public Health 2018, 15(10), 2126. 2. Mrakovcic-Sutic, I.; Petkovic, M.; Bulog, A.; et al. The influence of enzyme matrix metalloproteinase-9 and innate immune cells in the pathogenesis of tumor response. Acta Physiologica Volume 2017, 221 ,180. 3. Micovic, Vladimir; Turina, Iva Sorta-Bilajac; Malatestinic, Dulija. Personalised Medicine and Public Health. Personalized Medicine: a New Medical and Social Challenge 2016, 2, 81-93. 4. Nadarevic, Vesna Stefanac; Vojnikovic, Bozo; Micovic, Vladimir; et al. Epidemiological study of visual functions--refractive errors, macular degeneration and glaucoma in children in the Karst area of Opatija. Collegium antropologicum, 2014, 38 (4), 1095-7. 5. Lusic, Darija Vukic; Lusic, Drazen; Pesut, Denis; Micovic, Vladimir ; et al. Evaluation of equivalence between different methods for enumeration of fecal indicator bacteria before and after adoption of the new Bathing Water Directive and risk assessment of pollution. Marine Pollution Bulletin,2013, 73 (1), 252-257. 6. Vojnikovic, Bozo; Micovic, Vladimir; Stefanac-Nadarevic, Vesna; et al.Refractive Errors in Children of Primorsko-Goranska County - Epidemiological study. Collegium Antropologicum, 2013, 37, 37-39. 							

⁷² **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

7. Traven, Luka; Micovic, Vladimir; Lusic, Darija Vukic; et al. The responses of the hepatosomatic index (HSI), 7-ethoxyresorufin-O-deethylase (EROD) activity and glutathione-S-transferase (GST) activity in sea bass (*Dicentrarchus labrax*, Linnaeus 1758) caged at a polluted site: implications for their use in environmental risk assessment. *Environmental Monitoring and Assessment*, 2013, 185 (11), 9009-9018.

Preporuka nastavnika s obzirom na izabranu temu seminarskog rada.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Ankete za predmet – provodit će se završna evaluacija predmeta, kako bi se dobila povratna informacija od studenata o programu predmeta i vještini poučavanja i uspješnosti interakcije sa studentima. Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Nada Starčević Čizmarević	
Suradnici	Doc. dr. sc. Jadranka Vraneković, doc. dr. sc. Sergej Nadalin	
Naziv predmeta	Genske bolesti i čimbenici okoliša	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	12+0+2
1. Ciljevi predmeta		
Cilj predmeta je steći znanja o nasljeđivanju genskih bolesti te o značaju okolišnih čimbenika u razvoju multifaktorijskih poremećaja. Također je cilj predmeta objasniti interakciju između gena i okoliša (virusi, toksini, prehrana) u razvoju složenih poligenskih bolesti te opisati epigenetičke procese koji integriraju utjecaj gena i okoliša kako bi se moglo preventivno djelovati na čimbenike okoliša koji doprinose razvoju bolesti u genetički podložnih osoba.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Po završetku ovog kolegija studenti će biti osposobljeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasniti povezanost mutagenih čimbenika okoliša s nastankom mutacija te njihove posljedice u razvoju bolesti - razlikovati tipove nasljeđivanja monogenskih bolesti te prepoznati odstupanja od Mendelskog nasljeđivanja - definirati epigenetičke modifikacije - objasniti principe poligenskog nasljeđivanja i razumijeti kako multifaktorijski utjecaji vode nastanku složenih bolesti - objasniti međudjelovanje hranjivih tvari i/ili njihovih metabolita s humanim genomom te njihovim interakcijama povezanim s razvojem ali i prevencijom bolesti - objasniti različite pristupe u istraživanju gena i okolišnih čimbenika uključenih u razvoj složenih multifaktorijskih bolesti <p>Kroz navedeno studenti će steći znanja, vještine i stavove o genetičkim principima, epigenetičkim mehanizmima te međudjelovanju gena i okoliša u razvoju složenih bolesti.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
U kolegiju će biti predstavljeni principi humane genetike, molekularna osnova i obrasci nasljeđivanja, poligensko i multifaktorijsko nasljeđivanje, nasljedne bolesti i primjena DNA tehnologije u dijagnostici i probiru populacije; okolišni čimbenici i genetski faktori u čestim bolestima, interpretacija novih znanja o utjecaju prehrane na genom ljudi te razvoj i prevencijom kroničnih bolesti (srčano-žilne bolesti, šećerna bolest, pretilost...); genetika celijakije i uloga HLA gena; genetika multiple skleroze i povezanost s virusima, mikrobiomom i željezom; genetika shizofrenije i uloga deficita membranskih polinezasićenih masnih kiselina u		

etiologiji metaboličkog sindroma; utjecaj MTHFR gena i folne kiseline tijekom perikonceptijskog razdoblja u prevenciji defekta neuralne cijevi.							
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja			☐ samostalni zadaci			
	☒ seminari i radionice			☐ multimedija i mreža			
	☐ vježbe			☐ laboratorij			
	☐ obrazovanje na daljinu			☒ mentorski rad			
	☐ terenska nastava			☐ ostalo _____			
6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Pohađanje i aktivno sudjelovanje u svim oblicima nastave.							
8. Praćenje ⁷³ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1,0	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom. Ukupan postotak čini uspješnosti studenta tijekom nastave i završni ispit. Student/studentica može prikupiti 0,3 ECTS seminarskim radom. Daljnjih 1,2 ECTS bodova student stječe na ispitu koji se sastoji od pismenog (0,7 ECTS) i usmenog (0,5 ECTS) dijela. Da bi ostvario ECTS bodove na pismenom ispitu i pristupio usmenom dijelu ispita, student mora riješiti više od 50% testa.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - Turnpenny PD, Ellard S (2011): Emeryjeve osnove medicinske genetike, Medicinska naklada, Zagreb. - Robert L. Nussbaum, Roderick R. McInnes, Huntington F. Willard (2016): Genetics in Medicine, 8th edition, Saunders Elsevier. - Nadalin S i sur. Etiopatogeneza metaboličkog sindroma u shizofreniji – najnovije spoznaje. Medicina Fluminensis. 2017; 53:27-42. - Starčević Čizmarević N i sur. Geni i celijakija. Paediatr Croat. 2015;59(2):88-94. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - Fallaize R et al. APOE genotype influences insulin resistance, apolipoprotein CII and CIII according to plasma fatty acid profile in the Metabolic Syndrome. Scientific Reports, 2017; 7:6274. - Didonna A and Jorge R. Oksenberg. The Genetics of Multiple Sclerosis. In: Zagon IS, McLaughlin PJ. Multiple Sclerosis: Perspectives in Treatment and Pathogenesis. Brisbane (AU): Codon Publications; 2017. - Ristić S, Starčević Čizmarević N et al. Angiotensin-converting enzyme insertion/deletion gene polymorphism in multiple sclerosis: a meta-analysis. Neurological Sciences 2016;37:1955-9 - Wekerle H. Nature plus nurture: the triggering of multiple sclerosis. Swiss Med Wkly. 2015; 145:14189. - Matzaraki V et al. The MHC locus and genetic susceptibility to autoimmune and infectious diseases. Genome Biol. 2017;18(1):76. - Heianza Y, Qi L. Gene-Diet Interaction and Precision Nutrition in Obesity. Int J Mol Sci. 2017 7;18(4): E787 							

⁷³ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- Corella D, Ordovás JM. Aging and cardiovascular diseases: the role of gene-diet interactions. Ageing Res Rev. 2014;18:53-73.		
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Turnpenny PD, Ellard S (2011): Emeryjeve osnove medicinske genetike, Medicinska naklada, Zagreb.	3	15
Robert L. Nussbaum, Roderick R. McInnes, Huntington F. Willard (2016): Genetics in Medicine, 8th ed., Elsevier.	3	15
naslove studenti mogu dobiti od voditelja u elektronskom obliku		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Anonimna anketa o uspješnosti obavljene nastave kroz upitnik za ocjenu ishoda učenja, evaluaciju znanja i kvalitetu nastave.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Darija Vukić Lušić	
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Luka Traven	
Naziv predmeta	Zagađenje vode i zraka	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	7+0+8
1. Ciljevi predmeta		
<p>Cilj ovog predmeta je osposobljavanje studenata za rješavanje problematike vezane za zagađenje voda. Studenti će steći znanja i vještine potrebne za razumijevanje procesa i saniranje posljedica nastalih zagađenjem voda iz različitih izvora.</p> <p>Također, cilj je polaznike upoznati s temeljnim fizikalnim karakteristikama atmosfere te izvorima i tipovima onečišćujućih tvari u zraku, načinima njihove distribucije u atmosferi i mjerama koje se mogu poduzeti u cilju smanjenja njihove emisije. Polaznici će se upoznati i sa načinima procjene izloženosti populacije pojedinim razinama onečišćenja zraka te načinima karakterizacije potencijalnih zdravstvenih rizika.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Završeni sveučilišni diplomski studijski program. Predmeti vezani uz kemijska i mikrobiološka zagađivanja okoliša (hidrosfera, biosfera). Osnovna znanja iz fizike, te anorganske i organske kemije. Poznavanje temeljnih statističkih pojmova.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ol style="list-style-type: none"> 1) Identificirati moguće izvore i načine zagađivanja voda 2) Navesti vrste zagađivala u vodama 3) Analizirati mogući utjecaj zagađivala na kakvoću vode za piće i rekreacijske vode 4) Interpretirati postojeću zakonsku legislativu 5) Razlikovati analitičke metode koje se koriste u ispitivanjima kakvoće vode 6) Opisati i analizirati aktualne primjere zagađenja voda 7) Razlikovati tipove i karakteristike onečišćujućih tvari u atmosferi 8) Opisati načine distribucije onečišćujućih tvari u atmosferi 9) Predložiti mjere praćenja kvalitete zraka i predložiti mjere za smanjenje emisije onečišćujućih tvari iz stacionarnih i pokretnih izvora 10) Vrednovati potencijalne zdravstvene rizike uslijed prisutnosti onečišćujućih tvari u atmosferi 		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Kakvoća vode u prirodi. Izvori anorganskih i organskih zagađivala, osobitosti anorganskih i organskih zagađivala. Mogući rizici. Analitičke metode u ispitivanjima kakvoće vode. Propisi koji reguliraju kakvoću i kategorizaciju voda.</p> <p>Atmosfera. Temperaturni profil atmosfere. Mehanizmi nastajanja temperaturnih inverzija. Tipovi zagađivala u atmosferi. Karakteristike zagađivala u atmosferi. Fotokemijski smog. Nepokretni izvori onečišćenja zraka. Točkasti i difuzni izvori onečišćenja zraka. Pokretni izvori onečišćenja zraka. Imisijske koncentracije onečišćujućih tvari u atmosferi. Granične i tolerantne vrijednosti kvalitete zraka. Vrijeme</p>		

usrednjavanja. Načini izražavanja emisijskih koncentracija. Emisijske koncentracije onečišćujućih tvari u atmosferi. Načini izražavanja emisijskih koncentracija. Distribucija zagađivala u atmosferi. Karakterizacija zdravstvenih rizika vezano za onečišćenje zraka.

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo

6. Komentari

7. Obaveze studenata

Prisustvovanje nastavi. Polaganje pismenog ispita. Izrada seminarskog rada na dogovorenu temu (pisanju seminara prethode predavanja kao podloga za pisanje). Student dobiva detaljne upute o strukturi seminara te o elementima koji utječu na evaluaciju.

8. Praćenje⁷⁴ rada studenata

Pohađanje nastave	0,3	Aktivnost u nastavi	0,3	Seminarski rad	0,8	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Polaznici će biti ocjenjeni na temelju pohađanja i aktivnosti na nastavi, izrađenog seminara i završnog pismenog ispita. Prag prolaznosti za svaku navedenu aktivnost je 50 % ocjenskih bodova.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Sullivan P., Agardy F., Clark J., (2005) The Environmental Science of Drinking Water, Elsevier (Butherworth Heinemann).

Masters, G. M. & Ela, W. P. 2007. Introduction to Environmental Engineering and Science (3rd Edition). Prentice Hall.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Luna GM, Manini E, Turk V, Tinta T, D'Errico G, Baldrighi E, Baljak V, Buda D, Cabrini M, Campanelli A, Cenov A, Del Negro P, Drakulović D, Fabbro C, Glad M, Grilec D, Grilli F, Jokanović S, Jozić S, Kauzlarić V, Kraus V, Marini M, Mikuš J, Milandri S, Pećarević M, Perini L, Quero GM, Šolić M, **Vukić Lušić D**, Zoffoli S (IN Press) Status of faecal pollution in ports: A basin-wide investigation in the Adriatic Sea, Marine Pollution Bulletin
- Mance D, Mance D, **Vukić Lušić D** (2018). Marine Pollution Differentiation with Stable Isotopes of Groundwater. Scientific Journal of Maritime Research. 32(1),80-87.
- Mance D, Mance D, **Vukić Lušić D** (2018) Environmental isotope 18O in coastal karst spring waters as a possible predictor of marine microbial pollution. Acta Adriatica. 59(1),3-16
- Cenov, A; Perić, L; Glad, M; Žurga, P; **Vukić Lušić, D**; Traven, L; Tomić Linšak, D; Linšak, Ž; Devescovi, M; Bihari, N (2018) A baseline study of the metallothioneins content in digestive gland

⁷⁴ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

of the Norway lobster *Nephrops norvegicus* from Northern Adriatic Sea: Body size, season, gender and metal specific variability, *Marine Pollution Bulletin*. 131, 95-105

- Jozić S; **Vukić Lušić D**; Ordulj M; Frlan E; Cenov A; Diković S; Kaulzarić V; Fiorido Đurković L; Stilinović Totić J; Ivšinić D; Eleršek N; Vucić A; Peroš-Pucar D; Unić Klarin B; Bujas L; Puljak T; Mamić M; Grilec D; Jadrušić M; Šolić M (2018) Performance characteristics of the temperature-modified ISO 9308-1 method for the enumeration of *Escherichia coli* in marine and inland bathing waters, *Marine Pollution Bulletin*. 135, 150-158
- **Vukić Lušić D**, Kranjčević L, Mačešić S, Lušić D, Jozić S, Linšak Ž, Bilajac L, Grbčić L, Bilajac N (2017) Temporal variations analyses and predictive modeling of microbiological seawater quality, *Water Research* 119, 160-170
- **Vukić Lušić D**, Đandara A, Piškur V, Linšak Ž, Bilajac, L Lušić, D (2017) Zdravstvena ispravnost vode za piće u Gorskom kotaru u petogodišnjem razdoblju od 2011. do 2015., *Medicina Fluminensis*, 2, 216-224
- **Vukić Lušić D**, Jozić S, Cenov A, Glad M, Bulić M, Lušić D (2016) *Escherichia coli* in marine water: comparison of methods for the assessment of recreational bathing water samples, *Marine Pollution Bulletin*, 13, 1-2; 438-443.
- Bakarčić D, Ivančić Jokić N, Negovetić Vranić D, Majstorović M, **Vukić Lušić D**, Blečić E, Gržić R (2014) Guidelines for teeth fluoridation with respect to fluoride concentration in Primorsko-goranska county, *Paediatrica Croatica* 58, 25-30.
- **Vukić Lušić D**; Peršić V, Djakovac T, Traven L, Horvatić J, Glad M, Jurica K, Lušić, D (2013) Trophic state assessment of NE Adriatic Sea coastal waters based on water quality parameters, *Fresenius Environmental Bulletin* 22, 1021-1030.
- Jurica K, Uršulin-Trstenjak N, **Vukić Lušić D**, Lušić D, Šmit Z (2013) Exposure to Phtalates and Their Presence in Alcoholic Beverages, *Archives of Industrial Hygiene and Toxicology* 64, 317-324.
- **Vukić Lušić D**, Lušić D, Pešut D, Mićović V, Glad M, Bilajac L, Peršić V (2013) Evaluation of equivalence between different methods for enumeration of fecal indicator bacteria before and after adoption of the new Bathing Water Directive and risk assessment of pollution, *Marine Pollution Bulletin* 73, 252-257.
- Traven L, Mićović V, **Vukić Lušić D**, Smital T (2013) The responses of the hepatosomatic index (HSI), 7-ethoxyresorufin-O-deethylase (EROD) activity and glutathione-S-transferase (GST) activity in sea bass (*Dicentrarchus labrax*, Linnaeus 1758) caged at a polluted site: implications for their use in environmental risk assessment, *Environmental monitoring and assessment* 185, 9009-18.
- Bilajac L, **Vukić Lušić D**, Jelinic Doko J, Rukavina T (2012) Microbiological and chemical indicators of water quality in indoor hotel swimming pools before and after training of swimming pool operators, *Journal of Water and Health* 10, 108-115.
- **Vukić Lušić D**, Peršić V, Horvatić J, Viličić D, Traven L, Đakovac T, Mićović V (2008) Assessment of nutrient limitation in Rijeka Bay, NE Adriatic Sea, using miniaturized bioassay *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology* 358, 46-56.

Traven L, Fijan Parlov S, Galovic, L; Sverdrup, Harald, 2005. Prospects for a regional assessment of forest soil chemistry dynamics in Croatia: Application of the SAFE model to a forested site in the region of Mt. Medvednica. *Periodicum Biologorum* 107, 17-26.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Masters, G. M. & Ela, W. P. 2007. Introduction to Environmental Engineering and Science (3 rd Edition). Prentice Hall.	1	5

Sullivan P., Agardy F., Clark J., (2005) The Environmental Science of Drinking Water, Elsevier (Butherworth Heinemann)	1	
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Procjena ishoda učenja studenata. Evaluacija nastave od strane polaznika kolegija.		

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr . sc. Nevenka Ožanić	
Suradnici	-	
Naziv predmeta	Vodni resursi u kršu i njihova zaštita	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	14+0+6
1. Ciljevi predmeta		
Upoznavanje sa specifičnim zakonitostima i metodološkim postavkama proučavanja procesa tečenja, vodnih zaliha i njihove zaštite u krškim sredinama, Osiguranje da se u okviru predmeta studenti(ce) savladaju znanja potrebna za razumijevanje problematike proučavanja i zaštite vodnih resursa u kršu.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
-		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<ul style="list-style-type: none"> - Razvijati znanja potrebna za razumijevanje specifičnih zakonitosti i metodoloških postavki proučavanja procesa tečenja, vodnih zaliha i njihove zaštite u krškim sredinama. - Analizirati i rješavati složene probleme i mehanizme hidroloških procesa (odnosa oborina i otjecanja u kršu, hidrološke zakonitosti tečenja kroz i po različitim medijima, multivarijantne analize vremenskih serija i sl.) primjenom recentne znanstvene metodologije, suvremenih metoda i pristupa (regionalizacija, višekriterijska optimalizacije, matematičko i fizikalno modeliranje i sl.) - Na rezultate svojih analiza dati kritički osvrt te ih prezentirati znanstvenoj, stručnoj i općoj publici na jasan i efektivan način. - Analizirati i usporediti dobivene rezultate s rezultatima sličnih istraživanja. 		
4. Sadržaj predmeta		
Teorija sustava - Elementi, klasifikacija, struktura i značaj sustava <ul style="list-style-type: none"> - Sustavi i okruženje, biosfera, akvatički sustavi, - Prirodni vodni sustavi, antropogeni utjecaji, ekohidrološke interakcije s okruženjem, - Krš kao morfološki i geološki fenomen; tipologija krša; krške forme i pojave, - Hidrogeološke osnove vodnih pojava u kršu, principi kretanja vode u krškim vodonosnicima, dinamika pronosa voda i onečišćenja. - Površinski vodotoci (vodni režim, morfologija riječnog toka; erozija, produkcija i pronos nanosa, definiranje EPP /ekološko prihvatljivog protoka/; male vode, poplave i utjecaji na kakvoću voda) - Prirodna jezera (bilanca i dinamika jezerskih sustava, hidrološke značajke i kakvoća voda) - Podzemne vode, krški izvori i vodonosnici (hidrološke bilance u kršu; dinamika krških vodonosnika, međudnos krških priobalnih vodnih pojava i mora, međudnos hidroloških značajki i kakvoće voda u kršu) 		

<ul style="list-style-type: none"> - Izgrađeni i izmijenjeni vodni sustavi (akumulacije, odvodni sustavi, urbani vodni sustavi) - Zahvati voda za vodoopskrbu – značajke, principi i zaštita vodnih resursa - Sustavi za prijem pročišćenih otpadnih voda – značajke, principi i zaštita - Zbrinjavanje otpada, sanacija smetlišta i deponije u kršu - interakcije s vodama - Matematičko modeliranje procesa vezanih uz vodne resurse – simulacijski modeli, višestruko-regresijske analize, korištenje generiranih vremenskih serija, modeliranje neuronskim mrežama, - Posebno zaštićeni vodni sustavi – nacionalni parkovi, parkovi prirode, zone sanitarne zaštite izvorišta pitke vode - Specifičnosti planiranja i upravljanje vodama u kršu i na priobalnom području. 							
5. Vrsta izvođenja nastave	X predavanja			X samostalni zadaci			
	X seminari i radionice			☐ multimedija i mreža			
	☐ vježbe			X laboratorij			
	☐ obrazovanje na daljinu			X mentorski rad			
	X terenska nastava			☐ ostalo _____			
6. Komentari		Kolegij korenspodira sadržajem i ciljem sa sličnim kolegijima na sveučilišnim studijima u Republici Hrvatskoj, Europskoj uniji i u svijetu.					
7. Obaveze studenata							
Aktivnost u nastavi, izrada i prezentacija seminara, istraživanje i eksperimentalan rad, prisustvovanje terenskom obilasku							
8. Praćenje⁷⁵ rada studenata							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	0,4	Eksperimentalni rad	0,3
Pismeni ispit	0,4	Usmeni ispit	0,4	Esej		Istraživanje	0,3
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Ukupna ocjena iz kolegija sastoji se: 50% od ocjene seminara (izrada seminara i prezentacija seminara u okviru kojeg će biti provedeno istraživanje i/ili eksperimentalni rad), 40% ocjene iz ispita (ispit se sastoji od pisanog i usmenog dijela) i 10% aktivnosti na nastavi. Ispit se sastoji iz izrade, prezentacije i verifikacije seminarskog rada i pismeno-usmenog dijela ispita.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - Bögli, A.: Karst Hydrology and Physical Speleology, Berlin - Heidelberg - New York, 1980. - Ožanić, N. (2003): Hidrogrami velikih voda. U: Priručnik za hidrotehničke melioracije – III kolo/knjiga 1 (ur. Ožanić, N.). Građevinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 197-237. - Ožanić, N. (2005): Statističke obrade velikih voda hidromelioracijskih sustava. U: Priručnik za hidrotehničke melioracije – III kolo/knjiga 2 (ur. Ožanić, N.). Građevinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 33-75. - Dingman, L.S., : Physical Hydrology. Macmillan Publising Company, New York, 1994. 							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> - Bögli, A.: Karst Hydrology and Physical Speleology, Berlin - Heidelberg - New York, 1980. - Dingman, L.S., : Physical Hydrology. Macmillan Publising Company, New York, 1994. 							

⁷⁵ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Prema propisima Medicinskog fakulteta u Rijeci.
Ocjena usvojenih znanja i vještine pri izradi hidroloških analiza te kritičkog osvrta na iste kroz prezentaciju znanstvenoj, stručnoj i općoj publici na jasan i efektivan način.
Ocjena vještina i stavova pri usporedbi dobivenih vlastitih rezultata s rezultatima sličnih znanstvenih istraživanja.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Jasna Hrenović	
Suradnici	Prof. dr. sc. Marina Šantić	
Naziv predmeta	Bioremedijacija	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+5
1. Ciljevi predmeta		
Osposobiti studente za primjenu bioremedijacije u sanaciji degradiranog okoliša.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Osnovno znanje mikrobiologije.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
1. Prepoznati i definirati zagađivala u okolišu podobna za uklanjanje tehnologijom bioremedijacije. 2. Moći izabrati uvjete potrebne za bioremedijaciju pojedinog tipa zagađivala. 3. Znati samostalno dizajnirati laboratorijske studije podesnosti bioremedijacije. 4. Sažeti temeljna znanja i biti u mogućnosti primijeniti tehnologiju bioremedijacije na terenu. 5. Zaključiti o važnosti primjene mikroba u svrhu razgradnje štetnih spojeva u okolišu.		
4. Sadržaj predmeta		
1. Pojmovi i principi bioremedijacije 2. Priprema bioaugmenta 3. Bioremedijacija nafte 4. Bioremedijacija fenolnih supstanci 5. Bioremedijacija nitrozamina 6. Bioremedijacija lijekova 7. Bioremedijacija boja 8. Bioremedijacija selena 9. Bioremedijacija arsena 10. Bioremedijacija procjernih voda deponija.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		

Redovito pohađanje predavanja, izrada i prezentacija seminarskog rada.							
<i>8. Praćenje⁷⁶ rada studenata</i>							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0,2	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,8	Usmeni ispit	1	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
<i>9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu</i>							
Seminarski rad 10%; Pismeni ispit 40%; usmeni ispit 50% udjela u završnoj ocjeni.							
<i>10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
Das S. (2014): Microbial Biodegradation and Bioremediation. Elsevier.							
<i>11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
Aleksander M. (1999): Biodegradation and Bioremediation. Academic Press. Rawlings D.E., Johnson B.D. (2007): Biomining. Springer. Odabrani znanstveni članci. Ivanković T., Mejdandžić M., Postić S., Malešević N., Hrenović J. (2015): Practical bioremediation course – laboratory exercises on biodegradation of cationic surfactant. Journal of Microbiology and Biology Education, 16 (1), 69-71. Hrenović J., Durn G., Šeruga Musić M., Dekić S., Troskot-Čorbić T., Škorić D. (2017): Extensively and multi drug-resistant Acinetobacter baumannii recovered from technosol at a dump site in Croatia. Science of the Total Environment, 607-608, 1049-1055. Vukoje M., Miljanić S., Hrenović J., Rožić M. (2018): Thermochromic ink–paper interactions and their role in biodegradation of UV curable prints. Cellulose, 25, 6121-6138.							
<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
Das S. (2014): Microbial Biodegradation and Bioremediation. Elsevier.		e-book			10		
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>							
Unutarnje i vanjsko anonimno anketiranje studenata.							

⁷⁶ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Luka Traven	
Suradnici		
Naziv predmeta	Gospodarenje otpadom	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	7+0+3
1. Ciljevi predmeta		
Cilj predmeta jest upoznati studente sa (a) klasifikacijom otpada, (b) principima u gospodarenju otpadom te tehnologijama obrade i odlaganja otpada, (c) okolišnim i zdravstvenim rizicima tijekom postupanja s otpadom, (c) mjerama prevencije i smanjenja utjecaja na okoliš pri postupanju s otpadom.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Osnovna znanja iz fizike, te anorganske i organske kemije. Poznavanje temeljnih statističkih pojmova.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Nakon odslušanog kolegija polaznici će (a) moći navesti podjelu otpada obzirom na fizikalno-kemijska svojstva i toksičnost, (b) interpretirati koncept reda prvenstva u gospodarenju otpadom, (c) analizirati načine smanjenja nastanka količina i toksičnosti otpada, (d) poznavati metode mehaničke, biološke i termičke obrade otpada, (e) poznavati načine njegovog konačnog odlaganja, (f) moći identificirati zdravstvene i okolišne rizike pri postupcima gospodarenja otpadom, (g) primijeniti mjere prevencije utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi pri postupcima gospodarenja otpadom te (h) poznavati RH propise vezano za područje gospodarenja otpadom.		
4. Sadržaj predmeta		
Pojam otpada. Katalog otpada i ključni brojevi otpada. Neopasni i opasni otpad. Komunalni i industrijski otpad. Red prvenstva u gospodarenju otpadom. Sakupljanje otpada. Optimiranje sustava sakupljanja otpada. Izbjegavanje nastanka otpada. Oporaba otpada. Postupci recikliranja otpada. Biološka obrada otpada. Kompostiranje. Anaerobna digestija. Vrednovanje otpada u cilju proizvodnje toplinske i električne energije. Odlaganje otpada. Plan gospodarenja otpadom. Okolišni i zdravstveni rizici tijekom postupanja s otpadom. Mjere prevencije utjecaja na zdravlje i okoliš.		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Prisustvovanje nastavi. Polaganje pismenog i usmenog ispita.		

8. Praćenje ⁷⁷ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,25	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,25	Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Tijekom nastave studenti će se vrednovati kroz pismeni i usmeni ispit.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
William A. Worrell, P. Aarne Vesilind. Solid Waste Engineering. CL Engineering; 2 edition.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<p>L Traven. Circular economy and the waste management hierarchy: Friends or foes of sustainable economic growth? A critical appraisal illustrated by the case of the Republic of Croatia. Waste Management & Research 37 (1), 1-2.</p> <p>L Traven, I Kegalj, I Šebelja. Management of municipal solid waste in Croatia: Analysis of current practices with performance benchmarking against other European Union member states. Waste Management & Research 36 (8), 663-669</p> <p>Znanstveni i stručni članci po izboru predavača. Zakoni propisi RH vezano za gospodarenje otpadom.</p>							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov				Broj primjeraka		Broj studenata	
William A. Worrell, P. Aarne Vesilind. Solid Waste Engineering. CL Engineering; 2 edition.				1		5	
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Studentska anketa.							

⁷⁷ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Ivana Gobin	
Suradnici	Prof. dr. sc. Marina Šantić, doc. dr. sc. Mateja Ožanič	
Naziv predmeta	Mikrobna rezistencija u okolišu	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	5+0+15
1. Ciljevi predmeta		
<p>Svijest o prisutnosti antibiotika u okolišu posljednjih nekoliko godina izaziva sve veću zabrinutost. Brojna istraživanja dokazala su njihov štetan učinak na okoliš, posebno floru i faunu. Problem razvoja rezistentnih bakterijskih vrsta ne odnosi se samo na široku upotrebu antibiotika u liječenju ljudi, već i na upotrebu antibiotika u veterinarskoj medicini, agrikulturi i akvakulturi čime se doprinosi širenju rezistencije. Predmet je namijenjen studentima koji žele upoznati različite načine ulaska antibiotika u okoliš, utjecaj prisutnosti antibiotika i rezistentnih bakterijskih vrsta u okolišu na dalje širenje rezistencije.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Znanje o mehanizmima djelovanja antibiotika kao i o ljudskim patogenima.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti sposobni: opisati mehanizme rezistencije na antibiotike te načine širenja rezistencije u okolišu; kritički opisati i analizirati utjecaj otpadnih voda iz različitih izvora na širenje rezistencije u okolišu. Studenti će biti sposobni kritički obraditi i prezentirati znanstveni članak iz odabrane teme. Nadalje, studenti će razvijati timski rad, rješavati probleme i donositi logične zaključke.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Mehanizmi nastanka rezistencije na antibiotike; interakcije između okolišnih i rezistentnih bakterijskih sojeva; Izvori antibiotika i rezistencije u okolišu: otpadne vode iz bolnica, komunalne otpadne vode i otpadne vode s farma; Utjecaj poljoprivredne proizvodnje na onečišćenje voda antimikrobnim sredstvima; Rezistencija u slatkovodnom i morskom okolišu; Ostaci antibiotika u hrani; Metode određivanja ostataka antibiotika u hrani; Zakonski propisi.</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	X predavanja	☐ samostalni zadaci
	X seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	X mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
<p>Od studenata se očekuje redovito pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje u svim oblicima nastave, te postavljanje pitanja. Popratna literatura vezana uz pojedine nastavne jedinice, kao i preslike predavanja mogu se dobiti i pregledati na Zavodu za mikrobiologiju. Studentima se preporuča da se teorijski pripreme, čitajući i</p>		

pregledavajući spomenuti nastavni materijal, prije održavanja same nastavne jedinice. Završni pisani test sastojat će se od pitanja s više ponuđenih odgovora. ocjena će se dobiti temeljem postotka točnih odgovora.

8. Praćenje⁷⁸ rada studenata

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,4	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,6	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje i vrednovanje studenata provodit će se prema Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Medicinskom fakultetu u Rijeci koji se temelji na važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci te važećim aktima Medicinskog fakulteta u Rijeci.

Pismenim testom će se evaluirati mehanizme rezistencije na antibiotike te načine širenja rezistencije u okolišu. Evaluirat će se primjena stečenog znanja prezentacijom potencijalnog puta prijenosa rezistentnih bakterija u određenoj situaciji ili u određenoj sredini (bolnička sredina, prehrambeni pogon) ili u okolišu. Evaluirat će se prezentacija znanstvenog članka iz odabrane teme koju je student trebao analizirati, vrednovati ili kritički obraditi.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Jawetz, Malnick and Adelberg. Medicinska mikrobiologija. 2015.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Pripremljene preslike najnovijih članaka iz raznih primarnih publikacija kod obrade svake od nastavnih jedinica.

- Broznić D, Ratkaj I, Malenica Staver M, Kraljević Pavelić S, Žurga P, Bubalo D, Gobin I. Evaluation of the Antioxidant Capacity, Antimicrobial and Antiproliferative Potential of Fir (*Abies alba* Mill.) Honeydew Honey Collected from Gorski kotar (Croatia). // Food technology and biotechnology. 56 (2018) , 4; 533-545.
- Klančnik A, Gobin I, Vučković D, Smole Možina S, Abram M, Jeršek B.Reduced contamination and infection via inhibition of adhesion of foodborne bacteria to abiotic polystyrene and biotic amoeba surfaces. // International journal of food science & technology. 53 (2018) ; 1013-1020.
- Matešić M, Vučković D, Gobin I.Preživljavanje bakterija na suhim površinama u bolničkoj sredini. // Medicina Fluminensis. 50 (2014) , 1; 39-46
- O'Toole DK. The Natural Environment May Be the Most Important Source of Antibiotic Resistance Genes. 2014. mBio 5(4):e01285-14.
- K. Kummerer. (2004) Resistance in the environment. Journal of Antimicrobial Chemotherapy 54, 311–320
- Jose L. Martinez. (2009) The role of natural environments in the evolution of resistance traits in pathogenic bacteria. Proc. R. Soc. B 276, 2521–2530

Web stranice predstavljaju značajan izvor informacija vezanih uz pojedine nastavne teme.

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

⁷⁸ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studijski program će se pratiti i ocjenjivati sukladno vrijedećim normama propisanim aktima Fakulteta, Sveučilišta u Rijeci te Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Anonimnom anketom studenti će ocijeniti svoje nastavnike i njihovu nastavu. Također će se ocijeniti težina i ispravnost pismenog testa

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Branko Kolarić	
Suradnici	Doc. dr. sc. Morana Tomljenović	
Naziv predmeta	Protuepidemijske intervencije	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	Izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+10
1. Ciljevi predmeta		
<p>Upoznavanje s protuepidemijskim intervencijama i tehnikama koje se primjenjuju u detekciji i obradi epidemija, te tehnikama protuepidemijskih mjera. Upoznavanje sa znanstvenim epidemiološkim metodama u otkrivanju izvora i puteva prijenosa bolesti, te uzročnika /uzroka epidemije. Upoznavanje s organizacijom epidemiološke službe u funkciji protuepidemijske mjere, sustavom ranog uzbunjivanja i međunarodnom komunikacijom i intervencijom. Upoznavanje sa znanstvenim metodama evaluacije uspjeha protuepidemijskih mjera.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Uvjeti za upis u II godinu doktorskog studija.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Opisati informacijski sustav praćenja zaraznih bolesti i epidemija. Nabrojati elemente sustava ranog uzbunjivanja. Definirati temelje medicinskih protuepidemijskih intervencija. Demonstrirati tehnike suradnje na protuepidemijskoj intervenciji. Razlikovati tehnike uzorkovanja. Raščlaniti protuepidemijsku DDD.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Informacijski epidemiološki sustav. Organizacija epidemiološke službe. Međunarodna interventna epidemiologija. Primjeri protuepidemijskih intervencija. Primjeri intervencija kod nezaraznih bolesti.</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☒ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari	Suradnici u nastavi: Morana Tomljenović	

<i>7. Obaveze studenata</i>							
Pohađanje nastave, izrada eseja.							
<i>8. Praćenje⁷⁹ rada studenata</i>							
Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	0,2	Seminarski rad	0,3	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,7	Usmeni ispit		Esej	0,5	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0,3	Referat		Praktični rad	
Portfolio							
<i>9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu</i>							
Studentska aktivnost pratit će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost), kontinuirano će se pratiti znanje, a za završni ispit studenti će pripremiti esej sa zadanom temom.							
<i>10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
European Centre for disease Prevention and Control. Rapid Risk Assessment. (http://ecdc.europa.eu/en/publications/risk_assessment/Pages/default.aspx) Center for Disease Control. Environmental Health Emergency Response Guide. Advanced practice centres. (http://www.cdc.gov/nceh/ehs/Docs/EH_Emergency_Response_Guide.pdf) Valić F. i sur. Zdravstvena ekologija. Medicinska Naklada, Zagreb							
<i>11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i>							
Lovrić Z, Kolarić B, Kosanović Ličina ML, Tomljenović M, Đaković Rode O, Danis K, Kaić B, Tešić V. An outbreak of haemorrhagic fever with renal syndrome linked with mountain recreational activities in Zagreb, Croatia, 2017. <i>Epidemiol Infect.</i> 46(10):1236-9, 2018. Kolčić I, Vorko-Jović A. <i>Epidemiologija</i> . Medicinska naklada. David L. Heymann. <i>Control of Communicable Diseases Manual 20th Edition</i> . Apha Press. Kenrad E. Nelson, Carolyn Williams. <i>Infectious Disease Epidemiology: Theory and Practice 3rd Edition</i> . Jones & Bartlett Learning.							
<i>12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
<i>13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>							
Upitnikom za evaluaciju znanja, praćenja ishoda učenja i kvalitete nastave.							

⁷⁹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Vanja Tešić	
Suradnici	Doc. dr. sc. Morana Tomljenović	
Naziv predmeta	Bioterorizam	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	8+0+8
1. Ciljevi predmeta		
Temeljni cilj kolegija je upoznati polaznike studija sa spoznajama o mogućoj uporabi biološkog oružja, vrstama, načinu primjene i razvoju biološkog oružja, kao i ranom otkrivanju uporabe biološkog oružja te mjerama prevencije.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Uvjeti za upis II. godine studija		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Navesti biološke uzročnike koji se mogu koristiti u bioterorizmu.</p> <p>Objasniti molekularno biološke principe razvoja bioloških agensa i načine njihove primjene.</p> <p>Interpretirati važnost informacijskog sustava praćenja zaraznih bolesti u kontekstu bioterorizma.</p> <p>Definirati mjere prevencije i suzbijanja zaraznih bolesti prema bolesniku i okolini.</p> <p>Opisati ulogu javnog zdravstva u slučaju napada biološkim oružjem.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
Povijest bioterorizma Klasifikacija bioloških uzročnika koji se mogu koristiti u bioterorizmu Klinička slika i detekcija najvažnijih uzročnika Epidemiološke indikacije za mogući napad biološkim oružjem Mjere prevencije i suzbijanja uzročnika koji se mogu koristiti u bioterorizmu Protuepidemijska intervencija Biosigurnost i biozaštita		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		
Obavezno pohađanje nastave i izrada eseja.		

8. Praćenje ⁸⁰ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej	0,5	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Studentska aktivnost pratit će se tijekom izvođenja nastave (prisutnost i aktivnost), kontinuirano će se pratiti znanje, a za završni ispit studenti će pripremiti esej sa zadanom temom (pismeni ispit).							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Centers for Disease Control and Prevention, Emergency Preparedness and Response (http://emergency.cdc.gov/bioterrorism). Ropac D. i sur. Epidemiologija zaraznih bolesti. Medicinska naklada, Zagreb, 2004. World Health Organization. Public Health Response to Biological and Chemical Weapons – WHO Guidance. 2nd edition of Health Aspects of Chemical and Biological Weapons: Report of a WHO Group of Consultants. Geneva, Switzerland, 2004. Available at: http://www.who.int/csr/deliberatedemics/introduction.pdf							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Lovrić Z, Kolarić B, Kosanović Ličina ML, Tomljenović M, Đaković Rode O, Danis K, Kaić B, Tešić V. An outbreak of haemorrhagic fever with renal syndrome linked with mountain recreational activities in Zagreb, Croatia, 2017. <i>Epidemiol Infect.</i> 46(10):1236-9, 2018. Milton Leitenberg. Assessing the biological weapons and bioterrorism threat. United States Government. 2005. (http://www.strategicstudiesinstitute.army.mil/pdffiles/pub639.pdf).							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Upitnikom za evaluaciju znanja i kvalitete nastave.							

⁸⁰ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Marina Šantić	
Suradnici	Doc. dr. sc. Mateja Ožanič, dr. sc. Mirna Mihelčić, izv. prof. dr. sc. Ivana Gobin	
Naziv predmeta	Prijeteeće zoonoze	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	Izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	10+0+10
1. Ciljevi predmeta		
<p>Cilj kolegija je upoznati doktorante s odabranim zoonozama s posebnim naglaskom na zoonoze koje uzrokuju bakterije i virusi. Tijekom kolegija obradit će se zoonoze koje se prenose hranom, zoonoze koje uzrokuju bolesti u ljudi, profesionalne zoonoze, te nadolazeće zoonotske bolesti. Također, poseban naglasak stavit će se na prevenciju i kontrolu zoonoza: od znanstvenog aspekta do prakse. Doktoranti će se osim mikrobioloških osobina odabranih zoonoza upoznati i s načinom širenja i kliničkom manifestacijom bolesti. Tijekom kolegija obradit će se javnozdravstveni aspekt i problemi prilikom procesuiranja hrane od farme do stola. Studentski seminari obradit će emrgentne zoonoze u poveznosti s klimatskim promjenama, uključujući one koje utječu na zdravlje zajednice u širini. Tijekom kolegija doktoranti će se poticati na kritički pristup i razmišljanje.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Odslušan i položen kolegij iz Mikrobiologije		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon odslušanog kolegija studenti će moći kritički opisati i analizirati obrađene zoonoze. Istraživački pristupiti određenoj zoonozi, pronaći materijale i znanstvene činjenice. Razumjeti tip laboratorijskog testa, njegovu prednost i ograničenost za potvrdu određene zoonoze. Usmena izlaganja doktoranda bit će dobra praksa za buduću znanstvenu javnozdravstvenu karijeru.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<ul style="list-style-type: none"> • Uvod u zoonoze, pregled i definicija zoonoza • Način prijenosa infekcije na ljude • Zoonoze koje se prenose hranom te profesionalane zoonoze • Mikrobiološke karakteristike odabranih zoonoza uključujući kliničke manifestacije i patogenezu bolesti: kuga, velike boginje, tularemija, antraks, leptospiroze, listerioza, bruceloza, salmoneloze, gripa, virusne bolesti koje se prenose člankonošcima i glodavcima • Prevencija i kontrola zoonoza • Novootkrivene zoonoze 		
5. Vrsta izvođenja nastave	x predavanja	x samostalni zadaci
	x seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari							
7. Obaveze studenata							
Od studenta se očekuje aktivno sudjelovanje u nastavi te prisustvovanje u svim oblicima nastave.							
8. Praćenje ⁸¹ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,2	Aktivnost u nastavi	0,3	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
Vrednovanje studentskog rada bit će provedeno sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci). Vrednovanje pojedinih ishoda učenja iz kolegija obuhvaća rezultate postignute iz aktivnosti tijekom nastave, projektnog zadatka, seminarskog rada i završnog pismenog ispita na kojem će pitanja biti u skladu s navedenim, očekivanim ishodima učenja.							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
H. Krauss i sur. Zoonoses, ASM press, Washington DC, 2009 Ropac D. i sur. Epidemiologija zaraznih bolesti. Medicinska naklada, Zagreb, 2003.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1.Mihelčić, Mirna; Habuš, Josipa; Vucelja, Marko; Svodoba, Petra; Kurolt Ivan-Christian; Markotić, Alemka; Turk, Nenad; Margaletić, Josip; Šantić, Marina. Prevalence of Francisella tularensis in the population of small mammals species in continental forests of Croatia. Šumarski list:9 (2018), 10; 481-486. 2.Ozanic M, Marecic V, Abu Kwaik Y, Santic M. The Divergent Intracellular Lifestyle of Francisella tularensis in Evolutionarily Distinct Host Cells. PLoS Pathog. 2015 Dec 3;11(12). IF:7.562. 3. Santic, Marina; Al-Khodori, Souhaila; Abu Kwaik, Yousef. Cell biology and molecular ecology of Francisella tularensis. Cellular Microbiology.12 (2010),2;129-139.IF: 5.625.							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Ankete za predmet – provodit će se završna evaluacija predmeta, kako bi se dobila povratna informacija od studenata o programu predmeta i vještini poučavanja i uspješnosti interakcije sa studentima. Izlazno znanje će se provjeravati na završnom pismenom ispitu. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita.							

⁸¹ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Dijana Tomić Linšak	
Suradnici		
Naziv predmeta	Glodavci i ljudsko zdravlje	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	2018/2019	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	6+7+7
1. Ciljevi predmeta		
<p>Slušanjem ovog kolegija studenti će znati prepoznati osnovne biološke, etološke i fiziološke karakteristike glodavaca (štetočina). Nabrojati i poredati te klasificirati najvažnije predstvanike glodavaca značajnim za zdravlje čovjeka. Steći znanja kojima će moći prepoznati, identificirati i grupirati načine na koji se prenose bolesti s tih životinja na čovjeka te imenovati, razlikovati i prikazati načine kako se od njih zaštititi. Nadalje, prisjetiti će se principa i razloza za upotrebu dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u javnim objektima, gospodarstvu i kućanstvu. Na seminarskoj nastavi studenti će moći izdvojiti, i odabrati po osobnom izboru temu prezentacije polusatne prezentacije poglavlja kojem će prikazati stečene vještine kojima može prikazati kako planirati, procijeniti i razlikovati opasnosti koje glodavci mogu prouzročiti. Nakon prezentacija svi studenti moći će sudjelovati u raspravi i komentarima te individualno prosuđivati i valorizirati i zaključivati pristupe analiziranom problemu pojedinog studenta. Na vježbama će student moći izdvojiti, skicirati te upotrijebiti sve opcije sustavne zaštite od glodavaca. Planirati mjere te izrđivati operativne planove provedbe mjera na terenu.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nabrojati sistematiku carstva Animalia, koljenom Chordata, redom Rodentia. Navesti, iskazati te razlikovati etiologiju i nadzor nad populacijom glodavaca (naglasak na miševima i štakorima).</p> <p>Prepoznati i procijeniti opseg štete koju može prouzročiti prisustvo populacije glodavaca u gospodarskom i ekonomskom smislu.</p> <p>Predvidjeti moguću veličinu populacije u projekciji vremena kao i procijeniti učinak provedenih mjera deratizacije.</p> <p>Argumentirati i kategorizirati sustavne mjere za suzbijanje tih štetnika na biološki prihvatljiv minimum.</p> <p>Prepoznati opasnosti koje mogu imati dozvoljena kemijska sredstva koja se koriste u kontroli ovaj štetnika. Izračunati aktivne tvari te procijeniti učinke planirane akcije suzbijanja.</p> <p>Prepoznati opasnosti i rizike koje imaju kemijska sredstva koja se upotrebljavaju te njihov utjecaj na čovjeka i okoliš.</p>		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Slušanjem kolegija studenti će moći prepoznati, imenovati i grupirati anatomiju, fiziologiju, etologiju i ostale karakteristike pojedinih glodavaca kao što su štakori (<i>Rattus norvegicus</i>, <i>Rattus rattus</i>, <i>Mus musculus domesticus</i>, <i>Apodemus agrarius</i>, <i>Microtus arvalis</i>).</p>		

Opisati i razlikovati bolestima koje se prenose sa glodavca na čovjeka. Procijeniti štetu koju glodavci mogu prouzročiti na hrani i pokućstvu te stvoriti sliku rizika za čovjekovo zdravlje ili utjecaj na čovjekov okoliš. Studenti će također naučiti procijeniti planirati te voditi akciju aplikacije rodenticida te koje metode pri tome koristiti.

Pokazati i primjeniti odredbe zakonske legislative koja regulira upotrebu pesticida u komunalnoj higijeni.

Naučiti povezivati opasnosti koje rezervoar i vektor zaraznih bolesti mogu imati.

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata

Studenti su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave i konzultacija. Studenti tijekom nastave polažu (provjeru znanja). Po završetku nastave/konzultacija polažu završni ispit u pismenom obliku.

8. Praćenje⁸² rada studenata

Pohađanje nastave	0,25	Aktivnost u nastavi	0,25	Seminarski rad	0,5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit	0,5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Pohađanje nastave/konzultacija
 Aktivnost u nastavi
 Seminarski rad
 Eksperimentalni rad
 Pismeni ispit

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Pripremljene preslike odabranih poglavlja/članaka iz navedene literature:
 Asaj A.: Zdravstvena dezinfekcija u nastambama i okolišu, Med. naklada, Zagreb 1999.
 Asaj A.: Dezinfekcija, Med. naklada, Zagreb 2000.
 Asaj A.: Deratizacija u praksi, Med. naklada, Zagreb 1999.
 Krajcar S.: dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija, 2001.
 Mallis A.: Handbook of pest control, 1997.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Gary Mullen & Lance Durden: Medical and Veterinary Entomology, Academic Press, Amsterdam 2002.
 Mike W. Service: Medical Entomology for Students, Cambridge univ. press, 2002.

⁸² VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Bruce F. Eldridge and John D. Edman: Medical Entomology A Textbook on Public Health and Veterinary Problems Caused by Artropods, Kluwer academic publishers, 2004.

William S. Romoser and John G. Stoffolano, Jr.: Entomology, McGraw-Hill, Boston 1998.

Milan Maceljiski: Poljoprivrena entomologija, Zrinski, Čakovec 2002.

Linsak DT1, Kresic K, Coklo M, Majanaric K, Susnic V, Lakoseljic D and Linsak Z -The Impact of the Natural Hazard Flooding in East Part of Croatia-Reducing Possible Consequences, J Remote Sensing & GIS 2016, 5:1 DOI: 10.4172/2469-4134.1000153

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Putem studentske ankete, službene i neslužbene, ali anonimne

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Srećko Valić	
Suradnici	Doc. dr. sc. Damir Klepac	
Naziv predmeta	Karakterizacija i degradacija polimernih materijala	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	20+5+5
1. Ciljevi predmeta		
Upoznavanje s osnovama sinteze, nomenklature i metodama karakterizacije polimera, vrstama polimernih materijala za široku primjenu, problemima starenja polimera, skladištenja i razgradnje otpadnih polimernih. A1, A3, A4, A5, A6, A7, C1, C2, C3, C4.		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Nema uvjeta.		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
4. Sadržaj predmeta		
<p>Temeljni pojmovi o sintezi i nomenklaturi polimera. Osnovne strukture polimernog lanca: linearni, granati i umreženi lanci; konfiguracije i konformacije lanaca. Statističko klupko, polumjer vrtnje. Metode za određivanje molekulske mase polimera i raspodjela molekulskih masa. Značaj molekulske mase za primjenska svojstva materijala. Viskoznost polimera i načini njezinog određivanja. Struktura polimernog lanca i njezina identifikacija pomoću spektroskopskih tehnika. Polimeri u otopini: bubrenje, otapanje polimera, svojstva otopina polimera. Konformacije makromolekula u otopini. "Theta" uvjeti. Polimeri u čvrstom stanju: staklasto, kristalno i viskoelastično stanje. Termičko ponašanje i fazni prijelazi, slobodni volumen. Struktura i morfologija kristala. Orijentacija segmenata u prostoru. Prirodni polimeri: prirodni kaučuk, celuloza, proteini. Kopolimeri – statistički, alternirajući i blok kopolimeri. Polimerne mješavine. Hibridni i kompozitni polimerni materijali. Polimerni kapljeviti kristali. Vodljivi polimeri. Razgradnja polimera i stabilizacija.. Prirodni i sintetski polimeri u farmakologiji i medicini. Trajnost, postojanost, termičko starenje i degradacija polimera pod utjecajem vanjskih čimbenika. Problem zapaljivosti. Problemi degradacije i njihov ekološki odjek. Polimerni otpad, skladištenje i pravilna obrada polimernog otpada. Recikliranje i biodegradabilnost polimernih materijala.</p>		
5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____
6. Komentari		
7. Obaveze studenata		

Pohađanje predavanja, vježbi i seminara, izrada seminarskoga rada i polaganje završnog ispita. Studenti su tijekom izvođenja nastave obavezni izraditi seminar na zadanu temu i isti prezentirati.							
8. Praćenje⁸³ rada studenata							
Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi	0,5	Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	1	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
1. Z. Janović, Polimeri i polimerizacije, HKDI - Kemija u industriji, Zagreb, 1999.							
2. S. Halim Halid, Handbook of Polymer Degradation, Second Edition, (Environmental Science & Pollution) 2nd Ed., Marcel Dekker Inc., New York, 2000.							
3. D. Campbell, R.A. Pethrick, J.R. White, Polymer Characterization: Physical Techniques, 2nd Edition, Taylor and Francis, 2000.							
11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov		Broj primjeraka			Broj studenata		
Z. Janović, Polimeri i polimerizacije, HKDI - Kemija u industriji, Zagreb, 1999.		1			3		
S. Halim Halid, Handbook of Polymer Degradation, Second Edition, (Environmental Science & Pollution) 2nd Ed., Marcel Dekker Inc., New York, 2000.		1			3		
D. Campbell, R.A. Pethrick, J.R. White, Polymer Characterization: Physical Techniques, 2nd Edition, Taylor and Francis, 2000.		1			3		
13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Aktivnost na nastavi, seminarski rad i završni ispit.							

⁸³ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

OPIS PREDMETA		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Gordana Čanadi Jurešić	
Suradnici		
Naziv predmeta	Proteomika u istraživanju toksičnosti okolišnih agensa	
Studijski program	Doktorska škola „Biomedicina i zdravstvo“ – studijski program „Zdravstveno i ekološko inženjerstvo“	
Status predmeta	izborni	
Godina	I., II., III.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenosti studenata	2
	Broj sati (P+V+S)	6+2+2
1. Ciljevi predmeta		
<p>Posljednjih se godina puno pažnje posvećuje primjeni proteomskih metoda u istraživanjima bioloških mehanizama razvoja različitih bolesti. Za razvoj mnogih bolesti, između mnogih čimbenika, odgovornost se pripisuje i okolišnim agensima (ostacima pesticida, organskih otapala, toksičnim metalima, anestetičkim plinovima...). Često se u etiologiji spominje interakcija okolišnih s nasljednim čimbenicima. Funkcionalna karakterizacija proteina koji se javljaju kod pojedinih bolesti velik je izazov u ovoj post-genomskoj eri. Jedna od skupina bolesti na kojim se intenzivno radi su i neurodegenerativne bolesti, gdje bi etiološka identifikacija i povezanost proteinske agregacije s posljedicama na molekularnom nivou znatno doprinijele i prevenciji i terapijskoj intervenciji. Proteomikom se mogu analizirati i identificirati razlike u proteinskom izričaju pojedinih tkiva ili stanica te identificirati, između ostalog i oksidativnim stresom uzrokovane modifikacije proteina. Sama proteomska analiza ima nekoliko koraka; za svaki je korak na izboru nekoliko potencijalnih metoda. Za razdvajanje proteina može se koristiti dvodimenzionalna (2-D) gel-elektroforeza, dok se za identifikaciju proteina može koristiti masena spektrometrija. Cilj ovog kolegija je upoznati studente doktorskog studija "Zdravstveno i ekološko inženjerstvo" sa 2-D elektroforezom, kao jednom od metoda za razdvajanje proteina, s mogućnostima te metode i njenom primjenom. Na ovom se kolegiju mogu skupiti znanja potrebna za samostalan laboratorijski rad u proteomskoj analizi raznolikih bioloških uzoraka.</p>		
2. Uvjeti za upis predmeta		
Nema posebnih uvjeta		
3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<p>Nakon završenog kolegija studenti će znati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasniti 2-D elektroforezu (obje dimenzije: IEF i SDS-PAGE) - interpretirati važnost „dobre“ pripreme uzoraka, kao i analizirati različite metode pripreme uzoraka - objasniti metode vizualizacije proteina - obrazložiti metode identifikacije proteina - samostalno pripremiti uzorke proteina, kvantificirati ih, pripremiti stripove i gelove, nanijeti uzorke na stripove i gelove, provesti IEF, provesti elektroforezu, obojati gelove, obraditi gelove te izrezati iz gela proteine od interesa. 		
4. Sadržaj predmeta		
1. Upoznavanje s osnovnim načelima elektroforeze i s vrstama elektroforeze, uz poseban naglasak na 2-D elektroforezu.		

2. Upoznavanje s metodama pripreve uzoraka za 2-D elektroforezu – opći principi razaranja stanica, zaštita od preteolize, precipitiranje i uklanjanje nečistoća

3. Prva dimenzija 2-D elektroforeze – izoelektrično fokusiranje (pojašnjenje metode, prikaz nanašanja uzoraka na gel u stripu, pojašnjenje važnosti rehidriranja uzoraka i pripreme rehidracijskih otopina, upoznavanje s aparaturom te pojašnjenje provođenja postupka)

4. Upoznavanje sa drugom dimenzijom 2-D elektroforeze – razdvajanje uzoraka na osnovu mase (elektroforeza u poliakrilamidnom gelu).

5. Vizualiziranje i evaluiranje rezultata – prikaz različitih metoda bojanja gelova i obrade gelova; prikaz računalnog programa za obradu gelova; prikaz metoda za analizu proteina od interesa i način obrade tih proteina.

6. Masena spektrometrija – upoznavanje sa MALDI-ToF-metodom u identifikaciji proteina

5. Vrsta izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☒ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

6. Komentari

7. Obaveze studenata

Pohađanje nastave i pisanje referata je obavezno.

8. Praćenje⁸⁴ rada studenata

Pohađanje nastave	0,5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1,0	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat	0.5	Praktični rad	
Portfolio							

9. Postupak i primjeri vrednovanja pojedinog ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Vrednovanje studentskog rada bit će sukladno Pravilniku o studiju Sveučilišta u Rijeci (odobreno od strane Senata sveučilišta u Rijeci).

Vrednovanje pojedinih ishoda učenja biti će osigurano kroz zadatak koji će obraditi u obliku seminarskog rada koristeći znanstvene publikacije i internet te kroz referat (iz eksperimentalnog dijela nastave). Ocjena se formira na temelju kvalitete i seminarskog rada i referata te završnog pismenog ispita.

10. Obavezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- 2-D Electrophoresis Principles and methods, GE Healthcare, Handbook, 2004
- Izabrani pregledni članci iz znanstvenih časopisa.

11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Imaging Principles and Methods, GE Healthcare, Handbook

Radovi u pripremi/postupku objavljivanja:

- Gordana Čanadi Jurešić, Martina Barbarić, Nermina Mumiši, Božena Ćurko-Cofek, Branka Blagović, Polona Jamnik: Do lead and iron share a similar pattern in their toxicity?

⁸⁴ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Gordana Čanadi Jurešić, Ana Katić, Iva Justinić, Deni Uršičić and Branka Blagović: Combining Proteomics and Lipid Analysis to Unravel Confidor stress response in *Saccharomyces cerevisiae*

12. Broj primjeraka obavezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Principles and methods, javno dostupno: http://www.gelifesciences.com/webapp/wcs/stores/servlet/catalog/en/GELifeSciences-at/service-and-support/handbooks		

13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici za predmet – provodit će se završna evaluacija predmeta, kako bi se dobila povratna informacija od studenata o programu predmeta i vještini poučavanja i uspješnosti interakcije sa studentima. Ocjena ishoda učenja biti će dodatno temeljena na analizi uspješnosti odgovora po pojedinim pitanjima pismenog ispita.